

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O LEGALIZACIJI JAVNIH ISPRAVA U
MEĐUNARODNOM PROMETU

Proglašavam Zakon o legalizaciji javnih isprava u međunarodnom prometu, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2048/2

Podgorica, 2. decembar 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine donijela je

ZAKON
O LEGALIZACIJI JAVNIH ISPRAVA U MEĐUNARODNOM PROMETU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Legalizacija javnih isprava u međunarodnom prometu vrši se u skladu sa ovim zakonom, ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom koji obavezuje Crnu Goru nije drukčije određeno.

Član 2

Legalizacija javnih isprava u međunarodnom prometu podrazumijeva ovjeru javnih isprava izdatih u Crnoj Gori koje su namijenjene za upotrebu u drugoj državi (u daljem tekstu: domaća javna isprava), kao i ovjeru javnih isprava izdatih u drugoj državi koje su namijenjene za upotrebu u Crnoj Gori (u daljem tekstu: strana javna isprava).

Član 3

Ovjerom domaćih i stranih javnih isprava potvrđuje se autentičnost potpisa lica koje je javnu ispravu potpisalo i autentičnost pečata organa koji je izdao javnu ispravu.

Ovjerom domaćih i stranih javnih isprava ne potvrđuje se istinitost sadržaja javne isprave koja se ovjerava.

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. OVJERA DOMAĆIH JAVNIH ISPRAVA

Član 5

Domaća javna isprava ovjerava se samo ako je zakonom države u kojoj će javna isprava biti upotrijebljena propisana obaveza ovjeravanja, ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom koji obavezuje Crnu Goru nije drukčije propisano.

Član 6

Radi ovjere domaćih javnih isprava koje izdaju državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, ustanove i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja (u daljem tekstu: javnopravni organ):

- javnopravni organ deponuje u organu državne uprave nadležnom za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo) i osnovnom sudu na čijem se području nalazi njegovo sjedište (u daljem tekstu: nadležni sud) potpise službenih lica u javnopravnom organu koja su ovlašćena za potpisivanje domaćih javnih isprava i pečat javnopravnog organa;

- nadležni sud deponuje u Ministarstvu potpise službenih lica u nadležnom sudu koja su ovlašćena za ovjeru domaćih javnih isprava i pečat nadležnog suda;

- Ministarstvo deponuje u organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove potpise službenih lica u Ministarstvu koja su ovlašćena za ovjeru domaćih javnih isprava i pečat Ministarstva.

Član 7

Ovjeru domaćih javnih isprava, na zahtjev zainteresovanog lica, vrši nadležni sud.

Autentičnost potpisa lica koje je potpisalo domaću javnu ispravu i autentičnost pečata javnopravnog organa koji je izdao tu ispravu, službeno lice u nadležnom sudu utvrđuje na osnovu potpisa tog lica i pečata javnopravnog organa koji su deponovani u nadležnom sudu.

Nakon izvršene ovjere iz stava 1 ovog člana, zainteresovano lice dostavlja domaću javnu ispravu Ministarstvu radi ovjere potpisa službenog lica u nadležnom sudu koje je izvršilo ovjeru domaće javne isprave i pečata nadležnog suda.

Autentičnost potpisa službenog lica u nadležnom sudu koje je izvršilo ovjeru domaće javne isprave i pečata nadležnog suda službeno lice u Ministarstvu utvrđuje na osnovu potpisa tog lica i pečata nadležnog suda koji su deponovani u Ministarstvu.

Domaću javnu ispravu, nakon izvršene ovjere iz stava 3 ovog člana, zainteresovano lice dostavlja organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, odnosno diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Crne Gore u drugoj državi (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo) u kojoj će se domaća javna isprava upotrijebiti, radi ovjere potpisa službenog lica u Ministarstvu i pečata Ministarstva.

Autentičnost potpisa službenog lica u Ministarstvu koje je izvršilo ovjeru domaće javne isprave i pečata Ministarstva utvrđuje se na osnovu potpisa tog lica i pečata Ministarstva koji su deponovani u organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove.

Član 8

Izuzetno od člana 7 ovog zakona, domaću javnu ispravu koju je izdao organ državne uprave zainteresovano lice dostavlja na ovjeru organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, bez prethodne ovjere od strane nadležnog suda i Ministarstva.

Radi ovjere iz stava 1 ovog člana, organi državne uprave deponuju u organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove potpise službenih lica u tim organima koja su ovlašćena za potpisivanje domaćih javnih isprava i pečate tih organa.

Član 9

Ovjera autentičnosti potpisa, pečata i štambilja sudskog tumača koji su stavljeni na prevod domaće javne isprave vrši se u skladu sa članom 7 ovog zakona.

Radi ovjere potpisa, pečata i štambilja sudskog tumača iz stava 1 ovog člana, sudski tumač deponuje potpis, pečat i štambilj u nadležnom sudu i Ministarstvu.

Član 10

O ovjeri domaće javne isprave sačinjava se potvrda na toj ispravi ili na posebnom listu koji mora biti spojen sa tom ispravom jemstvenikom čiji se krajevi na zadnjoj strani pričvršćuju pečatnim voskom ili ljepljivom trakom i ovjeravaju pečatom nadležnog suda, Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Potvrda nadležnog suda, Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva sadrži: naziv i sjedište organa koji je izvršio ovjeru; oznaku pod kojom je ovjera upisana u upisnik iz člana 15 ovog zakona; datum izvršene ovjere; iznos naplaćene takse za izvršenu ovjeru, potpis službenog lica koje je izvršilo ovjeru i pečat organa.

Član 11

Ovjeru javnih isprava koje su namijenjene za upotrebu u državama koje su potpisnice Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 5. oktobra 1961. godine vrši nadležni sud, odnosno Ministarstvo.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, nadležni sud ovjerava samo domaće javne isprave koje su izdate od javnopravnog organa koji ima sjedište na području tog suda, a Ministarstvo ovjerava domaće javne isprave koje su izdate od javnopravnog organa koji ima sjedište na području bilo kojeg nadležnog suda.

III. OVJERA STRANIH JAVNIH ISPRAVA

Član 12

Strane javne isprave mogu se upotrijebiti u Crnoj Gori samo ako ih je, na zahtjev zainteresovanog lica, po prethodno izvršenoj ovjeri u državi u kojoj su izdate, ovjerio organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularno predstavništvo u toj državi, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom koji obavezuje Crnu Goru nije drukčije određeno.

Pod stranim javnim ispravama podrazumijevaju se isprave koje se u državi u kojoj su izdate smatraju javnim ispravama i koje su izdate u obliku i na način propisanim zakonom te države.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, strane javne isprave ne ovjeravaju se ako se, pod uslovom uzajamnosti, domaće javne isprave ne ovjeravaju u drugoj državi.

Član 13

Ako državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave, privredno društvo, pravno lice ili drugi subjekt kojem je podnijeta ovjerena strana javna isprava posumnja u njenu vjerodostojnost, može zatražiti od organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove da izvrši provjeru da li je organ druge države koji je u njoj označen izdao stranu javnu ispravu.

Član 14

O ovjeri strane javne isprave sačinjava se potvrda na toj ispravi ili na posebnom listu koji mora biti spojen sa tom ispravom jemstvenikom čiji se krajevi na zadnjoj strani pričvršćuju pečatnim voskom ili ljepljivom trakom i ovjeravaju pečatom organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Potvrda iz stava 1 ovog člana sadrži: naziv i sjedište organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva; oznaku pod kojom je ovjera upisana u upisnik iz člana 15 ovog zakona; datum izvršene ovjere; iznos naplaćene

takse za izvršenu ovjeru, potpis službenog lica koje je izvršilo ovjeru i pečat organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Član 15

O izvršenim ovjerama domaćih i stranih javnih isprava organi koji vrše ovjeru, u skladu sa ovim zakonom, vode poseban upisnik.

Sadržaj i način vođenja upisnika iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

IV. PRELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 16

Akt iz člana 15 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 17

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da se primjenjuje Zakon o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu („Službeni list SFRJ“, broj 6/73).

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Broj: 24-3/19-1/4

EPA 781 XXVI

Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROCLAŠENJU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU U JAVNOM SEKTORU

Proglašavam **Zakon o računovodstvu u javnom sektoru**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2063/2

Podgorica, 2. decembar 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O RAČUNOVODSTVU U JAVNOM SEKTORU

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način i organizacija vođenja računovodstva u javnom sektoru, finansijsko izvještavanje i druga pitanja od značaja za računovodstvo u javnom sektoru.

Računovodstvo u javnom sektoru

Član 2

Računovodstvo u javnom sektoru obuhvata vođenje evidencije i finansijsko izvještavanje o:

- 1) stanju i promjenama imovine, obaveza, vanbilansne imovine i obaveza;
- 2) promjenama neto imovine;
- 3) приходима, rashodima, primicima, izdacima i suficitu, odnosno deficitu.

Na način i organizaciju vođenja računovodstva u javnom sektoru elektronskim putem, finansijsko izvještavanje i druge aktivnosti od značaja za računovodstvo u javnom sektoru, koje se vrše elektronskim putem, primjenjuju se propisi kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument i informaciona bezbjednost.

Primjena

Član 3

Javni sektor, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) Skupštinu Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, Vladu Crne Gore, Ustavni sud Crne Gore, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Državno tužilaštvo, ministarstva i druge

organe uprave, sudove, Državnu revizorsku instituciju i druge organe i organizacije i službe čiji je osnivač država;

2) Univerzitet Crne Gore, agencije, organizacije i javne službe sa statusom pravnog lica, javne ustanove, državne fondove i druge organe i organizacije koji vrše javna ovlašćenja čiji je osnivač država;

3) opštinu, opštinu u okviru Glavnog grada, Glavni grad i Prijestonicu (u daljem tekstu: opština), agencije, organizacije i javne službe sa statusom pravnog lica čiji je osnivač opština;

4) regulatorne agencije i druge nezavisne regulatorne organe i organizacije osnovane za vršenje poslova regulisanja tržišta u djelatnostima od javnog interesa, odnosno izvršavanje zakona u određenoj oblasti;

5) pravna lica organizovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, upisana u Centralni registar javnog sektora, a koja se najvećim dijelom finansiraju iz budžeta Crne Gore;

6) pravna lica organizovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, upisana u opštinski registar javnog sektora, a koja se najvećim dijelom finansiraju iz budžeta opštine.

Pravna lica iz stava 1 tač. 5 i 6 ovog člana, računovodstvo vode u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Načela računovodstva

Član 4

Računovodstvo u javnom sektoru zasniva se na načelima pouzdanosti i pojedinačnog iskazivanja pozicija.

Načelo pouzdanosti podrazumijeva da informacija u finansijskom izvještaju nema materijalno značajne greške i pristrasnosti, i u čiju tačnost korisnici mogu da imaju povjerenje.

Načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija podrazumijeva prikazivanje informacija i podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, stanju imovine, obaveza i neto imovine.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **izvještajni period** je period za koji se pripremaju finansijski izvještaji;

2) **prihod** je povećanje ekonomskih koristi tokom izvještajnog perioda koji dovodi do povećanja neto imovine, osim povećanja koja se odnose na učešća vlasnika u neto imovini;

3) **rashod** je smanjenje ekonomskih koristi tokom izvještajnog perioda, u obliku odliva, trošenja sredstava ili nastanka obaveza koje dovode do smanjenja neto imovine, osim onih koje se odnose na raspodjelu dobiti vlasnicima;

4) **ekonomska korist** je priliv gotovine, odnosno smanjenje odliva gotovine;

5) **primitak** je priliv novca i novčanih ekvivalenata;

6) **izdatak** je odliv novca i novčanih ekvivalenata;

7) **imovina** su finansijska i nefinansijska sredstva, koja se mogu pouzdano izmjeriti, a koja organ, odnosno pravno lice kontroliše kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, u skladu sa zakonom;

8) **obaveza** je neizmireno dugovanje nastalo iz prošlih događaja, koje se može pouzdano izmjeriti i za čije podmirenje se očekuje odliv sredstava;

9) **neto imovina** je ostatak vrijednosti imovine nakon odbitka svih obaveza;

10) **materijalno značajna greška** je greška nastala izostavljanjem ili netačnim prikazivanjem računovodstvenih podataka, koja može, pojedinačno ili zbirno, uticati na odluke ili procjene korisnika finansijskih izvještaja;

11) **gotovina** su novac u blagajni, na poslovnim računima i novčani ekvivalenti;

12) **novčani ekvivalenti** su kratkoročna, visokolikvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i koja su podložna zanemarljivom riziku promjene vrijednosti;

13) **novčani tokovi** su prilivi i odlivi gotovine i novčanih ekvivalenata;

14) **proporcionalna metoda amortizacije** je metoda obračuna ujednačene amortizacije tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva;

15) **korisni vijek upotrebe sredstva** je vremenski period tokom kojeg se očekuje da će sredstva biti u upotrebi;

16) **stalna imovina** je finansijska i nefinansijska imovina čiji je vijek upotrebe duži od jedne godine;

17) **obrtna imovina** je imovina namijenjena obavljanju djelatnosti ili daljoj prodaji u roku kraćem od godinu dana;

18) **rezervisanje** je obaveza sa neizvjesnim rokom dospijeća ili iznosom;

19) **suficit** je pozitivna razlika između prihoda i rashoda u bilansu uspjeha;

20) **deficit** je negativna razlika između prihoda i rashoda u bilansu uspjeha.

Vodenje računovodstva

Član 7

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona dužan je da organizuje vodenje računovodstva zasnovano na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa načelima pouzdanosti i pojedinačnog iskazivanja pozicija, radi istinitog i fer prikaza računovodstvenih transakcija i događaja u finansijskom izvještaju.

Metodologiju vođenja računovodstva, priznavanje i vrednovanje imovine, obaveza, neto imovine, prihoda, primitaka, rashoda i izdataka propisuje organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Računovodstveni poslovi

Član 8

Računovodstveni poslovi obuhvataju:

1) prikupljanje i obradu podataka na osnovu knjigovodstvenih isprava;

2) pripremu i vođenje poslovnih knjiga;

3) pripremu i sastavljanje finansijskih izvještaja;

4) prikupljanje i obradu finansijskih podataka;

5) pripremu i donošenje internih računovodstvenih pravila i procedura.

Računovodstveni poslovi iz stava 1 ovog člana obavljaju se u skladu sa načelima utvrđenim ovim zakonom.

Vodenje poslovnih knjiga, knjigovodstvene isprave i finansijski izvještaji

Član 9

Poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i finansijski izvještaji vode se, odnosno sastavljaju, u skladu sa metodologijom iz člana 7 ovog zakona, na crnogorskom jeziku i izražavaju u valuti koja se primjenjuje u Crnoj Gori.

Podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, najkasnije u roku od tri dana od dana izvršene kontrole vjerodostojnosti knjigovodstvene isprave.

Odgovorno lice

Član 10

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona odgovoran je za organizovanje, zakonito poslovanje i obavljanje računovodstvenih poslova u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva.

Za sastavljanje finansijskih izvještaja odgovorno je lice koje obavlja računovodstvene poslove u organu, odnosno pravnom licu iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Lice iz stava 1 ovog člana potpisuje finansijske izvještaje i odgovorno je za njihovo blagovremeno dostavljanje.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja može da vrši lice koje nije kažnjavano za krivična djela, koja ga čine nedostojnim za obavljanje računovodstvenih poslova.

Poslovne knjige

Član 11

Organ, odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, dužan je da vodi poslovne knjige.

Poslovne knjige vode se:

- 1) po sistemu dvojnog knjigovodstva;
- 2) u elektronskoj formi.

Vrste poslovnih knjiga

Član 12

Poslovne knjige su:

- 1) dnevnik,
- 2) glavna knjiga i,
- 3) pomoćne knjige.

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose poslovni događaji prema redosljedu njihovog nastanka tokom obračunskog perioda.

Glavna knjiga je evidencija poslovnih događaja u kojoj se prikazuju stanje i promjene na imovini, obavezama, neto imovini, prihodima i rashodima, primicima i izdacima i koja predstavlja osnovu za izradu finansijskih izvještaja.

Glavna knjiga trezora je sistematska knjigovodstvena evidencija svih budžetskih i finansijskih transakcija države, opštine, odnosno prihoda i rashoda, imovine, neto imovine, obaveza, primitaka i izdataka, u skladu sa propisanim kontnim planom i na nivou propisanih budžetskih klasifikacija.

Glavne knjige organa, odnosno pravnih lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, koji u cijelosti posluju preko konsolidovanog računa trezora sastavni su dio Glavne knjige trezora.

Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije poslovnih događaja, koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički i druge pomoćne evidencije o stanju i promjenama imovine i obaveza, radi praćenja poslovanja.

Evidentiranje poslovnih događaja

Član 13

Evidentiranje poslovnih događaja u glavnoj knjizi sprovodi se primjenom propisanog kontnog plana.

Kontnim planom utvrđuju se brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima se obavezno knjigovodstveno iskazuje imovina, obaveze, neto imovina, prihodi i rashodi, primici i izdaci.

Konta u kontnom planu razvrstana su na:

- 1) klasu;
- 2) grupu;
- 3) sintetiku; i
- 4) analitiku.

Analitika iz kontnog plana može da se raščlanjuje na subanalitička konta, ako je potrebno. Raspored, sadržaj i primjenu konta u kontnom planu propisuje Ministarstvo.

Pomoćne knjige

Član 14

Organ, odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, dužan je da vodi sljedeće pomoćne knjige:

- 1) knjigu stalne i obrtne nefinansijske imovine;
- 2) knjigu finansijske imovine i obaveza;
- 3) knjigu (dnevnik) blagajne; i
- 4) evidenciju putnih naloga i korišćenja službenih vozila.

Organ, odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, dužan je da vodi sljedeće posebne pomoćne evidencije, i to:

- 1) knjigu ulaznih faktura;
- 2) knjigu izlaznih faktura;
- 3) evidenciju datih i primljenih garancija i evidenciju ostalih potencijalnih obaveza i potencijalne imovine;
- 4) evidenciju datih i primljenih subvencija; i
- 5) druge pomoćne evidencije u skladu sa zakonom.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, ako se raščlanjivanjem stavki glavne knjige obezbjeđuju potrebni podaci, u organima, odnosno pravnim licima iz stava 1 ovog člana ne moraju da se vode pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije.

Način vođenja poslovnih knjiga

Član 15

Poslovne knjige vode se na način kojim se obezbjeđuje:

- 1) ispravnost i kontrola unijetih podataka;
- 2) čuvanje i korišćenje podataka;
- 3) uvid u promet i stanje na računima glavne knjige; i
- 4) hronologija unosa poslovnih događaja.

Poslovne knjige vode se za fiskalnu godinu, koja je jednaka kalendarskoj godini.

Poslovne knjige otvaraju se na početku fiskalne godine ili danom osnivanja organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Početna stanja glavne knjige na početku fiskalne godine moraju da budu ista kao zaključna stanja na kraju prethodne fiskalne godine.

Poslovne knjige zaključuju se na kraju fiskalne godine.

Sadržaj poslovnih knjiga i pomoćnih evidencija propisuje Ministarstvo.

Zaključivanje poslovnih knjiga

Član 16

Glavna knjiga nakon zaključivanja mora da se zaštititi na način kojim će da se onemogućiti izmjena djelova ili listova te knjige.

Glavnu knjigu, koja je potpisana elektronskim potpisom, moguće je kopirati na papir u skladu sa propisima kojima se uređuju elektronski dokument, elektronska identifikacija i elektronski potpis.

Ako nije moguće zaštititi poslovne knjige koje se vode kao elektronski zapis na način propisan stavom 2 ovoga člana, one se kopiraju na papir, uvezuju i potpisuju od strane rukovodioca organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Organ, odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, dužan je da čuva:

- dnevnik i glavnu knjigu najmanje deset godina, od dana zaključivanja;
- pomoćne knjige najmanje pet godina, od dana zaključivanja.

Knjigovodstvene isprave

Član 17

Knjigovodstvena isprava je pisani ili elektronski dokument o nastalom poslovnom događaju, koji je izdat u skladu sa zakonom i isprava primljena elektronskim putem, kopija originalne isprave ili isprava na elektronskom mediju ako je na ispravi navedeno mjesto čuvanja originalne isprave, odnosno razlog upotrebe kopije i ako je potpisana u skladu sa zakonom.

Knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama zasniva se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontrolisanim knjigovodstvenim ispravama.

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, odnosno lice koje rukovodilac ovlasti, dužno je da provjeri i potvrdi da je knjigovodstvena isprava vjerodostojna (potpuna, istinita, računski tačna i da prikazuje poslovnu promjenu).

Knjigovodstvena isprava, sastavljena kao elektronski zapis, treba da sadrži potpis ili drugu identifikacionu oznaku rukovodioca organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, odnosno lica ovlašćenog za izdavanje knjigovodstvene isprave.

Knjiženje na osnovu knjigovodstvene isprave ne može da se vrši, ako knjigovodstvena isprava nije potpisana u skladu sa zakonom.

Knjigovodstvena isprava sastavlja se u jedan ili više primjeraka.

Čuvanje knjigovodstvenih isprava

Član 18

Knjigovodstvene isprave čuvaju se kao originali u štampanom obliku i na elektronskom mediju.

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, dužan je da čuva knjigovodstvene isprave, i to:

- obračun zarada i drugih ličnih primanja ili analitičke evidencije o zaradama za koje se plaćaju obavezni doprinosi, trajno;
- isprave na osnovu kojih su podaci unijeti u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje deset godina;
- isprave na osnovu kojih su podaci unijeti u pomoćne knjige, najmanje pet godina.

Rok za čuvanje knjigovodstvenih isprava iz stava 2 al. 2 i 3 ovoga člana počinje da teče istekom zadnjeg dana fiskalne godine na koju se odnose poslovne knjige u koje su podaci iz isprava unijeti.

Obaveza popisa

Član 19

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, odgovoran je za:

- 1) popis imovine i obaveza i iskazivanje njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i u novčanom iznosu na dan početka poslovanja;
  - 2) godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra godine za koju se vrši popis, radi usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem;
  - 3) vanredni popis u slučajevima ukidanja ili reorganizacije organa odnosno pravnog lica.
- Stvarno stanje imovine utvrđuje se fizičkim popisom.
Stvarno stanje obaveza i imovine koje se ne može utvrditi fizičkim popisom utvrđuje se kontrolom dokumentovane osnove za postojanje imovine ili obaveza.

Sprovođenje popisa

Član 20

Popis imovine organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna imovina.

Popis obaveza organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, vrši se na način koji propisuje Ministarstvo.

Priznavanje i vrednovanje imovine, obaveza, neto imovine, prihoda, primitaka, rashoda i izdataka

Član 21

Na priznavanje i vrednovanje pojedinih kategorija i vrsta imovine, obaveza, neto imovine, prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, organi, odnosno pravna lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, primjenjuju metodologiju iz člana 7 ovog zakona.

Iskazivanje imovine i obaveza

Član 22

Finansijski položaj organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona određuju se na osnovu imovine, obaveza i neto imovine.

Imovina se klasifikuje prema vrsti, trajnosti i funkciji u obavljanju djelatnosti.

Obaveze se klasifikuju prema namjeni i ročnosti.

Imovina i obaveze iskazuju se po obračunskom računovodstvenom principu.

Vanbilansna evidencija imovine, odnosno potencijalne imovine je evidencija imovine, odnosno potencijalne imovine koja ne ispunjava uslove za evidentiranje u glavnoj knjizi i koja se iskazuje u napomenama uz finansijske izvještaje.

Vanbilansna evidencija obaveza, odnosno potencijalnih obaveza je evidencija obaveza, odnosno potencijalnih obaveza koje ne ispunjavaju uslove za evidentiranje u glavnoj knjizi i koja se iskazuje u napomenama uz finansijske izvještaje.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja, koji nijesu u potpunosti pod kontrolom organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Potencijalna obaveza je moguća obaveza koja nastaje na osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja, koji nijesu u potpunosti pod kontrolom organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Obračunski računovodstveni princip je računovodstveni princip prema kojem se transakcije i drugi poslovni događaji priznaju u trenutku njihovog nastanka.

Vrijednost imovine i obaveza iskazana u stranim valutama će se konvertovati u euro po referentnom srednjem deviznom kursu Centralne banke Crne Gore ili Evropske Centralne banke, koji važi na dan:

- 1) koji je prethodio danu računovodstvene transakcije, ili
- 2) sastavljanja finansijskih izvještaja.

Iskazivanje stalne imovine

Član 23

Stalna imovina se početno iskazuje po trošku nabavke (u daljem tekstu: nabavnoj vrijednosti).

Nabavnu vrijednost imovine čini nabavna cijena uvećana za iznos carina, poreza, troškova prevoza i drugih troškova, koji se mogu dodati troškovima nabavke i osposobljavanja za početak upotrebe i iznos koji je iskorišćen za proizvodnju ili sticanje imovine u novcu ili novčanim ekvivalentima.

U slučaju prodaje državne stalne imovine organi, odnosno pravna lica iz člana 3 ovog zakona, dužni su da prilikom utvrđivanja početne cijene primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje računovodstvo u dijelu kojim se propisuje istinita i objektivna procjena vrijednosti.

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 ovog zakona, dužni su da vode u svojim poslovnim knjigama i iskazuju u finansijskim izvještajima državnu imovinu koju koriste.

Podaci o državnoj imovini se u bilansu stanja države dobijaju konsolidacijom bilansa organa, odnosno pravnih lica iz člana 3 ovog zakona.

Otpis stalne imovine

Član 24

Stalna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost niža od 200 eura, može se otpisati jednokratno, stavljanjem u upotrebu, uz obavezu evidentiranja nabavke u poslovnim knjigama.

Stalna imovina se, nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji do trenutka prodaje, poklanjanja, rashodovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Obračun amortizacije stalne imovine

Član 25

Stalna imovina se amortizuje proporcionalnom metodom u korisnom vijeku upotrebe, od prvog dana od isteka mjeseca u kojem je imovina stavljena u upotrebu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vrijednost zemljišta, obnovljivih prirodnih bogatstava, knjiga, umjetničkih djela i drugih predmeta istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti, plemenitih metala i nepokretnosti kulturnih dobara u skladu sa zakonom, ne amortizuju se.

Osnovica za obračun amortizacije stalne imovine je njena nabavna, odnosno procijenjena vrijednost.

Način evidentiranja i vrednovanja stalne imovine, utvrđivanje osnovice za obračun amortizacije, stope amortizacije prema vrstama stalne imovine i procijenjenom korisnom vijeku upotrebe stalne imovine, propisuje Ministarstvo.

Priznavanje prihoda i rashoda

Član 26

Prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu obračunskog računovodstvenog principa.

Prihodi od donacija povezani sa izvršenjem ugovorenih projekata priznaju se u bilansima kao odloženi prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog perioda srazmjerno troškovima sprovođenja ugovorenih programa (projekata i aktivnosti).

Prihodi od donacija povezani sa stalnom imovinom koja se amortizuje priznaju se u bilansima, kao odloženi prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog perioda srazmjerno troškovima upotrebe nefinancijske imovine u periodu korišćenja.

Rashodi za utrošak obrtne imovine priznaju se u trenutku stvarnog utroška, odnosno prodaje.

Troškovi nabavke stalne imovine se kapitalizuju, a u rashode se priznaju kroz obračun amortizacije u toku korisnog vijeka upotrebe.

Priznavanje primitaka i izdataka

Član 27

Primici i izdaci priznaju se uz primjenu gotovinskog računovodstvenog principa.

Gotovinski računovodstveni princip je računovodstveni princip prema kojem se transakcije i drugi poslovni događaji priznaju u trenutku priliva, odnosno odliva gotovine.

Registri javnog sektora

Član 28

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona upisuju se u Centralni registar javnog sektora (u daljem tekstu: Centralni registar).

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 stav 1 tač. 3 i 6 ovog zakona, upisuju se u opštinski registar javnog sektora (u daljem tekstu: Opštinski registar).

Centralni registar vodi Ministarstvo.

Opštinski registar vodi nadležni organ lokalne uprave.

Sadržaj Centralnog i Opštinskog registra

Član 29

U registre iz člana 28 ovog zakona upisuju se:

- naziv organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 ovog zakona, sjedište i adresa, račun za redovno poslovanje, lice ovlašćeno za kontakt, telefon, fax, e-mail, internet stranica;
- matični broj i organizacioni kod lica iz alineje 1 ovog stava;
- podaci o osnivaču;
- podaci o rukovodiocu lica iz alineje 1 ovog stava.

Lica iz stava 1 alineje 1 ovog člana, radi upisa u registre iz člana 28 ovog zakona, podatke dostavljaju Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave na propisanom obrascu.

Bliži sadržaj Centralnog i Opštinskog registra, obrazac iz stava 2 ovog člana, način i rokove za dostavljanje podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Vodjenje Centralnog i Opštinskog registra

Član 30

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona, radi upisa u Centralni registar, podatke dostavljaju Ministarstvu na obrascu iz člana 29 ovog zakona.

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 stav 1 tač. 3 i 6, radi upisa u Opštinski registar, podatke dostavljaju nadležnom organu lokalne uprave na obrascu iz člana 29 ovog zakona.

Nadležni organ lokalne uprave podatke iz stava 2 ovog člana, i svoje podatke, radi upisa u Centralni registar, dostavlja Ministarstvu na obrascu iz člana 29 ovog zakona.

Registri iz člana 28 ovog zakona vode se u elektronskom obliku i objavljuju na internet stranici Ministarstva, odnosno opštine.

Finansijski izvještaji

Član 31

Finansijski izvještaji su izvještaji o stanju i strukturi prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, promjenama u vrijednosti i obimu imovine, obaveza, kapitala, odnosno novčanih tokova organa, odnosno pravnih lica iz člana 3 ovog zakona.

Finansijski izvještaj sadrži informacije o finansijskom položaju, uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva organa, odnosno pravnog lica iz člana 3 ovog zakona, promjenama na neto imovini i tokovima gotovine tokom izvještajnog perioda.

Vrste finansijskih izvještaja

Član 32

Finansijski izvještaji u javnom sektoru su:

- 1) bilans uspjeha;
- 2) bilans stanja;
- 3) izvještaj o promjenama neto imovine; i
- 4) izvještaj o novčanim tokovima.

Uz finansijske izvještaje u javnom sektoru sastavljaju se i napomene koje predstavljaju dopunu podataka iz finansijskih izvještaja i njihov su sastavni dio.

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 ovog zakona dužni su da:

- 1) sastavljaju godišnje finansijske izvještaje i kvartalne finansijske izvještaje za fiskalnu godinu;
- 2) čuvaju godišnje finansijske izvještaje trajno.

Način, sadržaj i rokove dostavljanja finansijskih izvještaja propisuje Ministarstvo.

Finansijski izvještaj javnog sektora

Član 33

Na osnovu finansijskih izvještaja Ministarstvo sačinjava nacrt zakona o završnom računu budžeta sa finansijskim izvještajem javnog sektora.

Nacrt zakona o završnom računu budžeta sa finansijskim izvještajem javnog sektora Ministarstvo dostavlja Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), do kraja maja tekuće za prethodnu fiskalnu godinu.

Vlada do kraja juna utvrđuje predlog zakona o završnom računu budžeta sa finansijskim izvještajem javnog sektora i dostavlja ga Državnoj revizorskoj instituciji, koja izvještaj o reviziji predloga zakona o završnom računu budžeta sa finansijskim izvještajem javnog sektora dostavlja Skupštini Crne Gore do 15. oktobra tekuće, za prethodnu fiskalnu godinu.

Vlada do kraja septembra tekuće godine dostavlja predlog zakona o završnom računu budžeta sa finansijskim izvještajem javnog sektora, za prethodnu finansijsku godinu, Skupštini Crne Gore.

Sadržaj završnog računa

Član 34

Završni račun budžeta sadrži:

- 1) bilans uspjeha;

- 2) bilans stanja;
- 3) izvještaj o promjenama neto imovine;
- 4) izvještaj o novčanim tokovima; i
- 5) napomene koje predstavljaju dopunu podataka iz završnog računa budžeta.

Ukidanje organa ili pravnog lica

Član 35

Organ, odnosno pravno lice iz člana 3 ovog zakona, u slučaju ukidanja, dužno je da sastavi finansijske izvještaje na datum koji prethodi datumu ukidanja i da ih dostavi u skladu sa propisom iz člana 32 ovog zakona, najkasnije u roku od 60 dana od dana ukidanja.

Finansijske izvještaje, koji su sastavljeni za period prije ukidanja, potpisuje lice koje je rukovodilo organom, odnosno pravnim licem iz člana 3 ovog zakona u periodu na koji se izvještaji odnose.

Reorganizacija organa ili pravnog lica

Član 36

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 ovog zakona kod kojih je došlo do reorganizacije dužni su da sastave u roku od 60 dana, od dana reorganizacije, finansijske izvještaje i da ih dostave u skladu sa članom 32 ovog zakona.

Objavljivanje finansijskih izvještaja

Član 37

Organi, odnosno pravna lica iz člana 3 ovog zakona objavljuju finansijske izvještaje na svojim internet stranicama najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja, odnosno na internet stranicama opštine, odnosno ministarstva, ako nemaju svoju internet stranicu.

Zvanja računovođa u javnom sektoru

Član 38

Poslove računovodstva u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona obavljaju službenici u sljedećim zvanjima:

- 1) rukovodilac jedinice za računovodstvo;
- 2) viši računovođa;
- 3) stariji računovođa;
- 4) mlađi računovođa;
- 5) knjigovođa I;
- 6) knjigovođa II;
- 7) knjigovođa III.

Uslovi za obavljanje poslova

Član 39

Rukovodilac jedinice za računovodstvo u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega tri godine na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Viši računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju

prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega dvije godine na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Stariji računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, tri godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega jednu godinu na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Mlađi računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega jednu godinu na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Knjigovođa I u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VI nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva.

Knjigovođa II u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: V nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva.

Knjigovođa III u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: IV nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva.

Izuzetak u vezi uslova

Član 40

Lice iz člana 39 st. 1 do 4 ovog zakona može da zasnuje radni odnos, odnosno da bude raspoređeno i bez sertifikata računovođe u javnom sektoru pod uslovom da sertifikat stekne u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na radno mjesto.

Ispit za sticanje sertifikata računovođe u javnom sektoru

Član 41

Sertifikat iz člana 39 ovog zakona može se izdati licu koje ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja i položen ispit za računovođu u javnom sektoru.

Ispit iz stava 1 ovog člana polaže se prema programu obuke za računovođu u javnom sektoru (u daljem tekstu: program) koji obuhvata teorijsku obuku iz oblasti računovodstva javnog sektora.

Ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo.

Program utvrđuje Ministarstvo, a obuku po programu sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje kadrovima.

O položenom ispitu za računovođu Ministarstvo izdaje uvjerenje.

Način polaganja ispita za računovođu u javnom sektoru, sastav komisije za polaganje ispita, dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev za dobijanje sertifikata i visinu naknade za polaganje ispita propisuje Ministarstvo.

Sredstva za polaganje ispita

Član 42

Za polaganje ispita iz člana 41 ovog zakona plaća se naknada.

Naknadu iz stava 1 ovog člana plaća organ odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, kod kojeg je zaposlen podnosilac zahtjeva za polaganje ispita.

Predsjednik i članovi komisije za polaganje ispita za računovođu u javnom sektoru imaju pravo na naknadu u visini koju utvrđuje Vlada.

Zahtjev za izdavanje sertifikata

Član 43

Radi dobijanja sertifikata računovođe u javnom sektoru, fizičko lice podnosi zahtjev sa dokumentacijom kojom dokazuje ispunjenost uslova iz člana 41 stav 1 ovog zakona.

Sertifikat iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Obrazac sertifikata iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Priznavanje sertifikata stečenog na osnovu međunarodnog ili drugog programa

Član 44

Sertifikat računovođe u javnom sektoru može da se izda licu bez polaganja ispita za računovođu u javnom sektoru u skladu sa ovim zakonom koje ima sertifikat računovođe u javnom sektoru, izdat od nadležnog organa strane države, ili odgovarajuće organizacije po međunarodnom ili drugom programu koji je ekvivalentan programu iz člana 41 ovog zakona.

Ekvivalentnost programa utvrđuje i sertifikat računovođe u javnom sektoru izdaje Ministarstvo.

Radi dobijanja sertifikata računovođe u javnom sektoru fizičko lice podnosi zahtjev Ministarstvu, sa dokumentacijom kojom dokazuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i člana 41 ovog zakona.

Postupak izdavanja sertifikata i potrebnu dokumentaciju propisuje Ministarstvo.

Zarada zaposlenih za obavljanje poslova računovodstva i raspoređivanje u grupe poslova

Član 45

Zvanja računovođa iz člana 38 ovog zakona, raspoređuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru, u odgovarajuće grupe poslova:

Podgrupa	Zvanja
Grupa poslova D	
1 i 6	Rukovodilac jedinice za računovodstvo
7	Viši računovođa
10	Stariji računovođa
13	Mlađi računovođa
19	Knjigovođa I
21a	Knjigovođa II
22	Knjigovođa III

Raspoređivanje zvanja računovođa u javnom sektoru, utvrđivanje koeficijenata složenosti i usklađivanje sa zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru, za zaposlene u opštini, utvrđuje se propisom opštine.

Profesionalno usavršavanje

Član 46

Radi održavanja teorijskog znanja i stručnih vještina računovođe su dužne da se profesionalno usavršavaju.

Profesionalno usavršavanje iz stava 1 ovog člana organizuje i sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje kadrovima.

Sredstva za sprovođenje posebnog programa profesionalnog usavršavanja državnih i lokalnih službenika obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Sredstva za zaposlene u drugom organu odnosno pravnom licu iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu tog organa odnosno pravnog lica.

Profesionalno usavršavanje iz stava 1 ovog člana se vrši na osnovu posebnog programa koji propisuje Ministarstvo.

Vršenje nadzora

Član 47

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donešenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspekcijskog nadzora iz stava 1 ovog člana vrši budžetski inspektor (u daljem tekstu: inspektor) u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Kaznene odredbe

Član 48

Novčanom kaznom u iznosu od 400 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave, odnosno pravnom licu, ako:

1) organ, odnosno pravno lice poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i finansijske izvještaje ne vodi, odnosno ne sastavljaju u skladu sa metodologijom iz člana 7 ovog zakona (član 9 stav 1);

2) finansijski izvještaji nisu potpisani od strane rukovodioca organa, odnosno pravnog lica (član 10 stav 3);

3) organ, odnosno pravno lice ne vodi poslovne knjige u skladu sa članom 11 ovog zakona;

4) organ, odnosno pravno lice evidentiranje poslovnih događaja u glavnoj knjizi ne sprovodi u skladu sa kontnim planom, koji propisuje Ministarstvo (član 13 st. 1 i 5);

5) organ, odnosno pravno lice ne čuva poslovne knjige u rokovima propisanim u članu 16 stav 4 ovog zakona;

6) ne čuva knjigovodstvene isprave u skladu sa članom 18 ovog zakona;

7) se organ, odnosno pravno lice prilikom priznavanja i vrednovanja pojedinih kategorija i vrsta imovine, obaveza, neto imovine, prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, ne pridržava metodologije iz člana 7 ovog zakona (član 21);

8) organ, odnosno pravno lice ne dostavi podatke za potrebe Registra u skladu sa članom 30 ovog zakona;

9) organ, odnosno pravno lice ne dostavi finansijski izvještaj u skladu sa članom 32 ovog zakona;

10) organ, odnosno pravno lice ne objavi finansijske izvještaje na internet stranici u roku od osam dana od dana dostavljanja (član 37).

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 49

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Popis imovine i obaveza

Član 50

Organ odnosno pravno lice iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona dužan je da popiše imovinu i obaveze sa stanjem na dan početka primjene ovog zakona i da ih iskaže u poslovnim knjigama u količinama i u novčanom iznosu.

Uspostavljanje registara

Član 51

Registri iz člana 28 ovog zakona uspostaviće se u roku od šest mjeseci od dana donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom.

Prestanak važenja

Član 52

Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 62 do 70 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list CG”, br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18 i 55/18), koje se odnose na računovodstvo i završni račun budžeta.

Stupanje na snagu

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se od 1. januara 2022. godine.

Broj: 06-2/19-1/7

EPA 790 XXVI

Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2059/2

Podgorica, 2. decembar 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Član 1

U Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list CG“ br. 33/12, 58/14 i 14/17) u članu 7 stav 1 tač. 5, 42, 44 i 126 mijenjaju se i glase:

„5) brza saobraćajnica je državni put za saobraćaj motornih vozila sa dvije fizički odvojene kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova sa raskrsnicama u dva ili više nivoa sa poprečnim putevima, drugim saobraćajnicama i željezničkim prugama, koja po pravilu nema zaustavnih traka;

42) zona uspornog saobraćaja je obilježeni dio puta, ulice ili dio naselja u kojem kolovoz koriste pješaci i vozila;

44) bicikl je vozilo sa najmanje dva točka koje se pokreće isključivo snagom vozača ili koje je opremljeno pedalama i pomoćnim električnim motorom čija najveća efektivna snaga nije veća od 0,25 kw i koja se progresivno smanjuje do 0 kad brzina dostigne 25 km/h ili prije dostizanja te brzine ako vozač prestane da pokreće pedale;

126) evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi je obrazac propisan od strane Federacije evropskih osiguravača, koji učesnici u saobraćajnoj nezgodi popunjavaju kad u saobraćajnoj nezgodi nema povrijeđenih lica, kad je šteta pričinjena samo na vozilima, pri čemu vozila mogu propisno nastaviti kretanje i za koju su se učesnici saobraćajne nezgode saglasili o okolnostima pod kojima je do nezgode došlo;“

Član 2

U članu 18 stav 4 poslije riječi „člana“ tačka se briše i dodaju riječi: „i ustanova socijalne i dječje zaštite.“

U stavu 6 poslije riječi „Lica“ dodaje se zarez, a riječi: „i udruženja“ zamjenjuju se riječima: „udruženja i ustanove“.

Član 3

U članu 22 stav 1 poslije riječi „uređaj” tačka se briše i dodaju riječi: „ili drugi uređaj za komunikaciju, osim u slučajevima kad se telefonski ili drugi uređaj upotrebljava uz pomoć opreme koja omogućava njihovu upotrebu bez korišćenja ruku.”

Član 4

U članu 31 stav 2 briše se.
Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 2 i 3.

Član 5

U članu 37 stav 1 tačka 2, članu 63 stav 1, članu 64, članu 84 stav 1, članu 96 stav 1, nazivu potpoglavlja 23, članu 101 st. 1 i 2, članu 102 i članu 104 riječi: „put rezervisan za saobraćaj motornih vozila” u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „brza saobraćajnica” u odgovarajućem padežu.

Član 6

U članu 73 stav 2 riječi: „Zadnje svijetlo za maglu upotrebljava se” zamjenjuju se riječima: „Svijetla za maglu upotrebljavaju se”.

Član 7

U članu 75 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:
„1) pješak koji se kreće po kolovozu na javnom putu van naselja, dužan je da na sebi ima prsluk sa svjetlosno-reflektujućim osobinama;”.

Član 8

U članu 79 stav 3 riječi: „Noću ili danju, u uslovima smanjene vidljivosti,” zamjenjuju se riječima: „Noću, kao i danju u uslovima smanjene vidljivosti,”.

Član 9

U članu 86 stav 2 mijenja se i glasi:
„Na lokalnim putevima i ulicama biciklom mogu samostalno upravljati djeca sa navršениh 14 godina života.”

Član 10

U članu 103 stav 1 mijenja se i glasi:
„Na autoputu i brznoj saobraćajnici sa više saobraćajnih traka namijenjenih kretanju vozila u istom smjeru, vozač motornog vozila mora se kretati krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim ako je zauzeta vozilima koja se kreću manjom brzinom od brzine kretanja njegovog vozila.”

U st. 4 i 5 riječi: „putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila” zamjenjuju se riječima: „brznoj saobraćajnici”.

Član 11

U članu 117 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:
„Sjedište za prevoz djeteta na biciklu ne smije ometati vozača, umanjivati mu vidljivost i pokretnost niti škoditi djetetu.”

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 12

Član 132 mijenja se i glasi:

„U periodu od 15. novembra do 1. aprila, sva vozila kategorija M i N koja učestvuju u saobraćaju za vrijeme zimskih uslova (sniježnih padavina ili kad se na kolovozu nalazi snijeg, led ili poledica) moraju na svim točkovima imati pneumatike za zimsku upotrebu.

Minimalna dubina šare na gazećoj površini pneumatika koji se koriste u periodu iz stava 1 ovog člana je 4mm.

Vozila iz stava 1 ovog člana moraju da ispunjavaju i druge uslove u pogledu zimske opreme propisane ovim zakonom.

Za pojedine vrste i kategorije vozila na određenom putu ili dijelu puta, u određeno vrijeme, obaveza upotrebe pneumatika za zimsku upotrebu može se utvrditi bez obzira da li na tom putu postoje zimski uslovi.

Vremenski period i put, odnosno djelove puta na kojima je obavezna upotreba pneumatika za zimsku upotrebu u smislu stava 4 ovog člana, naredbom propisuje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.”

Član 13

U članu 143 stav 1 tačka 3 poslije riječi: „za ostale učesnike - zabrana prolaza” zarez se zamjenjuje tačka-zarezom, a riječi: „osim za pješake koji su već počeli da prelaze kolovoz;” brišu se.

Član 14

U članu 155 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Upravljač puta, odnosno izvođač radova mora, u skladu sa zakonom, postaviti privremenu saobraćajnu signalizaciju na dijelu puta na kome su nastale prepreke ili oštećenja koja se ne mogu odmah ukloniti ili na dijelu puta na kojem se izvode radovi, tako da stvori uslove za bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.”

Član 15

U članu 164 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozač je dužan da zaustavi vozilo na propisani znak ili naredbu ovlašćenog policijskog službenika.”

Dosadašnji st. 2 do 8 postaju st. 3 do 9.

Član 16

Član 165a briše se.

Član 17

U članu 169 stav 1 riječi: „manja materijalna šteta (do 1.000 eura),” zamjenjuju se riječima: „materijalna šteta,”.

Član 18

U članu 170 st. 1 i 2 riječ „manja“ briše se.

Član 19

U članu 172 stav 4 mijenja se i glasi:

„Ako vozač iz stava 3 ovog člana poriče da se nalazi pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, a čije je prisustvo u organizmu utvrđeno pomoću odgovarajućih sredstava, odnosno ako odbije da potpiše zapisnik o alkotestiranju ili drugoj vrsti ispitivanja, ovlašćeni policijski službenik koji vrši uviđaj odrediće da se tom vozaču uzme krv ili urin radi analize.”

Član 20

U članu 175a stav 1 riječ „Ministarstvo” zamjenjuje se riječima: „nadležni organ”.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Evidencija iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke o:

- organu koji je evidentirao saobraćajnu nezgodu, djelovodnom broju, datumu izrade zapisnika o saobraćajnoj nezgodi i imenu i prezimenu policijskog službenika koji je sačinio zapisnik;

- vrsti saobraćajne nezgode – nezgoda sa pješacima, nezgoda sa parkiranim vozilima, nezgoda sa jednim vozilom, nezgoda sa najmanje dva vozila bez skretanja, nezgoda sa najmanje dva vozila sa skretanjem ili prelaskom ili nezgoda sa napuštanjem lica mjesta; tipu saobraćajne nezgode; vremenu saobraćajne nezgode i datumu saobraćajne nezgode; geografskom sektoru, opštini i mjestu gdje se dogodila saobraćajna nezgoda; kategoriji puta – autoput, brza saobraćajnica, magistralni put, lokalni put, ulica ili nekategorisani put; činjenici da li se saobraćajna nezgoda dogodila u naselju ili van naselja; putnom pravcu i bližem mjestu saobraćajne nezgode (ulica, trg i dr.); ograničenju brzine; lokaciji nezgode (GPS koordinate); okolini puta; vrsti puta s obzirom na kretanje – glavni put ili sporedni put; osobinama i karakteristikama puta; stanju površine puta; vremenskim prilikama – suvo, vedro, kiša, snijeg, susnježica, magla, grad, vjetar, nepoznato i dr.; svjetlosnim prilikama – dnevno svjetlo, mrak, sumrak, nepoznato; saobraćajnoj signalizaciji; greškama učesnika u saobraćajnoj nezgodi; upravljanju odnosno manevrima vozilom; uzroku saobraćajne nezgode, kao i izjavama učesnika u saobraćajnoj nezgodi;

- datumu vršenja uviđaja, vremenu vršenja uviđaja (sa naznakom: od-do); izvoru obavještenja da se dogodila saobraćajna nezgoda, datumu i vremenu obavještenja kao i datumu i vremenu obavještanja državnog tužioca; licima koja su obezbjeđivala mjesto saobraćajne nezgode; prisustvu učesnika u saobraćajnoj nezgodi; imenima i prezimenima policijskih službenika koji su vršili uviđaj; imenu i prezimenu državnog tužioca; imenu i prezimenu kriminalističkog tehničara koji je vršio uviđaj; imenu i prezimenu vještaka saobraćajne struke; imenu i prezimenu doktora medicine; imenu i prezimenu vještaka građevinske struke; činjenici da li je promjenjeno lice mjesta saobraćajne nezgode; skiciranom i fotografisanom licu mjesta saobraćajne nezgode; prisustvu vojne policije; trajanju prekida u saobraćaju (sa naznakom: od-do); broju i datumu službene zabilješke;

- registarskim oznakama vozila koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi; vrsti, marki i modelu vozila, dodatnim oznakama, broju šasije i boji vozila, prikolice ili poluprikolice; napuštenom vozilu; činjenici da li su u nezgodi učestvovala vozila sa pravom prvenstva prolaza, vojna vozila, taksi vozila i dr.; broju, organu koji je izdao, datumu izdavanja i datumu prestanka važenja saobraćajne dozvole; broju polise obaveznog osiguranja, nazivu osiguravajućeg društva, datumu početka i datumu prestanka važenja polise obaveznog osiguranja i državi registracije saobraćajne dozvole;

- materijalnoj šteti na vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, materijalnoj šteti na putu i drugim objektima; činjenici da li je vozilo pomjereno i o tehničkoj ispravnosti vozila;

- broju lica koja su se nalazila u vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi; broju lica koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi – punoljetnih lica (od 18 do 20 godina, od 21 do 24 godine, od 25 do 35 godina, od 36 do 45 godina, od 46 do 55 godina, od 56 do 64 godine, od 65 i preko), maloljetnih lica (ispod šest godina, od šest do devet godina, od deset do 14 godina, od 15 do 18 godina); broju povrijeđenih lica; poginulih lica; maloljetnih povrijeđenih lica i maloljetnih poginulih lica;

- licima koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi – jedinstveni matični broj, ime i prezime, ime i prezime oca, ime i prezime majke, rođeno prezime majke, datum rođenja, pol, boravak do 90 dana ili odobreni tranzit, broj i mjesto izdavanja lične karte, mjesto zaposlenja i zanimanje, broj telefona, korišćenje sigurnosnog pojasa, podvrgavanje alko-testu, koncentracija alkohola u krvi (g/kg), činjenica da li je učesnik saobraćajne nezgode napustio mjesto saobraćajne nezgode, mjesto saobraćajne nezgode na kojem je povrijeđen ili poginuo pješak, izvještaj o povredama, svojstvo učesnika u saobraćaju (vozač, saputnik, pješak,

nepoznato), korišćenje sigurnosne opreme, podaci o sprovedenom testu na droge i rezultat testa, pozicija sjedenja u ili na vozilu, činjenica da li je lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ometeno uređajem, psihofizičko ili fizičko stanje, razlog putovanja, stepen povreda;

- broju vozačke dozvole vozača koji je upravljao vozilom koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, organu koji je izdao, datumu izdavanja i vremenu važenja vozačke dozvole (sa naznakom: od-do).“

Član 21

U članu 176 stav 4 riječi: „odobreno stalno nastanjenje u Crnoj Gori, lice kome je odobren status izbjeglice u Crnoj Gori, lice kome je odobrena dodatna zaštita u Crnoj Gori,“ zamjenjuju se riječima: „u Crnoj Gori odobren privremeni ili stalni boravak, odnosno međunarodna ili privremena zaštita“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vlasnik vozila, odnosno lice kome je vozilo povjereno ne smije omogućiti upravljanje vozilom licu koje nema važeću vozačku dozvolu odgovarajuće kategorije za upravljanje tim vozilom“.

Član 22

U članu 177 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) ima uobičajeno boravište u Crnoj Gori;“

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Uobičajeno boravište u smislu ovog zakona ima lice koje u Crnoj Gori boravi u skladu sa zakonom, najmanje 185 dana u kalendarskoj godini, zbog ličnih ili poslovnih okolnosti koje ukazuju na čvrstu povezanost između tog lica i mjesta gdje boravi.

Uobičajenim boravištem lica čije se poslovne veze nalaze u mjestu različitom od njegovih ličnih veza i koje zbog toga boravi u dvije ili više država smatraće se mjesto njegovih ličnih veza, pod uslovom da se to lice tamo redovno vraća.“

U stavu 3 riječi: „stavom 2“ zamjenjuju se riječima: „stavom 4“.

U stavu 6 riječi: „st. 1 i 2“ zamjenjuju se riječima: „st. 1 i 4“.

Dosadašnji st. 2 do 6 postaju st. 4 do 8.

Član 23

U članu 180 stav 2 riječ „javna“ briše se.

Član 24

U članu 184 stav 4 poslije riječi „obavljanje“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „koji ne može biti duži od osam dana.“

U stavu 6 poslije riječi: „ovog pregleda“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno da se vozač ili instruktor vožnje nije podvrgao kontrolnom zdravstvenom pregledu“.

Član 25

Član 185 mijenja se i glasi:

„Ako postoje dva ili više ljekarskih nalaza sa oprečnim mišljenjem o zdravstvenoj sposobnosti vozača, odnosno instruktora vožnje, smatra se da vozač odnosno instruktor vožnje nije zdravstveno sposoban za vozača odnosno instruktora vožnje sve do konačnog nalaza i mišljenja drugostepene ljekarske komisije koju obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.“

Član 26

U članu 186 stav 1 mijenja se i glasi:

„Ministarstvo će rješenjem oduzeti vozačku dozvolu, odnosno dozvolu za instruktora vožnje:

- licu za koje se na kontrolnom zdravstvenom pregledu utvrdi da je postalo zdravstveno nesposobno za vozača, odnosno instruktora vožnje određene kategorije, za vrijeme dok ta nesposobnost traje;

- licu koje se ne podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu na koji je upućen u skladu sa članom 184 ovog zakona, za vrijeme dok se ne podvrgne tom pregledu.”

U stavu 2 poslije riječi: „iz stava 1” dodaju se riječi: „alineja 1”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozač, odnosno instruktor vožnje kome je oduzeta vozačka dozvola u skladu sa stavom 1 ovog člana ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju.”

Član 27

U članu 187 stav 5 riječi: „sa privremenim boravkom i stalnim nastanjenjem,” zamjenjuju se riječima: „kojima je u Crnoj Gori odobren privremeni ili stalni boravak,”.

Član 28

Član 189 mijenja se i glasi:

„Vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima odnosno skupovima vozila kategorije AM, A1, A2, A, B, B1 i B+E izdaje se sa rokom važenja od deset godina.

Vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima odnosno skupovima vozila kategorije C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1 i D1+E izdaje se sa rokom važenja od pet godina.

Licima starijim od 67 godina života vozačka dozvola se izdaje sa rokom važenja od tri godine.

Vozačka dozvola se može izdati ili se njeno važenje može ograničiti i na rok koji je kraći od roka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, na osnovu ljekarskog uvjerenja za vozača.

Licima iz stava 1 ovog člana koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 57 godina života kao i licima iz stava 2 ovog člana koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 62 godine života vozačka dozvola se izdaje sa rokom važenja do navršenih 67 godina života.”

Član 29

Čl. 193 i 194 brišu se.

Član 30

U članu 195 stav 1 mijenja se i glasi:

„Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim vozačkim dozvolama, podacima unijetim u obrazac vozačke dozvole, podnijetim zahtjevima za izdavanje vozačke dozvole, podacima iz tog zahtjeva i dokumentaciji koja je priložena uz taj zahtjev, prestanku važenja vozačke dozvole, razlozima i datumu prestanka važenja, oduzimanju vozačke dozvole, mjerama privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom iz čl. 205 i 206 ovog zakona, kao i izrađenim obrascima vozačke dozvole (u daljem tekstu: evidencija).”

Član 31

U članu 196 stav 3 briše se.

Član 32

U članu 199 stav 1 tačka 6 poslije riječi: „ne prelazi 750 kg” zarez se zamjenjuje tačka-zarezom, a riječi: „kao i motorno vozilo sa pridodatim priključnim vozilom čija najveća dozvoljena masa prelazi 750 kg, pod uslovom da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila nije veća od 4250 kg;” brišu se.

Član 33

U članu 200 stav 5 poslije riječi: „od 15 kw” zarez se briše, a riječi: „lakim i teškim četvorociklom” zamjenjuju se riječima: „i lakim četvorociklom”.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Vozač vozila kategorije A2 može da upravlja vozilom kategorije A1 i kategorije AM, a vozač vozila kategorije A1 može da upravlja vozilom kategorije AM.”

Član 34

U članu 201 stav 1 riječ „srednja” briše se.

Član 35

Naziv potpoglavlja 6 mijenja se i glasi: „**6. Ograničenje prava na upravljanje motornim vozilom**”.

Član 36

Čl. 202 i 203 brišu se.

Član 37

U članu 204 stav 2 riječ „pet” zamjenjuje se riječju „šest”.

Član 38

Član 205 mijenja se i glasi:

„Vozaču, odnosno instruktoru vožnje koji je u periodu od dvije godine, zbog učinjenih prekršaja propisanih ovim zakonom, prikupio 12 kaznenih bodova, izreći će se mjera privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom u trajanju od 90 dana.

Rješenje o izricanju mjere iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ.

Žalba na rješenje iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Mjera iz stava 1 ovog člana primjenjuje se od prvog narednog dana od dana dostavljanja rješenja vozaču.”

Član 39

Član 206 mijenja se i glasi:

„Vozaču, odnosno instruktoru vožnje koji je prikupio 12 kaznenih bodova, čime su se stekli uslovi za izricanje mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom iz člana 205 stav 1 ovog zakona, a nakon toga u periodu od dvije godine prikupi devet kaznenih bodova, izreći će se mjera privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Vozaču, odnosno instruktoru vožnje koji je prikupio devet kaznenih bodova, čime su se stekli uslovi za izricanje mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom iz stava 1 ovog člana, a nakon toga u periodu od naredne dvije godine prikupi devet kaznenih bodova izreći će se mjera privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Rješenje o izricanju mjera iz st. 1 i 2 ovog člana donosi nadležni organ.

Žalba na rješenje iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Mjera iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjuje se od prvog narednog dana od dana dostavljanja rješenja vozaču.”

Član 40

Poslije člana 206 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 206a

O mjerama iz čl. 205 i 206 ovog zakona nadležni organ vodi evidenciju.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži: ime i prezime vozača, jedinstveni matični broj lica, broj vozačke dozvole, broj i datum rješenja o izricanju mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motonim vozilom, datum početka i završetka primjene mjere i vrijeme trajanja mjere.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u elektronskoj formi.”

Član 41

U članu 207 riječi: „privremenog oduzimanja vozačke dozvole” zamjenjuju se riječima: „privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom”.

Član 42

U članu 208 stav 3 mijenja se i glasi:

„Izvršenje pravosnažne odluke kojom je izrečena zaštitna mjera iz stava 1 ovog člana sprovodi se upisom u evidenciju zaštitnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, a izvršenje zaštitne mjere počinje da teče narednog dana od dana obavještanja vozača o početku primjene mjere.”

U stavu 6 riječi: ”privremeno oduzetim vozačkim dozvolama i” brišu se.

U stavu 7 riječi: ”osnov za oduzimanje,” brišu se.

Član 43

U članu 211 stav 3 poslije riječi: „za vrijeme trajanja zaštitne mjere“ dodaju se riječi: „trajanja mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom,“.

Član 44

U članu 216 stav 1 mijenja se i glasi:

„Za vrijeme obavljanja praktične obuke u vozilu se mogu nalaziti samo instruktor vožnje, kandidat za vozača, lice koje vrši inspekcijски nadzor, kao i ovlašćeni predstavnik auto škole koji posjeduje važeću licencu za instruktora vožnje.”

Član 45

U članu 217 stav 1 poslije riječi: „dužan je da” dodaju se riječi: „prije svakog narednog polaganja”.

Član 46

U članu 218 stav 3 riječi: „srednjoj“ brišu se.

Član 47

U članu 219 stav 1 tačka 4 poslije riječi „lizinga” dodaje se tačka-zarez, a riječi: „ili zakupa;” brišu se.

Član 48

U članu 220 stav 1 tačka 4 mijenja se i glasi:

„4) ako auto škola obuku za kandidata za vozača ne sprovodi u skladu sa programom obrazovanja odraslih za upravljanje motornim vozilom;“.

Poslije tačke 4 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„5) ako evidenciju kandidata za vozače auto škola ne vodi ili ne čuva u skladu sa zakonom;

6) ako u evidenciju o sprovedenoj obuci kandidata za vozače auto škola unese netačne podatke o sprovedenoj obuci.”

Član 49

U članu 221 st. 1 i 2 riječ „srednje“ u različitom padežu briše se.

Član 50

U članu 222 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) VI nivo kvalifikacije obrazovanja - studijski program drumski saobraćaj ili studijski program pravne nauke i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti bezbjednosti saobraćaja;”.

Član 51

U članu 223 u uvodnoj rečenici stava 2 riječi: „instruktoru vožnje,” zamjenjuju se riječju „licu”, a tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) ima položen ispit za instruktora vožnje, IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 23 godine života;”.

Na kraju tačke 3 tačka se briše i dodaju riječi: „ili mjera privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom.”

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Licu iz stava 2 ovog člana koje u vrijeme izdavanja licence za instruktora vožnje ima više od 62 godine života licenca za instruktora vožnje izdaje se sa rokom važenja do navršениh 67 godina života.”

Dosadašnji st. 5, 6 i 7 postaju st. 6, 7 i 8.

Član 52

Poslije člana 223 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 223a

Ispit za instruktora vožnje polaže se nakon osposobljavanja kandidata za instruktora vožnje prema programu obrazovanja za instruktora vožnje u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrazovanje odraslih.

Program iz stava 1 ovog člana obuhvata teorijsku nastavu i praktičnu obuku, i sadrži naročito: poznavanje propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, poznavanje motornih vozila, upravljanje vozilom, osnove pedagogije i metodike pedagoške vožnje i osnove psihologije.

Za instruktora vožnje može se osposobljavati vozač, ako:

- 1) ima IV nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 2) je navršio 23 godine života;
- 3) najmanje tri godine ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilom kategorije za koju polaže ispit za instruktora vožnje;
- 4) je zdravstveno sposoban.

Ispit za instruktora vožnje sastoji se iz teorijskog i praktičnog dijela koji obuhvataju sadržaj utvrđen programom iz stava 2 ovog člana.

Ispit za instruktora vožnje polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Način polaganja ispita za instruktora vožnje, kao i sastav komisije iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.”

Član 53

U članu 226 stav 1 mijenja se i glasi:

„Instruktor vožnje može obavljati praktičnu obuku sa kandidatima za vozače koji se osposobljavaju u auto školi, odnosno stručnoj školi ili dodatnu praktičnu obuku sa vozačima za upravljanje kategorijom vozila za koje posjeduju važeću vozačku dozvolu.”

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozač sa kojim se obavlja dodatna praktična obuka mora kod sebe imati važeću vozačku dozvolu”.

Član 54

Član 228 mijenja se i glasi:

„Vozilo za obuku kandidata za vozača kategorije „B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E mora imati ugrađene duple nožne komande vožnje, pri čemu ne mora imati komandu za ubrzavanje.

Vozilo iz stava 1 ovog člana mora imati uređaj koji će davati svjetlosni signal na vidnom mjestu u vozilu i zvučni signal, koji će signalizirati aktiviranje duplih nožnih komandi vožnje.

Vozilo iz stava 1 ovog člana na kojem su naknadno ugrađene duple nožne komande vožnje i signalni uređaji iz stava 2 ovog člana mora biti atestirano.

Vozilo za obuku kandidata za vozača ne može imati automatski mjenjač, osim vozila za praktičnu obuku kandidata za vozača iz člana 230 ovog zakona.

Vozilo za obuku kandidata za vozača zavisno od kategorije mora da ispunjava jedan ili više uslova u pogledu zapremine, snage motora, brzine, najveće dozvoljene mase, dužine, širine ili visine.

Minimalne uslove iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.”

Član 55

U članu 232 stav 1 poslije riječi „obuke” zarez se zamjenjuje tačkom, a riječi: „kao i troškove izdavanja potvrda o završenoj obuci i svjedočanstva o položenom vozačkom ispitu.” brišu se.

Član 56

U članu 235 stav 2 riječ „srednjoj“ briše se, a poslije riječi „obrazovanja“ dodaju se riječi: „i ovim zakonom”.

U stavu 4 poslije riječi: „Crnoj Gori” dodaju se riječi: „ili na engleskom jeziku”.

Član 57

U članu 236 poslije stava 2 ovog člana dodaje se novi stav koji glasi:

„Na teorijskom ispitu kandidat se ocjenjuje ocjenom „položio” ili ocjenom „nije položio”.”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 58

Član 237 mijenja se i glasi:

„Praktični ispit se polaže na uređenom poligonu i u saobraćaju na javnom putu i tom prilikom se utvrđuje da li kandidat za vozača ima potrebna znanja i vještine u skladu sa članom 213 ovog zakona.

Polaganje praktičnog ispita sprovodi se na vozilu kategorije za čije upravljanje se osposobljava kandidat za vozača, koje ispunjava uslove iz člana 228 ovog zakona.

Mjesto polaganja praktičnog ispita određuje ispitna komisija iz člana 240 ovog zakona.

Na praktičnom ispitu kandidat se ocjenjuje ocjenom „položio” ili ocjenom „nije položio”.

Način ocjenjivanja kandidata za vozača na teorijskom i praktičnom ispitu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.”

Član 59

U članu 239 stav 3 riječi: „ispitne komisije,” zamjenjuju se riječima: „ovlašćenih ispitivača,”.

Član 60

Član 240 mijenja se i glasi:

„Vozački ispit za vozača polaže se u auto školi pred ispitnom komisijom, koju obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Ispitnu komisiju čine tri člana, i to:

- dva ovlašćena ispitivača od kojih je jedan predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja, a drugi predstavnik nadležnog organa; i

- jedan predstavnik auto škole koji mora da ima licencu za instruktora vožnje za sve kategorije vozila za koje auto škola ima licencu, najmanje 23 godine života i da mu za posljednje dvije godine nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Član ispitne komisije za polaganje vozačkog ispita ne može biti lice koje je u posljednje tri godine pravosnažno osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili je protiv njega za takvo krivično djelo pokrenut krivični postupak.“

Član 61

Poslije člana 240 dodaje se sedam novih članova koji glase:

„Član 240a

Ovlašćeni ispitivač može biti lice koje ima licencu za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom određene kategorije.

Licenca za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom kategorije A (obuhvata kategorije AM, A1, A2 i A) ili kategorije B (obuhvata kategorije B1 i B) može se izdati licu koje ima:

1) vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilom kategorije za koju se izdaje licenca, najmanje tri godine;

2) najmanje 23 godine života;

3) položen ispit za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom kategorije za koju se izdaje licenca;

4) VIII nivo kvalifikacije obrazovanja.

Licenca za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom kategorija B+E i C (obuhvata kategorije C1 i C), kategorije C+E (obuhvata kategorije C+E i C1+E), kategorije D (obuhvata kategorije D i D1) i kategorije D+E (obuhvata kategorije D+E i D1+E) može se izdati licu koje ima:

1) vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilom kategorije za koju se izdaje licenca, najmanje pet godina;

2) najmanje tri godine iskustva kao ovlašćeni ispitivač za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom kategorije B;

3) položen ispit za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom kategorije za koju se izdaje licenca;

4) dokaz da je prisustvovao redovnom osposobljavanju i periodičnom stručnom usavršavanju i da je ocijenjen, u skladu sa članom 240e ovog zakona;

5) VIII nivo kvalifikacije obrazovanja.

Član 240b

Ispit za ovlašćenog ispitivača iz člana 240a stav 2 tačka 3 i stav 3 tačka 3 ovog zakona polaže se nakon osposobljavanja za ovlašćenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema programu obrazovanja za ovlašćenog ispitivača, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrazovanje odraslih.

Program iz stava 1 ovog člana obuhvata teorijsku nastavu i praktičnu obuku.

Ispit za ovlašćenog ispitivača iz člana 240a stav 2 tačka 3 i stav 3 tačka 3 ovog zakona sastoji se iz teorijskog i praktičnog dijela koji obuhvataju sadržaj utvrđen programom iz stava 1 ovog člana.

Ispit za ovlašćenog ispitivača iz člana 240a stav 2 tačka 3 i stav 3 tačka 3 ovog zakona polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Način polaganja ispita za ovlašćenog ispitivača kao i sastav komisije iz stava 4 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 240c

Licencu za ovlaštenog ispitivača iz člana 240a st. 2 i 3 ovog zakona izdaje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, na zahtjev lica koje ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.

Licenca za ovlaštenog ispitivača izdaje se na vrijeme od pet godina.

Licenca za ovlaštenog ispitivača produžice se na zahtjev ovlaštenog ispitivača ako je prisustvovao obaveznom periodičnom stručnom usavršavanju.

Zahtjev iz stava 3 ovog člana podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka licence za ovlaštenog ispitivača.

Licenca za ovlaštenog ispitivača neće se izdati licu kome je licenca za ovlaštenog ispitivača prestala da važi u skladu sa članom 240g ovog zakona, u posljednjih 12 mjeseci.

O izdatim licencama za ovlaštenog ispitivača organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja vodi evidenciju.

Sadržaj zahtjeva iz st. 1 i 3 ovog člana, sadržaj i obrazac licence za ovlaštenog ispitivača, kao i sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim licencama propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 240d

Ovlašćeni ispitivač ne može raditi kao instruktor vožnje ili predavač teorijske nastave u auto školi ili stručnoj školi.

Član 240e

U cilju održavanja potrebnog nivoa znanja i vještina i razvijanja novih sposobnosti nepohodnih za rad ovlaštenih ispitivača organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja organizuje:

- redovno osposobljavanje koje ne može biti kraće od četiri dana u periodu od dvije godine; i

- periodično stručno usavršavanje koje ne može biti kraće od pet dana u periodu od najviše pet godina.

Redovno osposobljavanje i periodično stručno usavršavanje iz stava 1 ovog člana sprovodi se po propisanom programu.

Po sprovedenom redovnom osposobljavanju odnosno periodičnom stručnom usavršavanju, u smislu ovog zakona, ovlaštenog ispitivača ocjenjuje komisija koju obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Ovlašćenom ispitivaču koji u posljednje dvije godine nije učestvovao u sprovođenju vozačkoga ispita za kategoriju vozila za koju posjeduje licencu, neće se dopustiti sprovođenje vozačkih ispita za tu kategoriju dok ponovo ne bude ocijenjen, u smislu stava 3 ovog člana.

Program redovnog osposobljavanja i periodičnog stručnog usavršavanja, sastav komisije iz stava 3 ovog člana, kao i način ocjenjivanja ovlaštenih ispitivača propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 240f

U cilju održavanja kvaliteta sprovođenja vozačkog ispita organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja obezbjeđuje godišnju kontrolu rada ovlaštenih ispitivača.

Kontrola rada ovlaštenog ispitivača sprovodi se najmanje jednom u pet godina i obuhvata nadgledanje sprovođenja nekoliko ispita u trajanju od najmanje pola dana.

Kontrolu rada ovlaštenih ispitivača može da vrši samo lice koje ispunjava uslove za ovlaštenog ispitivača za polaganje vozačkog ispita za upravljanje motornim vozilima svih kategorija i ima najmanje pet godina iskustva kao ovlašćeni ispitivač.

Lica koja vrše kontrolu rada ovlaštenih ispitivača određuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Po izvršenoj kontroli rada ovlašćenih ispitivača lice koje vrši kontrolu će o tome sačiniti izvještaj koji dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove obrazovanja.

Ako kontrolom iz st. 1 i 2 ovog člana budu uočene nepravilnosti, lice koje vrši kontrolu naložice ovlašćenom ispitivaču otklanjanje uočenih nepravilnosti što se konstatuje u izvještaju o sprovedenoj kontroli.

Član 240g

Licenca za ovlašćenog ispitivača prestaje da važi i prije isteka vremena na koje je izdata ako:

- 1) ovlašćeni ispitivač prestane da ispunjava uslove propisane ovim zakonom; i
- 2) ne sprovodi vozački ispit u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana odluku o prestanku važenja licence za ovlašćenog ispitivača donosi organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.”

Član 62

U članu 244 poslije stava 3 dodaju se četiri nova stava koja glase:

„Homologacija vozila sprovodi se postupkom homologacije tipa vozila ili postupkom homologacije pojedinačnog vozila.

Homologacija pojedinačnog vozila odvija se u dvije faze:

- faza pregleda vozila i pregleda dokumentacije;
- faza izdavanja sertifikata o homologaciji pojedinačnog vozila.

U postupku homologacije pojedinačnog vozila podnosilac zahtjeva podnosi potvrdu proizvođača koju je izdao proizvođač, odnosno pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori koje ovlasti proizvođač ili pravno lice sa sjedištem van Crne Gore koje ovlasti proizvođač ako nema ovlašćenog predstavnika proizvođača sa sjedištem u Crnoj Gori (u daljem tekstu: predstavnik proizvođača), upisan u evidenciju predstavnika proizvođača koju vodi organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Evidencija iz stava 6 ovog člana vodi se na osnovu ovlašćenja koje izdaje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.”

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Tehnički zahtjevi i uslovi iz stava 1 ovog člana moraju biti u skladu sa pravilnicima koji su sastavni dio Sporazuma o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila sa točkovima, opremu i djelove koji mogu biti ugrađeni i/ili korišćeni na vozilima sa točkovima i uslovima za uzajamno priznavanje podijeljenih homologacija na osnovu ovih propisa, Dodatak 2 (UN ECE Pravilnici), a koji se objavljuju na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.“

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Bliži sadržaj zahtjeva iz stava 2 ovog člana, sadržaj tehničke dokumentacije iz stava 3 ovog člana, način sprovođenja homologacije vozila, sadržaj i izgled sertifikata o homologaciji tipa vozila i sertifikata o homologaciji pojedinačnog vozila, način njihovog izdavanja, sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 10 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.“

Dosadašnji st. 4, 5, 6 i 7 postaju st. 8, 9, 10 i 12.

Član 63

Član 245 mijenja se i glasi:

„Homologacija se ne sprovodi za:

1) vozilo uvezeno za potrebe diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili misije strane države, odnosno predstavništva međunarodne organizacije u Crnoj Gori, člana diplomatskog ili konzularnog predstavništva akreditovanog u Crnoj Gori i predstavništva međunarodne organizacije u Crnoj Gori, kao i člana njegove uže porodice za vrijeme trajanja mandata;

2) vozilo muzejske vrijednosti i starodobno vozilo (oldtajmer);

3) vozilo kategorije M1, N1 i L koje je proizvedeno za evropsko tržište ili prethodno bilo registrovano u državi članici Evropske Unije, koje radi preseljenja uvozi fizičko lice koje je neprekidno boravilo van Crne Gore najmanje tri godine, ako je bilo u njegovom vlasništvu ili vlasništvu člana njegove uže porodice ili su ga koristili po osnovu ugovora o lizingu, najmanje jednu godinu prije useljenja ili povratka u Crnu Goru, a uveze ga u roku od 12 mjeseci od dana useljenja ili povratka;

4) vozilo kategorije M1, N1 i L koje nije proizvedeno za evropsko tržište, koje radi preseljenja uvozi fizičko lice, a ispunjava uslove iz tačke 3 ovog stava i ima uređaje za osvjetljavanje puta, označavanje vozila i za davanje svjetlosnih znakova vozila, usaglašene sa propisima kojim se uređuju uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putevima u skladu sa ovim zakonom;

5) vozilo koje uvozi lice sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, stečeno po osnovu pravosnažnog sudskog rješenja o nasljeđivanju;

6) vatrogasno vozilo;

7) vojno vozilo, osim putničkog vozila;

8) radnu mašinu.

Članovima uže porodice, u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatraju se roditelj, usvojlac, staratelj, supružnik, djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad).

Na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje uvozi vozilo, odnosno proizvođača vozila registrovanog u Crnoj Gori, organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja daje saglasnost da se ne sprovodi homologacija.

Na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje uvozi vozilo, odnosno proizvođača vozila registrovanog u Crnoj Gori, organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja može dati saglasnost da se homologacija ne sprovodi prilikom uvoza vozila koje je:

1) specijalno konstruisano i isključivo namijenjeno za: komunalne svrhe, upotrebu na gradilištima, kamenolomima, lukama ili aerodromima, kao i za vozilo koje nije namijenjeno za kretanje na javnim putevima;

2) donirano organima opštine, državnim organima ili organizacijama koje se bave humanitarnim radom;

3) konstruisano i namijenjeno za upotrebu na sportskim takmičenjima;

4) po svojim konstrukcionim karakteristikama posebno prilagođeno za lica sa invaliditetom.

Saglasnost da se ne sprovodi homologacija za vozilo iz stava 1 tač. 4 i 8 i stav 4 tač. 1, 3 i 4 ovog člana daje se uz pribavljeno mišljenje i nalaz pravnog lica iz člana 246 stav 1 ovog zakona.

Saglasnost da se ne sprovodi homologacija za vozilo iz stava 4 tačka 2 ovog člana, u slučaju kad je vozilo donirano organizacijama koje se bave humanitarnim radom, može se dati samo organizaciji koja je registrovana najmanje dvije godine prije podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti.

Saglasnost iz stava 6 ovog člana za jedno vozilo može se dati jednom u pet godina.

Sadržaj i način podnošenja zahtjeva iz st. 3 i 4 ovog člana i dokaze koji se uz zahtjev obavezno dostavljaju propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.“

Član 64

Član 246 mijenja se i glasi:

„Homologaciju tipa vozila odnosno homologaciju pojedinačnog vozila vrši pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora i koje dobije ovlaštenje od organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Pravno lice koje je ovlašćeno da izdaje potvrde proizvođača iz člana 244 stav 6 ovog zakona ne može biti ovlašćeno za sprovođenje postupka homologacije pojedinačnog vozila.

Pravno lice koje je u postupku homologacije pojedinačnog vozila ovlašćeno za pregled vozila i pregled dokumentacije ne može biti ovlašćeno za izdavanje sertifikata o homologaciji za pojedinačno vozilo.

Troškove homologacije vozila snosi podnosilac zahtjeva.

Visinu troškova iz stava 4 ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Bliže uslove koje mora da ispunjava pravno lice iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.“

Član 65

Poslije člana 246 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 246a

Vrednovanje i razvrstavanje vozila u kategorije starodobnih vozila (oldtajmeri) vrši pravno lice koje ovlasti organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja i ima akreditaciju izdatu od međunarodne federacije za starodobna vozila (FIVA).

Vrednovanje i razvrstavanje vozila iz stava 1 ovog člana vrši se na zahtjev vlasnika odnosno korisnika starodobnog vozila (oldtajmera).

Nakon sprovedenog postupka vrednovanja i razvrstavanja vozila iz stava 1 ovog člana, izdaje se identifikaciona kartica o razvrstavanju vozila u kategorije starodobnih vozila (oldtajmeri) (u daljem tekstu: identifikaciona kartica).

Identifikaciona kartica se izdaje na propisanom obrascu.

Troškove vrednovanja i razvrstavanja vozila u kategorije starodobnih vozila (oldtajmera) snosi podnosilac zahtjeva.

Visinu troškova iz stava 5 ovog člana utvrđuje pravno lice iz stava 1 ovog člana, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja vodi registar starodobnih vozila (oldtajmera).

Pravno lice iz stava 1 ovog člana dužno je da podatke o izdatim identifikacionim karticama dostavi organu državne uprave nadležnom za poslove saobraćaja, u roku od osam dana od dana izdavanja identifikacione kartice.

Identifikacione kartice izdate od pravnih lica sa sjedištem van Crne Gore koja imaju akreditaciju izdatu od međunarodne federacije za starodobna vozila (FIVA) priznaju se u Crnoj Gori, nakon prethodne provjere vjerodostojnosti izvršene od strane pravnog lica iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način podnošenja zahtjeva za vrednovanje i razvrstavanje vozila u kategorije starodobnih vozila (oldtajmeri), način vrednovanja i razvrstavanja vozila u kategorije starodobnih vozila (oldtajmera), bliži sadržaj i izgled identifikacione kartice, kao i sadržaj i način vođenja registra starodobnih vozila (oldtajmera) propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 246b

Starodobno vozilo (oldtajmer) ne može se upotrebljavati u saobraćaju na javnom putu duže od 120 dana u toku jedne kalendarske godine.

Lice koje upravlja starodobnim vozilom (oldtajmerom) je dužno da u vozilu za vrijeme kretanja po javnom putu ima knjigu upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera) popunjenu na propisan način i ovjerenu od strane organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Knjiga upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera) predstavlja evidenciju korišćenja starodobnog vozila (oldtajmera) koju izdaje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, na zahtjev vlasnika odnosno korisnika starodobnog vozila (oldtajmera).

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja vodi evidenciju o izdatim knjigama upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera) koja sadrži naročito podatke o starodobnom vozilu (oldtajmeru) i njegovom vlasniku odnosno korisniku.

Lice koje upravlja starodobnim vozilom (oldtajmerom) je dužno da izgublenu, ukradenu ili uništenu knjigu upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera) oglasi nevažećom u „Službenom listu Crne Gore“, u roku od osam dana od dana kada je knjiga izgubljena, ukradena ili uništena i da o tome bez odlaganja obavijesti organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

U slučaju iz stava 5 ovog člana organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja izdaje duplikat knjige upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera).

Bliži sadržaj i način vođenja evidencije korišćenja starodobnog vozila (oldtajmera) kao i bliži sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana, propisuje organ uprave nadležan za poslove saobraćaja.“

Član 66

U članu 247 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 4 ovog člana, na zahtjev pravnog lica, donosi Ministarstvo.“

Dosadašnji st. 5 do 8 postaju st. 6 do 9.

Član 67

U članu 250 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Troškove ispitivanja iz stava 3 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva, a visinu troškova utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije.“

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 5 i 6.

Član 68

Član 253 mijenja se i glasi:

„Tehnički pregled vozila obavlja privredno društvo koje ima odobrenje za obavljanje tih poslova.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se privrednom društvu koje obezbijedi posebnu organizaciono-funkcionalnu cjelinu u kojoj se obavlja isključivo djelatnost tehničkog pregleda vozila (u daljem tekstu: stanica za tehnički pregled vozila).

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako privredno društvo ima stanicu za tehnički pregled vozila koja ispunjava uslove za vršenje homologacije tipa vozila odnosno homologacije pojedinačnog vozila u skladu sa ovim zakonom i kojem je po tom osnovu dato ovlašćenje iz člana 246 stav 1 ovog zakona, u toj stanici se može vršiti i homologacija vozila.

Privredno društvo može imati više stanica za tehnički pregled vozila, pri čemu za svaku stanicu za tehnički pregled vozila mora pribaviti odobrenje.

Privredno društvo za rad stanice za tehnički pregled vozila mora da obezbijedi:

1) objekat ili dio objekta sa odgovarajućim prostorom ispred i iza objekta koji je u isključivoj funkciji tehničkog pregleda vozila kao i prilaznim i izlaznim saobraćajnicama (u vlasništvu, lizingu ili zakupu);

2) uređaje i opremu za vršenje tehničkog pregleda vozila;

3) stručni kadar;

4) računarsku opremu i komunikacionu povezanost sa Ministarstvom i nadležnim organom;

5) video nadzor.

Stanica za tehnički pregled vozila mora imati najmanje dva kontrolora vozila na tehničkom pregledu vozila (u daljem tekstu: kontrolor), od kojih jedan mora imati najmanje IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti mašinstva ili saobraćaja, a drugi III nivo

kvalifikacije obrazovanja zanimanje automehaničar ili IV nivo kvalifikacije obrazovanja zanimanje automehatroničar.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana neće se izdati:

- privrednom društvu koje je u posljednje tri godine kažnjeno za krivično djelo u vezi sa obavljanjem djelatnosti tehničkog pregleda vozila ili protiv kojeg se vodi krivični postupak za takvo krivično djelo;

- u slučaju iz člana 260 stav 3 ovog zakona;

- ako u određenoj opštini već postoji broj stanica za tehnički pregled vozila utvrđen u skladu sa članom 254a ovog zakona.

Odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila donosi se u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

Bliže uslove koje moraju ispunjavati stanice za tehnički pregled vozila propisuje Ministarstvo.”

Član 69

Poslije člana 254 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 254a

Mrežu stanica za tehnički pregled vozila na teritoriji Crne Gore utvrđuje Ministarstvo.

Mreža stanica za tehnički pregled vozila podrazumijeva broj i raspored stanica za tehnički pregled vozila po opštinama, zavisno od broja registrovanih vozila po opštinama.

Mreža stanica za tehnički pregled vozila utvrđuje se na period od pet godina.

Bliže kriterijume i način utvrđivanja mreže stanica za tehnički pregled vozila propisuje Ministarstvo.”

Član 70

U članu 257 stav 1 mijenja se i glasi:

„Radno vrijeme stanice za tehnički pregled vozila može biti od ponedjeljka do subote i to u periodu od 8 do 20 časova.”

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Radno vrijeme stanice za tehnički pregled vozila mora trajati najkraće osam časova u toku radnog dana.

Radno vrijeme stanice za tehnički pregled vozila mora biti vidno istaknuto u objektu i mora biti prethodno prijavljeno nadležnom organu.”

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 4, 5 i 6.

Član 71

U članu 258 na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „odnosno kojem su neispravni uređaji iz člana 252 stav 3 ovog zakona.”

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Stanica za tehnički pregled vozila može, radi utvrđivanja tehničkih karakteristika neophodnih za tehnički pregled vozila, uputiti vozilo na ispitivanje iz člana 247 ovog zakona.”

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 72

U članu 259 na kraju stava 1 tačka se briše i dodaju riječi: „i nadležnom organu.”

Član 73

Član 260 mijenja se i glasi:

„Odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda prestaje da važi, ako stanica:

1) ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nije podvrgnuto provjeri tehničke ispravnosti;

2) ne koristi uređaje i opremu za kontrolu tehničke ispravnosti vozila koji ispunjavaju uslove iz člana 256 st. 1 i 2 ovog zakona ili koristi uređaje i opremu koji nijesu podvrgnuti obaveznom pregledu u skladu sa članom 256 stav 3 ovog zakona ili prestane da ispunjava uslove u pogledu objekta sa odgovarajućim prostorom ispred i iza objekta koji je u isključivoj funkciji tehničkog pregleda vozila kao i prilaznim i izlaznim saobraćajnicama;

3) izvrši ovjeru tehničke ispravnosti vozila, odnosno izda potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila za vozilo koje nema ispravan uređaj za upravljanje ili za vozilo koje nema ispravne uređaje za zaustavljanje, odnosno za vozilo kod kojeg je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od propisane;

4) dozvoli da tehnički pregled vozila vrši lice koje nema licencu za kontrolora;

5) ne vodi evidenciju iz člana 259 ovog zakona ili je ne vodi na propisan način;

6) u roku od tri mjeseca od privremenog prestanka rada ne ispuni propisane uslove i ne započne sa radom;

7) ne prestane privremeno da obavlja tehnički pregled vozila u slučaju iz člana 255 ovog zakona.

Odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila prestaje da važi i na zahtjev privrednog društva koje ima odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila.

Privrednom društvu kome je prestalo važenje odobrenja u slučaju iz stava 1 ovog člana neće se izdati novo odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila u periodu od šest mjeseci od dostavljanja rješenja o prestanku važenja odobrenja.

Rješenje o prestanku važenja odobrenja iz st. 1 i 2 ovog člana donosi nadležni organ.

Žalba na rješenje iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.”

Član 74

U članu 261 stav 2 tačka 3 riječi: „tri godine” zamjenjuju se riječima: „jednu godinu”.

U stavu 4 poslije riječi: „ako je“ dodaje se zarez i riječi: „pored ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana,“.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„Licenca iz stava 1 ovog člana neće se izdati licu kome je:

1) u posljednjih šest mjeseci licenca prestala da važi, u skladu sa članom 263 ovog zakona;

2) dva puta u posljednjih osam godina licenca prestala da važi, u skladu sa članom 263 ovog zakona.”

Član 75

U članu 263 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) ovjerio tehničku ispravnost vozila, odnosno izdao potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila koje nema ispravan uređaj za upravljanje ili koje nema ispravne uređaje za zaustavljanje, odnosno kod kojeg je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od propisane;”.

Na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom, a poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) ovjeri tehničku ispravnost vozila čiju provjeru tehničke ispravnosti nije lično vršio.”

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Žalba na rješenje iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.”

Član 76

U članu 268 stav 2 tačka 4 poslije riječi „postupka” tačka-zarez zamjenjuje se tačkom, a tačka 5 briše se.

Član 77

U članu 269 stav 4 alineja 1 riječi: „stalnog nastanjenja“ zamjenjuju se riječima: „stalnog boravka“.

Član 78

U članu 270 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana, laka prikolica se može registrovati ako postoji dokaz o vlasništvu kad se prvi put registruje ili prilikom promjene vlasništva, kao i dokaz o tehničkoj ispravnosti vozila, osim za novoprodukovane lake prikolice koje se prvi put uključuju u saobraćaj pet godina od dana prve registracije.

Dokaz o tehničkoj ispravnosti vozila iz stava 1 tačka 2 i stava 2 ovog člana ne može biti stariji od 30 dana.”

Dosadašnji st. 2 do 5 postaju st. 4 do 7.

Član 79

U članu 271 stav 3 riječi: „u roku od 30 dana od dana” zamjenjuju se riječju „nakon”.

Član 80

U članu 272 stav 5 mijenja se i glasi:

„Lično ime crnogorskog državljanina u saobraćajnoj dozvoli upisuje se na jeziku i pismu na kojem je upisano u matični registar rođenih, lično ime stranca na jeziku i pismu na kojem je upisano u registar stranaca kojima je u Crnoj Gori odobren privremeni ili stalni boravak, a lično ime lica kome je u Crnoj Gori odobrena međunarodna ili privremena zaštita na jeziku i pismu na kojem je upisano u evidenciju azilanata i stranaca pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom.”

Član 81

U članu 274 stav 1 poslije tačke 12 dodaje se nova tačka koja glasi:

„12a) starodobno vozilo (oldtajmer);”

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Registarske tablice iz stava 1 ovog člana sadrže:

- oznaku Crne Gore MNE, osim za vozila iz tačke 11;
- oznaku registarskog područja, osim za vozila iz tač. 9 i 12 koje umjesto oznake registarskog područja sadrže oznaku V ili P;
- Grb Crne Gore, osim za vozila iz tačke 8; i
- ličnu oznaku vozila, osim za vozila iz tačke 12a koja umjesto lične oznake vozila imaju oznaku OT i brojevanu oznaku.”

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Registarske tablice za vozilo iz stava 1 tačka 12a ovog člana su braon boje, a za vozilo iz tačke 13 crvene boje.”

Član 82

U članu 276 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Za laku prikolicu izdaje se saobraćajna dozvola sa rokom važenja od pet godina i registarska tablica za priključno vozilo.”

U stavu 2 riječi: „važeću polisu obaveznog osiguranja” zamjenjuju se riječima: „važeći ugovor o obaveznom osiguranju – polisu”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozač vozila koje vuče laku prikolicu kad učestvuje u saobraćaju, dužan je da kod sebe ima važeću saobraćajnu dozvolu iz stava 2 ovog člana i da je pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika.”

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 83

U članu 277 stav 4 mijenja se i glasi:

„Lake prikolice mogu u saobraćaju na putu da učestvuju ako su tehnički ispravne i ako na svojoj zadnjoj strani imaju registarsku tablicu.”

Član 84

U članu 282 riječi: „izdato odobrenje za privremeni boravak duže od šest mjeseci ili stalno nastanjenje, lica kojima je priznat status izbjeglice u Crnoj Gori,” zamjenjuju se riječima: „u Crnoj Gori odobren privremeni ili stalni boravak, odnosno međunarodna ili privremena zaštita,”.

Član 85

U članu 290 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„Ovlašćeni policijski službenik će privremeno isključiti vozača, odnosno instruktora vožnje iz saobraćaja ako:

- 1) napusti mjesto saobraćajne nezgode;
- 2) upravlja vozilom u saobraćaju pod dejstvom alkohola u koncentraciji većoj od 0,3 g/kg, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci prije i za vrijeme vožnje ili odbije da se podvrgne ispitivanju, analizi krvi i/ili urina ili zdravstvenom pregledu;
- 3) odbije da se podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu iz člana 184 ovog zakona;
- 4) je u takvom psihofizičkom stanju (umor, stres, bolest) da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom;
- 5) ne poštuje ograničenja koja su određena u skladu sa ovim zakonom;
- 6) nema vozačku dozvolu za kategoriju vozila kojim upravlja, odnosno ako upravlja vozilom nakon isteka roka važenja vozačke dozvole ili kod sebe nema vozačku dozvolu ili ima vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li ima pravo na upravljanje tim vozilom;
- 7) koristi stranu vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li vozač ima pravo na upravljanje tim vozilom;
- 8) upravlja vozilom za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom ili za vrijeme trajanja mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom;
- 9) je zatečen da upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme trajanja isključenja iz saobraćaja;
- 10) upravlja vozilom kategorije AM, A1, A2 i A, a pri tome ne koristi zaštitnu kacigu u skladu sa ovim zakonom.

Isključenje vozača, odnosno instruktora vožnje u slučajevima iz stava 1 ovog člana sprovodi se na osnovu naređenja policijskog službenika.”

U stavu 4 riječ „naredbu” zamjenjuje se riječju „naređenje”.

Član 86

U članu 293 poslije riječi: „ovlašćeni policijski službenik” dodaju se riječi: „odnosno komunalni inspektor”.

Član 87

U članu 294 stav 1 poslije riječi: „ovlašćenog policijskog službenika,” dodaju se riječi: „odnosno komunalnog inspektora,”.

U stavu 3 poslije riječi: „ovlašćeni policijski službenik” dodaju se zarez i riječi: „odnosno komunalni inspektor”.

Član 88

U članu 296 stav 1 tačka 4 riječi: „u namjeri da izbjegne podvrgavanje kontroli” brišu se, a tačka se zamjenjuje tačka-zarezom.

Poslije tačke 4 dodaju se četiri nove tačke koje glase:

„5) koji prekorači brzinu kretanja vozila za više od 50 km/h u naselju ili za više od 70 km/h van naselja od dozvoljene brzine;

6) koji posjeduje ili koristi uređaj, odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja;

7) koji na vozilu posjeduje i koristi uređaje za davanje svjetlosnih i zvučnih signala koji se koriste na vozilima sa prvenstvom prolaza i vozilima pod pratnjom, suprotno odredbama čl. 105 i 107 ovog zakona;

8) koji najmanje dva puta u periodu od deset minuta na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova prođe svjetlosni saobraćajni znak kad mu je tim znakom zabranjen prolaz.”

Član 89

Poslije člana 298 dodaju se novo potpoglavlje i novi član koji glasi:

„6a. Kontrola tehničke ispravnosti vozila na putu

Član 298a

Ovlašćeni policijski službenik odnosno inspektor za drumski saobraćaj vrši početnu, odnosno detaljnu kontrolu tehničke ispravnosti na putu motornih i priključnih vozila za prevoz tereta najveće dozvoljene mase preko 3 500 kg, vozila za prevoz putnika i tereta koja osim vozača imaju mjesta za više od osam putnika kao i traktora čija je dozvoljena brzina veća od 40km/h.

Ovlašćeni policijski službenik odnosno inspektor za drumski saobraćaj može vršiti početnu, odnosno detaljnu kontrolu tehničke ispravnosti i drugih vozila na putu.

U zavisnosti od rezultata početne kontrole tehničke ispravnosti vozila iz st.1 i 2 ovog člana ovlašćeni policijski službenik, odnosno inspektor za drumski saobraćaj odlučuje da li će vozilo ili njegovo priključno vozilo biti podvrgnuto detaljnoj kontroli tehničke ispravnosti na putu.

Detaljna kontrola tehničke ispravnosti vozila iz st. 1 i 2 ovog člana vrši se korišćenjem odgovarajućih sredstava i uređaja koji se koriste za kontrolu tehničke ispravnosti u stanicama za tehnički pregled vozila.

Ovlašćeni policijski službenici i inspektori za drumski saobraćaj koji detaljnu kontrolu tehničke ispravnosti vozila na putu vrše korišćenjem sredstava i uređaja iz stava 4 ovog člana moraju biti osposobljeni za rukovanje tim sredstvima i uređajima.

Prilikom kontrole tehničke ispravnosti vozila iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašćeni policijski službenik i inspektor utvrđuje stepen neispravnosti vozila u skladu sa propisanim kriterijumima.

Ako se prilikom kontrole tehničke ispravnosti vozila iz st. 1 i 2 ovog člana utvrdi postojanje tehničke neispravnosti vozila koje mogu ugroziti bezbjednost saobraćaja ili životnu sredinu, takvom vozilu neće se dozvoliti uključivanje u saobraćaj do otklanjanja neispravnosti.

O izvršenoj kontroli tehničke ispravnosti vozila iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašćeni policijski službenik, odnosno inspektor za drumski saobraćaj obavještava nadležni organ.

Nadležni organ dužan je da vodi evidenciju o vozilima koja su podvrgnuta kontroli tehničke ispravnosti vozila iz st. 1 i 2 ovog člana.

Način osposobljavanja ovlašćenih policijskih službenika i inspektora za drumski saobraćaj za rukovanje sredstvima i uređajima iz stava 3 ovog člana, sadržaj kontrole tehničke ispravnosti vozila na putu iz st. 1 i 2 ovog člana, kriterijume za utvrđivanje stepen neispravnosti, način vođenja i sadržaj evidencije o vozilima koja su podvrgnuta kontroli tehničke ispravnosti na putu i utvrđenim neispravnostima propisuje Ministarstvo.“

Član 90

U članu 300 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako mjerenje iz stava 1 ovog člana vrši ovlašćeni policijski službenik, odnosno inspektor za državne puteve, to mjerenje vrši uz korišćenje odgovarajućih uređaja, o čemu je dužan da sačini zapisnik.”

Dosadašnji stav 5 postaje stav 6.

Član 91

U članu 301 stav 1 poslije tačke 18 dodaje se nova tačka koja glasi:

„19) koje na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj nije podvrgnuto kontroli tehničke ispravnosti na putu.“

Član 92

U članu 304 stav 5 riječi: „tačka 10” brišu se.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Ako vlasnik odnosno korisnik vozila koji je isključen iz saobraćaja u roku od 30 dana od dana isključenja ne otkloni nedostatke zbog kojih je vozilo isključeno iz saobraćaja, nadležni organ će oduzete registarske tablice vratiti Ministarstvu.”

Član 93

Član 313b mijenja se i glasi:

„Član 313b

Prilikom odlučivanja o prekršajima iz člana 315 stav 1 tač. 14, 15, 23 i 24 i člana 317a stav 1 ovog zakona, organ nadležan za odlučivanje u prekršajnom postupku će obratiti naročitu pažnju na potrebu hitnog rješavanja ovih predmeta, posebno pri određivanju rokova i ročišta.”

Član 94

U članu 315 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 6.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:”

U tački 7 poslije riječi: „ili drugu priredbu na putu” dodaju se riječi: „odnosno druge aktivnosti na putu”.

Poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:

„8a) naredi ili dozvoli da u periodu od 15. novembra do 1. aprila u saobraćaju za vrijeme zimskih uslova učestvuje vozilo kategorije M ili N koje na svim točkovima nema pneumatike za zimsku upotrebu ili koje ne ispunjava i druge uslove u pogledu zimske opreme propisane ovim zakonom (član 132 stav 1 i 3);“.

Poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„9a) ne postavi privremenu saobraćajnu signalizaciju na dijelu puta na kome su nastale prepreke ili oštećenja koja se ne mogu odmah ukloniti ili na dijelu puta na kojem se izvode radovi, tako da stvori uslove za bezbjedno odvijanje saobraćaja (član 155 stav 4);”

U tački 16 riječi: „koji je isključen iz saobraćaja i kojem je naredbom ovlašćenog policijskog službenika privremeno oduzeta vozačka dozvola (član 202) ili” brišu se.

Tačka 20 mijenja se i glasi:

„20) koje vrši ispitivanje vozila iz člana 247 bez rješenja Ministarstva (član 247 stav 4);“.

U tački 22 riječi: „ili ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nije tehnički ispravno“ brišu se, a riječi: „član 258” zamjenjuju se riječima „član 258 stav 1“.

Tač. 23 i 24 mijenjaju se i glase:

„23) dozvoli da se ovjeri tehnička ispravnost vozila koje nema ispravne uređaje za zaustavljanje (član 258 stav 3);

24) dozvoli da se ovjeri tehnička ispravnost vozila koje nema ispravne uređaje za upravljanje odnosno nema ispravne pneumatike (član 258 stav 3);“.

Poslije tačke 24 dodaje se nova tačka koja glasi:

„25) naredi ili dozvoli da njegovim vozilom u saobraćaju na putu upravlja vozač koji je isključen iz saobraćaja (član 290).”.

U stavu 2 riječi: „150 eura do 600 eura“ zamjenjuju se riječima: „300 eura do 800 eura“

U stavu 3 riječi: „700 eura do 3.000 eura“ zamjenjuju se riječima: „1.200 eura do 3.000 eura“

Stav 4 mijenja se i glasi:

„Pravnom licu iz stava 1 tač. 23 i 24 ovog člana, će se pored novčane kazne izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci.“

Član 95

Poslije člana 315 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 315a

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne vodi evidenciju o sprovedenoj homologaciji vozila i izdatim sertifikatima i potvrdama na propisan način (član 244 stav 10);

2) ne vrši homologaciju vozila u skladu sa dobijenim ovlašćenjem (član 246 stav 1);

3) nakon sprovedenog postupka vrednovanja i razvrstavanja vozila u kategoriju starodobnih vozila ne izda identifikacionu karticu o razvrstavanju vozila na propisanom obrascu (član 246a st. 3 i 4);

4) troškove vrednovanja i razvrstavanja vozila u kategoriju starodobnih vozila naplati mimo visine troškova određene uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja (član 246a st. 5 i 6);

5) podatke o izdatim identifikacionim karticama ne dostavi organu državne uprave nadležnom za poslove saobraćaja, u roku od osam dana od dana izdavanja identifikacione kartice (član 246a stav 8);

6) o izvršenom ispitivanju vozila iz člana 247 izda potvrdu u kojoj nijesu upisani tačni podaci dobijeni sprovedenim ispitivanjem (član 247);

7) naknadu za ispitivanje uređaja i opreme na tečni naftni gas ili prirodno gas naplati mimo naknade koju je utvrdila Vlada (član 250 stav 4);

8) dozvoli da se ovjeri tehnička ispravnost vozila koje nema ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje ili nema ispravne pneumatike (član 258 stav 3);

9) ne postupi po nalogu ovlašćenog policijskog službenika, odnosno inspektora za drumski saobraćaj i ne podvrgne vozilo kontrolnom tehničkom pregledu (član 266 stav 1);

10) bez odlaganja ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući vršenje kontrolnog tehničkog pregleda vozila (član 299 stav 2);

11) bez odlaganja ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući mjerenje osovinskog opterećenja odnosno ukupne mase vozila (član 300).

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 400 eura.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 2.000 eura.

Pravnom licu za koje se utvrdi da je u periodu od 15 dana izvršilo ovjeru tehničke ispravnosti tri ili više vozila koja nemaju ispravne propisane uređaje iz stava 1 tačka 8 ovog člana će se pored novčane kazne izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od 30 dana.“

Član 96

U članu 316 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:”

Tačka 2 briše se.

U tač. 3 i 4 riječi: „putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila“ zamjenjuju se riječima: „brzoi saobraćajnici“.

Poslije tačke 15 dodaje se nova tačka koja glasi:

„15) naredi ili dozvoli da u periodu od 15. novembra do 1. aprila u saobraćaju učestvuje vozilo čija je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od 4 mm (član 132 stav 2);“

Tačka 30 mijenja se i glasi:

„30) dozvoli ili naredi da vozač, odnosno instruktor vožnje upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme dok mu je rješenjem Ministarstva oduzeta vozačka dozvola, odnosno dozvola za instruktora vožnje zbog toga što je postao zdravstveno nesposoban za vozača, odnosno instruktora vožnje ili zbog toga što se nije podvrgao kontrolnom zdravstvenom pregledu (član 186) ili za vrijeme za koje mu traje mjera privremenog ograničavanja prava na upravljanje motornim vozilom (čl. 205 i 206).“

Tač. 34 i 34a brišu se.

Poslije tačke 37 dodaje se nova tačka koja glasi:

„37) dozvoli da se ovjeri tehnička ispravnost vozila kod koga je emisija izduvnih gasova odnosno buka koju stvara vozilo veća od dozvoljene ili koje nema obaveznu opremu (član 258 stav 3);“.

Dosadašnje tač. 3 do 15 i tač. 35 do 41 postaju tač. 2 do 14 i tač. 34 do 40.

U stavu 2 riječi: „100 eura „ zamjenjuju se riječima: „150 eura „,

U stavu 3 riječi: „300 eura „ zamjenjuju se riječima: „600 eura“.

Član 97

U članu 317 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:”

Tačka 14 mijenja se i glasi:

„14) naredi ili dozvoli da njegovo vozilo, u vrijeme važenja naredbe, učestvuje u saobraćaju bez pneumatika za zimsku upotrebu (član 132 st. 4 i 5);“.

U tački 28 riječi: „za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta“ zamjenjuju se riječima: „mjera privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom“.

U tački 33 riječ „srednjoj” briše se, a poslije riječi: „stručnoj školi“ dodaju se riječi: „osim dodatne prektične obuke sa vozačima za upravljanje kategorijom vozila za koju posjeduju važeću vozačku dozvolu“.

U tački 41 riječi: „u roku od 30 dana od dana „zamjenjuju se riječju „nakon“.

U tački 42 riječi: „stav 3” zamjenjuju se riječima: „stav 5”.

U tački 43 riječi: „stav 4” zamjenjuju se riječima: „stav 6”.

U stavu 2 riječi: „od 100 eura do 400 eura” zamjenjuju se riječima: „od 300 eura do 600 eura”.

Član 98

Poslije člana 317 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 317a

Kaznom zatvora od 15 do 60 dana kazniće se za prekršaj:

1) vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 70 km/h i više veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 90 km/h i više veća od dozvoljene brzine (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

2) vozač koji ne zaustavi vozilo na propisani znak ili naredbu ovlaštenog policijskog službenika (član 164 stav 2);

3) vozač, mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 2 g/kg ili većoj (član 182 i 182a);

4) instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita ili član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita, ukoliko je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 1 g/kg ili većoj, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci (član 182 stav 6);

5) vozač, odnosno instruktor vožnje koji upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme dok mu je rješenjem Ministarstva oduzeta vozačka dozvola, odnosno dozvola za instruktora vožnje zbog toga što je postao zdravstveno nesposoban za vozača, odnosno instruktora vožnje ili zbog toga što se nije podvrgao kontrolnom zdravstvenom pregledu (član 186);

6) vozač, odnosno instruktor vožnje koji upravlja motornim vozilom za vrijeme trajanja mjere privremenog ograničavanja prava na upravljanje motornim vozilom ili za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom (čl. 205, 206, 207 i 208);

7) vozač, mladi vozač, vozač početnik, instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita i član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita koji odbije da se podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata (alkometar, droga test i dr.) radi provjere prisustva alkohola u organizmu ili postojanja znakova alkoholne poremećenosti ili dejstva opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije ili za vrijeme vožnje ili odbije da se podvrgne stručnom pregledu u zdravstvenoj ustanovi ili analizi krvi ili urina, osim ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice po njegovo zdravlje (član 291).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana vozaču, mladom vozaču, vozaču početniku odnosno instruktoru vožnje određuju se, pored kazne, i tri kaznena boda shodno članu 204 ovog zakona.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu iz stava 2 ovog člana će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana učiniocu prekršaja, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke ili polaganja vozačkog ispita, koji nema položen vozački ispit ni za jednu kategoriju vozila, izreći će se i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od četiri mjeseca do šest mjeseci.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke ili polaganja vozačkog ispita koji nema položen vozački ispit ni za jednu kategoriju vozila, izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.“

Član 99

Član 318 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji u vozilu u saobraćaju na putu koristi uređaj, odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja ili se takvi uređaji ili sredstva nađu u vozilu (član 23 stav 1);

2) lice koje stavlja u promet ili reklamira uređaje i sredstva iz člana 23 stav 1 ovog zakona (član 23 stav 2);

3) vozač koji se na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge vozilom kreće kolovoznom trakom namijenjenoj za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera (član 30 stav 3);

4) vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 60 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 80 km/h do 90 km/h veća od dozvoljene brzine (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

5) vozač koji započne preticanje ili obilaženje ako time ugrozi bezbjednost saobraćaja ili omete saobraćaj iz suprotnog smjera (član 49 stav 3 tačka 4);

6) vozač koji započne preticanje ili obilaženje na početku prevoja, na prevoju, u nepreglednoj krivini ili u tunelu (član 49 stav 3 tač. 7 i 8);

7) vozač koji vanredni prevoz vrši bez dozvole (član 114 stav 2);.

8) lice koje bez odobrenja nadležnog organa organizuje sportsku ili drugu priredbu na putu, odnosno drugu aktivnost na putu (član 122 stav 1);

9) lice koje je organizator sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako ne prekine održavanje priredbe ili aktivnosti u slučajevima predviđenim članom 127 ovog zakona;

10) vozač koji u periodu od 15. novembra do 1. aprila, za vrijeme zimskih uslova, u saobraćaju učestvuje vozilom kategorije M i N koje na svim točkovima nema pneumatike za zimsku upotrebu ili koje ne ispunjava druge uslove u pogledu zimske opreme propisane ovi zakonom (član 132 stav 1 i 3);

11) vozač koji na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova prođe svjetlosni saobraćajni znak kada mu je tim znakom zabranjen prolaz (član 143);

12) lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi koje uzme alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj (član 172 stav 1);

13) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom za vrijeme dok je isključen iz saobraćaja (član 176 stav 5);

14) vozač, mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 1 g/kg do 2 g/kg, odnosno lice kod koga je nesposobnost za upravljanjem vozilom zbog dejstva alkohola konstatovana stručnim pregledom, ili je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom (čl. 182 i 182a);

15) instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita ili član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita, ukoliko je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,5g/kg do 1g/kg ili je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom zdravstvenom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom, odnosno vrši obuku kandidata za vozača (član 182);

16) vozač, odnosno instruktor vožnje koji se ne podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu (član 184 stav 2);

17) ovlašćeni ispitivač koji radi kao instruktor vožnje ili predavač teorijske nastave u auto školi ili stručnoj školi (član 240d);

18) kontrolor koji tehnički pregled vozila ne vrši na propisan način i u skladu sa pravilima struke (član 258 stav 1);

19) kontrolor koji ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nema ispravne uređaje za zaustavljanje (član 258 stav 3);

20) kontrolor koji ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nema ispravne uređaje za upravljanje ili nema ispravne pneumatike (član 258 stav 3);

21) vozač ili instruktor vožnje, koji je privremeno isključen iz saobraćaja, ukoliko se vozilom uključi u saobraćaj za vrijeme dok traju razlozi zbog kojih je isključen iz saobraćaja (član 290);

22) lice koje odbije da vozilo podvrgne kontroli tehničke ispravnosti na putu (član 298a);

23) vozač koji, bez odlaganja, ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući mjerenje osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila (član 300);”.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, vozaču, mladom vozaču, vozaču početniku odnosno instruktoru vožnje, izuzev slučajeva predviđenih u tač. 3, 8, 9, 17, 18, 19 i 20 određuju se, pored kazne, i tri kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu iz stava 2 ovog člana će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaje iz stava 1 tačka 11 kazniće se vozač, mladi vozač i vozač početnik koji najmanje dva puta u periodu od 10 minuta počini navedeni prekršaj kaznom zatvora u trajanju od 15 do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana učiniocu prekršaja, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita, koji nema položen vozački ispit ni za jednu kategoriju vozila, izuzev slučajeva predviđenih u tač. 3, 8, 9, 17, 18, 19 i 20 izreći će se i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od tri mjeseca.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke, izuzev slučajeva predviđenih u tač. 3, 8, 9, 17, 18, 19 i 20 izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od tri do šest mjeseci.”

Član 100

Član 319 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 400 eura kazniće se za prekršaj:

1) vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 50 do 60 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 70 do 80 km/h veća od dozvoljene brzine (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

2) vozač koji započne preticanje ili obilaženje ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne može da se vrati u saobraćajnu traku kojom se kretao bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju (član 49 stav 3 tačka 5);

3) vozač motornog vozila kojem je pridodato priključno vozilo u kojem se prevoze putnici, izuzev autobusa u javnom gradskom, odnosno prigradskom prevozu (član 63 stav 7);

4) vozač koji na prelazu puta preko željezničke pruge ne propusti šinsko vozilo koje se kreće po željezničkoj pruzi (član 98 stav 1);

5) učesnik u saobraćaju koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge, ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja počeo da se spušta ili je spušten ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno kada je svjetlosnim saobraćajnim znakom, kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou bez branika, zabranjen prolaz (član 99);

6) učesnik u saobraćaju koji prilikom prelaženja preko željezničke pruge u istom nivou postupi suprotno članu 100 ovog zakona;

7) vozač vozila na kome su ugrađeni, postavljeni ili se koriste uređaji za davanje posebnih zvučnih ili svjetlosnih znakova koji se smiju ugrađivati samo na vozilima pod pratnjom ili vozilima sa prvenstvom prolaza (član 105 i 107);

8) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje sa vozilom koje je opterećeno preko nosivosti upisane u saobraćajnu dozvolu ili preko najvećeg osovinskog opterećenja pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila ili preko osovinskog opterećenja propisanog tehničkim normativima za vozilo ili preko najveće dozvoljene ukupne mase ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta utvrđene saobraćajnim znakom ili tako da vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije za pojedine vrste vozila (član 111 stav 1);

9) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na kome teret nije smješten i obezbijeden tako da pri vožnji ostaje u položaju postavljenom prilikom utovara i ne ispunjava uslove predviđene u članu 111 stav 2 ovog zakona;

10) vozač koji se turističkim vozom kreće van trase koju je odredio nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili koji ne posjeduje vozačku dozvolu za upravljanje vozilima „B+E“ kategorije (član 120 st. 1 i 2);

11) vozač koji vrši probnu vožnju bez odobrenja nadležnog organa, pri kojoj se, radi ispitivanja novoproducenog ili prepravljenog motornog, odnosno priključnog vozila, mora odstupiti od pravila o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisanih ovim zakonom (član 121 stav 1);

12) lice koje kao organizator dozvoli da takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti prate vozila koja nijesu obilježena posebnom oznakom koju odredi organizator ili primjerak oznake organizator ne dostavi nadležnom organu, najkasnije pet dana prije početka priredbe (član 128);

13) lice koje kao organizator, po završetku sportske, odnosno druge priredbe ili aktivnosti na putu, odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, ne ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su bili postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne postavi na put saobraćajnu signalizaciju, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni prilikom održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti (član 129 stav 1);

14) lice koje neovlašćeno postavi, ukloni, ošteti ili izmijeni značenje saobraćajne signalizacije, kao i opreme puta ili postavlja table, znakove, svjetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene saobraćajne signalizacije ili postavi predmete koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na saobraćajnu signalizaciju ili zaslijepljuju učesnike u saobraćaju ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 135 st. 2, 3 i 4);

15) učesnik u saobraćaju koji se ne zaustavi kada se semaforom kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daju svjetlosni ili svjetlosni i zvučni znaci propisani članom 150 ovog zakona;

16) učesnik u saobraćaju koji ne postupi po znaku ili naredbi ovlašćenog policijskog službenika ili drugog zakonom ovlašćenog lica za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja (član 164 stav 1);

17) lice koje upravlja motornim vozilom u saobraćaju na putu, a koje nema važeću vozačku dozvolu ili stranu vozačku dozvolu i međunarodnu vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojom upravlja (član 176 stav 1);

18) vlasnik vozila, odnosno lice kome je vozilo povjereno koje omogući upravljanje vozilom licu koje nema važeću vozačku dozvolu odgovarajuće kategorije za upravljanje tim vozilom (član 176 stav 6);

19) vozač, mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,5 do 1 g/kg (čl. 182 i 182a);

20) instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita ili član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita, ukoliko je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,3 g/kg do 0,5g/kg (član 182);

21) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje vozilom koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, tahograf, pneumatike ili nema ugrađen tahograf (član 242);

22) vozač odnosno korisnik starodobnog vozila (oldtajmera) ako upotrebljava vozilo duže od 120 dana u toku jedne kalendarske godine (član 246b stav 1);

23) vozač odnosno korisnik starodobnog vozila (oldtajmera) ako u vozilu za vrijeme kretanja po javnom putu nema knjigu upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera), popunjenu na propisan način i ovjerenu od strane organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja. (član 246b stav 2);

24) vozač odnosno korisnik starodobnog vozila (oldtajmera) ako izgubljen, ukradenu ili uništenu knjigu upotrebe starodobnog vozila (oldtajmera) ne oglasi nevažećom u „Službenom listu Crne Gore“, u roku od osam dana od dana kada je knjiga izgubljena, ukradena ili uništena (član 246b stav 5);

25) kontrolor koji ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nema ispravne propisane uređaje osim uređaja za upravljanje i uređaja za zaustavljanje (član 258 stav 3);

26) kontrolor koji ovjeri tehničku ispravnost vozila kod koga je emisija izduvnih gasova odnosno buka koju stvara vozilo veća od dozvoljene ili koje nema obaveznu opremu (član 258 stav 3);

27) lice koje obavlja tehnički pregled vozila, a nema važeću licencu za kontrolora koju izdaje nadležni organ (član 261 stav 1);

28) vozač, odnosno vlasnik vozila koji ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne podvrgne vozilo kontrolnom tehničkom pregledu (član 266);

29) vozač koji se uključi u saobraćaj vozilom koje je isključeno iz saobraćaja, prije prestanka razloga za isključenje (član 301).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, vozaču, odnosno instruktoru vožnje, određuju se, pored novčane kazne, dva kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će, se pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 4, 5, 7, 15, 19, 28 i 29 ovog člana, vozaču, mladom vozaču i vozaču početniku će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 60 dana, a za ostale prekršaje iz stava 1 ovog člana, ova mjera se može izreći u istom trajanju.

Vozač iz stava 1 tačka 17 ovog člana koji nema položen vozački ispit za upravljanje vozilom kategorije kojom upravlja kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 600 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od tri mjeseca.“

Član 101

U članu 320 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 120 eura do 400 eura kazniće se za prekršaj:”

U tački 8 poslije riječi „preticanje” dodaju se riječi: „ili obilaženje”.

Poslije tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

„10a) vozač kome je dat znak za preticanje, ako ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza (član 48 stav 1);”.

Tačka 26 mijenja se i glasi:

„26) vozač koji u periodu od 15. novembra do 1. aprila učestvuje u saobraćaju vozilom čija je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od 4mm (član 132 stav 2);“.

U tački 27 riječi: „ne krene u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom ili“ brišu se.

Tačka 30a mijenja se i glasi:

„30a) učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je nastala samo materijalna šteta koji postupi suprotno čl.169 i 170 ovog zakona;“.

U tački 32 riječi: „stav 6” zamjenjuju se riječima: „stav 8”.

U tački 34 riječi: „dok mu je vozačka dozvola oduzeta“ zamjenjuju se riječima: „trajanja mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom“.

U tački 36 riječ „srednjoj” briše se, a poslije riječi: „stručnoj školi“ dodaju se riječi: „osim dodatne praktične obuke sa vozačima za upravljanje kategorijom vozila za koje posjeduju važeću vozačku dozvolu“.

U stavu 5 broj „26,” briše se.

Član 102

U članu 321 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 90 eura do 250 eura kazniće se za prekršaj:”

Poslije tačke 3 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„3a) vozač koji za vrijeme vožnje koristi telefonski uređaj ili drugi uređaj za komunikaciju osim u slučajevima kad se telefonski ili drugi uređaj upotrebljava uz pomoć opreme koja omogućava njihovo korišćenje bez angažovanja ruku (član 22 stav 1);

3b) vozač koji u motornom vozilu na prednjem sjedištu prevozi dijete mlađe od 12 godina (osim u slučaju iz člana 25 stav 3 ovog zakona) (član 25 stav 1);”.

U tač. 13 i 14 riječi: „put rezervisan za saobraćaj motornih vozila“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „brza saobraćajnica“ u odgovarajućem padežu.

Tačka 15 briše se.

Tačka 29 briše se.

Dosadašnje tač. 16 do 28 i tač. 30 do 35 postaju tač. 15 do 27 i tač. 28 do 33.

Tačka 30 mijenja se i glasi:

„28) instruktor vožnje koji počne sa časom praktične obuke ukoliko kandidat za vozača nije stavio na uvid ljevakarsko uvjerenje, potvrdu o položenom teorijskom ispitu i ličnu kartu ili drugu ispravu na osnovu koje se može utvrditi identitet kandidata ili kada se za vrijeme obavljanja praktične obuke u vozilu, osim instruktora, kandidata, lica koje vrši nadzor nad radom ili ovlašćenog predstavnika auto škole koji posjeduje važeću instruktorsku dozvolu, nalazi još neko lice (član 216);“

U tački 31 poslije riječi: „trajanja zaštitne mjere“ dodaju se riječi: „trajanja mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom,“.

U stavu 2 riječi: „19, 28 i 29“ zamjenjuju se riječima: „18 i 27“.

Član 103

U članu 322 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 80 eura do 250 eura kazniće se za prekršaj:”

Poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) učesnik u saobraćaju koji, bez odlaganja, ne obavijesti nadležni organ o svakom događaju, odnosno pojavi koja ugrožava ili može ugroziti bezbjednost saobraćaja (član 15 stav 4);“.

U tač. 19 i 29 riječi: „putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila“ zamjenjuju se riječima: „brzoj saobraćajnici“.

U tački 24 poslije riječi „noću” dodaje se zarez a riječi: „ili danju” zamjenjuju se riječima: ”kao i danju”.

Tačka 30 mijenja se i glasi

„30) vozač koji, u vrijeme važenja naredbe, učestvuje u saobraćaju bez pneumatika za zimsku upotrebu koji ispunjavaju uslov u pogledu minimalne dubine šare na gazećoj površini (član 132 stav 4 i 5);“.

Tač. 34 i 35 brišu se.

Dosadašnje tač. 36 do 42 i tačka 42a postaju tač. 34 do 40 i tačka 41.

Član 104

U članu 323 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 200 eura kazniće se za prekršaj:”

Tačka 1 briše se.

Dosadašnja tačka 1a postaje tačka 1.

U tački 2 riječi: „do vozača” i riječi: „dijete mlađe od 12 godina (osim u slučaju iz člana 25 stav 3 ovog zakona) ili“ brišu se.

Tačka 16 mijenja se i glasi:

„16) vozač koji na motokultivatoru, traktoru ili radnoj mašini prevozi drugo lice ili na priključnom vozilu koje vuče motokultivator u saobraćaju ne putu prevozi više od tri lica (član 82);”.

U tač. 22 , 23 i 24 riječi: „putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila“ zamjenjuju se riječima: „brzoj saobraćajnici”.

U tački 25 riječi: ”stav 2” zamjenjuju se riječima: ”stav 3”.

Tačka 26 briše se.

Dosadašnje tač. 27 do 35 postaju tač. 26 do 34.

U tački 33 riječi: „u roku od 30 dana od dana“ zamjenjuju se riječju „nakon“.

Tačka 34 mijenja se i glasi:

„33) vozač koji nema kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu izdatu za vozilo kojim upravlja, odnosno priključno vozilo ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika (član 276 st. 2 i 4 i član 280 stav 2);

U tački 35 poslije riječi: „koji na vozilu“ dodaje se zarez i riječi:“ odnosno priključnom vozilu,“.

Član 105

U članu 324 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 90 eura kazniće se za prekršaj:”

U tački 25 riječi: „puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila“ zamjenjuju se riječima: „brze saobraćajnice“.

Član 106

U članu 325 stav 1 tačka 7 riječi: „sigurnosnim trouglom“ brišu se.

Član 107

Poslije člana 326 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 326a

Prekršajni postupak za prekršaje iz čl. 315 stav 1 tač. 23 i 24, 315a stav 1 tač.8, 9 i 10, 316 stav 1 tač. 34 do 37, 317 stav 1 tač. 42, 43 i 45, 318 stav 1 tač. 18, 19 i 20 i 319 stav 1 tač. 25, 26 i 27 ovog zakona može se pokrenuti u roku od dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen.

Zastarjelost prekršajnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad proteknu četiri godine od dana kada je prekršaj izvršen.”

Član 108

Poslije člana 327 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 327a

Postupci izdavanja vozačke dozvole, odobrenja za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila, licence za kontrolora na tehničkom pregledu vozila i postupak homologacije vozila koji nijesu okončani do početka primjene ovog zakona okončaće se po ovom zakonu.”

Član 109

Poslije člana 328a dodaje se novi član koji glasi:

„Član 328b

Podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list CG“, br. 33/12, 58/14 i 14/17) uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 110

Poslije člana 329 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 329a

Ustanove koje imaju licencu za osposobljavanje kandidata za vozača izdatu prije početka primjene ovog zakona, a usklade svoje poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, mogu podnijeti zahtjev za izdavanje licence za rad auto škole u roku od devet mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Ako ustanove iz stava 1 ovog člana ne podnesu zahtjev za izdavanje licence za rad auto škole u propisanom roku, prestaju sa radom.

Odobrenje za osposobljavanje kandidata za vozača izdato prije početka primjene ovog zakona važi do donošenja odluke po zahtjevu iz stava 1 ovog člana.

Član 329b

Ispitne komisije za polaganje vozačkog ispita koje su obrazovane prije početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa radom do obrazovanja ispitnih komisija u skladu sa ovim zakonom.

Licu koje je prije početka primjene ovog zakona bilo, u periodu od najmanje dvije godine, član ispitnih komisija za polaganje vozačkog ispita kao predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja ili Ministarstva, na njegov zahtjev izdaće se licenca za ovlašćenog ispitivača, ako ispunjava uslove iz člana 240a stav 2 tač. 1, 2 i 4 ovog zakona, odnosno člana 240a stav 3 tač. 1 i 5 ovog zakona.”

Član 111

Poslije člana 330 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 330a

Licenca za instruktora vožnje izdata prije početka primjene ovog zakona važi do isteka roka njenog važenja, a najduže do navršениh 67 godina života.”

Član 112

Poslije člana 331 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 331a

Privredna društva koja imaju odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila izdato prije početka primjene ovog zakona, dužna su da usklade svoje poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, u roku od devet mjeseci od dana početka primjene ovog zakona i da o tome u pisanoj formi obavijeste nadležni organ.

Privredna društva iz stava 1 ovog člana koja u roku od devet mjeseci od dana početka primjene ovog zakona usklade svoje poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona nastavljaju sa radom, bez obzira na kriterijume propisane aktom iz člana 254a stav 4 ovog zakona.”

Član 113

Poslije člana 336 dodaje se novi član koji glasi:

„336a

Pravna lica koja vrše poslove ispitivanja vozila na motorni pogon i priključnih vozila koja se prepravljaju ili bitnije popravljaju ili za koja nijesu poznati tehnički podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju i ispunjavaju uslove iz člana 247 stav 4 ovog zakona i propisa donijetih za sprovođenje ovog zakona, dužna su da Ministarstvu podnesu zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uslova u skladu sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.”

Član 114

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se nakon 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Broj:14-1/19-1/10

EPA 777 XXVI

Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2055/2

Podgorica, 2. decembar 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA

Član 1

U Zakonu o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG“, broj 55/16), u članu 22 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(3) Uslove iz stava 1 ovog člana za regulisane komunalne djelatnosti propisuje Agencija.

(4) Privrednim društvima i preduzetnicima koji ispunjavaju uslove iz st. 1 i 3 ovog člana, za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti Agencija izdaje licencu.”

Član 2

U članu 43 poslije riječi „Ministarstva” dodaje se zarez i riječi: „a za regulisane komunalne djelatnosti propisom Agencije”.

Član 3

U članu 49 stav 1 tačka 4 riječi: „, 44 stav 2” brišu se.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Agencija može u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena iz stava 1 tačka 5 ovog člana da zahtijeva od vršioca regulisane komunalne djelatnosti da izmijeni elemente koji ulaze u cijenu, uključujući i troškove, za koje ocijeni da su neopravdani, odnosno da nijesu utvrđeni na propisani način.”

U stavu 3 poslije riječi „cijena” dodaju se riječi: „i davanja saglasnosti na predlog cijena, rokove za podnošenje i sadržinu zahtjeva za davanje saglasnosti na cijene za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 4

U članu 54 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(2) Cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti utvrđuje se na osnovu godišnjeg prihoda vršioca regulisane komunalne djelatnosti, koji pokriva troškove iz člana 53 stav 1 ovog zakona (regulatorni prihod) i obračunskih veličina, uz odgovarajuće korekcije po osnovu odstupanja ostvarenih troškova, odnosno obračunskih veličina u odnosu na primijenjene u prethodnom periodu, u skladu sa propisom iz člana 49 stav 4 ovog zakona.

(3) Cijena iz stava 2 ovog člana sastoji se iz fiksnog i varijabilnog dijela, u skladu sa propisom iz člana 49 stav 4 ovog zakona, a korekcije se utvrđuju za period za koji postoje konačni podaci.”

Stav 4 mijenja se i glasi:

„(6) Cijene komunalnih usluga, odnosno komunalnog proizvoda po jedinici mjere iste su za sve korisnike.“

Poslije stava 4 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(7) Izuzetno od stava 6 ovog člana, ako se kao jedinica mjere za uslugu iz člana 5 ovog Zakona uzima površina objekta, cijena za pruženu uslugu koriguje se faktorom koji zavisi od uobičajene vrste i količine otpada karakteristične za određenu kategoriju korisnika.

(8) Korekcionni faktor iz stava 7 ovog člana definiše se propisom iz člana 53 stav ovog Zakona.”

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 4, 5 i 6.

Član 5

U članu 55 stav 3 riječi: „od 15 dana” zamjenjuju se riječima: „koji ne može biti duži od 90 dana”.

Član 6

Poslije člana 56 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 56a

(1) Ako vršilac regulisane komunalne djelatnosti ne podnese zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u roku utvrđenom propisom iz člana 49 stav 4 ovog zakona, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave odbije davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti ili iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona, primjenjivaće se privremene cijene.

(2) Privremena cijena iz stava 1 ovog člana, određuje se u visini cijene po jedinici mjere iskazane na računu u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem se u skladu sa propisom iz člana 49 stav 4 ovog zakona podnosi zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti, umanjena za 10%.

(3) Privremene cijene utvrđene u skladu sa stavom 2 ovog člana, primjenjivaće se do utvrđivanja cijene za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona, a najduže šest mjeseci.

(4) Ako se primjenom privremenih cijena iz stava 2 ovog člana, ne pokriju troškovi poslovanja vršioca regulisane komunalne djelatnosti, ti troškovi se pokrivaju iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

(5) Vršiocu koji ne podnese zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijene za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti Agenciji, u roku određenom propisom iz člana 49 stav 4 ovog zakona, Agencija može oduzeti licencu za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, nadležni organ jedinice lokalne samouprave može razriješiti članove organa upravljanja vršioca regulisane komunalne djelatnosti čiji je ona osnivač.“

Član 7

Poslije člana 59 dodaje se novi član koji glasi:

„Zaštita prava korisnika komunalnih usluga

Član 59a

(1) Zaštita korisnika usluga individualne komunalne potrošnje obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

(2) U slučaju kada korisnik usluge iz stava 1 ovog člana nije zadovoljan ishodom po prigovoru koji je podnio vršiocu komunalne djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prava potrošača, odnosno u slučaju kada vršilac komunalne djelatnosti ne postupi po prigovoru u roku od osam dana od dana podnošenja prigovora, korisnik usluge može organu lokalne uprave nadležnom za vršenje nadzora nad radom vršioca komunalne djelatnosti podnijeti prigovor u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak, u roku od 15 dana.

(3) Protiv rješenja organa lokalne uprave iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.”

Član 8

U članu 74 stav 3 riječi: „tri godine” zamjenjuju se riječima: „period koji ne može biti kraći od tri ni duži od šest godina”.

Član 9

Poslije člana 78 dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za donošenje propisa

Član 78a

Propisi iz člana 22 stav 3 i člana 49 stav 4 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 10

Poslije člana 81 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Privremeno finansiranje Agencije

Član 81a

Do početka ostvarivanja prihoda Agencije u skladu sa članom 50 ovog zakona, sredstva za rad Agencije obezbijediće se iz budžeta Crne Gore preko Ministarstva, kao potrošačke jedinice.

Izjednačavanje cijena komunalnih usluga

Član 81b

Cijene komunalnih usluga, odnosno komunalnog proizvoda po jedinici mjere izjednačiće se za sve korisnike u skladu sa propisom iz člana 49 stav 4 i člana 53 stav 4 ovog zakona u periodu od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 11

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 27-3/19-1/5

EPA: 764 XXVI

Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 alineja 7 i člana 67 stav 5 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. novembra 2019. godine, donijela je

UREDBU
O IZMJENI UREDBE O MAKSIMALNO DOZVOLJENIM KOLIČINAMA KONTAMINENATA U HRANI*

Član 1

U Uredbi o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani ("Službeni list CG", broj 48/16), Prilog mijenja se i glasi:

PRILOG

MAKSIMALNO DOZVOLJENE KOLIČINE KONTAMINENATA U HRANI

Tabela 1: Nitrati

Tabela 2: Mikotoksini

	Hrana*	Vrijeme berbe	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) mg NO3/kg	Napomena	
1.1.	Svježi spanać (<i>Spinacia oleracea</i>)*		3 500	*8 MDK se ne primjenjuje na svježi spanać za preradu koji se direktno transportuje u rasutom stanju sa polja do pogona za preradu.	
1.2	Konzerviran, duboko zamrznuti ili zamrznuti spanać		2 000		
1.3	Svježa zelena salata (<i>Lactuca sativa</i> L.) (salata gajena u zaštićenom i na otvorenom prostoru), isključujući zelenu salatu pod tačkom 1.4	Berba od 1. oktobra do 31. marta Zelena salata gajena u zaštićenom prostoru Zelena salata gajena na otvorenom prostoru	5 000 4 000		
		Berba od 1. aprila do 30. septembra Zelena salata gajena u zaštićenom prostoru Zelena salata gajena na otvorenom prostoru	4 000 3 000		
1.4	Zelena salata - ledenka (Iceberg-type)	Zelena salata gajena u zaštićenom prostoru	2 500		
		Zelena salata gajena na otvorenom prostoru	2 000		
1.5	Rukola (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis</i> sp, <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)	Ubrana od 1. oktobra do 31. marta	7 000		
		Ubrana od 1. aprila do 30. septembra	6 000		
1.6	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena za odojčad i malu djecu*,**		200	*9 Hrana u skladu sa propisom kojim je uređena hrana za posebne potrebe. **10 MDK data za proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju u promet kao takvi ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača)	
	Hrana*7 * Voće, povrće i žitarice, u skladu sa propisom kojim su uređeni maksimalni nivoi rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, s tim što heljda (<i>Fagopyrum</i> sp) spada u „žitarice“, a proizvodi od heljde u „proizvode od žitarica“.	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg/kg)	Napomene		
2.1	Aflatoksini	B1	Zbir B1, B2, G1 i G2	M1	
2.1.1	Kikiriki i druge sjemenke uljarica* sortirane ili drugačije fizički obrađene prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koriste kao sastojak u hrani osim: - kikirikija i drugih sjemenki uljarica namijenjenih drobljenju i proizvodnji rafinisanog biljnog ulja	8,0**	15,0**	-	*41 Sjemenke uljarica iz tarifne oznake: 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207 i proizvodi dobijeni od njih tarifne oznake 1208; sjemenke dinje oznake ex 1207 99 **11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoksina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu, osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.2.	Bademi, pistači i koštice marelice koji se sortiraju ili drugačije fizički obrađuju prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koriste kao sastojak hrane	12,0*	15,0*		*11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoksina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.3.	Lješnici i brazilski oraščići koji se sortiraju ili drugačije fizički obrađuju prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koriste kao sastojak hrane	8,0*	15,0*		*11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoksina smatra se da je kompletna kontaminacija na

					jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.4.	Jezgrasto voće, osim jezgrastog voća iz tač. 2.1.2. i 2.1.3. koji se sortiraju ili drugačije fizički obrađuju prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak hrane	5,0*	10,0*		* 11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoxina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.5	Kikiriki i druge sjemenke uljarica* i proizvodi od njih koji su namijenjeni za direktnu ishranu ljudi ili se koriste kao sastojak u hrani, osim: - sirovih biljnih ulja namijenjenih za rafiniranje - rafiniranih biljnih ulja	2,0**	4,0**	-	*41 Sjemenke uljarica iz tarifne oznake 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207 i proizvodi dobijeni od njih tarifne oznake 1208; sjemenke dinje obuhvaćene su oznakom ex 1207 99 ** 11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoxina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.6.	Bademi, pistači i koštice marelice namijenjeni za direktnu ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak u hrani*	8,0**	10,0**		*42 Ako se dobijeni/prerađeni proizvodi dobijaju/prerađuju isključivo ili skoro isključivo od jezgrastih voćki, MDK utvrđene za odgovarajuće orašaste plodove primjenjuju se i na njihove dobijene/prerađene proizvode. U drugim se slučajevima iz čl. 3 st. 1 i 2 ove uredbe primjenjuje na dobijene/prerađene proizvode. **11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoxina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.7.	Lješnjaci i brazilski oraščići namijenjeni za direktnu ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak u hrani*	5,0**	10,0**		*42 Ako se dobijeni/prerađeni proizvodi dobijaju/prerađuju isključivo ili skoro isključivo od jezgrastih voćki, MDK utvrđene za odgovarajuće orašaste plodove primjenjuju se i na njihove dobijene/prerađene proizvode. U drugim se slučajevima iz čl. 3 st. 1 i 2 ove uredbe primjenjuje na dobijene/prerađene proizvode. **11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoxina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.8.	Jezgrasto voće, osim jezgrastog voća iz tač. 2.1.6. i 2.1.7., i proizvodi od njih, namijenjeni za direktnu ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak u hrani*	2,0*	4,0*		*11 MDK za jestive djelove kikirikija i jezgrastog voća. Ako se analiziraju kikiriki i jezgrasto voće u ljusci, pri izračunavanju sadržaja aflatoxina smatra se da je kompletna kontaminacija na jestivom dijelu osim u slučaju brazilskih oraščića.
2.1.9	Sušeno voće, osim suvih smokvi, koje se sortira ili drugačije fizički obrađuje prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak u hrani	5,0	10,0	-	
2.1.10	Sušeno voće, osim suvih smokvi, i njihovi prerađeni proizvodi koji su namijenjeni za direktnu ishranu ljudi ili se koristi kao sastojak u hrani	2,0	4,0	-	
2.1.11	Sve žitarice i svi proizvodi od žitarica, uključujući proizvode od prerađenih žitarica, osim iz tač. 2.1.12; 2.1.15 i 2.1.17	2,0	4,0	-	
2.1.12	Kukuruz i riža koji su sortirani ili drugačije fizički obrađeni prije upotrebe za ishranu ljudi ili se koriste kao sastojak u hrani	5,0	10,0	-	
2.1.13	Sirovo mlijeko*, pasterizovano mlijeko i mlijeko za proizvodnju proizvoda od mlijeka	-	-	0,05	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla
2.1.14	Sljedeće vrste začina: - Capsicum spp. (sušeni, cijeli ili samljeveni plodovi, uključujući čili, čili u prahu, ljutu papriku i papriku); - Piper spp. (plodovi, uključujući bijeli i crni biber); - Myristica fragran (muskat oraščić); - Zingiber officinale (dumbir) - Curcuma longa (kurkuma) Mješavine začina koje sadrže jedan ili više začina iz ove tačke	5,0	10,0	-	
2.1.15	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci*,**	0,10	-	-	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **13 MDK odnose se na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom koji uređuje metode uzorkovanja i ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.1.16	Hrana za odojčad i hrana za prihranjivanje odojčadi i male djece, uključujući mlijeko za odojčad i mlijeko za prihranjivanje odojčadi i male djece*,** (Infant formulae and follow-on formulae, including infant milk and follow-on milk)	-	-	0,02 5	*10 MDK se primjenjuje na proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju u promet ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača). **9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe.
2.1.17	Dijetska hrana za posebne medicinske namjene *,** za odojčad	0,10	-	0,02 5	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **14 MDK za mlijeko i proizvode od mlijeka odnosi se na proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju u promet ili su pripremljeni prema uputstvima proizvođača), kao i za proizvode koji nijesu mlijeko ili proizvodi od mlijeka, na suhu

				materiju. Suva materija se određuje u skladu sa posebnim propisom.
2.1.18	Suve smokve	6,0	10,0	
2.2.	Ohratoksin A			
2.2.1	Neprerađene žitarice		5,0	
2.2.2	Svi proizvodi proizvedeni iz neprerađenih žitarica, uključujući proizvode od prerađenih žitarica i žitarice koje su namijenjene za direktnu ishranu ljudi, osim iz tač. 2.2.9, 2.2.10 i 2.2.13.		3,0	
2.2.3	Sušeni plodovi vinove loze (suvo crno i crveno grožđe, sušeno grožđe i suvo bijelo besjemeno grožđe)		10,00	
2.2.4	Pržena zrna kafe i mljevena pržena kafa, isključujući rastvorljivu kafu (instant kafa)		5,0	
2.2.5	Rastvorljiva kafa (instant kafa)		10,0	
2.2.6	Vino (uključujući pjenušavo vino, osim vinskog likera i vina sa jačinom alkohola koja nije niža od 15% vol) i voćna vina*		2,0**	*15 Vino i pjenušava vina u skladu sa posebnim propisom. ** 16 MDK se primjenjuje na proizvode proizvedene za berbe od 2010. godine pa nadalje
2.2.7	Aromatizovano vino, artomatizovana pića od vina i aromatizovani vinski kokteli*		2,0**	*17 Aromatizovani proizvodi od vina u skladu sa propisom o zaštiti oznaka geografskog porijekla **16 MDK se primjenjuje na proizvode proizvedene za berbe od 2010. godine pa nadalje
2.2.8	Sok od grožđa, rekonstituisan koncentrovani sok od grožđa, nektar grožđa, šira i rekonstituisana koncentrovana šira, namijenjena za direktnu ishranu ljudi*		2,0**	*18 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni voćni sokovi i slični proizvodi. **16 MDK se primjenjuje na proizvode proizvedene za berbe od 2010. godine pa nadalje
2.2.9	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci*,**		0,50	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **13 MDK odnose se na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom koji uređuje metode uzorkovanja i ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.2.10	Dijetetska hrana za posebne medicinske namjene*,**, namijenjena posebno za odojčad		0,50	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **14 MDK za mlijeko i proizvode od mlijeka odnosi se na proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju na tržište ili su pripremljeni prema uputstvima proizvođača), kao i za proizvode koji nijesu mlijeko ili proizvodi od mlijeka, na suhu materiju., a suva materija se određuje u skladu sa propisom kojim je uređen način ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.2.11	Začini, uključujući sušene začine			
	<i>Piper</i> spp. (plodovi, uključujući bijeli i crni biber) <i>Myristica fragrans</i> (muškati oraščić) <i>Zingiber officinale</i> (đumbir) <i>Curcuma longa</i> (kurkuma)		15 µg/kg	
	<i>Capsicum</i> spp. (sušeni plodovi, cijeli ili samljeveni, uključujući čili, čili u prahu, feferone (kajenska paprika) i papričicu Mješavine začina koje sadrže jedan od začina iz ove tačke		20 µg/kg 15 µg/kg	
2.2.12.	Slatki korijen (<i>Glycyrrhiza glabra</i> , <i>Glycyrrhiza inflata</i> i druge vrste)			
2.2.12.	Korijen slatkog korijena, sastojak za biljne vodene tinkture		20 µg/kg	
2.2.12.	Ekstrakt slatkog korijena* koji se koristi u hrani za posebna pića i slatkiše		80 µg/kg	*43 MDK odnosi se na čisti i nerazrijeđeni ekstrakt, dobijen tako da se 1 kg ekstrakta dobija od 3 do 4 kg korijena sladića.
2.2.13	Pšenični gluten koji se ne prodaje direktno potrošaču		8,0	
2.3	Patulin			
2.3.1	Voćni sokovi, koncentrovani voćni sokovi i voćni nektari *		50	*18 Voćni sokovi i slični proizvodi u skladu sa propisom kojim su uređeni voćni sokovi i slični proizvodi.
2.3.2	Jaka pića*, jabukovača i druga fermentisana pića koja se proizvode od jabuka ili koja sadrže sok od jabuka		50	*19 Pića u skladu sa propisom koji uređuje jaka alkoholna pića.
2.3.3	Čvrsti proizvodi od jabuka, uključujući kompot od jabuka, pire od jabuka, koji su namijenjeni direktnoj ishrani ljudi, osim pod tač. 2.3.4 i 2.3.5		25	
2.3.4	Sok od jabuka i čvrsti proizvodi od jabuka, uključujući kompot od jabuka i pire od jabuka, namijenjeni za odojčad i malu djecu* označeni i stavljeni u promet kao takvi**		10,0	*20 Odojčad i mala djeca u skladu sa propisom koji uređuje hranu za posebne potrebe. **10 MDK se primjenjuje za proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju na tržište ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača).
2.3.5	Hrana za bebe koja nije hrana od prerađenih žitarica, namijenjena odojčadi i maloj djeci*,**		10,0	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **10 MDK se primjenjuje za proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju na tržište ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača).
2.4	Deoxynivalenol *			*21 Za svrhu primjene MDK za deoksinivalenol, zearalenon, T-2 i HT-2 toksina koji su određeni tač. 2.4, 2.5 i 2.7, riža nije obuhvaćen "žitaricama" i proizvodi od riže nijesu obuhvaćeni "proizvodima od žitarica".

2.4.1	Nepreradene žitarice*, osim durum (tvrda) pšenice, ovasa i kukuruza	1 250	*22 MDK se primjenjuje na nepreradene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja. Postupci čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ne smatraju se "prvom fazom prerade" ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na nepreradene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.
2.4.2	Nepreradena durum pšenica i ovas*	1 750	*22 MDK se primjenjuje na nepreradene žitarice koje se stavljaju u promet za svrhe prve faze prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja, postupaka čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na nepreradene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.
2.4.3	Nepreradeni kukuruz* osim nepreradenog kukuruza koji je namijenjen za preradu vlažnim mljevenjem**	1 750	*22 MDK se primjenjuje na nepreradene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja, osim postupaka čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na nepreradene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade. **38 Primjenjuje se samo za kukuruz za koji je jasno vidljivo, na primjer putem označavanja, odredišta, da je namijenjen za upotrebu samo u preradi vlažnim mljevenjem (proizvodnja skroba).
2.4.4	Žitarice namijenjene za ishranu ljudi, brašno mekinje i klice od žitarica kao krajnji proizvod koji se stavlja u promet za direktnu ishranu ljudi, osim hrane pod tač. 2.4.7, 2.4.8 i 2.4.9.	750	
2.4.5	Tjestenina (suva)*	750	*25 Tjestenina (suva) je tjestenina sa sadržajem vode od oko 12%.
2.4.6	Hljeb (uključujući male pekarske proizvode), pecivo, keks, snack proizvodi od žitarica i žitarice za doručak	500	
2.4.7	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci * **	200	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **13 MDK se odnosi na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom koji uređuje metode uzorkovanja i ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.4.8	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, iz tarifne oznake 1103 13 ili 1103 20 40 i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi iz tarifne oznake 1904 10 10	750	
2.4.9	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina ≤ 500 mikrona, koji spadaju u tarifnu oznaku 1102 20 i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza, sa česticama čija je veličina	1 250	

	≤ 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi, koji spadaju u tarifnu oznaku 1904 10 10.		
2.5	Zearalenon*		*21 Kada se MDK primjenjuje na deoksinivalenol, zearalenon, T-2 i HT-2 toksina koji su određeni tač. 2.4, 2.5 i 2.7, riža nije obuhvaćena "žitaricama" i proizvodi od riže nijesu obuhvaćeni "proizvodima od žitarica"
2.5.1	Neprerađene žitarice*, osim kukuruza	100	*22 MDK se primjenjuje na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja i osim postupaka čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.
2.5.2	Neprerađeni kukuruz*, osim neprerađenog kukuruza koji je namijenjen preradi vlažnim mljevenjem**	350	*22 MDK se primjenjuje na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja i osim postupaka čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade. **38 Primjenjuje se samo na kukuruz koji je jasno označen da je namijenjen za upotrebu samo u preradi vlažnim mljevenjem (proizvodnja skroba).
2.5.3	Žitarice namijenjene za direktnu ishranu ljudi, brašno od žitarica, mekinje i klice kao krajnji proizvod koji se stavlja u promet za direktnu ishranu ljudi, osim iz tač. 2.5.6, 2.5.7, 2.5.8, 2.5.9 i 2.5.10.	75	
2.5.4	Rafinisano kukuruzno ulje	400	
2.5.5	Hljeb (uključujući male pekarske proizvode), pecivo, keks, snack proizvodi od žitarica i žitarice za doručak, isključujući snack proizvode od kukuruza i pahuljice od kukuruza za doručak	50	
2.5.6	Kukuruz namijenjen za direktnu ishranu ljudi, snack proizvode od kukuruza i pahuljice od kukuruza	100	.
2.5.7	Hrana od prerađenih žitarica (isključujući hranu od prerađenog kukuruza) i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci *, **	20	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **13 MDK odnose se na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom kojim je uređen način ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.5.8	Hrana od prerađenog kukuruza namijenjena odojčadi i maloj djeci *, **	20	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **13 MDK odnose se na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom kojim je uređen način ispitivanja mikotoksina u hrani.
2.5.9	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, koji spadaju u tarifne oznake 1103 13 ili 1103 20 40, i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi iz tarifne oznake 1904 10 10	200	
2.5.10	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina ≤ 500 mikrona, iz tarifne oznake 1102 20 i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza, sa česticama čija je veličina ≤ 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi, iz tarifne oznake 1904 10 10	300	
2.6.	Fumonizini	Zbir B 1 i B 2	
2.6.1	Neprerađeni kukuruz*, osim neprerađenog kukuruza koji je namijenjen preradi vlažnim mljevenjem **	4 000	*22 MDK se primjenjuje na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja i postupaka čišćenja, ljuštenja,

			<p>sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem.</p> <p>Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja.</p> <p>Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu.</p> <p>U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.</p> <p>**38 Primjenjuje se samo za kukuruz za koji je jasno vidljivo, na primjer putem označavanja, određišta, da je namijenjen za upotrebu samo u preradi vlažnim mljevenjem (proizvodnja skroba).</p>
2.6.2	Kukuruz koji je namijenjen za direktnu ishranu ljudi, hrana od kukuruza za direktnu ishranu ljudi, osim hrane iz pod tač. 2.6.3 i 2.6.4	1 000	
2.6.3	Kukuruzne pahuljice i snack proizvodi od kukuruza	800	
2.6.4	Hrana od prerađenog kukuruza i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci*,**	200	<p>*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe.</p> <p>**13 MDK odnose se na suhu materiju. Suva materija se određuje u skladu sa propisom kojim je uređen način ispitivanja mikotoksina u hrani.</p>
2.6.5	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, iz tarifne oznake 11 03 13 ili 11 03 20 40 , i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza sa česticama čija je veličina > 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi iz tarifne oznake 19 04 10 10	1 400	
2.6.6	Ostaci kukuruza poslije mljevenja, sa česticama čija je veličina ≤ 500 mikrona, iz tarifne oznake 1102 20 i drugi proizvodi od mljevenja kukuruza, sa česticama čija je veličina ≤ 500 mikrona, koji se ne koriste za direktnu ishranu ljudi, iz tarifne oznake 1904 10 10	2 000	
2.7	T-2 i HT-2 toksin*	Zbir T-2 i HT-2 toksina	*21 MDK se primjenjuje deoksinivalenol, zearalenon, T-2 i HT-2 toksina koji su određeni tač. 2.4, 2.5 i 2.7, riža nije "žitaric" i proizvodi od riže nijesu"proizvodi od "žitarica"
2.7.1	Neprerađene žitarice* i proizvodi od žitarica		<p>*22 MDK se primjenjuje na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja i postupaka čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem.</p> <p>Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavnice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja.</p> <p>Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja.</p> <p>Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistema integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.</p>
2.8.	Citrinin		
2.8.1.	Dodaci ishrani na bazi riže fermentirane crvenim kvascem <i>Monascus purpureus</i>	2 000	
2.9.	Sklerocij glavice raži i alkaloidi glavice raži		
2.9.1.	Sklerocij glavice raži		
2.9.1.1.	Neprerađene žitarice(x), osim kukuruza i riže	0,5 g/kg*	<p>(x)MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja. Postupci čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ne smatraju se "prvom fazom prerade" ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja.</p> <p>Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem.</p> <p>Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja.</p> <p>Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja.</p> <p>Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistemima integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a</p>

			prije prvog stepena prerade.
2.9.2.	Alkaloidi glavice raži **		
2.9.2.1.	Neprerađene žitarice(x), osim kukuruza i riže	-***	(x)MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice koje se stavljaju u promet za prvu fazu prerade. "Prva faza prerade" je svaki fizički ili toplotni tretman zrna ili na zrnima, osim sušenja. Postupci čišćenja, ljuštenja, sortiranja i sušenja ne smatraju se "prvom fazom prerade" ako cijelo zrno ostane netaknuto nakon čišćenja i sortiranja. Ljuštenje je čišćenje žitarica snažnim četkanjem i/ili ribanjem. Ako se ljuštenje primjenjuje u prisutnosti sklerocija glavice raži, žitarice se prije ljuštenja moraju podvrgnuti prvom koraku čišćenja. Nakon ljuštenja, koje se sprovodi uz usisivač prašine, sprovodi se razvrstavanje po bojama prije mljevenja. Sistemi integralne proizvodnje i prerade su sistemi u kojima su sve dolazne serije žitarica očišćene, razvrstane i obrađene u istom pogonu. U tim sistemima integralne proizvodnje i prerade MDK primjenjuje se na neprerađene žitarice nakon čišćenja i razvrstavanja, a prije prvog stepena prerade.
2.9.2.2.	Proizvodi od mljevenih žitarica, osim od mljevenog kukuruza i riže	-***	
2.9.2.3.	Hleb (uključujući male pekarske proizvode), kolači, keksi, snack proizvodi od žitarica, žitarice za doručak i tjestenina	-***	
2.9.2.4.	Hrana na bazi žitarica za odojčad i malu djecu	-***	
*Uzorkovanje se vrši u skladu sa propisom kojim je uređen način ispitivanja mikotoksina u hrani. Ispitivanje se vrši mikroskopskim pregledom. **Zbir 12 alkaloida glavice raži: ergokristin/ergokristinin; ergotamin/ergotaminin; ergokriptin/ergokriptinin; ergometrin/ergometrinin; ergozin/ergozinin; ergokornin/ergokorninin ***MDK u skladu sa posebnim propisom			

Tabela 3: Metali

	Hrana*	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (mg/kg u vlažne težine)	Napomena
	*7 Voće, povrće i žitarice, u skladu sa propisom koji uređuje maksimalni nivo rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, s tim što je heljda (<i>Fagopyrum sp</i>) „žitarice“, a proizvodi od heljde „proizvodi od žitarica“.		
3.1	Olovo		
3.1.1	Sirovo mlijeko*, pasterizovano mlijeko i mlijeko za proizvodnju proizvoda od mlijeka	0,020	*12 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje higijenske zahtjeve za hranu životinjskog porijekla
3.1.2	Početna i prelazna hrana za odojčad stavljena na tržište kao prah **, **	0,050	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. 31** MDK se odnosi na gotov proizvod
	Stavljene na tržište kao tečnost*, **	0,010	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.1.3.	Prerađena hrana na bazi žitarica i hrana za odojčad i malu djecu *, **, osim iz tačke 3.1.5	0,050	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. 31** MDK se odnosi na gotov proizvod
3.1.4	Hrana za posebne medicinske potrebe * isključivo namijenjena za odojčad i malu djecu		*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe.
	stavljena na tržište kao prah *	0,050	*31 MDK se odnosi na gotov proizvod
	stavljene na tržište kao tečnost*	0,010	*31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.1.5	Pića za odojčad i malu djecu označena i stavljena na tržište kao takva, osim iz tač. 3.1.2 i 3.1.4		
	stavljena na tržište kao tečnost ili za rekonstituciju prema uputstvima proizvođača, uključujući voćne sokove*	0,030	**10 MDK jse primjenjuje na proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju u promet kao takvi ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača).
	za pripremu u obliku infuzija ili kivanjem u kipućoj tečnosti *	1,50	**31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.1.6	Meso goveda, ovaca, svinja i živine (osim unutrašnjih organa - iznutrica)*	0,10	*12 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje higijenske zahtjeve za hranu životinjskog porijekla
3.1.7	Unutrašnji organi (iznutrice) goveda, ovaca, svinja i živine	0,50	*12 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje higijenske zahtjeve za hranu životinjskog porijekla
3.1.8	Riblje meso bez kosti (mišić)*, **	0,30	27* Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 70 00. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuje se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. 28**U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.1.9	Glavonošci*	0,30	*53 MDK se odnosi na životinju ako je prodata bez utrobe.
3.1.10	Ljuskari *, **	0,50	*29 Hrana u skladu sa posebnim propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2

			ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade. **45 Mišićno meso iz klijesta i abdomena. Iz ove definicije isključen je cefalotoraks ljuskavaca. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>): mišićno meso iz klijesta.
3.1.11	Školjke*	1,50	*29 Hrana u skladu sa posebnim propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade.
3.1.12	Žitarice i mahunarke	0,20	
3.1.13	Povrće, osim lisnatih kupusnjača, turovca, lisnatog povrća, svježeg bilja, gljiva, morske trave i plodovitog povrća*, **	0,10	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela. **54 Za krompir MDK se primjenjuje na oljušteni krompir.
3.1.14	Lisnate kupusnjače, turovac, lisnato povrće osim svježeg bilja i sljedeće gljive: <i>Agaricus bisporus</i> (obični šampinjoni), <i>Pleurotus ostreatus</i> (bukovače), <i>Lentinula edodes</i> (šitake gljive)*	0,30	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.1.15	Plodovito povrće		
	slatki kukuruz*	0,10	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
	osim slatkog kukuruza*	0,05	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.1.16	Voće, osim brusnica, ribizla, bazginih bobica i plodova planike*	0,10	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.1.17	Brusnice, ribizle, bazgine bobice i plodovi planike *	0,20	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.1.18	Masti i ulja, uključujući mliječnu mast	0,10	
3.1.19	Voćni sokovi, koncentrovani voćni sokovi i voćni nektar		
	isključivo od bobičastog i ostalog sitnog voća*	0,05	*18 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni voćni sokovi i slični proizvodi.
	od voća osim bobičastog i ostalog sitnog voća*	0,03	*18 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni voćni sokovi i slični proizvodi.
3.1.20	Vino* (uključujući pjenušava vina, osim vinskog likera), jabukovača, kruškovača i voćno vino		*15 Vino i pjenušava vina u skladu sa posebnim propisom.
	proizvodi proizvedeni od plodova berbe 2001. do berbe 2015.	0,20	
	proizvodi proizvedeni od plodova berbe 2016. nadalje	0,15	
3.1.21	Aromatizovano vino, aromatizovana vinska pića i aromatizovani vinski kokteli*		*17 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje zaštitu oznaka geografskog podrijetla (aromatizovani proizvodi od vina).
	proizvodi proizvedeni od plodova berbe 2001. do berbe 2015.	0,20	
	proizvodi proizvedeni od plodova berbe 2016. nadalje	0,15	
3.1.22	Dodaci ishrani - suplementi*	3,0	*40 MDK se primjenjuje na dodatke ishrani kada se stavljaju u promet.
3.1.23	Med	0,10	
3.2.	Kadmijum		
3.2.1	Povrće i voće, osim korjenastog i gomoljastog povrća, lisnatog povrća, svježeg začinskog bilja, lisnatih kupusnjača, stabljikastog povrća, gljiva i morske trave*	0,050	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.2.2	Korjenasto i gomoljasto povrće (osim celera korjenaša, paškanata, bijelog korijena i ren), stablasto povrće (osim celera)* Za krompir MDK se primjenjuje na oguljeni krompir.	0,10	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.2.3	Lisnato povrće, svježe začinsko bilje, lisnate kupusnjače, celer, celer korjenaš, paškanat, bijeli korijen, ren i sljedeće gljive*: <i>Agaricus bisporus</i> (obični šampinjoni), <i>Pleurotus ostreatus</i> (bukovače), <i>Lentinula edodes</i> (šitake gljive)	0,20	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.2.4	Gljive, osim onih nabrojanih pod tačkom 3.2.3*	1,0	*30 MDK se primjenjuje nakon pranja i odvajanja jestivog dijela.
3.2.5	Žitarice osim pšenice i riže	0,10	
3.2.6	Pšenično zrno, zrna riže, Pšenične mekinje i pšenične klice za direktnu potrošnju, Zrna soje	0,20	
3.2.7	Posebni kakao i čokoladni proizvodi: *		*50 Za proizvode od kaka i čokolade u skladu sa posebnim propisom
	Mliječna čokolada sa < 30 % ukupne suve materije kakao djelova	0,10	
	Čokolada sa < 50 % ukupne suve materije kakao djelova; mliječna čokolada sa ≥ 30 % ukupno suve materije kakao djelova	0,30	
	Čokolada sa ≥ 50 % ukupne suve materije kakao djelova	0,80	
	Kakao prah koji se prodaje krajnjem potrošaču ili kao sastojak zaslađenog kakao praha koji se prodaje krajnjem potrošaču (čokoladni napitak)	0,60	
3.2.8	Meso goveda, ovaca, svinja i živine (osim unutrašnjih organa - iznutrica)*	0,050	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla
3.2.9	Konjsko meso, osim unutrašnjih organa - iznutrica*	0,20	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla
3.2.10	Goveda, ovčija, svinjska, živinska i konjska jetra*	0,50	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla

3.2.11	Govedi, ovčiji, svinjski, živinski i konjski bubrezi*	1,0	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla
3.2.12	Riblje meso*,** bez kosti (mišić), osim vrsta pod tač. 3.2.13, 3.2.14 i 3.2.15	0,050	*27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 7000. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. **28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.2.13	Riblje meso*,** bez kosti (mišić) sljedećih riba: - skuša (<i>Scomber species</i>) - tuna (<i>Thunnus species, Euthynnus species, Katsuwonus pelamis</i>) - <i>Sicyopterus lagocephalus</i>	0,10	*27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 7000. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. **28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.2.14	Riblje meso*,** bez kosti (mišić) ribe mečarica (<i>Auxis species</i>)	0,15	*27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 7000. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. **28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.2.15	Riblje meso *,** bez kosti (mišić) sljedećih riba: - inčun ili sardun (<i>Engraulis species</i>) - sabljarka (<i>Xiphias gladius</i>) - sardine (<i>Sardina pilchardus</i>)	0,25	* 27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 7000. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. **28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.2.16	Ljuskari (rakovi)*: mišićno meso iz klijesta i abdomena**. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura i Anomura</i>) mišićno meso iz klijesta	0,50	*29 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade. **45 Mišićno meso iz klijesta i abdomena. Iz ove definicije isključen je cefalotoraks ljuskavaca. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura i Anomura</i>): mišićno meso iz klijesta.
3.2.17	Školjke*	1,0	*29 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade.
3.2.18	Glavonožci (bez unutrašnjih organa trbušne duplje)*	1,0	*29 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade.
3.2.19	Početna i prelazna hrana za odojčad *,**		*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK se odnosi na gotov proizvod
	Hrana za odojčad u prahu proizvedena od bjelančevina kravljega mlijeka ili hidrolizata bjelančevina	0,010	
	Tečna hrana za odojčad proizvedena od bjelančevina kravljeg mlijeka ili hidrolizata bjelančevina	0,005	
	Hrana za odojčad u prahu, proizvedena od izolata bjelančevina soje, samih ili u mješavini sa bjelančevinama kravljeg mlijeka	0,020	
	Tečna hrana za odojčad, proizvedena od izolata bjelančevina soje, samih ili u mješavini sa bjelančevinama kravljeg mlijeka	0,010	
3.2.20	Prerađena hrana na bazi žitarica i hrana za odojčad i malu djecu*,**	0,040	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.2.21	Dodaci ishrani* - suplementi, osim dodataka ishrani koji su nabrojani pod tačkom 3.2.22	1,0	*40 MDK se primjenjuje na dodatke ishrani kako se stavljaju u promet.
3.2.22	Dodaci ishrani* koji se sastoje isključivo ili uglavnom od sušene morske trave ili od proizvoda izrađenih od morske trave ili od sušenih školjki	3,0	*40 MDK se primjenjuje na dodatke ishrani kako se stavljaju u promet.
3.3.	Živa		
3.3.1	Proizvodi ribarstva * i riblje meso bez kosti (mišić)**,** osim vrsta iz tačke 3.3.2. MDK za ljuskare odnosi se na mišićno tkivo krakova i abdomena ****. U slučaju rakova i sličnih ljuskara, (<i>Brachyura i Anomura</i>) odnosi se na mišićno meso iz krakova.	0,50	*29 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje proizvode ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade.

			**27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 70 00. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. ***28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu. ****45 Mišićno meso iz klijesta i abdomena, osim cefalotoraks ljuskara. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (Brachyura i Anomura): mišićno meso iz klijesta.
3.3.2	Riblje meso bez kosti (mišić)*,** sljedećih riba: - grdobina (<i>Lophius species</i>), - atlantski som (<i>Anarhichas lupus</i>), - palamida (<i>Sarda sarda</i>), - jegulja (<i>Anguilla species</i>), - zvjezdook (<i>Hoplostethus species</i>), - granadira (<i>Coryphaenoides rupestris</i>), - atlantski list (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>), - king klip (<i>Genypterus capensis</i>), - grupa sabljarki (<i>Makaira species</i>), - patarača (<i>Lepidorhombus species</i>), - barbun (<i>Mullus species</i>), - ružičasta jegulja (<i>Genypterus blacodes</i>), - štuka (<i>Esox lucius</i>), - bijele palamida (<i>Orcynopsis unicolor</i>), - ugotica mala ili mol (<i>Trisopterus minutus</i>), - portugalski morski som (<i>Centroscymnus coelolepis</i>), - raža (<i>Raja sp.</i>), - bodečnjak mali (<i>Sebastes marinus, S. mentella, S. viviparus</i>), - lepezasta sabljarka (<i>Istiophorus platypterus</i>), - zmijićnjak repaš (<i>Lepidopus caudatus, Aphanopus carbo</i>), - arbun (<i>Pagellus species</i>) - morski pas (sve vrste), - lokarde (<i>Lepidocybium flavobrunneum, Ruvettus pretiosus, Gempylus serpens</i>), - jesetra (<i>Acipenser sp.</i>), - sabljarka (<i>Xiphias gladius</i>), - tuna (<i>Thunnus species, Euthynnus species, Katsuwonus pelamis</i>)	1,0	*27 Riba u skladu sa posebnim propisom osim riblje jetre iz tarifne oznake 0302 70 00. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. **28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
3.3.3.	Dodaci ishrani – suplementi*	0,10	*40 MDK se primjenjuje na dodatke ishrani u obliku u kojem se stavljaju u promet
3.4.	Kalaj (neorganski)		
3.4.1	Hrana u limenoj ambalaži, osim pića	200	
3.4.2	Piće u limenoj ambalaži, uključujući sokove od voća i povrća	100	
3.4.3	Dječja hrana i hrana od prerađenih žitarica za odojčad i malu djecu u limenoj ambalaži, osim suvih proizvoda i proizvoda u prahu*, **	50	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.4.4	Hrana za odojčad i hrana za prihranjivanje odojčadi i male djece u limenoj ambalaži (uključujući i mlijeko za odojčad i mlijeko za prihranjivanje odojčadi i male djece), osim suvih proizvoda i proizvoda u prahu*,**	50	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. ** 31MDK se odnosi na gotov proizvod
3.4.5	Hrana za posebne medicinske namjene*, ** u limenoj ambalaži, namijenjena isključivo odojčadi, osim suvih proizvoda i proizvoda u prahu	50	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK se odnosi na gotov proizvod
3.5.	Arsen (neorganski)*,**		*51 Zbir As(III) i As(V). **52 Riža, ljuštena riža, mljevena riža i kuvana riža u skladu sa Codex standardom 198-1995
3.5.1.	Nekuvana mljevena riža (polirana ili bijela)	0,20	
3.5.2.	Kuvana riža i ljuštena riža	0,25	
3.5.3.	Rižini vafli, rižine oblande, rižini krekeri i rižini kolačići	0,30	
3.5.4.	Riža namijenjena proizvodnji hrane za odojčad i malu djecu*	0,10	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe.

Tabela 4: 3-monohloropropan-1,2-diol (3-MCPD)

	Hrana	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg /kg)	Napomena
4.1.	3- monohloropropan (3-MCPD)		
4.1.1.	Proteini povrća koji su prošli hidrolizu	20	
4.1.2.	Sos od soje	20	
4.2.	Glicidil estri masnih kiselina izraženi kao glicidol		
4.2.1.	Biljna ulja i masti koji se stavljaju na tržište za upotrebu krajnjem potrošaču ili za upotrebu kao sastojak hrane, osim hrane iz tačke 4.2.2.	1000	
4.2.2.	Biljna ulja i masti namijenjeni za proizvodnju dječije hrane i prerađene hrane na bazi žitarica za odojčad i malu djecu	500	
4.2.3.	Početna i prelazna hrane za odojčad i hrane za posebne medicinske potrebe namijenjena odojčadi i maloj djeci (u prahu)	50	od 1.10.2020.godine
4.2.4.	Početna i prelazna hrane za odojčad i hrane za posebne medicinske potrebe namijenjena odojčadi i maloj djeci (tekuća)	6,0	od 1.1.2020.godine

Tabela 5: Dioksini i polihlorovani bifenili (PCBs)*

Srodne hemikalije	Vrijednost TEF	Srodne hemikalije	Vrijednost TEF:
Dibenzo-p-dioksini (PCDDs):		Dioksinu slični PCBs: Ne-orto = PCBs + mono-orto = PCBs:	
2,3,7,8-TCDD	1	Ne-orto PCBs:	
1,2,3,7,8-PeCDD	1	PCB 77	0,0001
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0.1	PCB 81	0,0003
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0.1	PCB 126	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0.1	PCB 169	0,03
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0.01		
OCDD	0.0003		
Dibenzofurani (PCDFs):		Mono-orto PCBs:	
2,3,7,8-TCDF	0,1	PCB 105	0,0003
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03	PCB 114	0,0003
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3	PCB 118	0,0003
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	PCB 123	0,0003
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 156	0,0003
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	PCB 157	0,0003
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 167	0,0003
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	PCB 189	0,0003
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01		
OCDF	0,0003		

* Skraćenice: »T« = tetra; »Pe« = penta; »Hx« = hekza; »Hp« = hepta; »O« = okta; »CDD« = hlorodibenzodioksin, »CDF« = hlorodibenzofuran, »CB« = hlorobifenil.

*33 Dioksini (zbir višestruko hlorovanih dibenzo-para-dioksina (PCDDs) i višestruko hlorovanih dibenzofurana (PCDFs), izražen kao ekvivalent toksina važeći kod Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) koji koristi faktore ekvivalencije toksičnosti WHO-e (WHO-TEFs) i zbir dioksina i polihlorovanih bifenila koji su slični dioksinu (zbir polihlorovanih dibenzo-o-dioksina (PCDDs), polihlorovanih dibenzofurana (PCDFs) i polihlorovanih bifenila (PCBs) izražen kao ekvivalent toksičnosti WHO-e koji koristi WHO-TEFs). WHO-TEFs za procjenu rizika po ljude na osnovu zaključaka sa sastanka WHO – Međunarodni program za sigurnost hemikalija (IPCS) održanog u Ženevi u junu 2005. (Martin van den Berg et al., Re-evaluacija faktora ekvivalentne toksičnosti za dioksine i dioksinima slične supstance kod ljudi i sisara Svjetske zdravstvene organizacije održane 2005. godine. Toksikološka ispitivanja 93 (2), 223-241 (2006))

	Hrana	Maksimalne dozvoljene količine (MDK)			Napomena
		Zbir dioksina (WHO- PCDD/F-TEQ)*	Zbir dioksina i PCBs sličnih dioksinu (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ)*	Zbir PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 38, PCB 153 i PCB 180 (ICES-6)*	
5.1	Meso i mesni proizvodi (osim jestivih iznutrica) sljedećih životinja *: <ul style="list-style-type: none"> - goveda i ovaca - živine - svinja 	2,5 pg/g masti** 1,75 pg/g masti** 1,0 pg/g masti**	4,0 pg/g masti** 3,0 pg/g masti** 1,25 pg/g masti**	40ng/g masti** 40ng/g masti** 40ng/g masti**	*34 Gornje koncentracije: gornje koncentracije izračunavaju se na osnovu pretpostavke da su sve vrijednosti različitih kongenera koje su ispod granice kvantifikacije jednake granici kvantifikacije. *12 Hrana u skladu sa propisom koji uređuje higijenske zahtjeve za hranu životinjskog porijekla **35 MDK izražena na osnovu masti ne primjenjuje se na hranu koja sadrži < 2% masti. Za hranu koja sadrži < 2 % masti, MDK na osnovu proizvoda koja odgovara količini na osnovu proizvoda za hranu koja sadrži 2 % masti, izračunatoj iz MDK na osnovu masti pomoću sljedeće formule: MDK izražena na osnovu proizvoda za hranu koja sadrži manje od 2 % masti = MDK izražena na osnovu masti za tu hranu × 0,02.
5.2	Jetra kopnenih životinja iz tačke 5.1. osim jetare ovce i iz njih dobijenih proizvoda	0,30 pg/g mokre težine	0,50 pg/g mokre težine	3,0 ng/g mokre težine	
	Ovčja jetra i iz njih dobijeni proizvodi	1,25 pg/g mokre težine	2,00 pg/g mokre težine	3,0 ng/g mokre težine	
5.3	Mišićno meso riba i proizvodi ribarstva *, **, osim: <ul style="list-style-type: none"> - divlje ulovljenih jegulja, - divlje ulovljenog psa kostelja piknjavca (<i>Squalus acanthias</i>), - divlje ulovljene slatkovodne ribe, osim diadromnih vrsta riba iz slatkovodnog ulova, - riblje jetre i iz nje dobijenih proizvoda, - ulja iz morskih organizama. MDK za rakove primjenjuje se na mišićno meso iz klijesta i abdomena***. U slučaju rakova i kratkorepaca i srednjorepaca (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>) MDK primjenjuje se na mišićno meso iz klijesta 	3,5 pg/g mokre težine	6,5 pg/g mokre težine	75 ng/g mokre težine	*28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu. **36 Hrana u skladu propisom kojim su uređeni proizvodi ribarstva, prema potrebi (vrste koje su nabrojane pod odgovarajućim upisom). ***45 Mišićno meso iz klijesta i abdomena, osim cefalotoraks ljuskara. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>): mišićno meso iz klijesta.
5.4	Mišićno tkivo divlje slatkovodne ribe, osim diadromnih vrsta riba ulovljenih u slatkoj vodi i od njih dobijeni proizvodi *	3,5 pg/g mokre težine	6,5 pg/g mokre težine	125 ng/g mokre težine	*28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu.
5.4.a	Mišićno meso divlje ulovljenog psa kostelja piknjavca (<i>Squalus acanthias</i>) i njegovih proizvoda*	3,5 pg/g mokre težine	6,5 pg/g mokre težine	200 ng/g mokre težine	*36 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni proizvodi ribarstva
5.5	Mišićno meso od jegulje (<i>Anguilla anguilla</i>) i proizvodi od tog mesa	3,5 pg/g mokre težine	10,0 pg/g mokre težine	300 ng/g mokre težine	
5.6	Riblja jetra i od nje dobijeni proizvodi, osim ulja iz morskih organizama iz tačke 5.7.	-	20,0 pg/g mokre težine*	200 ng/g mokre težine*	*39 U slučaju konzervirane riblje jetre, MDK se primjenjuje na cijeli jestivi sadržaj konzerve.
5.7	Ulja iz morskih organizama (ulje iz tijela ribe, ulje iz riblje jetre i ulja iz drugih morskih organizama) namijenjena za ishranu ljudi	1,75 pg/g mokre težine	6,0 pg/g mokre težine	200 ng/g masti	
5.8	Sirovo mlijeko* i proizvodi od tog mlijeka*, uključujući maslac	2,5 pg/g masti**	5,5 pg/g masti**	40 ng/g masti**	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla **35 MDK izražena na osnovu masti ne primjenjuje se na hranu koja sadrži < 2 % masti. Za hranu koja sadrži < 2 % masti, MDK na osnovu proizvoda koja odgovara količini na osnovu proizvoda za hranu koja sadrži 2 % masti, izračunatoj iz MDK na osnovu masti pomoću sljedeće formule: MDK izražena na osnovu proizvoda za hranu koja sadrži manje od 2 % masti = MDK izražena na osnovu masti za tu hranu × 0,02
5.9	Kokošija jaja i proizvodi od jaja*	2,5 pg/g masti**	5,0 pg/g masti**	40 ng/g masti**	*12 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni higijenski zahtjevi za hranu životinjskog porijekla **35 MDK izražena na osnovu masti ne primjenjuje se na hranu koja sadrži < 2 % masti. Za hranu koja sadrži < 2% masti, MDK na osnovu proizvoda koja odgovara količini na osnovu proizvoda za hranu koja

					sadrži 2 % masti, izračunatoj iz MDK na osnovu masti pomoću sljedeće formule: MDK izražena na osnovu proizvoda za hranu koja sadrži manje od 2 % masti = MDK izražena na osnovu masti za tu hranu × 0,02.
5.10	Masti sljedećih životinja: - goveda - živine - svinja	2,5 pg/g masti 1,75 pg/g masti 1,0 pg/g masti	4,0 pg/g masti 3,0 pg/g masti 1,25 pg/g masti	40 ng/g masti 40ng/g masti 40 ng/g masti	
5.11	Miješane životinjske masti	1,5 pg/g masti	2,5 pg/g masti	40 ng/g masti	
5.12	Biljna ulja i masti	0,75 pg/g masti	1,25 pg/g masti	40 ng/g masti	
5.13	Hrana za odojčad i malu djecu*	0,1 pg/g mokre težine	0,2 pg/g mokre težine	1,0 pg/g mokre težine	*10 MDK je data za proizvode spremne za upotrebu (koji se stavljaju u promet ili nakon pripreme prema uputstvima proizvođača).

Tabela 6: Policiklični aromatični ugljo-vodonic

	Hrana	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg /kg u vlažnom stanju)		Napomena
6.1	Benzo(a)piren, benz(a)antracen, benzo(b)fluoranten i krizen	Benzo(a)piren	Zbir benzo(a)pirena, benz(a)antracena, benzo(b)fluorantena i krizena*	*46 Donje granice koncentracije se izračunavaju pod pretpostavkom da su za sve četiri materije dobijene vrijednosti ispod granice određivanja jednake nuli.
6.1.1	Ulja i masti (osim kakao maslaca (kakao-putera)) za neposrednu ishranu ljudi ili kao sastojak u hrani	2,0	10,0	
6.1.2.	Kakao u zrnju i od njega dobijeni proizvodi, osim proizvoda iz tačke 6.1.11.	5,0 µg/kg masti	30,0 µg/kg	
6.1.3.	Ulje od kokosova oraha namijenjeno za direktnu ishranu ljudi ili za upotrebu kao sastojak hrane	2,0	20,0	
6.1.4.	Dimljeno meso i dimljeni proizvodi od mesa	2,0	12,0	
6.1.5.	Dimljeno riblje meso bez kosti (mišić) i dimljeni proizvodi od ribe **, ** osim proizvoda ribarstva iz tač. 6.1.6 i 6.1.7. MDK za dimljene rakove odnosi se na mišićno meso iz klijesta i abdomena***. U slučaju dimljenih rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>) MDK odnosi se na mišićno meso iz klijesta.	2,0	12,0	*28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu. **37 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni proizvodi ribarstva; ***45 Mišićno meso iz klijesta i abdomena, osim cefalotoraks ljuskara. U slučaju rakova i rakovima sličnih ljuskara (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>): mišićno meso iz klijesta.
6.1.6	Dimljene papaline i konzervisane dimljene papaline **, ** (<i>Sprattus sprattus</i>); dimljena baltička haringa dužine ≤ 14 cm i konzervisana dimljena baltička haringa dužine ≤ 14 cm .*** (<i>Clupea harengus membras</i>); <i>Katsuobushi</i> (sušeni bonito, <i>Katsuwonus pelamis</i>); školjke (svježe, rashladene ili zamrznute)*** ; termički obrađeno meso i termički obrađeni mesni proizvodi ****koji se prodaju krajnjem potrošaču	5,0	30,0	*28 U slučaju kada je kompletna riba namijenjena konzumaciji, MDK primjenjuje se na cijelu ribu. **48 Kada se analiziraju konzervisani proizvodi, analiza se provodi na sadržaj čitave limenke. Radi određivanja MDK za složene proizvode primjenjuje se član 3. st. 1 i 2 ove Uredbe ***29 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni proizvodi ribarstva i akvakulture. U slučaju sušene, rastvorene, prerađene, odnosno kombinovane hrane primjenjuju se član 3 st. 1 i 2 ove uredbe. U slučaju <i>Pecten maximus</i> , MDK se odnosi na aduktor mišić i gonade. ***47 Meso i mesni proizvodi koji su bili podvrgnuti termičkoj obradi što može rezultirati nastajanjem PAH-ova, tj. samo pečenje i priprema na žaru
6.1.7	Školjke* (dimljene)	6,0	35,0	*37 Hrana u skladu sa propisom kojim su uređeni proizvodi ribarstva;
6.1.8	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena odojčadi i maloj djeci*, **	1,0	1,0	*9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe. **31 MDK odnosi se na gotov proizvod.
6.1.9	Početna i prelazna hrana za odojčad, uključujući početno i	1,0	1,0	*9 Hrana u skladu sa propisom ko-

	prelazno mlijeko za odojčad*,**			jim je uređena hrana za posebne potrebe. **31 MDK odnosi se na gotov proizvod.
6.1.10	Dijetetska hrana za posebne medicinske namjene*,** namijenjena posebno za odojčad	1,0	1,0	*9 Hrana u skladu sa propisom kojim je uređena hrana za posebne potrebe. **31 MDK odnosi se na gotov proizvod.
6.1.11.	Vlakna kakaa i od njih dobijeni proizvodi namijenjeni za upotrebu kao sastojak hrane	3,0	15,0	
6.1.12.	Čips od banane	2,0	20,0	
6.1.13.	Dodaci ishrani koji sadrže botaničke sastojke i njihove preparate* (1) (2) Dodaci ishrani koji sadrže propolis, matičnu mliječ, spirulinu ili njihove preparate *	10,0	50,0	*40 MDK se primjenjuje na dodatke ishrani kada se stavljaju u promet.
6.1.14.	Sušeno začinsko bilje	10,0	50,0	
6.1.15.	Sušeni začini, osim kardamona i sušenog Capsicum spp.	10,0	50,0”	

(1) Botanički preparati su preparati dobijeni iz biljaka (npr. čitave biljke, dijelovi biljaka, razlomljene ili posječene biljke) raznim postupcima (npr. presovanje, gnječenje, ekstrakcija, frakcionisanje, destilacija, koncentrisanje, sušenje i fermentacija). Ovom definicijom obuhvaćene su usitnjene biljke ili biljke u prahu, dijelovi biljaka, alge, gljive, lišajevi, tinkture, ekstrakti, etarska ulja (osim biljnih ulja iz tačke 6.1.1.), iscijedeni sokovi i prerađeni eksudati.

(2) Maksimalno dozvoljena količina ne primjenjuje se na dodatke ishrani koji sadrže biljna ulja. Biljna ulja koja se upotrebljavaju kao sastojak u dodacima ishrani trebala bi biti u skladu sa maksimalno dozvoljenom količinom iz tačke 6.1.1.”

Tabela 7: Melamin i njegovi strukturni analozi

	Hrana*	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg /kg u vlažnom stanju)	Napomena
7.1.	Melamin		
7.1.1.	Hrana, osim početne i prijelazne hrane za odojčad*	2,5	*49 MDK se ne primjenjuje na hranu za koju se može dokazati da je prisutnost melamina veća od 2,5 mg/kg posljedica odobrene upotrebe ciromazina kao insekticida. Vrijednost melamina ne smije prelaziti vrijednost ciromazina.
7.1.2	Početna i prelazna hrana za odojčad u prahu	1	

Tabela 8: Nerazdvojni biljni toksini

	Hrana*	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg /kg u vlažnom stanju)	Napomena
	*7 Voće, povrće i žitarice u skladu sa propisom koji uređuje maksimalne nivoe rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, s tim što heljda (<i>Fagopyrum</i> sp) je „žitarice“, a proizvodi od heljde „proizvodi od žitarica“.		
8.1.	Eruka kiseline		
8.1.1.	Biljna ulja i masti	50*	*2 MDK odnosi se na nivo eruka kiseline, u odnosu na ukupne količine masnih kisjelina u masnoj komponenti u hrani.
8.1.2.	Hrana koja sadrži dodata biljna ulja i masti, osim hrane iz tačke 8.1.3.	50*	*2 MDK odnosi se na nivo eruka kiseline, u odnosu na ukupne količine masnih kisjelina u masnoj komponenti u hrani.
8.1.3.	Početna i prelazna hrana za odojčad **	10*	*2 MDK odnosi se na nivo eruka kiseline, u odnosu na ukupne količine masnih kisjelina u masnoj komponenti u hrani. *9 Hrana u skladu sa propisom o hrani za posebne potrebe.
	Hrana	Maksimalne dozvoljene količine (MDK) (µg /kg u vlažnom stanju)	Napomena
	*7 Voće, povrće i žitarice u skladu sa propisom koji uređuje maksimalne nivoe rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, s tim što heljda (<i>Fagopyrum</i> sp) je „žitarice“, a proizvodi od heljde „proizvodi od žitarica“.		
8.2.	Tropanski alkaloidi*		*Tropanski alkaloidi su atropin i skopolamin. Atropin je racemična smjesa (-)-hiosciamina i (+)-hiosciamina od kojih samo (-)-enantiomer hiosciamina pokazuje antikolinergičko djelovanje. Budući da zbog analitičkih razloga nije uvijek moguće razlikovati enantiomere hiosciamina, utvrđuju se MDK atropina i skopolamina.

		Atropin	Skopolamin	
8.2.1	Preradena hrana na bazi žitarica i dječja hrana za odojčad i malu djecu koja sadrži proso, sirak, heljdu ili proizvode dobijene od njih	1,0 µg/kg	1,0 µg/kg	
8.3.	Cijanovodična kiselina, uključujući cijanovodičnu kiselinu vezanu u cijanogene glikozide			
8.3.1.	Nepreradena cijela, mrvljena, mljevena, presovana i sjeckana jezgra kajsije stavljena na tržište za krajnjeg potrošača(x) (xx)			x), „Nepreradeni proizvodi” definisani u Uredbi o higijeni hrane (Sl. list CG, br. 13/16 i 80/16) (xx) „Stavljanje na tržište” i „krajnji potrošač” definisani u Zakonu o bezbjednosti hrane (“Službeni list CG”, broj 57/15)”

Član 2

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovu uredbu prenešene su odredbe: Uredbe Komisije (EZ) 2015/1933 od 27. oktobra 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu MDK policikličkih aromatičnih ugljeno vodonika u vlaknima kaka, čipsu od banane, dodacima ishrani, sušenom začinskom bilju i sušenim začinicima; Uredbe Komisije (EZ) 2015/1940 od 28. oktobra 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu maksimalno dozvoljenih količina sklerocija glavice raži na određenim nepreradenim žitaricama i odredbama o praćenju i izještavanju; Uredbe Komisije (EZ) 2016/239 od 19. februara 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu MDK tropanskih alkaloida u određenoj hrani na bazi žitarica za odojčad i malu djecu; Uredba Komisije (EZ) 2017/1237 od 7. jula 2017. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu MDK cijanovodonične kiseline u nepreradenim cijelim, mrvljenim, mljevenim, presovanim i sjeckanim jezgrima kajsije stavljenim na tržište za krajnjeg potrošača; Uredbe Komisije (EZ) 2018/290 od 26. februara 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu MDK glicidil estera masnih kiselina u biljnim uljima i masti, početnoj hrani za odojčad, prelaznoj hrane za odojčad i hrani za posebne medicinske potrebe namjenjenoj odojčadi i maloj djeci;

Broj: 07-7082

Podgorica, 14. novembar 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 11 stav 9 Zakona o igrama na sreću („Službeni list RCG“, broj 52/04 i „Službeni list Crne Gore“, br. 13/07, 73/10, 40/11, 61/13, 37/17), razmatrajući zahtjev koncesionara - privrednog društva Džek Pot DOO, sa sjedištem u Podgorici, Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. novembra 2019. godine, donijela je

ODLUKU

O PRODUŽENJU KONCESIJE ZA PRIREĐIVANJE POSEBNIH IGARA NA SREĆU U KAZINU „CASINO ROYAL SPLENDID“, NA LOKACIJI HOTEL „SPLENDID“, BEČIĆI BB, BUDVA

Član 1

Produžava se koncesija za priređivanje posebnih igara na sreću u kazinu „Casino Royal Splendid“, na lokaciji hotel „Splendid“, Bečići bb, Budva, koncesionara - privrednog društva Džek Pot DOO, sa sjedištem u Podgorici, dodijeljena Odlukom Vlade Crne Gore broj 03-13058 od 17. decembra 2009. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 6/10), za period od pet godina, počev od dana isteka Ugovora o koncesiji za priređivanje posebnih igara na sreću u kazinu „Marina“ - Budva, broj 02/01-152/1 od 17. februara 2010. godine, zaključno sa 15. februarom 2025. godine.

Član 2

Koncesionar ima pravo priređivanja posebnih igara na sreću u kazinu „Casino Royal Splendid“, kuglicama, kockama i kartama do 30 stolova (rulette, boule, craps, black jack, baccarat, carribien poker i sl.) i do 300 automata za igre na sreću, počev od 15. februara 2020. godine.

Član 3

Prihvata se Ugovor o koncesiji za priređivanje posebnih igara na sreću u kazinu „Casino Royal Splendid“, na lokaciji hotel „Splendid“, Bečići bb, Budva, u tekstu koji je pripremila Uprava za igre na sreću.

Član 4

Ovlašćuje se Milena Savović-Baptista, v.d. direktorica Uprave za igre na sreću, da u ime Vlade Crne Gore, zaključi Ugovor iz člana 3 ove odluke.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-7090

Podgorica, 14. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 71 stav 2 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti* („Službeni list CG“, broj 24/19), Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

PRAVILNIK O SADRŽAJU, OBRASCIMA I NAČINU VOĐENJA EVIDENCIJA U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se sadržaj evidencija u oblasti zapošljavanja koje vodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), obrasci, način vođenja evidencija i izvještavanje na osnovu tih evidencija.

Član 2

Zavod, saglasno čl. 63 i 70 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (u daljem tekstu: Zakon), vodi evidencije u oblasti zapošljavanja, i to o:

- 1) nezaposlenim licima;
- 2) ostalim tražiocima zaposlenja;
- 3) slobodnim radnim mjestima;
- 4) potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca;
- 5) licima koja su uključena u programe aktivne politike zapošljavanja;
- 6) poslodavcima koji Zavodu prijavljuju slobodno radno mjesto, koriste usluge za tržište rada koje pruža Zavod i učestvuju u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa Zakonom;
- 7) nezaposlenim licima koja koriste novčanu naknadu;
- 8) licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu;
- 9) organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima.

Član 3

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJA

1. Evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja

Član 4

Evidencija o nezaposlenim licima sadrži:

- 1) lične podatke;
- 2) datum prijave u evidenciju o nezaposlenim licima;
- 3) nivo kvalifikacije obrazovanja;

- 4) kvalifikaciju obrazovanja (naziv i kreditna vrijednost);
- 5) obrazovnu ustanovu u kojoj je stečena kvalifikacija obrazovanja (naziv ustanove, javna/ privatna, država, datum sticanja i prosječna ocjena);
- 6) posebna znanja i vještine (naziv i vrsta isprave);
- 7) radni staž (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, period zaposlenja, vrsta zaposlenja, radno vrijeme, naziv zanimanja u kojem je lice radilo, osnov prestanka radnog odnosa);
- 8) radno iskustvo (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, vrsta rada, radno vrijeme i sl.);
- 9) prava za vrijeme nezaposlenosti (vrsta prava, akt o sticanju, vrijeme trajanja, datum početka ostvarivanja prava, datum i osnov prestanka i mirovanje prava za vrijeme nezaposlenosti);
- 10) ostala prava po posebnim zakonima (vrsta prava, akt o sticanju, vrijeme trajanja, datum početka ostvarivanja prava, datum i osnov prestanka prava);
- 11) vrstu i razloge otežanog zaposlenja;
- 12) status lica sa invaliditetom (vrsta, procenat, datum sticanja statusa);
- 13) radno-profesionalnu i ekonomsku motivaciju za zapošljavanje;
- 14) spremnost za zaposlenje izvan mjesta prebivališta, odnosno boravka;
- 15) podatke o posredovanju i rezultatima posredovanja pri zapošljavanju;
- 16) zainteresovanost za učešće u mjerama aktivne politike zapošljavanja;
- 17) zasnivanje radnog odnosa (datum, naziv poslodavca, mjesto rada, vrsta zaposlenja i način zapošljavanja);
- 18) svrstavanje lica prema stepenu zapošljivosti – profilisanje;
- 19) datum javljanja lica;
- 20) učešće u programima aktivne politike zapošljavanja;
- 21) učešće u mjerama i aktivnostima profesionalne rehabilitacije;
- 22) učešće u aktivnostima profesionalne orijentacije;
- 23) datum i razlog prestanka vođenja evidencije.

Član 5

Lični podaci iz člana 4 stav 1 tačka 1 ovog pravilnika sadrže:

- 1) ime i prezime, ime jednog roditelja, djevojačko prezime;
- 2) pol;
- 3) jedinstveni matični broj;
- 4) datum i mjesto rođenja – država, opština;
- 5) mjesto prebivališta, odnosno boravka i adresu stana;
- 6) kontakt telefon i e-mail;
- 7) državljanstvo;
- 8) status stranca, u skladu sa posebnim zakonom;
- 9) registarski broj radne knjižice, mjesto i datum izdavanja;
- 10) bračni status;
- 11) broj, članove kućne zajednice i srodstvo.

Član 6

Evidencija o ostalim tražiocima zaposlenja sadrži:

- 1) lične podatke iz člana 5 ovog pravilnika;

- 2) datum prijave u evidenciju o ostalim tražiocima zaposlenja;
- 3) podatke iz člana 4 stav 1 tač. 3,4,5,6,7,8,13,14,15,17,19,22 i 23 ovog pravilnika;
- 4) druge podatke potrebne za vođenje evidencije (obrazovna ustanova u kojoj se stiče kvalifikacija obrazovanja, zanimanje koje obavlja i sl.).

Član 7

Evidencije iz čl. 4 i 6 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu prijave u evidenciju o nezaposlenim licima i prijave u evidenciju o ostalim tražiocima zaposlenja i dokaza:

- 1) lična karta;
- 2) radna knjižica;
- 3) isprava o stečenoj kvalifikaciji nivoa obrazovanja;
- 4) akt nadležnog organa o priznavanju inostrane obrazovne isprave, donesen u skladu sa posebnim zakonom (za nezaposleno lice koje je obrazovanje steklo u inostranstvu);
- 5) dokaz o prebivalištu, odnosno boravku, ako lice mijenja prebivalište, odnosno boravak; i
- 6) drugi dokazi potrebni za vođenje evidencije.

Pored dokaza iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, dokazi za stranca koji se prijavljuje u evidenciju o nezaposlenim licima, odnosno ostalim tražiocima zaposlenja su i:

- 1) strana putna isprava, odnosno lična karta stranca;
- 2) dokaz o odobrenom boravku u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom (dozvola za stalni boravak; dozvola za privremeni boravak za lice bez državljanstva; dozvola za privremeni boravak do tri godine; dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak; dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga; priznat status izbjeglice ili odobrena dodatna zaštita; odobren azil, supsidijarna zaštita ili koji traži međunarodnu zaštitu, protekom roka od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu); i
- 3) drugi dokazi potrebni za vođenje evidencije.

Član 8

Prijave iz člana 7 stav 1 ovog pravilnika sadrže izjavu nezaposlenog lica, odnosno tražioca zaposlenja o tačnosti podataka koje saopštava.

Prijava u evidenciju o nezaposlenim licima data je na obrascu E-5/1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Prijava u evidenciju o ostalim tražiocima zaposlenja data je na obrascu E-5/2, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 9

Nezaposlenom licu, odnosno tražiocu zaposlenja Zavod izdaje evidencioni karton koji sadrži podatke o datumu prijave u evidenciju, mjestu, vremenu zakazanog javljanja i javljanju koje se ovjerava potpisom i pečatom ovlašćenog lica u Zavodu.

Evidencioni karton nezaposlenog lica dat je na obrascu E-6/1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Evidencioni karton ostalih tražilaca zaposlenja dat je na obrascu E-6/2, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Evidencioni kartoni iz st. 2 i 3 ovog člana su dvodjelni i sadrže četiri stranice koje su dimenzija 85 mm x 120 mm.

Član 10

Evidencije iz čl. 4 i 6 ovog pravilnika počinju da se vode danom prijavljivanja Zavodu, a prestaju kada nastupi neki od razloga za prestanak vođenja tih evidencija, u skladu sa Zakonom.

2. Evidencija o slobodnim radnim mjestima

Član 11

Evidencija o slobodnim radnim mjestima sadrži:

- 1) naziv i sjedište poslodavca;
- 2) djelatnost poslodavca;
- 3) oblik svojine poslodavca (državna, privatna, dva ili više oblika svojine, bez oznake svojine);
- 4) registarski broj i poreski identifikacioni broj poslodavca;
- 5) ukupan broj zaposlenih kod poslodavca;
- 6) registarski broj prijave o slobodnom radnom mjestu;
- 7) datum prijema prijave o slobodnom radnom mjestu;
- 8) naziv radnog mjesta;
- 9) broj izvršilaca;
- 10) mjesto rada;
- 11) vrstu radnog mjesta (upražnjeno, novootvoreno);
- 12) vrstu radnog odnosa, odnosno ugovora (na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme – sezonski poslovi, rad na projektu, zamjena privremeno odsutnog zaposlenog, pripravnik, privremeni i povremeni poslovi, poslovi van prostorija poslodavca, ostalo);
- 13) radno vrijeme (puno radno vrijeme, nepuno radno vrijeme – broj sati nedjeljno, skraćeno radno vrijeme);
- 14) uslove za zasnivanje radnog odnosa (nivo kvalifikacije obrazovanja, naziv kvalifikacije obrazovanja, radno iskustvo, posebna znanja i vještine);
- 15) uslove rada i ostale uslove (rad u smjenama, dvokratno, noćni rad, rad na terenu, obezbjeđivanje smještaja, ishrane i prevoza);
- 16) probni rad (trajanje);
- 17) iznos mjesečne zarade;
- 18) način popunjavanja slobodnog radnog mjesta (sa ili bez posredovanja Zavoda);
- 19) način oglašavanja slobodnog radnog mjesta (bez oglašavanja, sa oglašavanjem);
- 20) rok za prijavljivanje na konkurs, odnosno oglas.

Član 12

Evidencija iz člana 11 ovog pravilnika vodi se na osnovu prijave o slobodnom radnom mjestu, koju Zavodu podnosi poslodavac.

Prijava iz stava 1 ovog člana dostavlja se Zavodu prema mjestu rada, odnosno sjedištu poslodavca.

Prijava iz stava 1 ovog člana data je na obrascu E-1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 13

Poslodavac koji djelimično ili potpuno ne realizuje prijavu o slobodnom radnom mjestu dostavlja Zavodu izvještaj o realizaciji te prijave.

Član 14

Izvještaj iz člana 13 ovog pravilnika sadrži:

- 1) datum prijema izvještaja;
- 2) naziv i sjedište poslodavca;
- 3) djelatnost poslodavca;
- 4) registarski broj i poreski identifikacioni broj poslodavca;
- 5) registarski broj prijave o slobodnom radnom mjestu;
- 6) rezultat realizacije prijave o slobodnom radnom mjestu (djelimično realizovana, nije realizovana);
- 7) broj lica sa kojima je zasnovan radni odnos;
- 8) vrstu radnog odnosa, odnosno ugovora (na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme – sezonski poslovi, rad na projektu, zamjena privremeno odsutnog zaposlenog, pripravnik, privremeni i povremeni poslovi, poslovi van prostorija poslodavca, ostalo);
- 9) broj lica za koja se postupak obnavlja;
- 10) rok za prijavljivanje na obnovljeni konkurs, odnosno oglas;
- 11) broj lica za koja se postupak obustavlja;
- 12) razloge zbog kojih prijava o slobodnom radnom mjestu nije realizovana (nedovoljan broj prijavljenih kandidata, prijavljeni kandidati nijesu ispunjavali utvrđene uslove za obavljanje poslova radnog mjesta, prestanak potrebe za potpunom slobodnog radnog mjesta, ostalo).

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dat je na obrascu E-2, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 15

Poslodavac dostavlja Zavodu prijavu o zasnivanju-prestanku radnog odnosa, odnosno prijavu o zasnivanju-prestanku radnog odnosa za više lica u roku od pet radnih dana od dana zasnivanja, odnosno prestanka radnog odnosa.

Član 16

Prijave iz člana 15 ovog pravilnika sadrže:

- 1) datum prijema prijave;
- 2) naziv i sjedište poslodavca;
- 3) djelatnost poslodavca;
- 4) oblik svojine poslodavca (državna, privatna, dva ili više oblika svojine, bez oznake svojine);
- 5) registarski broj i poreski identifikacioni broj poslodavca;
- 6) ukupan broj zaposlenih kod poslodavca;

- 7) podatke o licu koje zasniva radni odnos (ime i prezime, jedinstveni matični broj, nivo kvalifikacije obrazovanja i naziv kvalifikacije obrazovanja, državljanstvo);
- 8) datum zasnivanja radnog odnosa;
- 9) registarski broj prijave o slobodnom radnom mjestu;
- 10) naziv radnog mjesta;
- 11) vrstu radnog mjesta (upražnjeno, novootvoreno);
- 12) vrstu radnog odnosa, odnosno ugovora (na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme – sezonski poslovi, rad na projektu, zamjena privremeno odsutnog zaposlenog, pripravnik, privremeni i povremeni poslovi, poslovi van prostorija poslodavca, ostalo);
- 13) mjesto rada;
- 14) podatke o prestanku radnog odnosa (datum i razlog prestanka radnog odnosa).

Prijava o zasnivanju-prestanku radnog odnosa data je na obrascu E-3, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Prijava o zasnivanju-prestanku radnog odnosa za više lica data je na obrascu E-3/1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

3. Evidencija o potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca

Član 17

Evidencija o potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca sadrži:

- 1) naziv i sjedište stranog poslodavca;
- 2) djelatnost stranog poslodavca;
- 3) kontakt telefon, e-mail i internet stranicu;
- 4) naziv radnog mjesta;
- 5) mjesto rada u inostranstvu;
- 6) broj izvršilaca;
- 7) vrstu zaposlenja (na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme, sezonski poslovi, ostalo);
- 8) trajanje zaposlenja;
- 9) uslove za obavljanje poslova radnog mjesta (nivo kvalifikacije obrazovanja, naziv kvalifikacije obrazovanja, posebna znanja i vještine, radno iskustvo);
- 10) uslove rada kod stranog poslodavca (zarada, radno vrijeme, smještaj, ishrana, sa naznakom ko snosi troškove smještaja, ishrane, prevoza, obavljanja ljekarskih pregleda i izdavanja viza i dozvola boravka);
- 11) rok za prijavljivanje;
- 12) rok za realizaciju prijave potrebe za zapošljavanjem kod stranog poslodavca.

Član 18

Evidenciju iz člana 17 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu prijave potrebe za zapošljavanjem kod stranog poslodavca, koju podnosi strani poslodavac.

Prijava iz stava 1 ovog člana data je na obrascu E-4, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

4. Evidencija o licima koja su uključena u programe aktivne politike zapošljavanja

Član 19

Evidencija o licima koja su uključena u programe aktivne politike zapošljavanja sadrži:

- 1) podatke o nezaposlenom licu – učesniku programa:
  - a) lične podatke iz člana 5 ovog pravilnika;
  - b) datum prijave u evidenciju o nezaposlenim licima;
  - c) nivo kvalifikacije obrazovanja;
  - d) kvalifikaciju obrazovanja (naziv i kreditna vrijednost);
  - e) radni staž (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, vrsta rada, radno vrijeme, naziv zanimanja u kojem je lice radilo, osnov prestanka radnog odnosa);
  - f) radno iskustvo (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, vrsta rada, radno vrijeme i sl.);
  - g) prava za vrijeme nezaposlenosti (vrsta, akt o sticanju, vrijeme trajanja, datum početka ostvarivanja prava, datum i osnov prestanka i mirovanje prava za vrijeme nezaposlenosti);
  - h) vrstu i razloge otežanog zaposlenja;
  - i) vrijeme provedeno u evidenciji o nezaposlenim licima;
  - j) programe aktivne politike zapošljavanja u kojima je lice učestvovalo (naziv programa, trajanje, broj i datum zaključivanja ugovora o uključivanju u program);
- 2) podatke o zaposlenom za čijim je radom prestala potreba zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena-učesniku programa:
  - a) podatke iz tačke 1 podtač. a, c, d, e i f ovog stava;
  - b) naziv, sjedište, djelatnost, registarski broj i poreski identifikacioni broj poslodavca kod kojeg je prestala potreba za radom zaposlenog zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena;
- 3) podatke o programu aktivne politike zapošljavanja, u kojem učestvuje nezaposleno lice, odnosno zaposleni za čijim je radom prestala potreba zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena:
  - a) vrstu mjere aktivne politike zapošljavanja;
  - b) naziv programa;
  - c) trajanje programa;
  - d) datum početka programa;
  - e) realizatora programa (poslodavac, odnosno organizator obrazovanja);
  - f) rezultat programa:
    - uspješno/neuspješno završen program,
    - ishodi programa – vrsta javne isprave,
    - zapošljavanje u programu (datum zasnivanja radnog odnosa, vrsta, odnosno trajanje radnog odnosa, zanimanje, naziv poslodavca),
    - zapošljavanje nakon završenog programa (datum zasnivanja radnog odnosa, vrsta, odnosno trajanje radnog odnosa, zanimanje, naziv poslodavca);
  - g) datum napuštanja programa;
  - h) razlog napuštanja programa;
  - i) datum i razlog prestanka vođenja evidencije.

Član 20

Evidenciju iz člana 19 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima koji zaključuje Zavod sa korisnikom sredstava, odnosno licem uključenim u program aktivne politike zapošljavanja, odnosno

ugovora o radu koji poslodavac zaključuje sa licem uključenim u program aktivne politike zapošljavanja i podataka o zaposlenima za čijim je radom prestala potreba zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena koje dostavlja poslodavac.

Član 21

Evidencija iz člana 19 ovog pravilnika počinje da se vodi danom uključivanja lica u program aktivne politike zapošljavanja, a prestaje kada se završi program, odnosno kada nastupi neki od razloga za raskid ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima koji Zavod zaključuje sa licem uključenim u program, odnosno ugovora o radu koji poslodavac zaključuje sa licem uključenim u program.

5. Evidencija o poslodavcima koji Zavodu prijavljuju slobodno radno mjesto, koriste usluge za tržište rada koje pruža Zavod i učestvuju u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja

Član 22

Evidencija o poslodavcima koji Zavodu prijavljuju slobodno radno mjesto, koriste usluge za tržište rada koje pruža Zavod i učestvuju u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja sadrži:

- 1) naziv i sjedište poslodavca;
- 2) djelatnost poslodavca;
- 3) oblik svojine poslodavca (državna, privatna, dva ili više oblika svojine, bez oznake svojine);
- 4) registarski broj i poreski identifikacioni broj poslodavca;
- 5) ukupan broj zaposlenih kod poslodavca;
- 6) podatke koji se odnose na kontakte i saradnju sa poslodavcima:
  - prijavljivanje slobodnih radnih mjesta,
  - korišćenje usluga za tržište rada koje pruža Zavod,
  - učešće u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja;
- 7) rezultat saradnje (realizovana, odnosno nerealizovana);
- 8) podatke o realizovanoj saradnji.

Član 23

Evidenciju iz člana 22 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu prijave o slobodnom radnom mjestu, dokaza o korišćenju usluga za tržište rada i ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima, zaključenim sa korisnicima sredstava.

6. Evidencija o korisnicima novčane naknade

Član 24

Evidencija o korisnicima novčane naknade sadrži:

- 1) lične podatke iz člana 5 ovog pravilnika;
- 2) datum prijave u evidenciju o nezaposlenim licima;
- 3) nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 4) kvalifikaciju obrazovanja (naziv i kreditna vrijednost);
- 5) radni staž (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, period zaposlenja, vrsta zaposlenja, radno vrijeme, naziv zanimanja u kojem je lice radilo, osnov prestanka radnog odnosa);

- 6) radno iskustvo (trajanje, naziv poslodavca, mjesto rada, vrsta rada, radno vrijeme i sl.);
- 7) prava za vrijeme nezaposlenosti (vrsta prava, akt o sticanju, vrijeme trajanja, datum početka ostvarivanja prava, datum i osnov prestanka i mirovanje prava za vrijeme nezaposlenosti);
- 8) status lica sa invaliditetom (vrsta, procenat, datum sticanja statusa);
- 9) datum podnošenja zahtjeva i arhivski broj;
- 10) datum i osnov prestanka posljednjeg radnog odnosa;
- 11) naziv i sjedište poslodavca;
- 12) podatke o ostvarenom stažu osiguranja (ukupno i po periodima);
- 13) akt o ostvarivanju prava (datum donošenja akta i arhivski broj);
- 14) vrsta prava;
- 15) osnov prava;
- 16) datum početka korišćenja prava;
- 17) dužina trajanja novčane naknade;
- 18) mjesečni iznos naknade;
- 19) mirovanje prava;
- 20) datum i osnov/razlog prestanka prava;
- 21) ostvareno/priznato pravo na novčanu naknadu po osnovu ranije nezaposlenosti;
- 22) druge podatke.

Član 25

Evidenciju iz člana 24 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu akta Zavoda kojim je utvrđeno pravo na novčanu naknadu nezaposlenom licu i dokaza za ostvarivanje tog prava.

Dokazi iz stava 1 ovog člana su:

- 1) akt o prestanku posljednjeg radnog odnosa;
- 2) prijava – odjava na obavezno socijalno osiguranje;
- 3) akt o ostvarenom stažu osiguranja;
- 4) drugi dokazi potrebni za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.

Član 26

Evidencija iz člana 24 ovog pravilnika počinje da se vodi danom ostvarivanja prava na novčanu naknadu, a prestaje danom prestanka prava na novčanu naknadu.

7. Evidencija o licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu

Član 27

Evidencija o licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu sadrži:

- 1) lične podatke iz člana 5 ovog pravilnika;
- 2) datum prijave u evidenciju o nezaposlenim licima;
- 3) nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 4) kvalifikaciju obrazovanja (naziv i kreditna vrijednost);
- 5) naziv i sjedište stranog poslodavca;
- 6) djelatnost stranog poslodavca;
- 7) vrstu zaposlenja;

- 8) radno mjesto na kojem je lice zaposleno;
- 9) mjesto rada u inostranstvu;
- 10) datum odlaska na rad u inostranstvo;
- 11) datum zasnivanja radnog odnosa;
- 12) datum povratka sa rada u inostranstvu;
- 13) vrijeme provedeno na radu u inostranstvu;
- 14) datum i razlog prestanka vođenja evidencije.

Član 28

Evidenciju iz člana 27 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu podataka koje Zavodu dostavlja lice koje se zaposli u inostranstvu i strani poslodavac.

Član 29

Evidencija iz člana 27 ovog pravilnika počinje da se vodi danom odlaska lica na rad u inostranstvo, a prestaje da se vodi danom prijavljivanja povratka sa rada iz inostranstva.

8. Evidencija o organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima

Član 30

Evidencija o organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima sadrži:

- 1) podatke o organizatoru volonterskog rada (naziv i sjedište);
- 2) djelatnost organizatora volonterskog rada;
- 3) oblik svojine organizatora volonterskog rada;
- 4) kontakt telefon, e-mail i internet stranicu;
- 5) registarski broj i poreski identifikacioni broj organizatora volonterskog rada;
- 6) podatke iz ugovora o volonterskom radu (arhivski broj, datum početka, datum završetka, trajanje);
- 7) broj volontera;
- 8) vrstu volonterskog rada;
- 9) uslove za obavljanje volonterskog rada (nivo kvalifikacije obrazovanja i naziv kvalifikacije obrazovanja, posebna znanja i vještine, radno iskustvo);
- 10) podatke o korisniku volonterskog rada (naziv, sjedište, djelatnost, registarski broj i poreski identifikacioni broj korisnika volonterskog rada, odnosno ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresa korisnika volonterskog rada);
- 11) podatke o volonterima:
  - lične podatke iz člana 5 ovog pravilnika,
  - datum prijave u evidenciju o nezaposlenim licima,
  - nivo kvalifikacije obrazovanja,
  - kvalifikaciju obrazovanja (naziv i kreditna vrijednost).

Član 31

Evidenciju iz člana 30 ovog pravilnika Zavod vodi na osnovu podataka koje Zavodu dostavlja organizator volonterskog rada.

III. UNOS PODATAKA, OBRADA I IZVJEŠTAVANJE

Član 32

Evidencije u oblasti zapošljavanja u elektronskom obliku vode se posredstvom sredstava za automatsku obradu podataka, unošenjem podataka u jedinstvenu bazu podataka informacionog sistema Zavoda.

Unos podataka u jedinstvenu bazu podataka vrši se direktnim unosom podataka u odgovarajući aplikativni program, prepisom podataka iz pojedinih obrazaca, javnih isprava i drugih dokumenata koji sadrže potrebne podatke navedene ovim pravilnikom, zapisom izjave lica koja se prijavljuju, kao i zapisom svake promjene koja je od uticaja za vođenje svake evidencije.

Lični podaci iz evidencija Zavoda obrađuju se u skladu sa posebnim zakonom, u skladu sa svrhom i namjenom.

Član 33

Za tačnost podataka u evidencijama u oblasti zapošljavanja odgovoran je Zavod, odnosno odgovorno lice koje vodi evidenciju.

Za tačnost podataka datih izjavom odgovorno je lice koje je dalo izjavu.

Član 34

Izveštaj sa podacima iz evidencija u oblasti zapošljavanja Zavod dostavlja najmanje jednom mjesečno organu državne uprave nadležnom za poslove rada.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja

Član 35

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaju da se primjenjuju odredbe Odluke o jedinstvenim metodološkim principima za vođenje evidencija u oblasti rada i obrascima prijave i izvještaja ("Službeni list SRJ", br. 40/97 i 25/00) koje se odnose na sadržaj evidencija u oblasti zapošljavanja i prestaju da važe Pravilnik o vrstama, načinu i sredstvima za vođenje pomoćnih evidencija u oblasti zapošljavanja ("Službeni list RCG", broj 52/02) i odredbe Pravilnika o uslovima, načinu, kriterijumima i obimu sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja ("Službeni list CG", broj 27/12) koje se odnose na sadržaj i obrasce Prijave na evidenciju nezaposlenih lica, Prijave na evidenciju lica koja traže zaposlenje za preostalo vrijeme do punog radnog vremena i Prijave na evidenciju zaposlenih lica koja traže promjenu zaposlenja.

Stupanje na snagu

Član 36

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1.aprila 2020. godine.

Broj: 100-145/2019-2

Podgorica, 29. novembra 2019. godine

Ministar,
Kemal Purišić, s.r.

Zavod za zapošljavanje CRNE GORE

Employment Agency Of Montenegro

Područna jedinica _____
Biro rada _____
Broj: _____
Datum, _____ godine

Obrazac E – 5 /1

PRIJAVA u evidenciju o nezaposlenim licima

Ime i prezime _____ JMBB | | | | | | | | | | | | | | | |

Adresa i telefon _____

Naziv kvalifikacije nivoa obrazovanja _____

Izjavljujem:

- da nijesam registrovan kao preduzetnik, odnosno lice koje obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje; jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom; poljoprivrednik-osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom; korisnik penzije; redovan učenik; student osnovnih studija, u skladu sa posebnim zakonom;
- da ću aktivno tražiti zaposlenje;
- da ću biti raspoloživ za rad;
- da ću u roku od osam dana obavijestiti Zavod za zapošljavanje Crne Gore o promjenama koje su značajne za vođenje evidencije;
- da odobravam korišćenje osnovnih ličnih podataka radi posredovanja pri zapošljavanju (ime i prezime, broj telefona, kvalifikacija nivoa obrazovanja i posebna znanja i vještine);
- da sam odgovoran za tačno saopštavanje podataka.

Grupno informisanje će se održati u Područnoj jedinici _____ – Biro rada _____, sala br. _____, dana _____ godine u _____ časova, a individualno savjetovanje u prostoriji br. _____, dana _____ godine u _____ časova.

Ovlašćeno lice

Nezaposleno lice

M. P.

_____

_____

PRAVA NEZAPOSLENOG LICA

Pod uslovima propisanim Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni list CG", broj 24/19), nezaposleno lice može da ostvari pravo na:

- novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, u skladu Zakonom;
- novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa Zakonom i aktom Ministarstva rada i socijalnog staranja;
- jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnjuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta, u skladu sa aktom Ministarstva rada i socijalnog staranja.

OBAVEZE NEZAPOSLENOG LICA

Nezaposleno lice ima obavezu da:

- aktivno traži zaposlenje;
- je raspoloživo za rad;
- sa Zavodom zaključi individualni plan zapošljavanja i izvršava obaveze utvrđene individualnim planom zapošljavanja;
- učestvuje u programima aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa Zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
- prihvati ponuđeno zaposlenje, u skladu sa Zakonom;
- obavijesti Zavod o svakoj promjeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava, odnosno obaveza po ovom zakonu, a najkasnije osam dana od dana nastanka promjene.

Aktivno traženje zaposlenja podrazumijeva:

- 1) učestvuje u aktivnostima koje sprovodi Zavod, radi utvrđivanja individualnog plana zapošljavanja;
- 2) ispunjavanje svih obaveza u skladu sa Zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
- 3) obraćanje poslodavcima radi traženja zaposlenja i praćenje i prijavljivanje na oglase.

Raspoloživost za rad podrazumijeva dostupnost nezaposlenog lica Zavodu, na svaki poziv Zavoda, odnosno u vrijeme određeno za individualne konsultacije, koje je utvrđeno individualnim planom zapošljavanja, a najmanje jednom za vrijeme od 45 dana ličnim dolaskom, radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

Evidencija o nezaposlenom licu prestaje da se vodi, ako:

- se odjavi iz evidencije;
- zasnjuje radni odnos, u skladu sa zakonom;
- se registruje kao preduzetnik, odnosno otpočne da obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje;
- postane jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom;
- postane poljoprivrednik – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- postane sveštenik, vjerski službenik, monah ili monahinja – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- se rješenjem nadležne inspekcije rada utvrdi da radi suprotno propisima o radu;
- ostvari pravo na starosnu penziju, invalidsku penziju ili porodičnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom;
- postane potpuno nesposobno za rad, u skladu sa posebnim zakonom;
- navršši 67 godina života;
- postane redovan učenik;
- postane student osnovnih studija;
- obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema posebnom zakonu;
- otpočne sa izdržavanjem kazne zatvora;
- nije dalo tačne podatke o ispunjavanju uslova za sticanje statusa nezaposlenog lica;
- aktivno ne traži zaposlenje, u skladu sa propisom Ministarstva rada i socijalnog staranja;
- nije raspoloživo za rad, u skladu sa propisom Ministarstva rada i socijalnog staranja;
- odbije uključivanje u program aktivne politike zapošljavanja ili ga bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi;
- odbije ponuđeno zaposlenje, u skladu sa Zakonom;
- strancu prestane stalni boravak; privremeni boravak; status izbjeglice, dodatne zaštite, azila, supsidijarne zaštite ili međunarodne zaštite, u skladu sa posebnim zakonom.

Zavod za zapošljavanje CRNE GORE

Employment Agency Of Montenegro

Područna jedinica _____
Biro rada _____
Broj: _____
Datum, _____ godine

Obrazac E – 5/2

PRIJAVA u evidenciju o ostalim tražiocima zaposlenja

Ime i prezime _____ JMB | | | | | | | | | | | | | | | |

Adresa i telefon _____

Naziv kvalifikacije nivoa obrazovanja _____

Izjavljujem:

- da sam:
  - redovan učenik;
  - student osnovnih studija, u skladu sa posebnim zakonom;
  - registrovan kao preduzetnik, odnosno lice koje obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje;
  - jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom;
  - poljoprivrednik – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
  - zaposleno lice koje traži promjenu zaposlenja;
  - zaposleno lice koje je zasnovalo radni odnos sa nepunim radnim vremenom;
  - drugo lice koje traži zaposlenje.
- da ću u roku od osam dana obavijestiti Zavod za zapošljavanje Crne Gore o promjenama koje su značajne za vođenje evidencije;
- da odobravam korišćenje osnovnih ličnih podataka radi posredovanju pri zapošljavanju (ime i prezime, broj telefona, kvalifikacija nivoa obrazovanja i posebna znanja i vještine);
- da sam odgovoran za tačno saopštavanje podataka.

Grupno informisanje će se održati u Područnoj jedinici _____ – Biro rada _____, sala br. _____, dana _____ godine u _____ časova, a individualno savjetovanje u prostoriji br. _____, dana _____ godine u _____ časova.

Ovlašćeno lice

Tražilac zaposlenja

M. P.

Ostali tražiocci zaposlenja su lica koja se ne smatraju nezaposlenim licima, a koja se Zavodu mogu prijaviti radi savjetovanja i informisanja u svrhu razvoja i upravljanja karijerom i posredovanja pri zapošljavanju.

Ostali tražiocci zaposlenja imaju obavezu da:

- se javljaju Zavodu najmanje jednom za vrijeme od četiri mjeseca.

Evidencija o ostalim tražiocima zaposlenja prestaje da se vodi, ako:

- se ne javi Zavodu u roku od četiri mjeseca od zadnje prijave;
- se odjavi sa evidencije;
- ostvari pravo na starosnu penziju, invalidsku penziju ili porodičnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom;
- postane potpuno nesposobno za rad, u skladu sa posebnim zakonom;
- navrši 67 godina života;
- otpočne sa izdržavanjem kazne zatvora.

Obrazac E - 6/1

Zavod za zapošljavanje Crne Gore
 Područna jedinica _____
 Biro rada _____
 Telefon _____

**EVIDENCIONI KARTON
 NEZAPOSLENOG LICA**

Jedinstveni matični broj | |_| |_| |_| |_| |_| |_| |_| |_| |_| |_|

_____ (prezime, očevo ime i ime)
 _____ (adresa)
 _____ | |_| |_| |_| |_| | (naziv kvalifikacije nivoa obrazovanja) (šifra)
 _____ (datum i mjesto) _____ (potpis)
 M.P.

Nezaposleno lice je dužno da se odazove na svaki poziv Zavoda, a najmanje jednom za vrijeme od 45 dana ličnim dolaskom, radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

Javljanje područnoj jedinici ZZCG		
Zakazano javljanje	Javio/la se	Ovjerava

Obrazac E – 6/2

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Područna jedinica _____

Biro rada _____

Telefon _____

**EVIDENCIONI KARTON
OSTALIH TRAŽILACA ZAPOSLENJA**

Jedinstveni matični broj: [| | | | | | | | | |]

_____
(prezime, očevo ime i ime)

_____
(adresa)

_____
(naziv kvalifikacije nivoa obrazovanja) [| | | | |] (šifra)

_____
(datum i mjesto)   _____
(potpis)

M.P.

Ostali tražiloci zaposlenja se javljaju Zavodu najmanje jednom za vrijeme od četiri mjeseca.

1

Javljanje područnoj jedinici ZZCG		
Zakazano javljanje	Javio/la se	Ovjerava

2

Javljanje područnoj jedinici ZZCG		
Zakazano javljanje	Javio/la se	Ovjerava

3

Javljanje područnoj jedinici ZZCG		
Zakazano javljanje	Javio/la se	Ovjerava

4

PRIJAVA O SLOBODNOM RADNOM MJESTU

ZAVOD ZA ZAPOSŁIЈAVANJE CRNE GORE PODRUČNA JEDINICA _____ BIRO RADA _____		15 VRSTA RADNOG ODNOSA, ODNOSNO UGOVORA 1. Na neodređeno vrijeme 2. Na određeno vrijeme a) Sezonski poslovi b) Rad na projektu c) Zamjena privremeno odsutnog zaposlenog 3. Pripravnik 4. Privremeni i povremeni poslovi 5. Poslovi van prostorija poslodavca 6. Ostalo _____ Trajanje zaposlenja (mmdđ) _____	
1 REGISTRARSKI BROJ PRIJAVE _____		16 VRSTA RADNOG MJESTA 1. Upraznjeno 2. Novootvoreno	
2 DATUM PRIJEMA PRIJAVE (ddmmgg) _____		17 RADNO VRIJEME 1. Puno radno vrijeme 2. Nepuno radno vrijeme 3. Skraćeno radno vrijeme Broj sati nedjeljno _____	
3 NAZIV I SJEDIŠTE POSLODAVCA _____		18 USLOVI RADA I OSTALI USLOVI 18 IZNOS MJESEČNE ZARADE (u eurima) _____	
4 REGISTRARSKI BROJ POSLODAVCA _____		19 RASPORED RADNOG VREMENA 1. Rad u smjenama 2. Dvokratno 3. Noćni rad 4. Rad na terenu 5. Ostalo _____	
5 ŠIFRA DJELATNOSTI POSLODAVCA _____		20 SMJEŠTAJ 1. Obezbiјeđen 2. Nije obezbiјeđen	
6 OBLIK SVOJINE POSLODAVCA 1. Državna 2. Privatna 3. Dva ili više oblika svojine 4. Bez oznake svojine		21 ISHRANA 1. Obezbiјeđena 2. Nije obezbiјeđena	
7 UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH KOD POSLODAVCA _____		22 PREVOZ 1. Obezbiјeđen 2. Nije obezbiјeđen	
8 NAZIV RADNOG MJESTA _____		23 PROBNI RAD (u mjesecima) _____	
9 BROJ IZVRŠILACA _____		24 NAČIN POPUNJAVANJA SLOBODNOG RADNOG MJESTA 1. Sa posredovanjem Zavoda za zaposłijavanje Crne Gore 2. Bez posredovanja Zavoda za zaposłijavanje Crne Gore	
10 MJESTO RADA _____		25 NAČIN OGŁAŠAVANJA SLOBODNOG RADNOG MJESTA 1. Bez ogłazavanja 2. Sa ogłazavanjem	
11 KVALIFIKACIЈA OBRAZOVANJA (naziv i šifra) 1. _____ 2. _____ 3. _____		26 ROK ZA PRIЈAVLIVANJE NA KONKURS - OGLAS 1. Konkurs 2. Oglas Rok za priјavlјivanje Period vałenja (ddmmgg) od _____ do _____	
12 NIVO KVALIFIKACIЈE OBRAZOVANJA Nivo Naziv obrazovne ustanove Šifra 1. _____ 2. _____ 3. _____		27 NAPOMENA: _____	
13 RADNO ISKUSTVO 1. Sa radnim iskustvom (mm) _____ 2. Bez obzira na radno iskustvo 3. Bez radnog iskustva 4. Položen stručni-pripravnički ispit			
14 POSEBNA ZNANJA I VJEŠTINE (naziv i šifra) 1. _____ 2. _____ 3. _____			

PRIЈAVU PRIMIO _____

PRIЈAVU PODNIO _____

DATUM OGŁAŠAVANJA PRIЈAVE (ddmmgg) _____

DATUM _____

TELEFON _____

E-MAIL _____

MP

MP

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PRIJAVE O SLOBODNOM RADNOM MJESTU

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE		1 REGISTARSKI BROJ PRIJAVE O SLOBODNOM RADNOM MJESTU	
PODRUČNA JEDINICA _____		2 _____	
BIRO RADA _____		DATUM PRIJEMA IZVJEŠTAJA (ddmmgg) _____	
3 NAZIV POSLODAVCA		5 REGISTARSKI BROJ POSLODAVCA _____	
4 SJEDIŠTE POSLODAVCA		PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ _____	
		6 ŠIFRA DJELATNOSTI POSLODAVCA _____	
7 REZULTAT REALIZACIJE PRIJAVE O SLOBODNOM RADNOM MJESTU			
1. Djelimično realizovana ☐			
2. Nije realizovana ☐			
1. BROJ LICA SA KOJIMA JE ZASNOVAN RADNI ODNOS <input type="text"/>			
2. VRSTA RADNOG ODNOSA, ODNOSNO UGOVORA			
1) Na neodređeno vrijeme		3) Pripravnik	
2) Na određeno vrijeme		4) Privremeni i povremeni poslovi	
a) Sezonski poslovi		5) Poslovi van prostoriya poslodavca	
b) Rad na projektu		6) Ostalo _____	
c) Zamjena privremeno odsutnog zaposlenog			
3. BROJ LICA ZA KOJE SE POSTUPAK OBNAVLJA <input type="text"/>			
4. ROK ZA PRIJAVLJIVANJE NA OBNOVLJENI KONKURS-OGLAS <input type="text"/>			
Datum ponovnog oglašavanja slobodnog radnog mjesta _____ (dd)			
Period važenja konkursa-oglasa _____ od _____ (ddmmgg) do _____			
5. BROJ LICA ZA KOJE SE POSTUPAK OBUSTAVLJA <input type="text"/>			
8 RAZLOZI ZBOG KOJIH PRIJAVA O SLOBODNOM RADNOM MJESTU NIJE REALIZOVANA			
1. NEDOVOLJAN BROJ PRIJAVLJENIH KANDIDATA			
2. PRIJAVLJENI KANDIDATI NIJESU ISPUNJAVALI UTVRĐENE USLOVE ZA OBAVLJANJE POSLOVA RADNOG MJESTA			
3. PRESTANAK POTREBE ZA POPUNOM SLOBODNOG RADNOG MJESTA			
4. OSTALO _____			

IZVJEŠTAJ PRIMIO _____

IZVJEŠTAJ PODNIO _____

DATUM _____

TELEFON _____

E-MAIL _____

MP

MP

PRIJAVA O ZASNIVANJU - PRESTANKU RADNOG ODNOSA

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE							
PODRUČNA JEDINICA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>						
BIRO RADA _____							
DATUM PRIJEMA PRIJAVE _____	(ddmmgg) <table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>						

1. PODACI O POSLODAVCU

1	NAZIV POSLODAVCA _____											
2	SJEDIŠTE _____											
3	REGISTARSKI BROJ POSLODAVCA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
	PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
4	DJELATNOST (naziv i šifra) _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
5	OBLIK SVOJINE 1. Državna 2. Privatna 3. Dva ili više oblika svojine 4. Bez oznake svojine _____											
6	UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH KOD POSLODAVCA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										

2. PODACI O LICU

1	IME I PREZIME _____											
2	JEDINSTVENI MATIČNI BROJ _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
3	NAZIV I ŠIFRA KVALIFIKACIJE OBRAZOVANJA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
4	NIVO KVALIFIKACIJE OBRAZOVANJA _____											
5	DRŽAVLIJANSTVO 1. Crnogorska 2. Strano _____											

3. PODACI O ZASNIVANJU RADNOG ODNOSA

1	DATUM ZASNIVANJA RADNOG ODNOSA _____	(ddmmgg) <table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
2	REGISTARSKI BROJ PRIJAVE O SLOBODNOM RADNOM MJESTU _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
3	NAZIV RADNOG MJESTA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
4	VRSTA RADNOG MJESTA 1. Upraznjeno 2. Novootvoreno _____											
5	VRSTA RADNOG ODNOSA, ODNOSNO UGOVORA 1. Na neodređeno 3. Pripravnik 4. Privremeni i povremeni poslovi 5. Poslovi van prostorija poslodavca 6. Ostalo _____ a) Sezonski poslovi b) Rad na projektu c) Zamjena privremeno odsutnog zaposlenog _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>										
6	MJESTO RADA _____											

4. PODACI O PRESTANKU RADNOG ODNOSA

1	DATUM PRESTANKA RADNOG ODNOSA _____	(ddmmgg) <table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>						
2	RAZLOG PRESTANKA RADNOG ODNOSA _____	<table border="1" style="width: 100px; height: 20px;"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>						

PRIJAVU PRIMIO _____

PRIJAVU PODNIO _____

DATUM _____

DATUM _____

TELEFON _____

E-MAIL _____

MP

MP

4. PODACI O LICIMA

R. B.	JEDINSTVENI MATIČNI BROJ	IME I PREZIME	NIVO KVALIFIKACIJE OBRAZOVANJA	NAZIV I ŠIFRA KVALIFIKACIJE OBRAZOVANJA	DRŽAVLIJANSTVO	
					1.CG	2. Strano
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						

23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
44					
45					
46					
47					

48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					

PRIJAVU PRIMIO _____

DATUM _____

MP

PRIJAVU PODNIO _____

DATUM _____

TELEFON _____

E-MAIL _____

MP

PRIJAVA POTREBE ZA ZAPOSŁJAVANJEM KOD STRANOG POSLODAVCA

1. ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE 2. AGENCIJA ZA ZAPOSŁJAVANJE (naziv i sjedište)		15. RADNO ISKUSTVO (mm) <input type="text"/>	
2. REGISTRARSKI BROJ PRIJAVE		1. Sa radnim iskustvom 2. Bez obzira na radno iskustvo 3. Bez radnog iskustva 4. Položen stručni-pripravnički ispit	
3. DATUM PRIJEMA PRIJAVE (ddmmgg) <input type="text"/>		USLOVI RADA KOD STRANOG POSLODAVCA	
4. NAZIV I SJEDIŠTE STRANOG POSLODAVCA		16. IZNOS MJESEČNE ZARAĐE (u eurima) <input type="text"/>	
DRŽAVA <input type="text"/>		17. RADNO VRIJEME	
5. ŠIFRA DJELATNOSTI STRANOG POSLODAVCA <input type="text"/>		1. Puno radno vrijeme 2. Nepuno radno vrijeme <input type="text"/> Broj sati nedjeljno <input type="text"/>	
6. KONTAKT TELEFON: <input type="text"/>		18. RASPORED RADNOG VREMENA	
E-MAIL: <input type="text"/>		1. Rad u smjenama 2. Dvokratno 3. Noćni rad 4. Rad na terenu 5. Ostalo <input type="text"/>	
7. NAZIV RADNOG MIJESTA <input type="text"/>		19. SMJEŠTAJ	
8. MJESTO RADA <input type="text"/>		1. Obezbijeden 2. Nije obezbijeden 3. Djelimično	
9. BROJ IZVRŠILACA <input type="text"/>		NOSILAC TROŠKOVA SMJEŠTAJA	
10. VRSTA ZAPOSLENJA		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
1. Na neodređeno vrijeme 3. Sezonski poslovi 2. Na određeno vrijeme 4. Ostalo		20. ISHRANA	
11. TRAJANJE ZAPOSLENJA (mmd) <input type="text"/>		1. Obezbijedena 2. Nije obezbijedena 3. Djelimično	
USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA RADNOG MIJESTA		NOSILAC TROŠKOVA ISHRANE	
12. KVALIFIKACIJA OBRAZOVANJA (naziv i šifra)		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
1. <input type="text"/>		21. PREVOZ	
2. <input type="text"/>		1. Obezbijeden 2. Nije obezbijeden 3. Djelimično	
3. <input type="text"/>		NOSILAC TROŠKOVA PREVOZA	
13. NIVO KVALIFIKACIJE OBRAZOVANJA		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
Nivo Naziv obrazovne ustanove Šifra		22. LIJEKARSKI PREGLED	
1. <input type="text"/>		1. Nije predviđen 2. Predviđen	
2. <input type="text"/>		NOSILAC TROŠKOVA LIJEKARSKIH PREGLEDA	
3. <input type="text"/>		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
14. POSEBNA ZNANJA I VJEŠTINE (naziv i šifra)		23. NOSILAC TROŠKOVA IZDAVANJA VIZA	
1. <input type="text"/>		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
2. <input type="text"/>		24. NOSILAC TROŠKOVA IZDAVANJA DOZVOLA BORAVKA	
3. <input type="text"/>		1. Poslodavac 2. Zaposleni 3. Ostalo <input type="text"/>	
4. <input type="text"/>		25. ROK ZA PRIJAVLJIVANJE	
5. <input type="text"/>		Period važenja (ddmmgg) od <input type="text"/> do <input type="text"/>	
		26. ROK ZA REALIZACIJU PRIJAVE POTREBE ZA ZAPOSŁJAVANJEM (ddmmgg) <input type="text"/>	
		NAPOMENA	

PRIJAVU PRIMIO _____

PRIJAVU PODNIO _____

DATUM OGŁAŠAVANJA PRIJAVE (ddmmgg)

DATUM _____

TELEFON _____

E-MAIL _____

MP

MP

Na osnovu člana 36 stav 2 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija* ("Službeni list CG", broj 56/18), Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

**PRAVILNIK
O UTVRĐIVANJU LISTA DJELATNOSTI ZA PRIZNAVANJE PROFESIONALNOG ISKUSTVA**

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se I, II i III Lista djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva.

Član 2

Liste djelatnosti iz člana 1 ovog pravilnika date su u Prilogu, koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Broj: 100-148/19-1

Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Ministar,
Kemal Purišić, s.r.

PRILOG

I Lista djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva

Glavna grupa	23	Proizvodnja tekstila
	232	Proizvodnja i obrada tekstilnih materijala na mašinama za vunu
	233	Proizvodnja i obrada tekstilnih materijala na mašinama za pamuk
	234	Proizvodnja i obrada tekstilnih materijala na mašinama za svilu
	235	Proizvodnja i obrada tekstilnih materijala na mašinama za lan i konoplju
	236	Industrije drugih tekstilnih vlakana (juta, čvrsta vlakna itd.), užad
	237	Proizvodnja pletenih i heklanih proizvoda
	238	Oplemenjivanje tekstila
	239	Druga tekstilna industrija
Glavna grupa	24	Proizvodnja obuće, drugih odjevnih predmeta i posteljine
	241	Mašinska proizvodnja obuće (osim od gume ili drveta)
	242	Ručna proizvodnja ili popravka obuće
	243	Proizvodnja odjevnih predmeta (osim krzna)
	244	Proizvodnja dušeka i posteljine
	245	Industrija kože i krzna
Glavna grupa	25	Proizvodnja i prerada drveta i plute, osim proizvodnje namještaja
	251	Rezanje i industrijska priprema drveta
	252	Proizvodnja drvenih poluproizvoda
	253	Serijska proizvodnja drvenih građevinskih komponenti, uključujući podove
	254	Proizvodnja drvenih kontejnera
	255	Proizvodnja drugih drvenih proizvoda (osim namještaja)
	259	Proizvodnja proizvoda od slame, plute, korparskih, proizvoda od pruča i ratana, izrada četki
Glavna grupa	26	Proizvodnja drvenog namještaja
Glavna grupa	27	Proizvodnja papira i papirnih proizvoda
	271	Proizvodnja celuloze, papira i kartona
	272	Obrada papira i kartona i proizvodnja artikala od celuloze
Glavna grupa	28	280 Štampa, izdavaštvo i srodne industrije
Glavna grupa	29	Kožna industrija
	291	Pogoni za štavljenje i obradu kože
	292	Proizvodnja kožnih proizvoda
ex glavna grupa	30	Proizvodnja gumenih i plastičnih proizvoda, i proizvoda od vještačkih vlakana i skroba
	301	Obrada gume i azbesta
	302	Obrada plastičnih materijala
	303	Proizvodnja vještačkih vlakana
ex glavna grupa	31	Hemijska industrija
	311	Proizvodnja hemijskih sirovina i njihova dalja prerada
	312	Specijalizovana proizvodnja hemijskih proizvoda uglavnom za industrijske i poljoprivredne svrhe (uključujući proizvodnju masti i ulja biljnog ili životinjskog porijekla iz grupe ISIC 312)

	313	Specijalizovana proizvodnja hemijskih proizvoda uglavnom za kućnu ili kancelarijsku upotrebu [ne uključujući proizvodnju medicinskih i farmaceutskih proizvoda (ex grupa ISIC 319)]
Glavna grupa	32	320 Naftna industrija
Glavna grupa	33	Proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda
	331	Proizvodnja građevinskih proizvoda od gline
	332	Proizvodnja stakla i staklenih proizvoda
	333	Proizvodnja keramičkih proizvoda, uključujući vatrostalne proizvode
	334	Proizvodnja cementa, kreča i gipsa
	335	Proizvodnja građevinskog materijala od betona, cementa i gipsa
	339	Obrada kamena i proizvodnja drugih nemetalnih mineralnih proizvoda
Glavna grupa	34	Proizvodnja i primarna transformacija neobojenih i obojenih metala
	341	Industrija gvožđa i čelika (kako je definisano u Ugovoru o EZUČ, uključujući koksare integrisane u čeličane)
	324	Proizvodnja čeličnih cijevi
	343	Izvlačenje žica, hladno izvlačenje, hladno valjanje traka, hladno oblikovanje
	344	Proizvodnja i primarna transformacija obojenih metala
	345	Livnice obojenih i neobojenih metala
Glavna grupa	35	Proizvodnja metalnih proizvoda (osim mašina i transportne opreme)
	351	Kovanje, teško utiskivanje i teško presovanje
	352	Sekundarna transformacija i površinska obrada
	353	Metalne konstrukcije
	354	Izrada kotlova, proizvodnja industrijskih posuda
	355	Proizvodnja oruđa i sredstava i gotovih metalnih proizvoda (osim električne opreme)
	359	Pomoćne aktivnosti mašinstva
Glavna grupa	36	Proizvodnja mašina, osim električnih mašina
	361	Proizvodnja poljoprivrednih mašina i traktora
	362	Proizvodnja kancelarijskih mašina
	363	Proizvodnja alata za obradu metala i drugih mašinskih alata i uređaja i dodataka za njih i za druge električne alate
	364	Proizvodnja tekstilnih mašina i pribora, proizvodnja šivaćih mašina
	365	Proizvodnja mašina i opreme za industriju hrane i pića i za hemijsku industriju i druge srodne industrije
	366	Proizvodnja pogona i opreme za rudnike, livnice gvožđa i čelika i za građevinsku industriju, proizvodnja opreme s mehaničkim upravljanjem
	367	Proizvodnja opreme za prenos
	368	Proizvodnja mašina za druge specifične industrijske svrhe
	369	Proizvodnja drugih neelektričnih mašina i opreme
Glavna grupa	37	Elektrotehnika
	371	Proizvodnja električnih žica i kablova
	372	Proizvodnja motora, generatora, transformatora, uklopnih/rasklopnih uređaja i druge slične opreme za snabdijevanje električnom energijom
	373	Proizvodnja električne opreme za neposrednu komercijalnu upotrebu
	374	Proizvodnja telekomunikacijske opreme, mjernih instrumenata, drugih naprava za mjerenje i elektromedicinske opreme
	375	Proizvodnja elektroničke opreme, radio i televizijskih prijemnika, audio opreme
	376	Proizvodnja električnih aparata za kućnu upotrebu
	377	Proizvodnja svjetiljki i opreme za rasvjetu
	378	Proizvodnja baterija i akumulatora
	379	Popravljanje, sklapanje i stručna instalacija električne opreme
ex glavna grupa	38	Proizvodnja opreme za transport
	383	Proizvodnja motornih vozila i njihovih djelova
	384	Popravljanje motornih vozila, motocikala i bicikala
	385	Proizvodnja motocikala, bicikala i njihovih djelova
	389	Proizvodnja opreme za transport koja nije klasifikovana na drugom mjestu
Glavna grupa	39	Razne proizvodne industrije
	391	Proizvodnja preciznih instrumenata i mjernih i kontrolnih instrumenata
	392	Proizvodnja medicinsko-hirurških instrumenata i opreme i ortopedskih pomagala (osim ortopedске obuće)
	393	Proizvodnja fotografske i optičke opreme
	394	Proizvodnja i popravka ručnih i drugih satova
	395	Proizvodnja nakita i plemenitih metala
	396	Proizvodnja i popravka muzičkih instrumenata
	397	Proizvodnja igara, igračkara, sportske i atletičarske opreme
	399	Druge proizvodne industrije
Glavna grupa	40	Građevinarstvo
	400	Građevinarstvo (nespecijalizovano), rušenje
	401	Izgradnja objekata (stambenih ili drugih)
	402	Građevinarstvo: izgradnja puteva, mostova, željezničkih pruga itd.
	403	Montaža
	404	Dekorisanje i završni radovi
Napomena: Glavne grupe i ex glavne grupe uključene su u Direktivu 64/427/EEZ		
Glavna grupa	20A	200 Industrija za proizvodnju životinjskih i biljnih masti i ulja
	20B	Prehrambena industrija (osim industrije pića)

201	Klanice, priprema i konzerviranje mesa
202	Industrija mlijeka i mliječnih proizvoda
203	Konzerviranje voća i povrća
204	Konzerviranje ribe i drugih plodova mora
205	Proizvodnja mlinarskih proizvoda
206	Proizvodnja pekarskih proizvoda, uključujući dvopek i keks
207	Industrija šećera
208	Proizvodnja kakoa, čokolade i slatkiša
209	Proizvodnja različitih prehrambenih proizvoda
Glavna grupa	21 Industrija pića
	211 Proizvodnja etil alkohola fermentacijom, proizvodnja kvasca i alkoholnih pića
	212 Proizvodnja vina i drugih alkoholnih pića bez slada
	213 Varenje piva i proizvodnja slada
	214 Industrija bezalkoholnih pića i gazirane vode
	ex 30 Proizvodnja gumenih proizvoda, plastičnih materijala, umjetnih i sintetičkih vlakana i proizvoda od skroba
	304 Proizvodnja proizvoda od skroba

Napomena: Glavne grupe uključene su u Direktivu 68/366/EEZ

ex 855	Frizerski saloni (ne uključujući usluge pedikira i stručne škole za kozmetičare)
	Napomena: ex 855 uključen je u Direktivu 82/489/EEZ

II Lista djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva

ex 04	Ribolov
	043 Ribolov na kopnenim vodama
ex 38	Proizvodnja transportne opreme
	381 Izgradnja i popravka brodova
	382 Proizvodnja željezničke opreme
	386 Proizvodnja vazduhoplova (uključujući opremu prostora)
ex 71	Aktivnosti povezane s transportom i druge aktivnosti koje nisu povezane s transportom a spadaju u sljedeće grupe:
	ex 711 Usluga spavaćih kola i vagon-restorana, održavanje željezničkog voznog parka u hangarima, čišćenje vagona
	ex 712 Održavanje voznog parka za gradski, prigradski i međugradski putnički saobraćaj
	ex 713 Održavanje voznog parka za ostale oblike kopnenog putničkog saobraćaja (kao što su automobili, autobusi, taksiji)
	ex 714 Rad i održavanje pomoćnih službi za drumski saobraćaj (kao što su putevi, tuneli i naplatne stanice, skladišta robe, parkinzi, hangari za autobuse i tramvaje)
	ex 716 Aktivnosti povezane s transportom kopnenim vodama (kao što su rad i održavanje vodenih puteva, luka i drugih objekata za transport kopnenim vodama, usluge tegljenja i navođenja u lukama, postavljanje plutača, utovar i istovar plovila i druge slične aktivnosti kao što su spašavanje brodova, tegljenje i rad skladišta za čamce)
73	Komunikacije: poštanske usluge i telekomunikacije
ex 85	Lične usluge
	854 Vešeraji i usluge pranja veša, hemijsko čišćenje i farbanje
	ex 856 Fotografski ateljei: portreti i komercijalno fotografisanje, osim novinarskih fotografa
	ex 859 Lične usluge koje nisu nigdje drugo klasifikovane (samo održavanje i čišćenje zgrada ili smještajnih prostora)
	Napomena: Ex grupe uključene su u Direktivu 75/368/EEZ (djelatnosti iz člana 5 stav 1)

Profesionalne kvalifikacije mogu se priznati na osnovu profesionalnog iskustva za sljedeće pokretne djelatnosti:

- 1) kupovina i prodaja robe:
  - kojom se bave trgovački putnici, ulični prodavači ili prodavači po kućama (ex ISIC grupa 612),
  - na pokrivenim pijacama, osim onih koje imaju stalne fiksne štandove i na otvorenim pijacama;
- 2) djelatnosti na koje se odnose već donesene prelazne mjere, koje posebno isključuju ili ne pominju obavljanje takvih djelatnosti na pokretnoj osnovi.

Napomena: Navedene pokretne djelatnosti uključene su u Direktivu 75/369/EEZ (član 6), kada se djelatnost smatra industrijskom ili malim zanatom)

Profesionalne kvalifikacije mogu se priznati na osnovu profesionalnog iskustva za sljedeće djelatnosti:

- 1) organizovanje, ponudu za prodaju i prodaju, neposredno ili komisijom, pojedinačno ili grupno putovanja ili boravka (prevoz, smještaj, hrana, izleti, itd.), bez obzira na razloge putovanja (član 2 tačka B podtačka a),
- 2) posredovanje između ponuđača različitih metoda prevoza i lica koja otpremaju ili primaju robu ili obavljanje srodnih djelatnosti:
  - sklapanjem ugovora s prevoznikom u ime naručioca;
  - izborom načina transporta, preduzeća i rute koji se smatraju najpovoljnijim za naručioca;
  - organizovanjem tehničkih aspekata transporta (npr. pakovanje potrebno za prevoz); izvođenjem različitih poslova povezanih s transportom (npr. osiguravanje zaliha leda za rashladna kola);
  - obavljanjem formalnosti povezanih s transportom, kao što je priprema tovarnog lista; sabiranjem i raznošenjem pošiljki;
  - koordiniranjem različitih faza transporta, obezbjeđivanjem tranzita, ponovne otpreme, prekrcaja i drugih završnih radnji;
  - organizovanjem putarine i prevoznika i prevoznih sredstava za lica koja otpremaju robu ili je primaju:
    - a) procjena transportnih troškova i provjera detaljnih obračuna,
    - b) preduzimanje određenih privremenih ili trajnih mjera u ime i za račun brodaru ili pomorskog prevoznika (s lučkim nadležnim organima, dobavljačima brodskih potrepština itd.).

Napomena: Navedene djelatnosti uključene su u Direktivu 82/470/EEZ (član 6 st. 1 i 3)

Grupe 718 i 720 nomenklature ISIC

III Lista djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva

- Profesionalne kvalifikacije mogu se priznati na osnovu profesionalnog iskustva za sljedeće djelatnosti:
- 1) Djelatnosti samozaposlenih lica u veleprodaji, osim veleprodaje medicinskih i farmaceutskih proizvoda, toksičnih proizvoda i patogenih supstanci i ugljena (ex grupa 611);
  - 2) Profesionalne djelatnosti posrednika, kojeg su jedno ili više lica ovlastili i naložili mu da u njihovo ime i za njihov račun pregovara ili sklapa trgovačke poslove;
  - 3) Profesionalne djelatnosti posrednika koji, iako mu nije tako trajno naloženo, povezuje lica koja žele da neposredno međusobno sklapaju poslove, organizuje njihove trgovačke poslove ili pomaže prilikom njihovog izvođenja;
  - 4) Profesionalne djelatnosti posrednika koji samostalno sklapa trgovačke poslove za druge;
  - 5) Profesionalne djelatnosti posrednika koji za druge obavlja veleprodaju putem aukcije;
  - 6) Profesionalne djelatnosti posrednika koji pribavlja narudžbe hodajući od vrata do vrata;
  - 7) Obavljanje usluga posrednika, kao profesionalne djelatnosti, kojeg zapošljava jedno ili više trgovačkih, industrijskih ili malih zanatskih preduzeća.

Napomena: Navedene djelatnosti uključene su u Direktivu 64/222/EEZ i Direktive o liberalizaciji 64/223/EEZ i 64/224/EEZ

Ex ISIC grupa 612: Maloprodaja

Isključene djelatnosti:

012	Iznajmljivanje poljoprivrednih mašina
640	Nekretnine, iznajmljivanje imovine
713	Iznajmljivanje automobila, kočija i konja
718	Iznajmljivanje željezničkih vagona i kola
839	Iznajmljivanje mašina poslovnim preduzećima
841	Rezervisanje sjedišta u bioskopima i iznajmljivanje kinematografskih filmova
842	Rezervisanje sjedišta u pozorištu i iznajmljivanje pozorišne opreme
843	Iznajmljivanje čamaca, bicikala i automata za igre ili igre na sreću
853	Iznajmljivanje opremljenih soba
854	Iznajmljivanje oprane posteljine
859	Iznajmljivanje odjeće

Napomena: Navedene isključene djelatnosti uključene su u Direktivu 68/364/EEZ (Direktiva o liberalizaciji 68/363/EEZ)

Ex ISIC glavna grupa 85

1.	Restorani, kafane, taverne i druga mjesta gdje se pružaju usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka (ISIC grupa 852).
2.	Hoteli, prenočišta, kampovi i druga mjesta za smještaj (ISIC grupa 853).

Napomena: Ex ISIC glavna grupa 85 uključene su u Direktivu 68/368/EEZ (Direktiva o liberalizaciji 68/363/EEZ Nomenklatura ISIC)

ex 62	Banke i druge finansijske institucije
ex 620	Preduzeća za kupovinu patenta i licenciranje
ex 71	Prevoz
ex 713	Drumski putnički prevoz, isključujući prevoz motornim vozilima
ex 719	Transport cjevovodima tečnih ugljovodnika i drugih tečnih hemijskih proizvoda
ex 82	Javne usluge
827	Biblioteke, muzeji, botanički i zoološki vrtovi
ex 84	Rekreativne usluge
843	Rekreativne usluge koje nijesu klasifikovane na drugom mjestu: <ul style="list-style-type: none"> — Sportske aktivnosti (sportski tereni, organizovanje sportskih događaja itd.) osim aktivnosti sportskih instruktora — Igre (konjušnice trkaćih konja, površine za igre, trke itd.) — Druge rekreativne usluge (cirkusi, zabavni parkovi i druga zabava)
ex 85	Lične usluge
ex 851	Usluge za domaćinstvo
ex 855	Kozmetički saloni i usluge manikira, ne uključujući usluge pedikira i stručne škole za osposobljavanje kozmetičara i frizera
ex 859	Lične usluge koje nijesu klasifikovane na drugom mjestu, osim sportskih i pomoćnih medicinskih masera i planinskih vodiča, podijeljene u sljedeće grupe: <ul style="list-style-type: none"> — Dezinfekcija i deratizacija — Iznajmljivanje odjeće i skladišta — Agencije za sklapanje braka i slične usluge — Astrologija, proricanje sudbine i slično — Sanitarne usluge i srodne djelatnosti — Pogrebne usluge i održavanje groblja — Kuriri i vodiči-prevodioci

Napomena: Ex grupe uključene su u Direktivu 75/368/EEZ (član 7). Priznavanje profesionalnih kvalifikacija na osnovu profesionalnog iskustva vrši se za sve djelatnosti iz priloga Direktive 75/368/EEZ, osim djelatnosti navedenih u članu 5 stav 1 ove direktive

Profesionalne kvalifikacije mogu se priznati na osnovu profesionalnog iskustva za sljedeće pokretne djelatnosti:

- 1) kupovina i prodaja robe:
  - kojom se bave trgovački putnici, ulični prodavci ili prodavci po kućama (ex ISIC grupa 612);
  - na pokrivenim pijacama, osim onih koje imaju stalne fiksne štandove i na otvorenim pijacama;
- 2) djelatnosti na koje se odnose već donesene prelazne mjere, koje posebno isključuju ili ne pominju obavljanje takvih djelatnosti na pokretnoj osnovi.

Napomena: Navedene pokretne djelatnosti uključene su u Direktivu 75/369/EEZ (član 5)

Djelatnosti samozaposlenih lica u veleprodaji uglja i djelatnosti posrednika u trgovini ugljem (ex grupa 6112 nomenklature ISIC).

Napomena: ex grupa 6112 nomenklature ISIC uključena je u Direktivu 70/523/EEZ

Profesionalne kvalifikacije mogu se priznati na osnovu profesionalnog iskustva za sljedeće djelatnosti:

- 1) iznajmljivanje željezničkih kola ili vagona za prevoz lica ili roba;
- 2) obavljanje posredništva u prodaji, kupovini ili iznajmljivanju brodova;
- 3) organizovanje, pregovaranje i sklapanje ugovora za prevoz emigranata;
- 4) primanje svih deponovanih predmeta i roba, pod carinskim nadzorom ili bez, u ime deponenta u skladištima, skladištima namještaja, hladnjačama, silosima itd;
- 5) pribavljanje potvrde o deponovanim predmetima ili robama za deponenta;
- 6) obezbjeđivanje tora, hrane za životinje i prodajnih prstena za stoku koja je privremeno smještena dok čeka na prodaju ili dok je u tranzitu na tržište ili s njega;
- 7) sprovođenje pregleda ili tehničke ocjene motornih vozila;
- 8) mjerenje, vaganje i kalibriranje roba.

Napomena: Navedene djelatnosti su uključene u Direktivu 82/470/EEZ član 6stav 2 i djelatnosti u članu 2 tačka A podtač. c i e, tačka B podtačka b, tač. C i D.

Na osnovu člana 55 stav 4 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

NAREDBU
O IZMJENI NAREDBE O VREMENU U KOJEM AERODROMI MORAJU BITI OTVORENI
ZA VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ

1. U Naredbi o vremenu u kojem aerodromi moraju biti otvoreni za vazdušni saobraćaj („Službeni list CG“, broj 59/19), u tački 1 tabela mijenja se i glasi:

Redni broj	Aerodrom	Od časova	Do časova	Dani
				1 - ponedjeljak 2 - utorak 3 - srijeda 4 - četvrtak 5 - petak 6 - subota 7 – nedjelja
1	"Podgorica"	06:30	21:30	1, 4, 5
		(od 27. oktobra 2019. do 28. marta 2020. godine)		
		06:30	22:30	2, 3, 7
		(od 27. oktobra 2019. do 28. marta 2020. godine)		
		06:30	21:00	6
		(od 27. oktobra 2019. do 28. marta 2020. godine)		
2	"Tivat"	06:30	16:30	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
		(od 27. oktobra 2019. do 7. decembra 2020. godine)		
		06:45	16:30	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
		(od 8. decembra 2019. do 31. januara 2020. godine)		
		06:30	17:00	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
		(od 1. februara 2019. do 28. marta 2020. godine)		

2. Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 344/19-07-8187/3

Podgorica, 5. decembra 2019. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

Na osnovu člana 18 stav 2 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Službeni list CG", broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

**PRAVILNIK
O TEHNIČKIM SPECIFIKACIJAMA INTEROPERABILNOSTI ŽELJEZNIČKOG SISTEMA
U ODNOSU NA BEZBJEDNOST U ŽELJEZNIČKIM TUNELIMA**

Član 1

Željeznički sistem (podsistem ili dio podsistema infrastrukture) u odnosu na bezbjednost u željezničkim tunelima treba da ispunjava tehničke specifikacije interoperabilnosti propisane ovim pravilnikom.

Član 2

Tehnička specifikacija interoperabilnosti željezničkog sistema (podsistem ili dio podsistema infrastrukture), u odnosu na bezbjednost u željezničkim tunelima data je u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Prilog iz stava 1 ovog člana objaviće se samo u elektronskom izdanju "Službenog lista Crne Gore".

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 341/19-02-8685/2

Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

PRILOG 1

TEHNIČKA SPECIFIKACIJA INTEROPERABILNOSTI ŽELJEZNIČKOG SISTEMA U ODNOSU NA BEZBJEDNOST U ŽELJEZNIČKIM TUNELIMA

1. UVOD

1.1. Tehnička oblast primjene

- a) tehnička specifikacija interoperabilnosti (u daljem tekstu: TSI) primjenjuje se na pod sisteme: kontrola, upravljanje i signalizacija (CCS), infrastruktura (INF), energija (ENE), regulisanje i upravljanje saobraćajem (OPE) i željeznička vozila (lokomotive i putnička vozna sredstva (LOC&PAS)).
- b) TSI se određuje koherentan skup posebnih mjera za tunele za pod sisteme: infrastruktura, energija, željeznička vozila, kontrola upravljanja i signalizacija i regulisanje saobraćaja, čime se obezbjeđuje optimalni nivo bezbjednosti u tunelima na najekonomičniji način.
- c) vozila koja su u skladu sa TSI mogu slobodno da saobraćaju u željezničkim tunelima prema usaglašenim bezbjednosnim uslovima.
- d) TSI sadrži mjere određene za smanjenje posebnih rizika u tunelima, a rizici koji se odnose na čisto odvijanje željezničkog saobraćaja, kao što su iskliznuće i sudar sa drugim vozovima, obrađuju se u opštim željezničkim bezbjednosnim mjerama.
- e) postojeći nivo bezbjednosti željezničkog saobraćaja ne smije se smanjiti i kada je to praktično moguće, potrebno je stalno unapređivanje, uzimajući u obzir i tehnički i naučni napredak pri čemu treba dati prednost sprečavanju ozbiljnih nesreća.

1.1.1. Oblast primjene na tunele

- a) TSI primjenjuje se na nove, obnovljene i unapređene tunele koji se nalaze na željezničkoj mreži Evropske unije i koji su u skladu tačkom 2.4. ovog priloga.
- b) na stanicama u tunelima moraju biti u skladu propisima o bezbjednosti od požara, a kada se koriste kao bezbjedne zone, moraju biti u skladu samo sa specifikacijama datim u tač. 4.2.1.5.1, 4.2.1.5.2. i 4.2.1.5.3. ovog priloga, kada se koriste

kao mjesta za gašenje požara, one moraju biti u skladu samo sa specifikacijama iz tač. 4.2.1.7 (c) i 4.2.1.7 (e) ovog priloga.

1.1.2. Oblast primjene na željeznička vozila

- a) TSI primjenjuje se na željeznička vozila (lokomotive i putnička vozna sredstva).
- b) željeznička vozila svrstana su u kategorije iz tačke 4.2.3. ovog priloga.

1.1.3. Oblast primjene sa aspektima saobraćaja

TSI primjenjuje se na saobraćaj svih željezničkih vozila koja saobraćaju u tunelima opisanim u skladu sa tačkom 1.1.1. ovog priloga.

1.1.3.1. Saobraćaj teretnih vozova

Kada je svako vozilo teretnog voza ili voza za prevoz opasnog tereta u skladu sa tačkom 2.4. ovog priloga usaglašeno sa TSI koje se za njega primjenjuju (lokomotive i putnička vozna sredstva, bezbjednost u željezničkim tunelima, buka, kontrola, upravljanje i signalizacija, teretna kola) i kada su kola za prevoz opasnog tereta usaglašena sa RID-om, teretnom vozu ili vozu za prevoz opasnog tereta koji saobraća prema zahtjevima TSI regulisanje i upravljanje saobraćajem mora biti dozvoljeno da prolazi kroz sve tunele željezničkog sistema Evropske unije.

1.1.4. Obim rizika, rizici koji nisu obuhvaćeni TSI

- a) TSI obuhvata samo posebne rizike za bezbjednost putnika i voznog osoblja u tunelima, kao i rizike za ljude u blizini tunela gdje pad objekta može imati katastrofalne posledice.
- b) kada se analizom rizika dođe do zaključka da druge nezgode u tunelima mogu biti od važnosti, moraju se odrediti posebne mjere koje će obrađivati ove scenarije.
- c) rizici koji nisu obuhvaćeni TSI su:
  - 1) zdravlje i bezbjednost lica angažovanih na održavanju stabilnih postrojenja u tunelima;
  - 2) finansijski gubitak usled oštećenja objekata i vozova, i posledično gubici koji su posledica nedostupnosti tunela za popravke;
  - 3) neovlašćeni ulazak u tunel kroz tunelske portale;
  - 4) terorizam, kao namjerno djelo i djelo sa predumišljajem čiji je cilj da izazove nekontrolisano uništavanje, povrede i gubitak života.

1.2. Oblast primjene

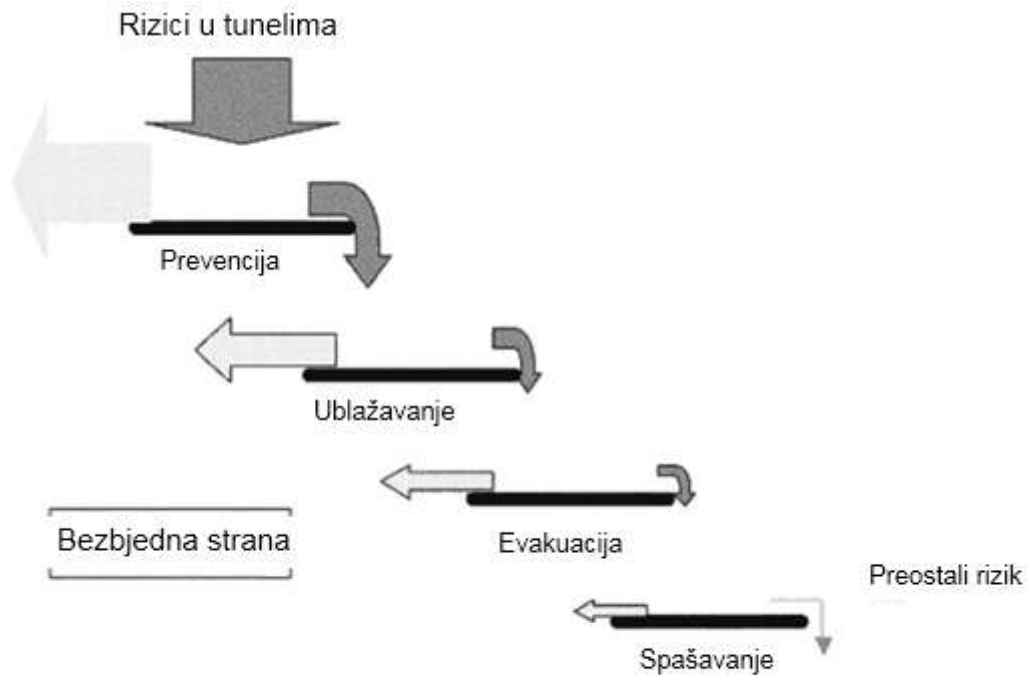
TSI se primjenjuje na mrežu cjelokupnog željezničkog sistema koja se sastoji od:

- Transevropske mreže konvencionalnog željezničkog sistema,
- Transevropske mreže željezničkog sistema za velike brzine,
- ostalih djelova mreže cjelokupnog željezničkog sistema, nakon proširenja oblasti primjene.

2. DEFINICIJA ASPEKTA/OBLASTI PRIMJENE

2.1. Opšte odredbe

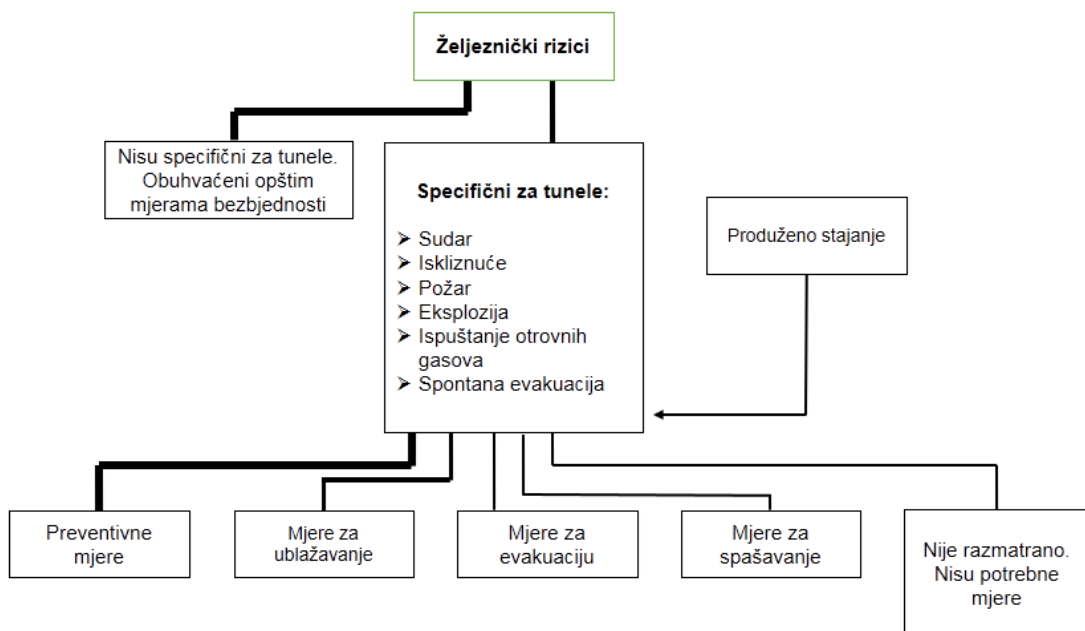
- a) linija odbrane za unapređenje bezbjednosti u tunelima sastoji se od četiri uzastopna nivoa: prevencija, ublažavanje, evakuacija i spasavanje.
- b) najveći doprinos je u području prevencije, pa slijedi ublažavanje i tako dalje.
- c) nivoi bezbjednosti kombinuju se kako bi se ostvario nizak nivo preostalog rizika.

d) glavna odlika željeznica je njihova inherentna (bitna) sposobnost da spriječe nesreće u saobraćaju koji se odvija na vođenom putu i koji se uglavnom kontroliše i reguliše korišćenjem signalnog sistema.

2.2. Scenariji rizika:

a) mjere koje bi mogle spriječiti ili ublažiti teškoće kod evakuacije ili operacija spašavanja nakon nezgoda specifičnih za željezničke tunele.

b) utvrđivanje mjera za kontrolu ili značajno smanjenje rizika koji proizlaze iz scenarija nezgoda specifičnih za tunele;

- c) prevencija/ublažavanje/evakuacija/spasavanje;
- d) sprovođenje mjera za tri tipa nezgode iz tač. 2.2.1., 2.2.2 i 2.2.3. ovog priloga.

2.2.1. „Vruće” nezgode: požar, eksplozija praćena požarom, emisija toksičnog dima ili gasova.

- a) glavna opasnost je požar, a požar označava kombinaciju toplote, plamena i dima;
- b) požar počinje na vozu.

Požar otkrivaju ili detektori požara u vozu ili osobe u vozu, a problem se mašinovođi prijavljuje ili automatskim saopštenjem o požaru ili ga uglavnom prijavljuju putnici koristeći alarm za putnike.

Mašinovođa je obučen kako da pravilno postupi u zavisnosti od lokalnih okolnosti.

Ventilacija se zatvara da bi se spriječilo širenje dima za željeznička vozila kategorije B, putnici u pogođenom području prelaze u područje voza koje nije zahvaćeno požarom gdje su zaštićeni od vatre i dima.

Kada god je to moguće, voz napušta tunel, a putnici se evakušu u bezbjedno područje na otvorenom prostoru prema uputstvima voznog osoblja ili se sami spašavaju.

Po potrebi, voz se može zaustaviti u mjestu za gašenje požara unutar tunela, a putnici se evakušu u bezbjedno područje prema uputstvima voznog osoblja ili se sami spašavaju.

Ako se požar može ugasiti sistemom za gašenje požara, nezgoda će postati „hladna” nezgoda.

- c) požar počinje u tunelu

Ako požar počinje u tunelu ili u tehničkoj prostoriji, mašinovođa je obučen kako da pravilno postupi u zavisnosti od lokalnih okolnosti u skladu sa scenarijima nezgoda specifičnih za tunele, opisanih u Planu za hitne slučajeve.

2.2.2. „Hladne” nezgode: sudar, iskliznuće

- a) posebne mjere za tunele usmjerene su na opremu za pristup/izlazak, koja olakšava evakuaciju i intervenciju službi za reagovanje u hitnim slučajevima.
- b) razliku u odnosu na vruće nezgode predstavlja to da ovdje nema vremenskog ograničenja zbog prisustva opasnog okruženja koje stvara požar.

2.2.3. Produženo stajanje

- a) produženo stajanje (neplanirano zaustavljanje u tunelu, bez pojave vruće ili hladne nezgode, duže od 10 minuta) samo po sebi nije prijetnja za putnike i osoblje.
- b) produženo stanje može da dovede do panike i spontane, nekontrolisane evakuacije, kojom se ljudi izlažu opasnostima prisutnim u tunelskom okruženju.

2.2.4. Izuzeci

Scenariji koji nijesu razmatrani nabrojani su u tački 1.1.4. ovog priloga.

2.3. Reagovanje u hitnim slučajevima

- a) mjere propisane TSI za spasavanje zasnivaju se na pretpostavci da službe za reagovanje u hitnim slučajevima koje intervenišu u nezgodi u tunelu, treba prvenstveno da zaštite živote.
- b) pretpostavlja se da se od njih očekuje da:

- 1) kod nezgode „vrućeg” tipa

- spasavaju ljude koji ne mogu da stignu do bezbjednog područja,
- pružaju prvu pomoć evakuisanima,
- gase požar u mjeri potrebnoj da zaštite sebe i ljude zahvaćene nezgodom,
- sprovedu evakuaciju sa bezbjednog područja unutar tunela do krajnjeg bezbjednog mjesta.

- 2) kod nezgode „hladnog” tipa

- spašavaju ljude,
- pružaju prvu pomoć ljudima sa ozbiljnim povredama,
- oslobode zarobljene ljude,
- sprovedu evakuaciju do krajnjeg bezbjednog mjesta.

- c) pošto se smatra da su nesreće koje uključuju veliki broj poginulih u željezničkim tunelima rijetke, podrazumeva se da može doći do određenih događaja, uz izuzetno malu vjerovatnoću, kao što je veliki požar na teretnom vozu, u kojima bi čak i dobro opremljene službe za reagovanje u hitnim slučajevima bile nemoćne.
- d) ako su očekivanja od službi za reagovanje u hitnim slučajevima izražena u planovima za hitne slučajeve mogu se primjeniti dodatne mjere ili oprema za tunele.

2.4. Definicije

- a) *željeznički tunel* je iskopina ili konstrukcija oko kolosjeka predviđena da omogući željezničkoj pruzi da izbjegne, na primjer, uzvišenje, zgrade ili vodu, dužina tunela je definisana kao dužina potpuno zatvorene dionice, izmjerena na nivou šina od 0,1 km ili više, a kada se određeni zahtjevi primjenjuju samo na duže tunele, granične vrijednosti propisane su ovim prilogom;
- b) *bezbjedno područje* je privremeni prostor za preživljavanje, unutar tunela ili van njega, za putnike i osoblje da u njemu nađu utočište pošto su evakuisani iz voza;
- c) *mjesto za gašenje požara* je definisana lokacija, unutar tunela ili van njega, gdje spasilačke službe mogu da koriste opremu za gašenje požara i gdje se putnici i osoblje mogu evakuisati iz voza;
- d) *tehničke prostorije* su zatvoreni prostori sa vratima za pristup tunelu ili izlazak iz njega, sa bezbjednosnim postrojenjima koja su neophodna za najmanje jednu od sljedećih funkcija: samospašavanje, evakuaciju, komunikaciju u hitnim slučajevima, spašavanje i gašenje požara, signalizaciju i opremu za komunikaciju, kao i napajanje strujom za vuču;
- e) *teretni voz* je voz koji se sastoji od jedne ili više lokomotiva i jednih ili više teretnih kola. Teretni voz koji ima bar jedna teretna kola koja prevoze opasan teret je voz za prevoz opasnog tereta.

3. OSNOVNI ZAHTJEVI

Osnovni zahtjevi interoperabilnosti dati su u sljedećoj tabeli:

<i>Element podsistema infrastruktura</i>	<i>Ref. tačka</i>	<i>Bezbjednost</i>	<i>Pouzdanost i dostupnost</i>	<i>Zdravlje</i>	<i>Zaštita životne sredine</i>	<i>Tehnička usklađenost</i>
Sprečavanje nedozvoljenog pristupa izlazima za evakuaciju i tehničkim prostorijama	4.2.1.1.	2.1.1.				
Otpornost na vatru tunnelske konstrukcije	4.2.1.2.	1.1.4, 2.1.1.				
Reagovanje građevinskog materijala na vatru	4.2.1.3.	1.1.4, 2.1.1.		1.3.2.	1.4.2.	
Otkrivanje požara	4.2.1.4.	1.1.4, 2.1.1.				
Oprema za evakuaciju	4.2.1.5.	1.1.5, 2.1.1.				
Pješačke staze za evakuaciju	4.2.1.6.	2.1.1.				
Mjesta za gašenje požara	4.2.1.7.	2.1.1.				1.5.
Komunikacija u hitnim slučajevima	4.2.1.8.	2.1.1.				
Sekcionisanje kontaktne mreže ili provodnih šina	4.2.2.1.	2.2.1.				
Uzemljenje kontaktne mreže ili provodnih šina	4.2.2.2.	2.2.1.				
Napajanje električnom energijom	4.2.2.3.	2.2.1.				
Zahtjevi za električne kablove u tunelima	4.2.2.4.	2.2.1, 1.1.4.		1.3.2.	1.4.2.	
Pouzdanost električnih instalacija	4.2.2.5.	2.2.1.				
Mjere za sprečavanje požara	4.2.3.1.	1.1.4, 2.4.1.		1.3.2.	1.4.2.	
Mjere za otkrivanje i kontrolu požara	4.2.3.2.	1.1.4, 2.4.1.				
Zahtjevi koji se odnose na hitne slučajeve	4.2.3.3.	2.4.1.	2.4.2.			1.5. 2.4.3.
Zahtjevi koji se odnose na evakuaciju	4.2.3.4.	2.4.1.				

4. KARAKTERISTIKE PODSISTEMA

4.1. Uvod

- a) željeznički sistem Evropske unije na koji se primjenjuje interoperabilnost sa svojim podsistemima, razvijen je tako da postane integrisan sistem čija se konzistentnost mora verifikovati.
- b) uzimajući u obzir osnovne zahtjeve, osnovni parametri koji se odnose na bezbjednost u željezničkim tunelima utvrđeni su za podsisteme infrastruktura, energija i željeznička vozila u tački 4.2., a operativni zahtjevi i odgovornosti utvrđeni su u tački 4.4. ovog priloga.

4.2. Funkcionalne i tehničke specifikacije podsistema

Osnovni zahtjevi, funkcionalne i tehničke specifikacije aspekata specifičnih za bezbjednost u tunelima su:

4.2.1. Podsystem infrastruktura

4.2.1.1. Sprečavanje neovlašćenog pristupa izlazima za evakuaciju i tehničkim prostorijama

- a) neovlašćen pristup tehničkim prostorijama se sprečava.
- b) ako su izlazi za evakuaciju zaključani za potrebe bezbjednosti, uvijek mora postojati mogućnost njihovog otvaranja sa unutrašnje strane.

4.2.1.2. Otpornost na vatru tunelske konstrukcije

- a) u slučaju požara, integritet tunelske obloge mora se održati u vremenskom periodu koji je dovoljno dugačak da omogući samospašavanje, evakuaciju putnika i osoblja, kao i intervenciju službi za reagovanje u hitnim slučajevima, a vremenski period mora biti u skladu sa scenarijima evakuacije koji se razmatraju i planom za hitne slučajeve.
- b) u slučaju podvodnih tunela i tunela koji mogu izazvati urušavanje susjednih objekata, glavna tunelska konstrukcija mora izdržati temperaturu vatre u vremenskom periodu koji je dovoljan da omogući evakuaciju ugroženih dijelova tunela i susjednih objekata, u skladu sa planom za hitne slučajeve.

4.2.1.3. Reagovanje građevinskog materijala na vatru

- a) građevinski materijal tunela kao i ploče koje nisu konstrukcione i druga oprema moraju ispunjavati propisane zahtjeve klasifikacije.
- b) mogu se koristiti materijali koji značajno ne pojačavaju požar.

4.2.1.2. Otkrivanje požara u tehničkim prostorijama za tunele duže od 1 km

Tehničke prostorije moraju biti opremljene detektorima koji upozoravaju upravljača infrastrukture u slučaju požara.

4.2.1.3. Oprema za evakuaciju

4.2.1.5.1. Bezbjedno područje u tunelima dužim od 1 km

- a) bezbjedno područje mora omogućiti evakuaciju vozova koji koriste tunel i mora da ima kapacitet koji odgovara maksimalnom kapacitetu vozova planiranih da saobraćaju na pruži gdje se tunel nalazi.
- b) bezbjedno područje obezbjeđuje uslove za preživljavanje putnika i osoblja u vremenskom periodu potrebnom za potpunu evakuaciju iz bezbjednog područja do konačno bezbjednog mjesta.
- c) u slučaju bezbjednih područja pod zemljom/morem, ota područja treba da omoguće ljudima da pređu iz bezbjednog područja na površinu, a da ne moraju da ponovo ulaze u oštećen tunel.
- d) pri izradi plana podzemnog bezbjednog područja i njegove opreme mora se uzeti u obzir kontrola dima, naročito radi zaštite ljudi koji koriste opremu za samoevakuaciju.

4.2.1.5.2. Pristup bezbjednom području za tunele duže od 1 km

- a) bezbjedno područje mora biti pristupačno ljudima koji počinju samoevakuaciju iz voza kao i službama za reagovanje u hitnim slučajevima.
- b) za pristupne tačke od voza do bezbjednog područja koriste se:
  - 1) bočni i/ili vertikalni izlazi za evakuaciju na površinu, koji se moraju nalaziti najmanje na svakih 1000 m.
  - 2) poprečni prolazi između susjednih samostalnih tunelskih cijevi koji omogućavaju da se susjedna tunelska cijev koristi kao bezbjedno područje, koji se moraju nalaziti najmanje najmanje na svakih 500 m.
  - 3) dozvoljena su alternativna tehnička rješenja koja obezbjeđuju bezbjedno područje sa najmanje ekvivalentnim nivoom bezbjednosti.
- c) vrata koja omogućavaju prilaz sa staza za evakuaciju do bezbjednog područja moraju imati minimalni otvor širine od 1,4 m i visine od 2,0 m, a mogu se koristiti i višestruka vrata koja se nalaze jedna do drugih i koja su manje širine sve dok je kapacitet protoka ljudi ekvivalentan ili veći.
- d) po prolasku kroz vrata, širina i dalje mora biti najmanje 1,5 m, a visina 2,25 m.

- e) način na koji službe za reagovanje u hitnim slučajevima prilaze bezbjednom području utvrđen je planom za hitne slučajeve.

4.2.1.5.3. Sredstva komunikacije u bezbjednim područjima

Komunikacija mora biti moguća sa kontrolnim centrom upravljača infrastrukture ili mobilnim telefonom ili fiksnom vezom iz bezbjednih područja pod zemljom.

4.2.1.5.4. Osvjetljenje za slučaj opasnosti na putevima za evakuaciju za tunele duže od 0,5 km.

- a) u tunelu se mora obezbjediti osvjtljenje za slučaj opasnosti koje upućuje putnike i osoblje ka bezbjednom području.
- b) osvjtljenje mora biti u skladu sa sledećim zahtjevima:
  - 1) tunel sa jednokolosječnom prugom: na strani gdje se nalazi pješačka staza;
  - 2) tunel sa višekolosječnom prugom: na obje strane tunela;
  - 3) položaj svjetla:
    - iznad pješačke staze, što je niže moguće, tako da ne ulazi u slobodan prostor za prolaz ljudi, ili
    - ugrađen u rukohvate.
  - 4) osvjtljenje od najmanje jedan luks mora se održavati u horizontalnoj ravni na nivou pješačke staze.
- c) samostalnost i pouzdanost: alternativno napajanje strujom mora biti dostupno u odgovarajućem vremenskom periodu nakon kvara glavnog napajanja strujom, a potrebno vrijeme mora biti usklađeno sa scenarijima evakuacije u skladu sa planom za hitne slučajeve.
- d) ako je svjetlo za slučaj opasnosti isključeno u normalnim radnim uslovima, mora da postoji mogućnost da se ono uključi:
  - 1) ručno na udaljenosti od svakih 250 m
  - 2) ili da ga daljinskim upravljanjem uključi lice koja kontroliše tunel.

4.2.1.5.5. Oznaka puteva za evakuaciju iz tunela

- a) oznaka puteva za evakuaciju ukazuje na izlaze za evakuaciju, udaljenost i pravac ka bezbjednom području.
- b) sve oznake moraju biti projektovane u skladu sa zahtjevima o oznakama za zdravlje i/ili bezbjednost na radu i specifikacijama datim u dijelu a (indeks 1) ovog priloga.
- c) znaci za evakuaciju moraju da se postave na bočnim zidovima duž pješačkih staza.
- d) maksimalno rastojanje između znakova za evakuaciju mora da bude 50 m.
- e) u tunelu mora da postoje znaci koji pokazuju položaj opreme za hitne slučajeve gdje takva oprema postoji.
- f) sva vrata koja vode prema izlazima za evakuaciju ili poprečnim prolazima moraju da budu obilježena.

4.2.1.6. Pješačke staze za evakuaciju za tunele duže od 0,5 km

- a) pješačke staze za evakuaciju prave se u tunelskoj cijevi sa jednim kolosjekom najmanje sa jedne strane kolosjeka, a u tunelskoj cijevi sa više kolosjeka sa obje strane tunela., a u tunelskim cijevima sa više od dva kolosjeka, prilaz pješačkoj stazi mora se omogućiti sa svakog kolosjeka.
  - 1) širina pješačke staze mora da bude najmanje 0,8 m.
  - 2) minimalan vertikalni slobodan prostor iznad pješačke staze mora da bude 2,25 m.
  - 3) visina pješačke staze mora da bude na nivou gornje ivice šine ili veća.
  - 4) lokalna suženja nastala zbog prepreka u području za evakuaciju ne smiju da smanje minimalnu širinu na manje od 0,7 m, a dužina prepreke ne smije da bude veća od 2 m.
- b) rukohvati bez prekida moraju se postaviti na visini od 0,8 m do 1,1 m iznad pješačke staze čime se određuje put do bezbjednog područja.
  - 1) rukohvati moraju da se postave izvan zahtjevanog minimalnog slobodnog prostora pješačkih staza.
  - 2) rukohvati se postavljaju pod uglom od 30° do 40° u odnosu na podužnu osu tunela na ulazu u prepreku i na izlazu iz nje.

4.2.1.7. Mjesta za gašenje požara u tunnelima dužima od 1 km

- a) dva ili više uzastopnih tunela smatraju se jednim tunnelom, osim u sljedećim slučajevima:

- 1) rastojanje između tunela na otvorenom je duže od maksimalne dužine voza predviđenog da saobraća na pruži + 100 m; i
  - 2) prostor na otvorenom i stanje kolosjeka oko rastojanja između tunela omogućava putnicima da se udalje od voza do bezbjednog prostora, a u bezbjedni prostor mora stati broj putnika koji odgovara maksimalnom kapacitetu voza predviđenog da saobraća na toj pruži.
- b) mjesta za gašenje požara prave se:
- 1) van oba portala svakog tunela dužeg od 1 km; i
  - 2) unutar tunela, u skladu sa kategorijom željezničkih vozila koja su predviđena da saobraćaju, kako je prikazano u tabeli u daljem tekstu:

<i>Dužina tunela</i>	<i>Kategorija željezničkog vozila prema poglavlju 4.2.3.</i>	<i>Maksimalno rastojanje od portala do mjesta za gašenje požara i između mjesta za gašenje požara</i>
1 do 5 km	Kategorija A ili B	Mjesto za gašenje požara nije potrebno
5 do 20 km	Kategorija A	5 km
5 do 20 km	Kategorija B	Mjesto za gašenje požara nije potrebno
> 20 km	Kategorija A	5 km
> 20 km	Kategorija B	20 km

- c) zahtjevi mjesta za gašenje požara:
- 1) mjesta za gašenje požara moraju biti opremljena vodosnabdjevanjem (minimalno 800 l/min u periodu od dva sata) u blizini mjesta predviđenog za zaustavljanje voza u skladu sa planom za hitne slučajeve.
  - 2) predviđeno mjesto zaustavljanja pogođenog voza mora biti naznačeno mašinovođi.
  - 3) mjesta za gašenje požara moraju biti pristupačna službama za reagovanje u hitnim slučajevima u skladu sa planom za hitne slučajeve.
  - 4) mora postojati mogućnost da se snabdjevanje električnom energijom za potrebe vuče isključi i da se izvrši uzemljenje električnih instalacija na mjestu za gašenje požara, bilo lokalno ili daljinski.
- d) zahtjevi mjesta za gašenje požara van ulaza tunela

Pored zahtjeva iz podtačke c) ove tačke, mjesta za gašenje požara van portala tunela moraju biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:

minimalna površina prostora na otvorenom oko mjesta za gašenje požara mora biti 500 m²

- e) zahtjevi mjesta za gašenje požara unutar tunela
- pored zahtjeva iz podtačke c) ove tačke, mjesta za gašenje požara unutar tunela moraju biti u skladu sa sledećim zahtjevima:
- 1) bezbjedno područje mora biti dostupno iz položaja gdje se voz zaustavi. pri određivanju dimenzija puta za evakuaciju do bezbjednog područja mora se uzeti u obzir vrijeme evakuacije u skladu sa tačkom 4.2.3.4.1. ovog priloga i planirani kapacitet vozova iz tačke 4.2.1.5.1. ovog priloga koji saobraćaju kroz tunel.
  - 2) bezbjedno područje zajedno sa mjestom za gašenje požara mora obezbjediti dovoljnu površinu za stajanje koja odgovara vremenu tokom kojeg se očekuje da će putnici čekati dok ne budu evakuisani na konačno bezbjedno mjesto.
  - 3) za službe za reagovanje u hitnim slučajevima mora postojati pristup pogođenom vozu, tako da one ne prolaze kroz zauzeto bezbjedno područje.
  - 4) pri izradi plana mjesta za gašenje požara i njegove opreme mora se uzeti u obzir kontrola dima, naročito kako bi se zaštitili ljudi koji koriste opremu za samo evakuaciju radi pristupa bezbjednom području.

4.2.1.8. Komunikacija u hitnim slučajevima

- a) radio komunikacija između voza i kontrolnog centra upravljača infrastrukture mora se u svakom tunelu obezbjediti pomoću gsm-r.
- b) mora se predvidjeti neprekidna radio veza, koja omogućava službama za reagovanje u hitnim slučajevima da komuniciraju sa svojim upravljačkim centrom na licu mjesta, a sistem mora da omogući službama za reagovanje u hitnim slučajevima korišćenje njihove sopstvene komunikacione opreme.

4.2.2. Podsystem energetika

4.2.2.1. Sekcionisanje kontaktne mreže ili provodnih šina za tunele duže od 5 km

- a) kontaktna mreža u tunelima se djeli u sekcije, koje ne prekoračuju 5 km i ako signalni sistem dozvoljava istovremeno prisustvo više vozova u tunelu na svakom kolosjeku.
- b) mora se predvideti daljinski nadzor i upravljanje svake sekcije.
- c) na mjestima gdje se nalaze upravljački sklopovi, mora se predvidjeti sredstvo komunikacije i osvetljenje, da bi se omogućilo bezbjedno ručno rukovanje i održavanje opreme.

4.2.2.2. Uzemljenje kontaktne mreže ili provodnih šina za tunele duže od 1 km

- a) uređaji za uzemljenje moraju se predvidjeti u tačkama prilaza tunelu i, ako postupci uzemljenja dozvoljavaju uzemljenje jedne sekcije, u blizini tačaka razdvajanja između sekcija i moraju biti ili pokretni uređaji ili stabilne instalacije sa ručnim ili daljinskim upravljanjem.
- b) moraju se predvideti sredstva komunikacije i osvetljenja neophodna za radove na uzemljenju.
- c) postupci i odgovornosti za uzemljenje definišu se između upravljača infrastrukture i službi za reagovanje u hitnim slučajevima u skladu sa planom za hitne slučajeve.

4.2.2.3. Snabdjevanje električnom energijom za tunele duže od 1 km

Sistem distribucije električne energije u tunelu mora biti pogodan za opremu službi za reagovanje u hitnim slučajevima u skladu sa planom za hitne slučajeve u tunelu, a ako službe za reagovanje u hitnim slučajevima imaju sopstveni izvor snabdjevanja energijom i u tom se ne predviđaju uređaji za snabdjevanje energijom.

4.2.2.4. Zahtjevi za električne kablove u tunelima dužim od 1 km

U slučaju požara, izloženi kablovi moraju da imaju karakteristike niske zapaljivosti, slabog širenja požara, male toksičnosti i slabe gustine dima.

4.2.2.5. Pouzdanost električnih instalacija za tunele duže od 1 km

- a) električne instalacije od značaja za bezbjednost (otkrivanje požara, osvetljenje u slučaju opasnosti, komunikacija u hitnim slučajevima i svi drugi sistemi koje upravljač infrastrukture ili naručilac utvrđuju kao ključne za bezbjednost putnika u tunelima) moraju biti zaštićene od oštećenja usljed mehaničkog udara, toplote ili požara.
- b) sistem distribucije se projektuje tako da napajanjem alternativnih veza strujom može podnijeti oštećenja.
- c) samostalnost i pouzdanost: alternativno napajanje energijom mora biti dostupno u odgovarajućem vremenskom periodu nakon kvara glavnog izvora napajanja energijom u skladu sa planom za hitne slučajeve.

4.2.3. Podsystem željeznička vozila

- a) podsystem željeznička vozila obuhvata sljedeće kategorije:

- 1) putnička vozna sredstva kategorije a (uključujući i lokomotive za vuču putničkih vozova) za saobraćanje na prugama, gdje rastojanje između mjesta za gašenje požara ili dužina tunela ne prelazi 5 km.
- 2) putnička vozna sredstva kategorije b (uključujući i lokomotive za vuču putničkih vozova) za saobraćanje u svim tunelima, bez obzira na njihovu dužinu.
- 3) lokomotive za vuču teretnih vozova i jedinice na sopstveni pogon projektovane da nose koristan teret osim putnika, kao što je pošta i teret, na primjer, za saobraćanje u svim tunelima, bez obzira na njihovu dužinu, a lokomotive projektovane da vuku teretne vozove kao i putničke vozove spadaju u obje kategorije .
- 4) vozila za posebne namjene na sopstveni pogon, kada su u režimu transporta, za saobraćanje u svim tunelima, bez obzira na njihovu dužinu.

- b) kategorija željezničkih vozila upisuje se u tehničku dokumentaciju.

4.2.3.1. Mjere za sprečavanje požara za sve kategorije željezničkih vozila

4.2.3.1.1. Zahtjevi u pogledu materijala

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.2.1. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva, za opremu za kontrolu, upravljanje i signalizaciju u vozilu.

4.2.3.1.2. Posebne mjere za zapaljive tečnosti

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.2.2. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.1.3. Otkrivanje pregrijanosti osovinskih ležišta.

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.2.3. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.2. Mjere za otkrivanje i kontrolu požara

4.2.3.2.1. Prenosivi aparati za gašenje požara

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.3.1. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.2.2. Sistemi za otkrivanje požara

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.3.2. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.2.3. Automatski sistem za gašenje požara za dizel teretne jedinice.

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.3.3. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.2.4. Sistemi za zadržavanje i kontrolu požara za putnička vozna sredstva.

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.3.4. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.2.5. Sistemi za zadržavanje i kontrolu požara za teretne lokomotive i teretne jedinice na sopstveni pogon

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.3.5. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.3. Zahtjevi koji se odnose na hitne slučajeve

4.2.3.3.1. Sistem rasvete u vozu za slučaj opasnosti

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.4.1. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.3.2. Kontrola dima

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.4.2. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.3.3. Alarmi za putnike i sredstva komunikacije

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.4.3. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.3.4. Sposobnost saobraćanja

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.4.4. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.4. Zahtjevi koji se odnose na evakuaciju

4.2.3.4.1. Izlazi za putnike u slučaju opasnosti

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.5.1. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.2.3.4.2. Izlazi iz kabine mašinovđe u slučaju opasnosti.

Zahtjevi za materijale iz tačke 4.2.10.5.2. ovog priloga odnose se na lokomotive i putnička vozna sredstva.

4.3. Funkcionalne i tehničke specifikacije interfejsa

4.3.1. Interfejsi sa podsistemom kontrola, upravljanje i signalizacija

Interfejs sa podsistemom kontrola, upravljanja i signalizacija

<i>TSI bezbjednost u željezničkim tunelima</i>		<i>TSI kontrola, upravljanje i signalizacija</i>	
<i>Parametar</i>	<i>tačke</i>	<i>Parametar</i>	<i>Poglavlje</i>
Radio komunikacija	4.2.1.8 (a)	Funkcije mobilne komunikacije za željeznički GSM-R	4.2.4.
Karakteristike materijala	4.2.2.4 (a)	Osnovni zahtjevi	Poglavlje 3
Karakteristike materijala	4.2.3.1.1.	Osnovni zahtjevi	Poglavlje 3

4.3.2. Interfejsi sa podsistemom za odvijanje i upravljanje saobraćajem

Interfejs sa podsistemom regulisanje i upravljanje saobraćajem

<i>TSI bezbjednost u željezničkim tunelima</i>		<i>TSI regulisanje i upravljanje saobraćajem</i>	
<i>Parametar</i>	<i>tačke</i>	<i>Parametar</i>	<i>Poglavlja</i>
Pravilo za hitne slučajeve	4.4.1.	Obezbeđivanje da je voz u voznom stanju Polazak voza Otežan rad	4.2.2.7. 4.2.3.3. 4.2.3.6.
Plan za hitne slučajeve u tunelu Vježbe	4.4.2. 4.4.3.	Upravljanje u hitnim slučajevima	4.2.3.7.
Odredbe o obavještanju putnika o bezbjednosti u vozu i u hitnim slučajevima	4.4.5.		
Osposobljenost voznog osoblja i drugog osoblja za postupanje u tunelima	4.6.1.	Stručna osposobljenost Posebni elementi za vozno osoblje i pomoćno osoblje	4.6.1. 4.6.3.2.3

4.4. Operativna pravila

Operativna pravila ne predstavljaju dio ocjene strukturnih podsistema su:

4.4.1. Pravila za hitneslučajeve u tunelima

U pogledu osnovnih zahtjeva iz tačke 3 ovog priloga, operativna pravila specifična za bezbjednost u tunelima su:

- a) praćenje stanja voza prije ulaska u tunel kako bi se otkrio svaki kvar štetan za njegovo kretanje i preduzele odgovarajuće mjere;
- b) u slučaju nezgode van tunela, voz sa kvarom zaustavlja se prije ulaska u tunel;
- đ) u slučaju nezgode unutar tunela, voz se odvozi van tunela ili do sledećeg mjesta za gašenje požara.

4.4.2. Plan za hitne slučajeve u tunelu dužem od 1 km

- a) plan za hitne slučajeve priprema se za svaki tunel u saradnji sa službama za reagovanje u hitnim slučajevima i relevantnim organima i željezničkim prevoznicima;
- b) plan za hitne slučajeve je usklađen sa raspoloživom opremom za samospašavanje, evakuaciju, gašenje požara i spašavanje;
- đ) detaljni scenariji nezgoda specifični za tunele prilagođeni lokalnim uslovima izrađuju se u planu za hitne slučajeve.

4.4.3. Vježbe u tunelima dužim od 1 km

- a) prije otvaranja jednog tunela ili serije tunela, izvodi se cjelovita vežba koja obuhvata postupke evakuacije i spasavanja, uključujući sve kategorije lica utvrđenim u planu za hitne slučajeve.
- b) u planu za hitne slučajeve određuje se kako se sve uključene organizacije mogu bliže upoznati sa infrastrukturom i koliko često treba realizovati posjete tunelu i simulacijske i druge vježbe.

4.4.4. Postupci izolacije i uzemljenja

- a) ako je potrebno isključenje napajanja vuče, upravljač infrastrukture provjerava da li su odgovarajući djelovi kontaktne mreže ili provodne šine isključene i o tome obavještava službe za reagovanje u hitnim slučajevima prije nego što one uđu u tunel ili dionicu tunela.
- b) za isključenje napajanja vuče odgovoran je upravljač infrastrukture.

c) odgovornost za uzemljenje i postupak uzemljenja određuju se u planu za hitne slučajeve.

4.4.5. Obavješćavanje putnika o bezbjednosti u vozu i u hitnim slučajevima

- a) željeznički prevoznici u hitnim slučajevima obavješćavaju putnike o bezbjednosnim postupcima u vozu i u tunelima.
- b) kada su te informacije u pisanoj ili usmenoj formi, one se saopštavaju najmanje na jeziku zemlje u kojoj voz saobraća i na engleskom jeziku.
- c) operativna pravila koja opisuju kako vozno osoblje obezbjeđuje potpunu evakuaciju voza kada je to neophodno, uključujući i ljude sa oštećenim sluhom koji mogu biti u zatvorenom prostoru.

4.4.6. Operativna pravila za vozove koji saobraćaju u tunelima

- 1) putnička vozna sredstva kategorije A smatraju se usaglašenim sa zahtjevima bezbjednosti u tunelima gdje rastojanje između mjesta za gašenje požara ili dužina tunela ne prelazi 5 km.
- 2) putnička vozna sredstva kategorije B smatraju se usaglašenim sa zahtjevima bezbjednosti u tunelima za željeznička vozila na svim prugama.
- 3) lokomotive za vuču teretnih vozova smatraju se usaglašenim sa zahtjevima bezbjednosti u tunelima za željeznička vozila na svim prugama, a upravljačima infrastrukture tunela dužih od 20 km dozvoljeno je da zahtjevaju lokomotive radnih sposobnosti ekvivalentnih sposobnostima putničkih voznih sredstava kategorije B za vuču teretnih vozova u tim tunelima.
- 4) vozila za posebne namjene smatraju se usaglašenim sa zahtjevima bezbjednosti u tunelima za željeznička vozila na svim prugama.
- 5) teretni vozovi mogu saobraćati u svim tunelima prema uslovima datim u tački 1.1.3.1. ovog priloga.

Saobraćanje željezničkih vozila kategorije A dozvoljeno je na prugama gdje rastojanje između mjesta za gašenje požara ili dužina tunela prelaze 5 km, kada u vozilima nema putnika.

Operativna pravila se utvrđuju da bi se izbjegla panika i spontana, nekontrolisana evakuacija u slučaju dužeg stajanja voza u tunelu bez pojave vruće ili hladne nezgode.

4.5. Pravila za održavanje

4.5.1. Infrastruktura

Prije puštanja tunela u rad, priprema se dokumentacija za održavanje kojom se utvrđuje najmanje:

- 1) spisak elemenata koji podliježu habanju, oštećenju, starenju ili drugim vidovima kvarenja ili razgradnje,
- 2) specifikacija ograničenja za upotrebu elemenata i opis mjera koje treba preduzeti kako bi se spriječilo prekoračenje tih ograničenja,
- 3) spisak elemenata koji su bitni za hitne slučajeve i upravljanje u tim slučajevima,
- 4) neophodni periodični pregledi i servisiranje radi obezbjeđenja pravilnog funkcionisanja djelova i sistema.

4.5.2. Održavanje željezničkih vozila

4.6. Stručne kvalifikacije

Stručne kvalifikacije osoblja neophodne za radnje specifične za bezbjednost u tunelu u okviru podistema u skladu sa operativnim pravilima iz tačke 4.4. ovog priloga, su:

4.6.1. Osposobljenost voznog i drugog osoblja za postupanje u tunelima

- a) stručno osoblje koje upravlja vozom i prati ga, kao i osoblje koje odobrava kretanje voza, mora da posjeduje znanje i sposobnost da to znanje primjenjuje pri postupanju u situacijama otežanog rada u slučaju nezgode.
- b) za osoblje koje obavlja zadatke pratnje vozova, primjenjuju se zahtjevi za regulisanje i upravljanje saobraćajem.
- c) vozno osoblje za regulisanje i upravljanje saobraćajem mora da posjeduje znanje o odgovarajućem ponašanju kojim se osigurava bezbjednost u tunelima, a naročito mora da bude sposobno da evakuše ljude u vozu kada se voz zaustavi u tunelu.
- d) davanje uputstava putnicima da pređu u sljedeća kola ili da izađu iz voza, kao i da ih izvedu iz voza na neko sigurno

mjesto.

- e) pomoćno osoblje u vozu (za usluge pripreme i dostave hrane, čišćenje), koje nije dio voznog osoblja, mora da bude obučeno da pomaže voznom osoblju.
- a) stručno osposobljavanje inženjera i rukovodilaca odgovornih za održavanje i rad podsistema obuhvata i bezbjednost u željezničkim tunelima.

4.7. Zdravstveni i bezbjednosni uslovi

4.7.1. Uređaj za samospasavanje

Posjednute vučne jedinice teretnih vozova opremaju se uređajem za samospasavanje za mašinovođu i druga lica u vozu, koji ispunjava zahtjeve iz Dijela A indeks 2 ili indeks 3 ovog priloga.

4.8. Registri infrastrukture i željezničkih vozila

4.8.1. Registar infrastrukture

Karakteristike infrastrukture unose se u Registru željezničke infrastrukture.

4.8.2. Registar željezničkih vozila

Karakteristike željezničkih vozila unose se u Evropski registar odobrenih tipova vozila.

5. ČINIOCI INTEROPERABILNOSTI

6. OCJENA USAGLAŠENOSTI I/ILI POGODNOSTI ZA UPOTREBU ČINILACA I VERIFIKACIJA PODSISTEMA

6.1. Podsystemi

6.1.1. EZ verifikacija

EZ verifikacija podsistema vrši se u skladu sa jednim od sledećih modula ili njihovom kombinacijom:

- Modul *SB*: EZ ispitivanje tipa
- Modul *SD*: EZ verifikacija zasnovana na sistemu upravljanja kvalitetom proizvodnog procesa
- Modul *SF*: EZ verifikacija zasnovana na verifikaciji proizvoda
- Modul *SG*: EZ verifikacija zasnovana na verifikaciji jedinice
- Modul *SH1*: EZ verifikacija zasnovana na potpunom sistemu upravljanja kvalitetom uz pregled projekta

6.1.2. Postupci EZ verifikacije podsistema (moduli)

- a) podnosilac zahtjeva bira jedan od modula ili kombinacije modula navedenih u sledećoj tabeli.

Postupci ocjene

Podsystem koji se ocjenjuje	Moduli <i>SB+SD</i>	Moduli <i>SB+SF</i>	Modul <i>SG</i>	Modul <i>SH1</i>
<i>Podsystem željeznička vozila</i>	X	X		X
<i>Podsystem energija</i>			X	X
<i>Podsystem infrastruktura</i>			X	X

- b) Karakteristike podsistema koji se ocjenjuju tokom relevantnih faza date su u Dijelu B ovog priloga.

6.1.3. Postojeća rješenja

Ako je neko postojeće rješenje već ocjenjeno za primjenu u uporedivim uslovima i već je u upotrebi, tada se primjenjuje:

Podnosilac zahtjeva dokazuje da su rezultati ispitivanja i verifikacije prethodne ocjene primjene usaglašeni sa propisanim zahtjevima.

6.1.4. Inovativna rješenja

- a) inovativna rješenja su tehnička rješenja koja ispunjavaju funkcionalne zahtjeve utvrđene ovim prilogom, ali nijesu potpuno usaglašena.
- b) ako se predlaže inovativno rješenje, proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik u Evropskoj uniji primjenjuje propisani postupak.

6.1.5. Ocjena održavanja

- a) notifikovano tijelo je odgovorno za sastavljanje tehničke dokumentacije koja sadrži dokumentaciju potrebnu za korišćenje i održavanje.
- b) notifikovano tijelo verifikuje samo da je dokumentacija potrebna za korišćenje i održavanje pripremljena, u skladu sa tačkom

- 4.5. ovog priloga.
c) notifikovano tijelo nije dužno da verificuje podatke sadržane u pripremljenoj dokumentaciji.

6.1.6. Ocjena operativnih pravila

Željeznički prevoznici i upravljači infrastrukture moraju da dokažu da ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim prilogom za svaki novi ili izmjenjen sertifikat o bezbjednosti za prevoz odnosno za upravljanje infrastrukturom.

6.2.7. Dodatni zahtjevi za ocjenu specifikacija u vezi sa upravljačima infrastrukture

6.2.8. Sprečavanje nedozvoljenog prilaza izlazima za hitne slučajeve i prostorijama za opremu

Ocjenom usaglašenosti potvrđuje se da:

- a) vrata za izlaz na površinu u hitnim slučajevima i vrata za tehničke prostorije imaju odgovarajuće brave;
- b) su odgovarajuće brave su usklađene sa opštom strategijom bezbjednosti za tunel i susjednu infrastrukturu;
- c) izlazi u hitnim slučajevima ne mogu da se zabrave sa unutrašnje strane i da putnici koji se evakušu mogu da ih otvore;
- d) za službe za reagovanje u hitnim slučajevima postoje rasporedi prilaza.

6.2.8.1. Otpornost na požar tunelske konstrukcije

Notifikovano tijelo ocjenjuje usaglašenost sa protivpožarnim zahtjevima za konstrukcije, u skladu sa tačkom 4.2.1.2 ovog priloga, upotrebom rezultata proračuna i/ili ispitivanja koje je obavio podnosilac zahtjeva ili koji su dobijeni ekvivalentnom metodom.

- 1) da bi se dokazalo da se integritet obloge tunela održava u vremenskom periodu koji je dovoljno dug da omogući samospašavanje, evakuaciju putnika i osoblja i djelovanje službi za reagovanje u hitnim slučajevima, dovoljno je dokazati da tunelska obloga može da izdrži temperaturu od 450°C na nivou plafona u tom istom periodu.
- 2) procjena otpornosti podvodnih tunela ili tunela koji mogu izazvati rušenje važnih susjednih objekata obavlja se u skladu sa odgovarajućom „krivom temperatura - vrijeme” koju izabere podnosilac zahtjeva.

Ova verifikacija nije neophodna za stjenovite tunele bez dodatne obloge.

6.2.8.2. Reagovanje građevinskog materijala na požar

Za ocjenu iz tačke 4.2.1.3 podtačka c) ovog priloga, prijavljeno tijelo provjerava samo da li postoji spisak materijala koji ne bi značajno doprinio požaru.

6.2.8.3. Oprema za samospašavanje, spašavanje i evakuaciju u slučaju udesa

- a) notifikovano tijelo provjerava da li je tehnička dokumentacija usaglašena sa zahtjevima iz tačke 4.2.1.5. ovog priloga i verificuje da vrata i pregrade koje odvajaju bezbjedno područje od tunela mogu da izdrže porast temperature u najbližoj tunelskoj cijevi.
- b) u slučaju kada se primjenjuje tačka 4.2.1.2 podtačka b) ovog priloga, vrata koja omogućavaju prilaz bezbjednom području mogu se ocjeniti prema drugačijoj krivoj od krive koja je izabrana u skladu sa tačkom 6.2.7.2 podtačka 2) ovog priloga.

6.2.8.4. Pristup i oprema za službe za reagovanje u hitnim slučajevima

Notifikovano tijelo potvrđuje, verifikovanjem tehničke dokumentacije i na osnovu drugih dokaza, da su ispunjeni zahtjevi iz tač. 4.2.1 i 4.4. ovog priloga.

6.2.8.5. Pouzdanost električnih instalacija

Notifikovano tijelo potvrđuje samo da li je izvedena ocjena načina rada u slučaju kvara u skladu sa tačkom 4.2.2.5 ovog priloga.

6.2.8. Dodatni zahtjevi za ocjenu specifikacija u vezi sa željezničkim prevoznicima

6.2.8.1. Uređaj za samospašavanje

7. SPROVOĐENJE

- a) Zahtjevi bezbjednost u željezničkim tunelima utvrđeni ovim prilogom ne primjenjuju se: na izmjene podsistema koji su već u eksploataciji osim ako se unapređuju ili obnavljaju.
- b) Ako nije drugačije utvrđeno u tački 7.3 ovog priloga, smatra se da nova željeznička vozila kategorije B usaglašena sa ovim prilogom postižu veću bezbjednost u pogledu požara i u tunelima od vozničkih sredstava koja nijesu usaglašena, a vozovi kategorije B usaglašeni sa ovim prilogom smatraju se pogodnim za bezbjednu integraciju.

7.1. Novi podsistemi

7.1.1. Opšte odredbe

- a) novi podsistemi su podsistemi koji su tek pušteni u rad
- b) ovaj prilog može da se primjenjuje i na vozila za posebne namjene.

7.1.2. Nova željeznička vozila

Za nova željeznička vozila primjenjuju se pravila sprovođenja utvrđena u tački 7.1.1. ovog priloga koja se odnose na lokomotive i putnička vozna sredstva.

7.1.3. Nova infrastruktura

7.2. Podsistemi koji su već u eksploataciji

7.2.1. Unapređenje ili obnova željezničkih vozila

U slučaju obnove ili unapređenja postojećih željezničkih vozila primjenjuju se pravila sprovođenja utvrđena u tački 7.1.2. ovog priloga koja se odnose na lokomotive i putnička vozna sredstva.

7.2.2. Mjere za unapređenje i obnovu tunela

Ako nije drugačije utvrđeno tačkom 7.3 ovog priloga rezultat radova na obnovi ili unapređenju mora obezbjediti održavanje ili poboljšanje kompatibilnosti stabilnih postrojenja sa željezničkim vozilima usaglašenim sa ovim prilogom.

7.2.3. Podsystem regulisanje i upravljanje saobraćajem

Kada se u eksploataciju pušta unapređen ili obnovljen tunel, primjenjuju se zahtjevi za nove tunele u skladu sa ovim prilogom.

7.2.4. Korišćenje novih željezničkih vozila u postojećim tunelima

Kategorija novih željezničkih vozila predviđenih za korišćenje u postojećim tunelima bira se u skladu sa tačkom 4.4.6 podtačka a) ovog priloga.

7.3. Specifični slučajevi

7.3.1. Opšte odredbe

specifični slučajevi klasifikovani su kao „T” slučajevi i „privremeni” slučajevi: planirano je da se mogu uključiti u ciljni sistem u budućnosti.

Dio A

Standardi ili normativni dokumenti navedeni u ovoj TSI

Broj indeksa	TSI		
	Karakteristike koje se ocjenjuju	tačka	Normativni dokument
1	Dizajn oznake za evakuaciju	4.2.1.5.5.	ISO 3864-1:2011
2	Specifikacija i ocjena uređaja za samospašavanje	4.7.1, 6.2.8.1	EN 402:2003 (MEST EN 402:2008)
3	Specifikacija i ocjena uređaja za samospašavanje	4.7.1, 6.2.8.1	EN 403:2004 (MEST EN 402:2008)
4	Uređaj za samospašavanje	6.2.8.1.	EN 13794:2002 (MEST EN 13794:2009)

Dio B

Ocjena podsistema

Za željeznička vozila, karakteristike podsistema koje se moraju ocjenjivati u različitim fazama projektovanja, razvoja i proizvodnje utvrđene su ovim prilogom za lokomotive i putnička vozna sredstva.

Za infrastrukturu i energiju, karakteristike podsistema koje se moraju ocjenjivati u različitim fazama projektovanja, razvoja i proizvodnje označene su sa X u sljedećoj tabeli.

<i>Karakteristike koje se ocjenjuju</i>	<i>Projekat nove pruge ili projekat unapređenja/obnove</i>		<i>Posebni postupci ocjene</i>
	<i>Razmatranje projekta</i>	<i>Montaža prije puštanja u eksploataciju</i>	
	1	2	
4.2.1.1. Sprečavanje nedozvoljenog pristupa izlazima u hitnim slučajevima i tehničkim prostorijama	X	X	6.2.7.1.
4.2.1.2. Otpornost na vatru tunelske konstrukcije	X		6.2.7.2.
4.2.1.3. Reagovanje građevinskog materijala na vatru	X		6.2.7.3.
4.2.1.4. Otkrivanje požara u tehničkim prostorijama	X	X	
4.2.1.5. Oprema za evakuaciju	X		6.2.7.4.
4.2.1.6. Pješačke staze za evakuaciju	X		
4.2.1.7. Mjesta za gašenje požara	X		
4.2.1.8. Komunikacija u hitnim slučajevima	X		
4.2.2.1. Sekcionisanje kontaktne mreže ili provodnih šina	X	X	
4.2.2.2. Uzemljenje kontaktne mreže ili provodnih šina	X	X	
4.2.2.3. Snabdjevanje električnom energijom	X		
4.2.2.4. Zahtjevi za električne kablove u tunelima	X		
4.2.2.5. Pouzdanost električnih instalacija	X		

Na osnovu člana 99 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Ministarstvo ekonomije donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O RADIO-FREKVENCIJAMA I USLOVIMA POD KOJIMA SE TE RADIO-FREKVENCije MOGU KORISTITI
BEZ ODOBRENJA**

Član 1

U Pravilniku o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se te radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja, ("Službeni list CG", br. 47/14, 50/14 i 64/18), Prilog mijenja se i glasi:

**„PRILOG
RADIO-FREKVENCije I USLOVI POD KOJIMA SE TE RADIO-FREKVENCije MOGU KORISTITI BEZ ODOBRENJA”**

1 UREĐAJI KRATKOG DOMETA (SRD)

Pod uređajima kratkog dometa (SRD) podrazumijevaju se radio predajnici koji omogućavaju jednosmjernu ili dvosmjernu komunikaciju i za koje je karakteristična mala sposobnost uzrokovanja štetne interferencije drugoj radiokomunikacionoj opremi.

1.1 Nespecificirani SRD uređaji

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na nespecificirane SRD uređaje, koji su prevashodno namijenjeni za telemetriju, telekomandu, alarme i druge slične primjene. Video aplikacije mogu biti korišćene samo u radio-frekvencijskim opsezima iznad 2,4 GHz. Ovom tačkom obuhvaćeni su i parametri opšte regulacije za uređaje koji koriste ultra širokopojasnu (UWB) tehnologiju, koji su primarno razvijeni sa ciljem da obezbijede komunikaciju korišćenjem UWB tehnologije u radio-frekvencijskim opsezima ispod 10,6 GHz, ali omogućavaju i druge vrste radio aplikacija.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za nespecificirane SRD uređaje dati su u Tabeli 1.

Tabela 1: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za nespecificirane SRD uređaje

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	13,553-13,567 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 330	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.9 Priloga	Ne
b	26,957-27,283 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
c1	26,990-27,000 MHz	100 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.8 Priloga	Ne
c2	27,040-27,050 MHz	100 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.8 Priloga	Ne
c3	27,090-27,100 MHz	100 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.8 Priloga	Ne
c4	27,140-27,150 MHz	100 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.8 Priloga	Ne
c5	27,190-27,200 MHz	100 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.8 Priloga	Ne
d	40,660-40,700 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
e	138,20-138,45 MHz	≤ 10 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
f1	169,4000-169,4750 MHz	500 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	≤ 50 kHz	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnose i tačke 1.2 i 1.10 Priloga	Ne
f2	169,4000-169,4875 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
f3	169,4875-169,5875 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 0,001\%$ osim za period 00:00 h - 06:00 h po lokalnom vremenu gdje je $D < 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.10 Priloga	Ne
f4	169,5875-169,8125 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
g1	433,050-434,790 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 10\%$ (n.1.1)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
g2	433,050-434,790 MHz	1 mW e.r.p. -13 dBm/10 kHz	bez ograničenja osim za (n.1.10)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Gustina snage ograničena na -13 dBm/10 kHz za širokopojasne modulacije pri širini opsega većoj od	Ne

							250 kHz	
g3	434,040-434,790 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja osim za (n.1.10)	≤ 25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
h0	862-863 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1%	≤ 350 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
h1.0	863-870 MHz (n.1.2)	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1% (n.1.18)	≤100 kHz za 47 ili više hopping kanala	ERC/REC 70-03		FHSS.	Ne
h1.1	865-868 MHz		D ≤ 1% (n.1.18)	≤50 kHz za 58 ili više hopping kanala	ERC/REC 70-03		FHSS. Na opseg se takođe odnose tačke 1.2, 1.3, i 1.11 Priloga	Ne
h1.2	863-870 MHz (n.1.2)	25 mW e.r.p. gustina snage: - 4,5 dBm/100 kHz	D ≤ 0,1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03		Izuzev FHSS.	Ne
h1.3	863-865 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.4	865-868 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.5	868-868,6 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.6	868,7-869,2 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.7	869,4-869,65 MHz	500 mW e.r.p.	D ≤ 10% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.8	869,7-870 MHz	5 mW e.r.p.	bez ograničenja osim za (n.1.10)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h1.9	869,7-870 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 1% ili LBT+AFA	Nije specificirano	ERC/REC 70-03			Ne
h2	870-874,4 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1 Za zaštitu ER-GSM (873-876 MHz): D ≤ 0,01% maksimalno vrijeme transmisije 5ms/1s	≤ 600 kHz	ERC/REC 70-03		Namijenjeno za nove implementacije. Na ovaj opseg se takođe odnosi tačka 1.2 Priloga.	Ne
h3	915-919,41 MHz	25 mW e.r.p.	D ≤ 0,1 Za zaštitu ER-GSM (918-921 MHz): D ≤ 0,01% maksimalno vrijeme transmisije 5ms/1s	≤ 600 kHz Izuzev za RFID kanale prepoznate u n.1.9 gdje se primjenjuje ≤ 400kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Namijenjeno za nove implementacije. Na ovaj opseg se takođe odnose tačke 1.2, 1.3 i 1.11 Priloga	Ne
i	2400-2483,5 MHz	10 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 440	Na ovaj radio-frekvencijski opseg se takođe odnose tačke 1.3 i 1.6 Priloga	Ne
j	5725-5875 MHz	25 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
k1	3100-4800 MHz				ECC/DEC/(06)04 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Opšta regulativa za UWB uređaje	Ne
k2	6000-9000 MHz				ECC/DEC/(06)04 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Opšta regulativa za UWB uređaje	Ne
l	6000-8500 MHz				ECC/DEC/(12)03 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Opšta regulativa za UWB uređaje	Ne
m	24,00-24,25 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
n1	57-64 GHz	100 mW e.i.r.p. primjenjuje se maksimalna izlazna snaga od 10 mW	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 305 550	Na ovaj opseg se odnosi tačka 1.6 Priloga	Ne
n2	61,0-61,5 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 305 550		Ne
o1	122,0-122,25 GHz	10 dBm e.i.r.p./250 MHz i -48 dBm/MHz pri elevaciji >30°	(n.1.7)	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 305 550		Ne
o2	122,25-123,0 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 305 550		Ne
p	244-246 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 305 550		Ne

Napomene uz Tabelu 1:

- n.1.1: Kada se primjenjuje ograničenje za radni ciklus (D), LBT ili ekvivalentne tehnike, iste se ne mogu podešavati od strane korisnika, a moraju biti garantovane odgovarajućim tehničkim mjerama. Za uređaje sa promjenljivom radio-frekvencijom ograničenje za radni ciklus (D) se primjenjuje na ukupnu transmisiju osim ukoliko se koristi LBT. Za LBT uređaje bez AFA ili ekvivalentne tehnike, primjenjuje se ograničenje radnog ciklusa (D).
- n.1.2: Izuzeti su podopsezi za alarme (vidjeti tačku 1.7 Priloga).
- n.1.3: Audio i video aplikacije su dozvoljene kada se koristi digitalna modulacija maksimalne širine opsega 300 kHz. Analogne i digitalne govorne aplikacije su dozvoljene sa maksimalnom širinom opsega ≤25 kHz. U podopsegu 563-865 MHz za govorne aplikacije se primjenjuju uslovi dati u tačkama 1.10 Priloga, respektivno.
- n.1.4: D može biti povećano na 1% ukoliko je opseg ograničen na 865-868 MHz.

- n.1.5: Za širokopojasne modulacije koje nisu FHSS, širine opsega 200 kHz do 3 MHz, D može biti povećano na 1% ukoliko je opseg ograničen na 865-868 MHz, a e.r.p. ≤ 10 mW.
- n.1.6: Gustina snage može biti povećana do 6,2 dBm/100 kHz i 0,8 dBm/100 kHz, ukoliko je opseg ograničen na 865-868 MHz i 865-870 MHz, respektivno.
- n.1.7: Ograničenja se mjere rms detektorom pri srednjem vremenskom trajanju 1 ms ili manje.
- n.1.8: Centralne radio-frekvencije raspoloživih kanala su 916,3 MHz, 917,5 MHz i 918,7 MHz.. Širina kanala je 400 kHz.
- n.1.9: D nije ograničeno za RFID emisije transpondera kojem odgovara RFID interogator (čitač) čije su centralne radne radio-frekvencije 916,3 MHz, 917,5 MHz, 918,7 MHz i 919,9 MHz.
- n.1.10: Audio i video aplikacije su isključene. Govorne aplikacije (analogne ili digitalne) širine opsega ≤ 25 kHz su dozvoljene sa tehnikama pristupa spektru kao što su LBT ili ekvivalentnim tehnikama, a predajnik mora sadržati senzor za kontrolu izlazne snage koji kontrolira predajnik na maksimalno vrijeme emitovanja od 1 minuta.
- n.1.11: LBT sa AFA se može koristiti kao zamjena za ograničenje D.
- n.1.12: Opsezi a), b), c1), c2), c3), c4), c5) d), g1), g2), g3), i), j), m), n1), n2), o1), o2) i p) takođe su predviđeni za industrijske, naučne kao i primjene u medicini, kako je utvrđeno Planom namjene radio-frekvencijskog spektra.
- n.1.13: Određeni kanali iz opsege h1.0), h1.1), h1.2) i h1.4) mogu biti zauzeti od strane RIFD koji rade sa većom snagom (detaljnije, vidjeti tačku 1.11 Priloga). Za smanjenje rizika smetnji od strane RIFD, SRD uređaji trebaju koristiti LBT sa AFA ili uzeti u obzir određeno odstojanje. U slučaju RIFD veće izračene snage ove vrijednosti tipično mogu varirati od 918 m (u zatvorenom prostoru) do 3,6 km (u otvorenom ruralnom prostoru). Kada transponder čiji je e.r.p. 20 dBm zauzima radio-frekvencijski spektar u preostalih 2,2 MHz, ove vrijednosti mogu varirati od 24 m (u zatvorenom prostoru) do 58 m (u otvorenom ruralnom prostoru).
- n.1.14: Susjedne opsege ispod 862 MHz i iznad 870 MHz mogu koristiti sistemi koji rade sa većom izračenom snagom.
- n.1.15: Korišćenje podopsega 873-876 MHz i 918-921 MHz za nespecifične SRD uređaje zahtjeva sprovođenje dodatnih mjera za smanjenje vjerovatnoće pojave interferencije kao što su ograničenje vremena prenosa kako je navedeno u ECC Izvještaju 200 (za ER-GSM i vojne sisteme detaljnije vidjeti tačku 1.3 Priloga).
- n.1.16: Susjedni opsezi ispod 915 MHz i iznad 876 MHz kao i 921 MHz mogu koristiti sistemi koji rade sa većom izračenom snagom.
- n.1.17: Proizvođači/dobavljači SRD uređaja koji koriste opseg 862-863 MHz dužni su procijeniti rizik i prihvatiti odgovornost pri odlučivanju o tome da li ovi uređaji mogu raditi u prisustvu visokih nivoa ambijentalnog šuma koji potiče od emisija van opsega LTE korisničkih terminala i skladu s tim dizajnirati/distribuirati ove uređaje.
- n.1.18: Radni ciklus (D) se primjenjuje na cijelu emisiju (ne na pojedinačni hopping kanal).

1.2 SRD uređaji za traženje, praćenje i prikupljanje podataka

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje za traženje, praćenje i prikupljanje podataka, a koji obuhvataju specifične uređaje koji služe za:

- Hitna otkrivanje zakopanih žrtava kao što su žrtve od lavine i otkrivanje vrijednih predmeta;
- Otkrivanje i izbjegavanje sudara;
- Mjerna očitavanja;
- Prikupljanje podataka, senzore i aktuatore u mrežnim podacima;
- Senzore (za komunalne usluge: voda, gas i struja; meteorološke instrumente; mjerenje nivoa zagađenja; prikupljanje podataka o okruženju, kao što je nivo alergena (polena, prašine), elektromagnetnog zagađenja (solarne aktivnosti), šuma) i aktuatore (kontrolnih uređaja za uličnu rasvjetu i semafore);
- WIA koje se koriste za bežične linkove u industrijskim okruženjima, uključujući nadzor i komunikaciju zaposlenih, bežične senzore i aktuatore.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za traženje, praćenje i prikupljanje podataka dati su u Tabeli 2.

Tabela 2: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za traženje, praćenje i prikupljanje podataka

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	442,2-450 kHz	7 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	Kontinualan talas (CW)-bez modulacije Kanalni razmak ≥ 150 Hz	ERC/REC 70-03	Otkrivanje i izbjegavanje sudara;	Ne
b	456,9-457,1 kHz	7 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	Kontinualan talas (CW)-bez modulacije	ERC/REC 70-03	EN 300 718 Hitno otkrivanje zakopanih žrtava i vrijednih predmeta. Centralna frekvencija 457 kHz	Ne
c	169,4-169,475 MHz	500 mW e.r.p.	D ≤ 10 %	≤ 50 kHz	ECC/DEC/(05)02 ERC/REC 70-03	EN 300 220 Mjerna očitavanja. Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.1 Priloga	Ne
c1	865-868 MHz (n.2.4)	500 mW e.r.p.	D $\leq 2,5$ % i APC (n.2.1) Za pristupnu tačku mreže: D ≤ 10 %	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	Mreže za prenos podataka (n.2.2 i n.2.3). APC može smanjiti predajnu snagu linka sa maksimuma na vrijednost ≤ 5 mW. Na ovaj opseg se odnose i tačke 1.1, 1.3 i 1.11 Priloga	Ne, osim za NAP
c2	870-874,4MHz	500 mW e.r.p.	D $\leq 2,5$ % i APC (n.2.1) Za zaštitu pristupnu tačku mreže: D $\leq 0,01$ %	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 303 204 Mreže za prenos podataka (n.2.2 i n.2.3). Svi nomadski i mobilni uređaji kontrolisu se posredstvom glavne pristupne tačke mreže (NAP).. Potrebna je APC koja može smanjiti predajnu snagu linka sa maksimuma na vrijednost ≤ 5 mW. Na ovaj opseg se odnose i tačka 1.1 Priloga	Ne, osim za NAP
c3	917,3-918,9 MHz (n.2.5)	500 mW e.r.p.	D $\leq 2,5$ % i APC (n.2.1) Za pristupnu tačku mreže: D $\leq 0,01$ %			Mreže za prenos podataka (n.2.2 i n.2.3). Svi nomadski i mobilni uređaji kontrolisu se	Ne, osim za NAP

							posredstvom glavne pristupne tačke mreže (NAP). Potrebna je APC koja može smanjiti predajnu snagu linka sa maksimuma na vrijednost ≤ 5 mW. Na ovaj opseg se odnose i tačke 1.1, 1.3 i 1.11 Priloga	
c4	915-919,4 MHz	25 mW e.r.p	$D \leq 0.01\%$				Mreže za prenos podataka (n.2.2 i n.2.3). Svi nomadski i mobilni uređaji kontrolišu se posredstvom glavne pristupne tačke mreže (NAP). Na ovaj opseg se odnose i tačke 1.1, 1.3 i 1.11 Priloga	Ne, osim za NAP
d	5725-5875 MHz	≤ 400 mW e.i. r.p.	APC (n.2.1) Oprema mora imati implementiran odgovarajući mehanizam zajedničkog korišćenja spektra (npr. DFS ili DAA) (n.2.6)	≤ 1 MHz i ≤ 20 MHz	ERC/REC 70-03	EN 303 258	Korištenje za WIA. APC može smanjiti e.i.r.p. na vrijednost ≤ 25 mW. Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.1 Priloga	Da

Napomene uz Tabelu 2:

- n.2.1: Alternativno druge tehnike za smanjenje vjerovatnoće pojave interferencije kojima se obezbjeđuje ekvivalentan nivo kompatibilnosti.
- n.2.2: Pristupna tačka mreže u mrežama za prenos podataka je fiksna zemaljski uređaj kratkog dometa koji ima funkciju tačke povezivanja drugih uređaja kratkog dometa u mrežama za prenos podataka do servisnih platformi izvan mreža za prenos podataka. Termin mreža za prenos podataka odnosi se na nekoliko SRD uređaja, uključujući pristupnu tačku mreže, kao mrežnu komponentu i bežične konekcije koje ih povezuju.
- n.2.3: Obavezno je prijavljivanje za NAP u cilju administriranja zajedničkog korišćenja lokacija i/ili u cilju primjene tehnika za smanjenje vjerovatnoće pojave interferencije kako bi se obezbijedila zaštita radio službama.
- n.2.4: Emitovanje je dozvoljeno samo unutar opsega 865,6-865,8 MHz, 866,2-866,4 MHz, 866,8-867 MHz i 867,4-867,6 MHz.
- n.2.5: Emitovanje je dozvoljeno samo unutar opsega 917,3-917,7 MHz i 918,5-918,9 MHz.
- n.2.6: DFS je obavezan u opsegu 5725-5850 MHz da bi se obezbijedila adekvatna zaštita radiolokacijskoj službi (uključujući i radare sa frekvencijskim skakanjem), DAA je obavezna u opsegu 5855-5875 MHz za zaštitu ITS, u opsegu 5725-5875 MHz za zaštitu BFWA, i u opsegu 5795-5815 MHz za zaštitu TTT primjena.

1.3 Širokopolasni sistemi za prenos podataka

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na širokopolasne sisteme za prenos podataka koji uključuju:

- Mreže za prenos podataka u opsegu 863-868 MHz;
- Bežične pristupne sisteme uključujući lokalne radio mreže (WAS/RLANs) u radio-frekvencijskom opsegu 2400-2483,5 MHz, 5150-5350 MHz i 5470-5725 MHz;
- Višegigabitne WAS/RLANs u opsegu 57-66 GHz.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za širokopolasne sisteme za prenos podataka dati su u Tabeli 3.

Tabela 3: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za širokopolasne sisteme za prenos podataka

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	863-868 MHz	25 mW e.r.p.	$D \leq 2,8\%$ Za pristupnu tačku mreže: $D \leq 10\%$ (n.3.1)	> 600 kHz ≤ 1 MHz	ERC/REC 70-03		Korišćenje za mreže za prenos podataka.	Ne, osim za spoljne pristupne tačke mreže
a2	915,8-919,4 MHz	25 mW e.r.p.	$D \leq 2,8\%$ Za pristupnu tačku mreže: $D \leq 10\%$ (n.3.1)	> 600 kHz ≤ 1 MHz	ERC/REC 70-03		Mreže za prenos podataka (n.3.1 i n.3.2). Svi nomadski i mobilni uređaji kontrolišu se posredstvom glavne pristupne tačke mreže (NAP). Na ovaj opseg se odnose i tačke 1.1, 1.2 i 1.11 Priloga	Ne, osim za NAP
b	2400-2483,5 MHz	100 mW e.i.r.p.	Oprema posjeduje implementiran odgovarajući mehanizam za zajedničko korišćenje spektra (npr. LBT, DAA)	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 328	Za širokopolasne modulacije, izuzev FHSS, maksimalna gustina e.i.r.p. je ograničena na 10 mW/MHz	Ne, osim za spoljne bežične pristupne sisteme
c1	5150-5350 MHz (n.3.1)	200 mW maksimalna srednja e.i.r.p.	bez ograničenja		ECC/DEC/(08)01	EN 301 893	Koristi samo za unutrašnje bežične pristupne sisteme. Maksimalna srednja gustina e.i.r.p. ograni-	Ne

							čena na 10 mW/MHz u svakom podopsegu širine 1 MHz	
c2	5470-5725 MHz (n.3.1)	1 W max srednja e.i.r.p.	bez ograničenja		ECC/DEC/(04)08	EN 301 893	Koristi i za spoljne i za unutrašnje bežične pristupne sisteme. Maksimalna srednja gustina e.i.r.p. ograničena na 50 mW/MHz u svakom podopsegu širine 1 MHz	Ne, osim za za spoljne bežične pristupne sisteme
c1	57-71 GHz	40 dBm e.i.r.p. 23 dBm/MHz gustina e.i.r.p.	Oprema posjeduje implementiran odgovarajući mehanizam za zajedničko korišćenje spektra			EN 302 567	Fiksne instalacije za upotrebu u otvorenom prostoru nisu dozvoljene.	Ne
c2	57-71 GHz	40 dBm e.i.r.p. 23 dBm/MHz gustina e.i.r.p. i maksimalna predajna snaga od 27 dBm na ulazu ili uzlazima antene	Oprema posjeduje implementiran odgovarajući mehanizam za zajedničko korišćenje spektra		ECC Report 228			Ne
c3	57-71 GHz	55 dBm e.i.r.p. 38 dBm/MHz gustina e.i.r.p. i dobitak predajne antene ≥ 30 dBi	Oprema posjeduje implementiran odgovarajući mehanizam za zajedničko korišćenje spektra		ECC Report 228			Ne
d	57-66 GHz	40 dBm srednja e.i.r.p. Ako je implemetirana kontrola predajne snage, ova vrijednost odgovara najvećem nivou snage u opsegu kontrole za vrijeme trajanja predajnog impulsa	Oprema posjeduje implementiran odgovarajući mehanizam za zajedničko korišćenje spektra (npr. LBT, DAA)	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 567	Fiksne instalacije za upotrebu u otvorenom prostoru nisu dozvoljene. Maksimalna srednja gustina e.i.r.p. je ograničena na 13 dBm/MHz.	Ne

Napomene uz Tabelu 3:

- n.3.1: Pristupna tačka mreže u mrežama za prenos podataka je fiksna zemaljski uređaj kratkog dometa koji ima funkciju tačke povezivanja drugih uređaja kratkog dometa u mrežama za prenos podataka do servisnih platformi izvan mreža za prenos podataka. Termin mreža za prenos podataka odnosi se na nekoliko SRD uređaja, uključujući pristupnu tačku mreže, kao mrežnu komponentu i bežične konekcije koje ih povezuju.
- n.3.2: Obavezno je prijavljivanje za NAP u cilju administriranja zajedničkog korišćenja lokacija i/ili u cilju primjene tehnika za smanjenje vjerovatnoće pojave interferencije kako bi se obezbijedila zaštita radio službama.
- n.3.3: WAS/RLAN sistemi koji rade u opsegu 5250-5350 MHz i 5470-5725 MHz moraju imati mogućnost kontrole predajne snage (TPC), koja obezbjeđuje, u prosjeku, faktor slabljenja od najmanje 3 dB u odnosu na maksimalno dozvoljenu izlaznu snagu sistema. Ukoliko se ne upotrebljava kontrola predajne snage (TPC) maksimalno dozvoljena srednja e.i.r.p. i odgovarajuća srednja gustina e.i.r.p. moraju biti redukovane za 3 dB u odnosu na vrijednosti date u odgovarajućim posebnim napomenama za ove opsege. Zaštita odgovarajućeg nivoa mora se obezbijediti tehnikama smanjenja snage shodno zahtjevima za detekciju, radni režim i odziv, kao što je navedeno u Preporuci ITU-R M.1652 (Annex 1), da bi se obezbijedilo kompatibilno funkcionisanje sa radio-determinacijskim sistemima (radarima). Osim prethodnog, treba obezbijediti da vjerovatnoća selekcije kanala bude ista za sve raspoložive kanale, u cilju obezbjeđivanja, u prosjeku, približno uniformne raspodjele opterećenja navedenih opsega.

1.4 SRD uređaji za primjene u željeznici

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje za primjene u željeznici i koji mogu biti namijenjeni za sljedeće aplikacije:

- Balise up-link (zemlja-voz) sisteme uključujući Eurobalise (opseg a),
- Loop up-link (zemlja-voz) sisteme uključujući Euroloop (opseg b),
- Balise "tele-powering" i down link (voz-zemlja) sisteme uključujući Eurobalise i aktivaciju Loop/Euroloop aplikacija (opseg c) i
- Sisteme za automatsku identifikaciju vozila uključujući kočenje posredstvom radarskih senzora na nivou željezničkog ukrštanja (opseg d).

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za primjene u željeznici dati su u Tabeli 4.

Tabela 4: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za primjene u željeznici

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	984-7484 kHz	9 dBμA/m na 10 m	D ≤ 1%	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 608	Emitovanje samo po prijemu Balise / Eurobalise tele-powering signala od voza. Centralna frekvencija 4234 kHz	Ne
b	7,3-23,0 MHz	-7 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 609	Maksimalna jačina polja u podopsegu	Ne

							širine od 10 kHz, prostorno usrednjena na svakih 200 m dužine. Emitovanje samo u pristvu voza. Signal proširenog spektra, kodna dužina: 472 Chips. Centralna frekvencija 13,547 MHz	
c	27,090-27,100 MHz	42 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 608	"Tele-powering" i down-link signal za Balise / Eurobalise. Opciono se može koristiti i za aktiviranje Loop/Euroloop aplikacija. Centralna frekvencija 27,095 MHz	Ne
d	76-77 GHz	55 dBm vršna e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 301 091	Sistem za identifikaciju vozila uključujući kočenje posredstvom radarskih senzora na nivou željezničkog ukrštanja. Srednja snaga 50 dBm ili 23,5 dBm za impulsni radar. Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.5 Priloga	Ne

1.5 Putno-transportna i saobraćajna telemetrija (RTTT)

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na radio sisteme za transportnu i saobraćajnu telemetriju (putna, željeznička i vodena, s različitim tehničkim ograničenjima za svaku od navedenih), upravljanje saobraćajem, navigaciju i upravljanje mobilnošću. Tipična korištenja odnose se na interfejs između različitih vidova transporta, komunikaciju između vozila, između vozila i fiksni infrastrukturnih instalacija, kao i radarske sisteme. Radar na motornom vozilu definiše se kao pokretni radarski uređaj koji podržava funkcije automobila.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za RTTT uređaje dati su u Tabeli 5.

Tabela 5: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za RTTT uređaje

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	5795-5805 MHz	2 W e.i.r.p. 8 W e.i.r.p.	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 300 674		Ne
b	5805-5815 MHz	2 W e.i.r.p. 8 W e.i.r.p.	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 300 674		Ne
c	5875-5925 MHz	23 dBm/MHz e.i.r.p. 33 dBm e.i.r.p. sa TPC sa 30 dB	10 MHz	ECC/DEC/(08) 01	EN 302 571	ITS	Ne
d1	21,65-26,65 GHz			ECC/DEC/(04) 10 ERC/REC 70-03	EN 302 288	Automobilski radari kratkog dometa (SRR). Nova SRR oprema se više ne može stavljati na tržište. Postojeća oprema se može koristiti do kraja upotrebe vozila.	Ne
d2	24,25 -26,65 GHz			ECC/DEC/(04) 10 ERC/REC 70-03	EN 302 288	Automobilski radari kratkog dometa (SRR) SRR oprema se može stavljati na tržište do 1. januara 2018. godine. Ovaj datum se produžava za 4 godine za SRR opremu montiranu na motornim vozilima za koje je potvrda o usaglašenosti izdata prije 1. januara 2018. godine.	Ne
e1	24,050-24,075 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 302 858	Radari na vozilima	Ne
e2	24,075-24,150 GHz	0,1 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 302 858	Radari na vozilima	Ne
		100 mW e.i.r.p.	DT ≤ 4μs/40 kHz za svakih 3 ms	ERC/REC 70-03	EN 302 858	Automobilski radari. Pristup spektru i tehnike u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave	Ne

							interferencije dati su za uređaje montirane iza amortizera. Ako se vrši montiranje bez amortizera, primjenjuje se ograničenje maksimalnog DT od 3µs/40kHz za svakih 3 ms. Pored ograničenja maksimalnog DT, primjenjuje se ograničenje od 250 kHz za minimalni opseg modulacije (za FMCW ili signale sa frekvencijskim korakom) ili minimalni trenutni opseg (za impulsne signale).	
			DT ≤ 1ms/40 kHz za svakih 40 ms				Automobilski radari. Pristup spektru i tehnike u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije dati su za uređaje montirane iza amortizera ili bez amortizera. Pored ograničenja maksimalnog DT, primjenjuje se ograničenje od 250 kHz za minimalni opseg modulacije (za FMCW ili signale sa frekvencijskim korakom) ili minimalni trenutni opseg (za impulsne signale).	Ne
e3	24,150-24,250 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja		ERC/REC 70-03	EN 302 858	Radari na vozilima	Ne
f	63-64 GHz	40 dBm			ECC/DEC/(09)01	EN 302 686	ITS	Ne
g1	76-77 GHz	55 dBm vršna e.i.r.p.	(n.5.1)	bez razmaka	ERC/REC 70-03 ECC Report 262	EN 301 091	Samo za vozila na putevima i infrastrukturne sisteme. Prosječna snaga iznosi 50 dBm, a za pulsne radare 23,5 dBm. Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.4 Priloga	Ne
g2	76-77 GHz				ECC/DEC/(16)01 ERC/REC 70-03	EN 303 360	Za radare za detekciju prepreka kod upravljanja letjelicama s rotorima (elisama). Korištenje nije dozvoljeno u blizini radio-astronomskih opservatorija.	Ne
h	77-81 GHz	-3 dBm/MHz e.i.r.p. 55 dBm vršna e.i.r.p.			ECC/DEC/(04)03	EN 302 264	Automobilski radari kratkog dometa (SRR).	Ne

Napomena uz Tabelu 5:

n.5.1: Fiksni transportni radari infrastrukturnih sistema moraju imati sposobnost skeniranja u cilju ograničenja vremena osvjetljenja i obezbijediti minimalno vrijeme tišine da bi se omogućila koegzistencija sa automobilskim radarima.

1.6 SRD uređaji za primjene u radio-determinaciji

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje koji se koriste u radio-determinaciji. Parametri dati ovom tačkom obuhvataju i opremu za detekciju pokreta i uzbunu. Radio-determinacija podrazumijeva određivanje pozicije, brzine i/ili drugih karakteristika objekta, odnosno obezbjeđivanje informacija o navedenim karakteristikama, na osnovu poznavanja propagacije radio talasa.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za primjene u radio-determinaciji dati su u Tabeli 6.

Tabela 6: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za primjene u radio-determinaciji

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	30 MHz-12,4 GHz			ECC/DEC/(06)08 ERC/REC 70-03		Zemljani i zidni radarski sistemi za sondiranje	Ne
b	2200-8000 MHz			ECC/DEC/(07)01 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Senzori za materijale u građevinarstvu	Ne
c	2400,0-2483,5 MHz	25 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	ERC/DEC/(01)08 ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
d	3100-4800 MHz			ECC/REC/(11)09 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Za UWB sisteme za praćenje lokacije tipa 2 (LT2)	Ne
e	3100-4800 MHz			ECC/REC/(11)10 ERC/REC 70-03	EN 302 065	Za UWB primjene za praćenje lokacije u hitnim situacijama i nepogodama (LAES)	Ne
f1	4,5-7,0 GHz	-41,3 dBm/MHz e.i.r.p. van zatvorenog testnog rezervoara	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 302 372	Sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima (TLPR)	Ne
f2	8,5-10,6 GHz	-41,3 dBm/MHz e.i.r.p. van zatvorenog testnog rezervoara	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 302 372	Sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima (TLPR). Za opseg 10,6 GHz-10,7 GHz, neželjena izračena emisija van rezervoara mora biti manja od -60 dBm/MHz e.i.r.p.	Ne
f3	24,05-24,25 GHz	-41,3 dBm/MHz e.i.r.p. van zatvorenog testnog	bez ograničenja	ERC/REC 70-03	EN 300 440	Sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima (TLPR)	Ne

		rezervoara						
f4	57-64 GHz	-41,3 dBm/MHz e.i.r.p. van zatvorenog testnog rezervoara	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 372	Sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima (TLPR)	Ne
f5	75-85 GHz	-41,3 dBm/MHz e.i.r.p. van zatvorenog testnog rezervoara	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 372	Sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima (TLPR)	Ne
g1	6,0-8,5 GHz			bez razmaka	ECC/DEC/(11)02 ERC/REC 70-03	EN 302 729	Sonde za radarsko određivanje nivoa koje se koriste u industriji (LPR).	Ne
g2	24,05-26,5 GHz			bez razmaka	ECC/DEC/(11)02 ERC/REC 70-03	EN 302 729	Sonde za radarsko određivanje nivoa koje se koriste u industriji (LPR).	Ne
g3	57-64 GHz			bez razmaka	ECC/DEC/(11)02 ERC/REC 70-03	EN 302 729	Sonde za radarsko određivanje nivoa koje se koriste u industriji (LPR).	Ne
g4	75-85 GHz			bez razmaka	ECC/DEC/(11)02 ERC/REC 70-03	EN 302 729	Sonde za radarsko određivanje nivoa koje se koriste u industriji (LPR).	Ne
h	9200-9500 MHz	25 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
i	9500-9975 MHz	25 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
j	10,5-10,6 GHz	500 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
k	13,4-14,0 GHz	25 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
l	17,1-17,3 GHz	+26 dBm e.i.r.p.	DAA	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440	Zemaljski sintetički radari (GBSAR). Posebni zahtjevi za antenski dijagram radara i implementaciju DAA tehnike primjenjuju se prema ETSI standardu EN 300 440	Ne
m	24,05-24,25 GHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.1 Priloga	Ne
n1	100 Hz-148 kHz	46 dBuV/m na rastojanju 10 m na 100 Hz van NMR uređaja	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03		Uređaji sa zatvorenom primjenom nuklearne magnetne rezonanse (NMR). Jačina magnetnog polja opada 10dB/decadi iznad 100 Hz	Ne
n2	148-5000 kHz	-15 dBuV/m na rastojanju 10 m van NMR uređaja	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03		Uređaji sa zatvorenom primjenom nuklearne magnetne rezonanse (NMR)	Ne
n3	5000 kHz-30 MHz	-5 dBuV/m na rastojanju 10 m van NMR uređaja	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03		Uređaji sa zatvorenom primjenom nuklearne magnetne rezonanse (NMR)	Ne
n4	30-130 MHz	-36 dBm e.i.r.p. van NMR uređaja	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03		Uređaji sa zatvorenom primjenom nuklearne magnetne rezonanse (NMR)	Ne

1.7 Alarmi

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na alarmne sisteme, uključujući alarme za uzbunjivanje i alarme za sigurnost i bezbjednost. Pojedini opsezi su predviđeni za sljedeće primjene:

- opsezi a), b), c) i e) za alarme;
- opseg d) za alarme za uzbunjivanje.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za alarme dati su u Tabeli 7.

Tabela 7: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za alarme

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI Standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a) 868,600-868,700 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 1,0\%$	25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Cijeli opseg se može koristiti kao jedan kanal za prenos podataka velikom brzinom	Ne
b) 869,200-869,250 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$	25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Alarmi za uzbunjivanje	Ne
c) 869,250-869,300 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 0,1\%$	25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
d) 869,300-869,400 MHz	10 mW e.r.p.	$D \leq 1,0\%$	25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne
e) 869,650-869,700 MHz	25 mW e.r.p.	$D \leq 10\%$	25 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220		Ne

1.8 SRD uređaji za upravljanje modelima

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje za upravljanje modelima u svrhu kontrole kretanja modela u vazduhu, na zemlji ili iznad ili ispod površine vode.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za upravljanje modelima dati su u Tabeli 8.

Tabela 8: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za upravljanje modelima

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a1	26990-27000 kHz	100 mW e.r.p.	bez ograničenja	10 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 220	Na ovaj opseg se odnosi i tačka 1.1 Priloga	
a2	27040-27050 kHz							
a3	27090-27100 kHz							
a4	27140-27150 kHz							
a5	27190-27200 kHz							
b	34,995-35,225 MHz	100 mW e.r.p.	bez ograničenja	10 kHz	ERC/DEC(01)11 ERC/REC 70-03	EN 300 220	Samo za leteće modele	Ne
c1	40,66-40,67 MHz	100 mW e.r.p.	bez ograničenja	10 kHz	ERC/DEC(01)12 ERC/REC 70-03	EN 300 220		
c2	40,67-40,68 MHz							
c3	40,68-40,69 MHz							
c4	40,69-40,7 MHz							

1.9 SRD uređaji za indukcione aplikacije

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje za indukcione aplikacije koje obuhvataju imobilizaciju automobila, identifikaciju životinja, alarmne sisteme, detekciju kablova, kontrolu zagađenja, ličnu identifikaciju, bežične govorne veze, kontrolu pristupa, detektore blizine, prenos podataka ka ručnim uređajima, automatsku identifikaciju artikala, bežične sisteme upravljanja, automatsku naplatu putarine i protiv-provalne sisteme uključujući RF indukcione protiv-provalne sisteme.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za indukcione aplikacije dati su u Tabeli 9.

Tabela 9: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za indukcione aplikacije

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI Standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a0	100 Hz-9 kHz	82 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka		EN 303 660	Veličina antene < 1/20 talasne dužine (n.9.1)	Ne
a1	9-90 kHz (n.9.2)	72 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena. Nivo polja signala opada 3 dB/oct na 30 kHz	Ne
a2	90-119 kHz	42 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena	Ne
a3	119-135 kHz (n.9.1 i n.9.2)	66 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena. Nivo polja signala opada 3 dB/oct na 119 kHz	Ne
b	135-140 kHz	42 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena	Ne
c	140-148,5 kHz	37,7 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena	Ne
d	400-600 kHz	-8 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	Samo za RFID. U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena. Maksimalna jačina polja je definisana u opsegu širine 10 kHz. Maksimalno dozvoljena ukupna jačine magnetnog polja je -5 dB μ A/m na 10m za sisteme koji koriste širinu opsega veću od 10kHz kada se mjeri na centralnoj frekvenciji uz poštovanje ograničenja gustine (-8 dB μ A/m za širinu opsega od 10kHz). Ovi	Ne

							sistemi trebaju da rade sa minimalnom radnom širinom opsega od 30kHz.	
e	3155-3400 kHz	13,5 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena	Ne
f	6765-6795 kHz	42 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330		Ne
g	7400-8800 kHz	9 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330		Ne
h	10200-11000 kHz	9 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330		Ne
i	13,553-13,567 MHz	42 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	(n.9.3)	ERC/REC 70-03	EN 300 330		Ne
j	13,553-13,567 MHz	60 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	(n.9.3)	ERC/REC 70-03 ECC Report 208	EN 300 330	Samo za RFID	Ne
k1	148,5 kHz-5 MHz	-15 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330 EN 302 536	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena. Maksimalna jačina polja je definisana u opsegu širine 10 kHz. Maksimalno dozvoljena ukupna jačina polja je -5 dBμA/m na 10 m za sisteme koji koriste širinu opsega veću od 10 kHz uz poštovanje ograničenja gustine (-15 dBμA/m u opsegu 10 kHz)	Ne
K2	5-30 MHz	-20 dBμA/m na 10 m	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 330	U slučaju korišćenja spoljašnje antene, može se koristiti samo "loop coil" antena. Maksimalna jačina polja je definisana u opsegu širine 10 kHz. Maksimalno dozvoljena ukupna jačina polja je -5 dBμA/m na 10 m za sisteme koji koriste širinu opsega veću od 10 kHz uz poštovanje ograničenja gustine (-20 dBμA/m u opsegu 10 kHz)	Ne

Napomene uz Tabelu 9:

- n.9.1: RFID uređaji koji rade u opsegu 119-135 kHz moraju zadovoljiti spektralnu masku datu u standardu EN 300 330. Na ovaj način će biti omogućeno jednovremeno korišćenje različitih pod-opsega unutar opsega 90-148,5 kHz.
- n.9.2: Uređaji koji rade u opsegu 13,56 MHz moraju zadovoljiti masku emitovanja i zahtjeve antene za sve kombinovane frekvencijske segmente (uključujući granice u podopsegu k1) i k2)) kao što je i opisano u standardu EN 300 330. Na ovaj način će biti omogućeno jednovremeno korišćenje podopsega i) i j) zajedno sa granicama podopsega k1) i k2).

1.10 Radio-mikrofoni i pomagala za osobe oštećenog sluha

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na radio-mikrofone (poznati i kao bežični mikrofoni), uključujući i pomagala za osobe oštećenog sluha (poznati i kao pomoćni slušni aparati) i bežične i audio i multimedijalne streaming sisteme. Radio-mikrofoni su mali predajnici, male snage (tipično 50 mW ili manje), dizajnirani da se nose na tijelu ili u ruci, za prenos zvuka. Predajnici su izrađeni za specifične korisnike i mogu varirati od malih i prenosnih uređaja do modula koji se montiraju u reku kao dio višekanalnog sistema. Slušni aparati su specifične aplikacije radio mikrofona koje prenose akustični signal radija do prijemnika slušnih pomagala. Bežični audio i multimedijalni streaming sistemi se koriste za audio/video emitovanje i audio/video signale za sinhronizovanje uključujući bežične zvučnike i bežične slušalice. Predajnici male snage koji rade u opsegu za FM radiodifuziju 87,5 MHz do 108 MHz (Band II low power FM transmitter) se koriste za realizaciju RR veze između ličnog audio uređaja, uključujući i mobilni telefon, i sistema u autu ili u kućnom okruženju itd. Pomoćni slušni sistemi (ALS) su za upotrebu od strane osoba oštećenog sluha na javnim mjestima kao što su aerodromi, željezničke stanice, crkve i pozorišta gdje je predajnik konektovan na audio program ili sistem javnog razglasa, a prijemnik se nosi od strane osoba oštećenog sluha ili je integrisan u slušna pomagala korisnika.

Donji opsezi se koriste za sljedeće primjene:

- opsezi b), c1), c2), d) i g) za pomoćne slušne uređaje (ALD),
- opsezi a1), e), f1), f2), f3), f4), g), h1), h2), h3), j1), j2) i j3) za radio-mikrofone,
- opsezi g) i j2) za bežične i multimedijalne streaming sisteme,
- opseg a2) za predajnike male snage koji rade u opsegu za FM i
- opseg i) za pomoćne slušne sisteme
- opseg a0) za indukcione „loop“ sisteme koji su namijenjeni za pomaganje osobama sa oštećenim sluhom.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za radio-mikrofone i pomagala za osobe oštećenog sluha dati su u Tabeli 10.

Tabela 10: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za radio-mikrofone i pomagala za osobe oštećenog sluha

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI Standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a 0	100 Hz-9 kHz	100 dB μ A/m na 10 m	bez ograničenja	Nije specificirano		Indukcioni „loop“ sistemi koji su namijenjeni za pomaganje osobama sa oštećenim sluhom. Veličina antene < 1/20 talasne dužine (n.10.1)	Ne	
a 1	29,7-47,0 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja	50 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 422		Ne
a 2	87,5-108 MHz	50nW e.r.p.	Bez ograničenja	200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 301 357	Predajnici male snage koji rade u opsegu za FM	Ne
b	169,4-174 MHz	10 mW e.r.p.	Bez ograničenja	50kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Pomoćni slušni uređaj. Na principu podešavanja.	Da
c 1	169,4-169,475 MHz	500 mW e.r.p.	Bez ograničenja	≤50kHz	ERC/REC 70-03 ECC/DEC/(05)02	EN 300 422	Pomoćni slušni uređaj. Na ovaj opseg se odnose tačke 1.1. i 1.12 Priloga	Da
c 2	169,4875-169,5875 MHz	500 mW e.r.p.	Bez ograničenja	≤50kHz	ERC/REC 70-03 ECC/DEC/(05)02	EN 300 422	Pomoćni slušni uređaj.	Da
d	173,965-216 MHz	10 mW e.r.p.	(n.10.2 i n.10.3)	≤50 kHz	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Pomoćni slušni uređaj. Na principu podešavanja.	Da
e	174-216 MHz	50 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja.	Ne
f 1	470-786 MHz	50 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja.	Ne
f 2	786-789 MHz	12 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja.	Ne
f 3	823-826 MHz	20 mW e.i.r.p. / 100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ECC/DEC/(09)03, Annex 3 ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja.	Ne
f 4	826-832 MHz	100 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ECC/DEC/(09)03, Annex 3 ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja.	Ne
g	863-865 MHz	10 mW e.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422 EN 301 357	Radio-mikrofone, bežični audio i multimedijalni streaming sistemi. Radio-frekvencijski opseg je takođe identifikovan u Prilogu 1.	Ne
h 1	1350-1400 MHz	20 mW e.r.p. / 50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja/SSP	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Za opremu koja se nosi na tijelu ili opremu koja koristi SSP implementiranu za opseg 1350-1400 MHz ograničeno na 50 mW.	Ne
h 2	1492-1518 MHz	50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja. Ograničeno na unutrašnju upotrebu.	Ne
h 3	1518-1525 MHz	50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Na principu podešavanja. Ograničeno na unutrašnju upotrebu.	Ne
i	1656,5-1660,5 MHz	2mW e.i.r.p./ 600 kHz e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03 ECC Report 270	EN 300 422	Pomoćni slušni sistemi	Ne
j 1	1785-1795 MHz	20 mW e.i.r.p. / 50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Radio-mikrofone. Za opremu koja se nosi na tijelu ili opremu koja koristi SSP implementiranu za opseg 1785-1804,8 MHz ograničeno na 50 mW.	Ne
j 2	1795-1800 MHz	20 mW e.i.r.p. / 50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422 EN 301 357	Radio-mikrofone uključujući i bežične audio i multimedijalne streaming uređaje. Individualno licenciranje može biti zahtijevano. Za opremu koja se nosi na tijelu ili opremu koja koristi SSP implementiranu za opseg 1785-1804,8 MHz ograničeno na 50 mW.	Ne
j 3	1800-1804,8 MHz	20 mW e.i.r.p. / 50 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	Nije specificirano	ERC/REC 70-03	EN 300 422	Za opremu koja se nosi na tijelu ograničeno na 50 mW e.i.r.p.	Ne

Napomene uz Tabelu 10:

n.10.1: Veličina antene je rastojanje njene dvije najudaljenije tačke.

n.10.2: Minimalna vrijednost polja koja se štiti za DAB prijemnik je 35 dB μ V/m kako bi se obezbijedila zaštita DAB prijemnika smještenog na 1,5m od pomoćnog slušnog uređaja (ALD) i ona je predmet mjerenja jačine DAB signala napravljenih oko mjesta gdje radi ALD.

n.10.3: Pomoćni slušni uređaj treba obavezno da radi barem 300kHz udaljen od icense zauzetog DAB kanala.

1.11 SRD uređaji za primjene u radio-frekvencijskoj identifikaciji

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na uređaje za radio-frekvencijsku identifikaciju (RFID) koji uključuju npr. uređaje za automatsku identifikaciju artikala, sisteme za nalaženje izgubljene imovine, alarmne sisteme, uređaje za kontrolu zagađenja, ličnu identifikaciju, kontrolu pristupa, detektore blizine, protiv-provalne sisteme, sisteme za lociranje, sisteme za prenos podataka ka ručnim uređajima i bežične sisteme za kontrolu. Ostale vrste RFID sistema mogu se koristiti u skladu sa drugim relevantnim tačkama ovog priloga.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za RFID uređaje dati su u Tabeli 11.

Tabela 11: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za RFID uređaje

Radio-frekvencija/opseg		Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI Standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	865-868 MHz	2 W e.r.p. (n.11.1)	(n.11.4)	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 302 208	Operativan samo kada je neophodno izvoditi namjeravane operacije, npr. kada se očekuje da postoje RFID tagovi.	Ne
a1	865,0-865,6 MHz	100 mW e.r.p.	bez ograničenja	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 302 208	(n.11.3)	Ne
a2	865,6-867,6 MHz	2 W e.r.p.	bez ograničenja	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 302 208	(n.11.3)	Ne
a3	867,6-868,0 MHz	500 mW e.r.p.	bez ograničenja	≤ 200 kHz	ERC/REC 70-03	EN 302 208	(n.11.3)	Ne
b	915-921 MHz	4 W e.r.p. (n.11.2.)	Za ER-GSM zaštitu (918-921 MHz, gdje je primjenljivo), DAA se zahtijeva	≤ 400 kHz		EN 302 208	Ovaj radio-frekvencijski opseg je takođe identifikovan u tački 1.1 Priloga. Operativan samo kada je neophodno izvoditi namjeravane operacije, npr. kada se očekuje da postoje RFID tagovi.	Ne
c1	2446-2454 MHz	≤500 mW e.i.r.p.	bez ograničenja	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440		Ne
c2	2446-2454 MHz	>500 mW - 4W e.i.r.p.	D ≤15% Treba koristiti FHSS tehniku	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 300 440	Nivoi snaga iznad 500 mW su ograničeni na upotrebu unutar zgrade i radni ciklus (D) za sve emisije mora biti manje od 15% u bilo kom periodu trajanja 200 ms (30 ms ON / 170 ms OFF)	Ne

Napomene uz Tabelu 11:

- n.11.1: Ispitivačke emisije u opsegu a) sa 2 W e.r.p. su dozvoljene samo na četiri kanala sa centralnim frekvencijama 865,7 MHz, 866,3 MHz, 866,9 MHz i 867,5 MHz sa maksimalnom širinom opsega od 200kHz.
- n.11.2: Emisije interogatora u opsegu b) sa 4 W e.r.p. su dozvoljene samo na četiri kanala sa centralnim frekvencijama 916,3 MHz, 917,5 MHz, 918,7 MHz i 919,9 MHz sa maksimalnom širinom opsega od 200kHz.
- n.11.3: Upotreba uređaja RFID interogatora koji su stavljeni na tržište prije datuma povlačenja odluke EC Decision 2006/804/EC je dozvoljena u skladu sa odredbama EC Decision 2006/804/EC (vidjeti podopsege a1), a2) i a3)) prije datuma povlačenja.
- n.11.4: Maksimalni period neprekidne emisije interogatora na kanalu neće preći 4s i period između uzastopnih emisija interogatora na istom kanalu će biti barem 100 ms kako bi se obezbijedila najefikasnija upotreba kanala radi opšte dobrobiti svih korisnika.
- n.11.5: U opsegu c2) bilo koje emisije od RFID uređaja mjereno van zgrade na rastojanju 10 m ne smiju preći jačinu polja koja potiče od RFID uređaja snage 500 mW montiranog van zgrade mjereno na istom rastojanju. Kada se zgrada sastoji od većeg broja prostorija, kao što su prodavnice u pasažu ili tržnom centru onda mjerenja treba da budu u odnosu na granice prostorija korisnika unutar zgrade.
- n.11.6: U opsezima a1), a2) i a3) centralne frekvencije kanala su 864,9 MHz + (0,2 MHz * redni broj kanala).
- n.11.7: Raspoloživi redni brojevi kanala za svaki opseg su: za opseg a1) - kanali sa rednim brojem 1 do 3, za opseg a2) - kanali sa rednim brojem 4 do 13, za opseg a3) - kanali sa rednim brojem 14 do 15.
- n.11.7: Određenoj opremi se može dozvoliti rad u više pod-opsega.
- n.11.8: Tehnika "frekvencijskog skakanja" ili druge tehnike proširenog spektra (*spread spectrum*) ne smiju se koristiti.
- n.11.9: RFID uređaji čija snage može preći 500 mW moraju biti opremljeni automatskom kontrolom snage u cilju smanjenja izračene snage ispod 500 mW. Automatska kontrola snage mora garantovati smanjenje snage na maksimalnih 500 mW u slučajevima kada se uređaj kreće i koristi van granica zgrade korisnika ili gore opisanih prostorija.

1.12 Aktivni medicinski implant i njima pridružene periferije

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na aktivne medicinske implante i njima pridružene periferije.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za aktivne medicinske implante i njima pridružene periferije dati su u Tabeli 12.

Tabela12: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za aktivne medicinske implante i njima pridružene periferije

Radio-frekvencija/opseg	Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	9-315 kHz	30 dBμA/m na 10 m	D ≤10%	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 195	Primjena za sisteme aktivnih medicinskih implanta ultranske snage koji koriste tehnike indukcione petlje za potrebe telemetrije	Ne
b	30,0-37,5 MHz	1 mW e.r.p.	D ≤10%	bez razmaka	ERC/REC 70-03	EN 302 510	Primjena za medicinske membranske implante ultranske snage za mjerenje krvnog pritiska	Ne
c1	401-402 MHz	25 μW e.r.p.	bez ograničenja	25 kHz Pojedinačni uređaji mogu da koriste susjedne kanale i da na taj način povećaju širinu opsega do 100 kHz	ECC/DEC/(01)17	EN 302 537	ULP-AMI	Ne
c2	402-405 MHz	25 μW e.r.p.	bez ograničenja	25 kHz Pojedinačni uređaji mogu da koriste susjedne kanale i da na taj način povećaju širinu opsega do 300 kHz	ECC/DEC/(01)17	EN 301 839	ULP-AMI	Ne
c3	405-406 MHz	25 μW e.r.p.	bez ograničenja	25 kHz Pojedinačni uređaji mogu da koriste susjedne kanale i da na taj način povećaju širinu opsega do 100 kHz	ECC/DEC/(01)17	EN 302 537	ULP-AMI	Ne
d	2483,5-2500 MHz	10 dBm e.i.r.p.	LBT+AFA i D < 10%	1 MHz	ERC/REC 70-03	EN 301 559	Za aktivne medicinske implante male snage i njima pridružene periferije, na koje se odnosi usaglašeni standard koji se primjenjuje. Pojedinačni predajnici mogu kombinovati susjedne kanale na dinamičkoj osnovi za povećanje širine opsega iznad 1 MHz. Periferne jedinice su samo za unutrašnju (indoor) upotrebu. Ovaj radio-frekvencijski opseg je tačno identifikovan u tački 1.2 Priloga.	Ne

1.13 SRD uređaji za prikupljanje medicinskih podataka i njima pridružene periferije

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih i regulatornih parametara koji se odnose na SRD uređaje za prikupljanje medicinskih podataka i njima pridružene periferije i uključuje prenos ne-zvučnih podataka prema i sa medicinskih uređaja koji služe u svrhu nadgledanja, dijagnostikovanja i liječenja pacijenata u zdravstvenim ustanovama ili u kući pacijenta, uključujući:

- ULP-WMCE primjene za zdravstvene pretrage kod koje imaju za cilj dobijanje slike visoke rezolucije pacijentovog probavnog trakta čime se obezbjeđuje neinvazivna dijagnostika i liječenje gastrointestinalnih oboljenja;
- Medicinski mrežni sistem tijela (MBANS) za bežično umrežavanje male snage mnoštva senzora i/ili pokretača kao što su hab uređaji postavljeni na/oko ljudskog tijela.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za prikupljenje medicinskih podataka i njima pridružene periferije dati su u Tabeli 13.

Tabela 13: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje za prikupljenje medicinskih podataka i njima pridružene periferije

Radio-frekvencija/opseg		Maksimalna snaga ili jačina magnetnog polja	Pristup spektru i zahtjevi u pogledu smanjenja vjerovatnoće pojave interferencije	Modulacija/kanalni razmak	Referentni ECC dokument	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	430-440 MHz	-50 dBm/100kHz max e.i.r.p. gustina ali ne prelazi ukupnu snagu od -40dBm/10MHz (objije granice su za mjerenje van pacijentovog tijela)	bez ograničenja	≤ 10 MHz	EN 303 520	ULP-WMCE	Ne
b1	2483,5-2500 MHz	1 mW e.i.r.p.	Adekvatni mehanizmi podjele spektra će biti implementiran i na opremi i D ≤ 10 %	≤ 3 MHz	EN 303 203	MBANS, primjena samo u zdravstvenim ustanovama. Ovaj opseg je identifikovan u tački 1.12 Priloga	Ne
b2	2483,5-2500 MHz	10 mW e.i.r.p.	Adekvatni mehanizmi podjele spektra će biti implementiran i na opremi i D ≤ 2 %	≤ 3 MHz	EN 303 203	MBANS, primjena samo u kući pacijenta. Ovaj opseg je identifikovan u tački 1.12 Priloga	Ne

2 UREĐAJI KRATKOG DOMETA (SRD) KOJI KORISTE ULTRA ŠIROKOPOJASNU TEHNOLOGIJU (UWB)

Pod ultra širokopojasnom (UWB) tehnologijom podrazumijeva se tehnologija za radiokomunikacije na kratkim rastojanjima, kod koje se energija generiše i prenosi raširena u radio-frekvencijskom opsegu veoma velike širine (značajno veće od 50 MHz), koji može preklapati više opsega namijenjenih različitim radiokomunikacionim službama. SRD uređaji koji koriste UWB tehnologiju mogu se koristiti za komunikacije, mjerenja, lociranje, nadzor i primjene u medicini.

2.1 Opšti parametri za SRD uređaje sa UWB tehnologijom

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i opštih tehničkih parametara koji se odnose na SRD uređaje sa UWB tehnologijom. Tehnički uslovi se ne odnose na uređaje koji se koriste na fiksnoj spoljašnjoj lokaciji ili koji su povezani na fiksnu spoljašnju antenu, uređaje koji su instalirani u letjećim modelima, avionima i drugim vazduhoplovima i uređaje instalirane na vozilima u putnom i željezničkom saobraćaju.

Radio-frekvencijski opsezi i opšti tehnički parametri za SRD uređaje sa UWB tehnologijom dati su u Tabeli 14.

Tabela 14: Radio-frekvencijski opsezi i opšti tehnički parametri za SRD uređaje sa UWB tehnologijom

Radio-frekvencijski opseg		Maksimalna srednja spektralna gustina e.i.r.p.	Maksimalna vršna e.i.r.p. (definisana za opseg širine 50 MHz)	Referentni ECC dokument	Obavezno prijavljivanje
a	ispod 1,6 GHz	-90 dBm/MHz	-50 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
b	1,6-2,7 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
c	2,7 -3,4 GHz (n.14.1 i n.14.2)	-70 dBm/MHz	-36 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
d	3,4-3,8 GHz (n.14.1 i n.14.2)	-80 dBm/MHz	-40 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
e	3,8-4,2 GHz (n.14.1 i n.14.2)	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
f	4,2-4,8 GHz (n.14.1 i n.14.2)	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
g	4,8-6 GHz	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
h	6-8,5 GHz	-41,3 dBm/MHz	0 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
i	8,5-10,6 GHz (n.14.2)	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
j	iznad 10,6 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne

Napomene uz Tabelu 14:

- n.14.1: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz, uređajima sa implementiranom LDC tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustinom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisano za opseg širine 50 MHz.
- n.14.2: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz i 8,5-9 GHz, uređajima sa implementiranom DAA tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustinom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisano za opseg širine 50 MHz.

2.2 SRD uređaji sa UWB tehnologijom koji su instalirani na vozilima u putnom i željezničkom saobraćaju

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji su instalirani na vozilima u putnom i željezničkom saobraćaju.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji su instalirani na vozilima u putnom i željezničkom saobraćaju dati su u Tabeli 15.

Tabela 15: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji su instalirani na vozilima u putnom i željezničkom saobraćaju

Radio-frekvencijski opseg		Maksimalna srednja spektralna gustina e.i.r.p.	Maksimalna vršna e.i.r.p. (definisana za opseg širine 50 MHz)	Referentni ECC dokument	Obavezno prijavljivanje
a	ispod 1,6 GHz	-90 dBm/MHz	-50 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
b	1,6-2,7 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
c	2,7 -3,4 GHz (n.15.1 i n.15.2)	-70 dBm/MHz	-36 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
d	3,4-3,8 GHz (n.15.1 i n.15.2)	-80 dBm/MHz	-40 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne

e	3,8-4,2 GHz (n.15.1 i n.15.2)	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
f	4,2-4,8 GHz (n.15.1 i n.15.2)	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
g	4,8-6 GHz	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
h	6-8,5 GHz (n.14.1 i n.14.3)	-53,3 dBm/MHz	-13,3 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
i	8,5-10,6 GHz (n.15.2)	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne
j	iznad 10,6 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(06)04	Ne

Napomene uz Tabelu 15:

- n.15.1: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz i 6-8,5 GHz, uređajima sa implementiranom LDC tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. Za emisije van vozila primjenjuje se ograničenje maksimalne srednje spektralne gustine e.i.r.p. od -53,3 dBm/MHz pri elevacionim uglovima većim od 0°.
- n.15.2: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz i 8,5-9 GHz, uređajima sa implementiranom DAA tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. Obavezna je upotreba TPC tehnike sa rasponom kontrole od 12 dB (srednja spektralna gustina e.i.r.p. u opsegu od -41,3 dBm/MHz do -53,3 dBm/MHz). Za emisije van vozila primjenjuje se ograničenje maksimalne srednje gustine e.i.r.p. od -53,3 dBm/MHz pri elevacionim uglovima većim od 0°.
- n.15.3: Unutar opsega 6-8,5 GHz, uređajima sa implementiranom TPC tehnikom i spoljnim ograničenjem od -53,3 dBm/MHz je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz.

2.3 Kontaktni SRD uređaji sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na kontaktne SRD uređaje sa UWB tehnologijom kod kojih UWB uključen samo u slučaju direktnog kontakta sa materijalom koji se ispituje a u cilju detekcije lokacije objekta u nekoj strukturi ili za određivanje fizičkih karakteristika materijala.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za kontaktne SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala dati su u Tabeli 16.

Tabela 16: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za kontaktne SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna srednja spektralna gustina e.i.r.p.	Maksimalna vršna e.i.r.p. (definisana za opseg širine 50 MHz)	Referentni ECC dokument	Obavezno prijavljivanje	
a	ispod 1,73 GHz	-85 dBm/MHz (n.16.1)	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
b	1,73-2,2 GHz	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
c	2,2-2,5 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
d	2,5-2,69 GHz	-65 dBm/MHz (n.16.1 i n.16.2)	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
e	2,69-2,7 GHz (n.16.4)	-55 dBm/MHz (n.16.3)	-15 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
f	2,7-2,9 GHz	-70 dBm/MHz (n.16.1)	-30 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
g	2,9-3,4 GHz	-70 dBm/MHz (n.16.1, n.16.6 i n.16.7)	-30 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
h	3,4-3,8 GHz (n.16.4)	-50 dBm/MHz (n.16.2, n.16.6 i n.16.7)	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
i	3,8-4,8 GHz	-50 dBm/MHz (n.16.6 i n.16.7)	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
j	4,8-5 GHz (n.16.4)	-55 dBm/MHz (n.16.2 i n.16.3)	-15 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
k	5-5,25 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
l	5,25-5,35 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
m	5,35-5,6 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
n	5,6-5,65 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
o	5,65-5,725 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
p	5,725-6 GHz	-50 dBm/MHz	-10 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
q	6-8,5 GHz	-41,3 dBm/MHz (n.16.5)	-0 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
r	8,5-9 GHz	-65 dBm/MHz (n.16.7)	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
s	9-10,6 GHz	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
t	iznad 10,6 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne

Napomene uz Tabelu 16:

- n.16.1: Uređajima koji koriste LBT mehanizam ili drugi ekvivalentni mehanizam, opisan u standardu EN 302 065-4-1, je dozvoljeno da rade u opsezima 1,215-1,73 GHz sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -70 dBm/MHz i u opsezima 2,5-2,69 GHz i 2,7-3,4 GHz sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -50 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 10dBm/50MHz
- n.16.2: Da bi se zaštitilo rad drugih radiokomunikacionih sistema, instalacije koje nisu fiksne moraju zadovoljiti sledeće zahtjeve za ukupnu izračenu snagu:
- u opsezima 2,5-2,69 GHz i 4,8-5 GHz ukupna spektralna gustina e.i.r.p. mora biti 10 dB manja u odnosu na maksimalnu spektralnu gustinu e.i.r.p.;
  - u opsegu 3,4-3,8 GHz ukupna spektralna gustina e.i.r.p. mora biti 5 dB manja u odnosu na maksimalnu spektralnu gustinu e.i.r.p.
- n.16.3: Da bi se zaštitili opsezi 2,69-2,7 GHz i 4,8-5 GHz koje koristi radio-astronomska služba, ukupna spektralna gustina e.i.r.p. mora biti ispod -65 dBm/MHz.
- n.16.4: Ograničeno korišćenje na D = 10% po sekundi.
- n.16.5: Nisu dozvoljene spoljašnje fiksne instalacije.
- n.16.6: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz, uređajima sa implementiranom LDC tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. Za emisije van vozila primjenjuje se ograničenje maksimalne srednje spektralne gustine e.i.r.p. od -53,3 dBm/MHz pri elevacionim uglovima većim od 0°. LDC tehnika i njene granice su definisane standardom ETSI EN 302 065-1. Kada je primijenjena LDC tehnika primjenjuje se i napomena n.16.5.
- n.16.7: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz i 8,5-9 GHz, uređajima sa implementiranom DAA tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustoćom e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. DAA tehnika i njene granice su definisane standardom ETSI EN 302 065-1. Kada je primijenjena DAA tehnika primjenjuje se i napomena n.16.5.

2.4 Bezkontaktni SRD uređaji sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na kontaktne SRD uređaje sa UWB tehnologijom kod kojih UWB uključen samo u blizini materijalom koji se ispituje i usmjeren u njegovom pravcu, a u cilju detekcije lokacije objekta u nekoj strukturi ili za određivanje fizičkih karakteristika materijala.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za bezkontaktnu SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala dati su u Tabeli 17.

Tabela 17: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za bezkontaktnu SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji se koriste za ispitivanje materijala

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna srednja spektralna gustina e.i.r.p.	Maksimalna vršna e.i.r.p. (definisana za opseg širine 50 MHz)	Referentni ECC dokument	Obavezno prijavljivanje	
a	ispod 1,73 GHz	-85 dBm/MHz (n.17.1)	-60 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
b	1,73-2,2 GHz	-70 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
c	2,2-2,5 GHz	-50 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
d	2,5-2,69 GHz	-65 dBm/MHz (n.17.1 i n.17.2)	-40 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne

e	2,69-2,7 GHz (n.17.4)	-70 dBm/MHz (n.17.3)	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
f	2,7-2,9 GHz	-70 dBm/MHz (n.17.1)	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
g	2,9-3,4 GHz	-70 dBm/MHz (n.17.1, n.17.6 i n.17.7)	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
h	3,4-3,8 GHz (n.17.4)	-70 dBm/MHz (n.17.2, n.17.6 i n.17.7)	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
i	3,8-4,8 GHz	-50 dBm/MHz (n.17.6 i n.17.7)	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
j	4,8-5 GHz (n.17.4)	-55 dBm/MHz (n.17.2 i n.17.3)	-30 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
k	5-5,25 GHz	-55 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
l	5,25-5,35 GHz	-50 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
m	5,35-5,6 GHz	-50 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
n	5,6-5,65 GHz	-50 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
o	5,65-5,725 GHz	-65 dBm/MHz	-40 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
p	5,725-6 GHz	-60 dBm/MHz	-35 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
q	6-8,5 GHz	-41,3 dBm/MHz (n.17.5)	-0 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
r	8,5-9 GHz	-65 dBm/MHz (n.17.7)	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
s	9-10,6 GHz	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne
t	iznad 10,6 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(07)01	Ne

Napomene uz Tabelu 17:

- n.17.1: Uređajima koji koriste LBT mehanizam ili drugi ekvivalentan mehanizam, opisan u standardu EN 302 065-4-1, dozvoljeno je da rade u opsegu 1,215-1,73 GHz sa maksimalnom srednjom spektralnom gustošću e.i.r.p. od -70 dBm/MHz i u opsezima 2,5-2,69 GHz i 2,7-3,4 GHz sa maksimalnim srednjom spektralnom gustošću e.i.r.p. od -50 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 10dBm/50MHz.
- n.17.2: U cilju zaštite radio službi kao što je definisano od strane ITU-a, instalacije koje nisu fiksne moraju ispunjavati sljedeći zahtjev po pitanju ukupne spektralne gustošće izračene snage:
- a) U radio-frekvencijskim opsezima 2,5-2,69 GHz i 4,8-5 GHz ukupna spektralna gustošća izračene snage mora biti 10dB manja u odnosu na maksimalnu spektralnu gustošću e.i.r.p.
- b) U radio-frekvencijskom opsegu 3,4-3,8 GHz ukupna spektralna gustošća izračene snage mora biti 5dB manja u odnosu na maksimalnu spektralnu gustošću e.i.r.p.
- n.17.3: U cilju zaštite radio-astronomske službe u opsezima 2,69-2,7 GHz i 4,8-5,0 GHz ukupna spektralna gustošća izračene snage mora biti manja od -65 dBm/MHz.
- n.17.4: Ograničeno korišćenje na D = 10% po sekundi.
- n.17.5: Nisu dozvoljene vanjske fiksne instalacije.
- n.17.6: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz, uređajima sa implementiranom LDC tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustošću e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. LDC tehnika i njene granice su definisane standardom ETSI EN 302 065-1. Kada je primijenjena LDC tehnika primjenjuje se i nota n.17.4.
- n.17.7: Unutar opsega 3,1-4,8 GHz i 8,5-9 GHz, uređajima sa implementiranom DAA tehnikom je dozvoljeno da rade sa maksimalnom srednjom spektralnom gustošću e.i.r.p. od -41,3 dBm/MHz i maksimalnom vršnom e.i.r.p. od 0 dBm, definisanom za opseg širine 50 MHz. DAA tehnika i njene granice su definisane standardom ETSI EN 302 065-1. Kada je primijenjena DAA tehnika primjenjuje se i nota n.17.4.

2.5 SRD uređaji sa UWB tehnologijom koji se koriste na vazduhoplovima (aircraft)

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na SRD uređaje sa UWB tehnologijom koji mogu da se koriste na vazduhoplovima.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za UWB uređaje na vazduhoplovima dati su u Tabeli 18

Tabela 18: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za UWB uređaje na vazduhoplovima

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna srednja spektralna gustošća e.i.r.p.	Maksimalna vršna e.i.r.p. (definisana za opseg širine 50 MHz)	Referentni ECC dokument	Obavezno prijavljivanje	
a	ispod 1,6 GHz	-90 dBm/MHz	-50 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
b	1,6-2,7 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
c	2,7-3,4 GHz	-70 dBm/MHz	-36 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
d	3,4-3,8 GHz	-80 dBm/MHz	-40 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
e	3,8-4,2 GHz	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
f	4,2 - 4,8 GHz	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
g	4,8 - 6 GHz	-70 dBm/MHz	-30 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
h	6 - 6,650 GHz	-41,3 dBm/MHz	0 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
i	6,650-6,6752 GHz	-62,3 dBm/MHz	-21 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
j	6,6752 - 8,5 GHz	-41,3 dBm/MHz	0 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
k	8,5 - 10,6 GHz	-65 dBm/MHz	-25 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne
l	iznad 10,6 GHz	-85 dBm/MHz	-45 dBm	ECC/DEC/(12)03	Ne

3 TERMINALI U KOPNENIM MOBILNIM PMR/PAMR/PPDR SISTEMIMA

Pod terminalima u kopnenim mobilnim PMR/PAMR/PPDR sistemima u smislu ovog pravilnika podrazumijevaju se ručne/prenosne i mobilne radio stanice koje rade u tim sistemima.

3.1 PMR 446 terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na analogne i digitalne ručne portabilne PMR 446 terminale sa integrisanom antenom, koji rade u simpleksnom režimu rada i namijenjeni su za prenos govora i kratkih poruka.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za analogne i digitalne PMR 446 terminale dati su u Tabeli 19.

Tabela 18: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za analogne i digitalne PMR 446 terminale

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna snaga	Maksimalno time-out vrijeme predajnika	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	446,0-446,2 MHz (n.19.1)	500 mW e.r.p.	180 sec	12,5 kHz za analogne / 6,25 kHz ili 12,5 kHz za digitalne	ECC/DEC/(15)05	EN 303 405	Analogni i digitalni PMR 446 terminali	Ne

Napomene uz Tabelu 19:

n.19.1: Analogni PMR 446 terminali koji rade u opsegu 446,0-446,2 MHz treba da koriste robusnije prijemnike, kakvi su specificirani u ETSI TS 103 326 ili ekvivalentnim tehničkim specifikacijama.

3.2 Digitalni PMR/PAMR/PPDR terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na terminale u uskopojasnim i širokopojasnim digitalnim kopnenim mobilnim PMR/PAMR/PPDR sistemima, koji rade pod kontrolom mreže za koju je izdato odgovarajuće odobrenje.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na digitalne PMR/PAMR/PPDR terminale dati su u Tabeli 20.

Tabela 20: Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na digitalne PMR/PAMR/PPDR terminale

Radio-frekvencijski opseg	Kanalni razmak	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 68-87,5 MHz 146-174 MHz 406,1-410 MHz 410-430 MHz 440-450 MHz 450-470 MHz	6,25 kHz 12,5 kHz 25 kHz 50 kHz 100 kHz 150 kHz 200 kHz	ECC/DEC/(19)02	EN 300 086 EN 300 113 EN 300 219 EN 300 296 EN 300 341 EN 300 390 EN 300 471 EN 301 166 EN 302 561 EN 303 039	Terminali u kopnenim mobilnim PMR/PAMR sistemima (uskopojasni sistemi sa kanalnim razmakom do 25 kHz i širokopojasni sistemi sa kanalnim razmakom do 200 kHz)	Ne
b 410-430 MHz 450-470 MHz	1,25 MHz	ECC/DEC/(19)02	EN 301 526	CDMA-PAMR terminali	Ne
	1,4 MHz 3 MHz 5 MHz	ECC/DEC/(19)02		LTE FDD terminali	Ne
	200 kHz	ECC/DEC/(19)02		NB-IoT terminali	Ne
	125 kHz do 250 kHz	ECC/DEC/(19)02		LPWAN terminali	Ne
c 380-385/390-395 MHz	12,5 kHz	ECC/DEC/(08)05	EN 300 113	Terminali u PPDR sistemima sa kanalnim razmakom od 12,5 kHz (DMR, TETRAPOL, Project 25 i dr.)	Ne
	25 kHz	ECC/DEC/(08)05	EN 300 113 EN 302 561	Terminali u PPDR sistemima sa kanalnim razmakom od 25 kHz (TETRA i dr.)	Ne
d 380-470 MHz na bazi podešavanja	50 kHz do 200 kHz	ECC/DEC/(08)05	EN 301 502 EN 301 511 EN 302 561	Terminali u PPDR sistemima sa kanalnim razmakom do 200 kHz (TETRA TAPS, TETRA TEDS i dr.)	Ne
	1,25 MHz	ECC/DEC/(08)05	EN 301 526	Terminali u PPDR sistemima sa kanalnim razmakom većim od 200 kHz (CDMA-PAMR)	Ne
e 410-415/420-425 MHz 411-416/421-426 MHz 412-417/422-427 MHz	1,4 MHz 3 MHz 5 MHz	ECC/DEC/(16)02		BB-PPDR terminali	Ne
f 450,5-456/460,5-466 MHz 452-457,5/462-467,5 MHz	1,4 MHz 3 MHz 5 MHz	ECC/DEC/(16)02		BB-PPDR terminali	Ne
g 698-703/753-758 MHz 703-733/758-788 MHz 733-736/788-791 MHz	3 MHz 5 MHz	ECC/DEC/(16)02		BB-PPDR terminali	Ne

4 TERMINALI U JAVNIM ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na terminale koji rade pod kontrolom zemaljskih mreža posredstvom kojih se pružaju javne elektronske komunikacione usluge (TRA-ECS), a za koje je izdato odgovarajuće odobrenje.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za TRA-ECS terminale dati su u Tabeli 21.

Tabela 21: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za TRA-ECS terminale

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 694-790 MHz	ECC/DEC/(15)01 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
b 790-862 MHz	ECC/DEC/(09)03 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
c 876-880/921-925 MHz	ECC/DEC/(02)05 ERC/DEC/(95)01 ECC/DEC/(02)10	EN 301 511	GSM-R mobilni terminali	Ne
d 880-915/925-960 MHz	ERC/DEC/(94)01 ERC/DEC/(97)02 ECC/DEC/(06)13 ECC/DEC/(12)01	EN 301 511 EN 301 908	GSM mobilni terminali MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
e 1710-1785/1805-1880 MHz	ERC/DEC/(95)03 ECC/DEC/(06)13 ECC/DEC/(12)01	EN 301 511 EN 301 908	DCS1800 mobilni terminali MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
f 1920-1980/2110-2170 MHz	ECC/DEC/(06)01 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
g 2300-2400 MHz	ECC/DEC/(14)02 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
h 2500-2690 MHz	ECC/DEC/(05)05 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
i 3400-3600 MHz	ECC/DEC/(11)06 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne
		EN 302 326-3	BWA terminali (n.21.1)	Ne
j 3600-3800 MHz	ECC/DEC/(11)06 ECC/DEC/(12)01	EN 301 908	MFCN (TRA-ECS) terminali	Ne

Napomene uz Tabelu 21:

n.21.1: Radio-frekvencijski opseg 3400-3600 MHz može se koristiti za BWA najkasnije do 22. 04. 2022. godine.

5 MCV i MCA sistemi

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na sisteme za pružanje mobilnih komunikacionih usluga na plovilima (MCV) unutar teritorijalnih voda Crne Gore i u kabinama vazduhoplova vazduhoplova (MCA) tokom preleta kroz vazdušni prostor Crne Gore.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za MCV i MCA sisteme dati su u Tabeli 22.

Tabela 22: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za MCV i MCA sisteme

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC Dokument	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 880-915 MHz/925-960 MHz (n.22.1)	ECC/DEC/(08)08	MCV sistemi (GSMOBV)	Ne
b 1710-1785 MHz/1805-1880 MHz (n.22.1 i n.22.2)	ECC/DEC/(08)08 ECC/DEC/(06)07	MCV sistemi (GSMOBV, LTEOBV) MCA sistemi (Airborne GSM, Airborne LTE)	Ne
c 1920-1980/2110-2170 MHz (n.22.1 i n.22.2)	ECC/DEC/(08)08 ECC/DEC/(06)07	MCV sistemi (UMTSOBV) MCA sistemi (Airborne UMTS)	Ne
d 2500-2570/2620-2690 MHz (n.22.1)	ECC/DEC/(08)08	MCV sistemi (LTEOBV)	Ne

Napomene uz Tabelu 21:

n.22.1: MCV sistemi u opsezima 880-915/925-960 MHz (GSMOBV), 1710-1785/1805-1880 MHz (GSMOBV i LTEOBV), 1920-1980/2110-2170 MHz (UMTSOBV) i 2500-2570/2620-2690 MHz (LTEOBV) se mogu koristiti na plovilima, unutar teritorijalnih voda Crne Gore, izuzev unutrašnjih voda i luka, pri čemu operator sistema mora biti autorizovan od strane države u kojoj je plovilo registrovano. Sistem mora ispunjavati tehničke i operativne uslove date u Odluci ECC/DEC/(08)08 (Annex 1, 2 i 3) i ne smije uzrokovati štetnu interferenciju prema, niti zahtijevati zaštitu od drugih sistema.

n.22.2: MCA sistemi u opsezima 1710-1785/1805-1880 MHz (Airborne GSM i Airborne LTE) i 1920-1980/2110-2170 MHz (Airborne UMTS) se mogu koristiti u kabinama vazduhoplova tokom preleta kroz vazdušni prostor Crne Gore, pri čemu operator sistema mora biti autorizovan od strane države u kojoj je vazduhoplov registrovan. Sistem mora ispunjavati tehničke i operativne uslove date u Odluci ECC/DEC(06)07 (Annex) i ne smije uzrokovati štetnu interferenciju prema, niti zahtijevati zaštitu od drugih sistema.

6 DECT SISTEMI I CB RADIO

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na DECT sisteme i CB radio.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za DECT sisteme i CB radio dati su u Tabeli 23 i Tabeli 24, respektivno.

Tabela 23: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za DECT sisteme

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna snaga	Kanalni razmak	Referentni ECC Dokument	ETSI standard	Obavezno prijavljivanje
a 1880-1900 MHz	250 mW vršna e.r.p. (vršna snaga za vremenski slot)	1728 kHz	ERC/DEC/(94)03 ERC/DEC/(98)22 ERC/DEC/(95)01	EN 301 406 EN 301 908	Ne

Tabela 24: Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na CB radio

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna snaga	Kanalni razmak	Referentni ECC Dokument	ETSI standard	Obavezno prijavljivanje
a 26,96-27,41 MHz osim kanala sa centralnim frekvencijama 26,995 MHz, 27,045 MHz, 27,095 MHz, 27,145 MHz i 27,195 MHz	4 W e.r.p. za ugaone modulacije 4 W e.r.p. za amplitudsku modulaciju sa dva bočna opsega 12 W e.r.p. za amplitudsku modulaciju sa jednim bočnim opsegom	10 kHz	ECC/DEC/(11)03	EN 300 433	Ne

7 SATELITSKI TERMINALI

Ovo poglavlje tretira razne vrste satelitskih terminala koji rade u fiksnoj, mobilnoj i radio-difuznoj satelitskoj službi.

7.2 LEST terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na satelitske terminale koji rade pod kontrolom satelitskog sistema u geostacionarnoj orbiti u fiksnoj i radio-difuznoj satelitskoj službi, i čija ekvivalentna izotropna izračena snaga ne prelazi 34 dBW (LEST).

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za LEST terminale dati su u Tabeli 25.

Tabela 25: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za LEST terminale

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 10,70-12,75 GHz	34 dBW	ECC/DEC/(06)02	EN 301 459 EN 301 428	LEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
b 11,70-12,50 GHz	34 dBW	ECC/DEC/(06)02	EN 301 459 EN 301 428	LEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
c 14,00-14,25 GHz	34 dBW	ECC/DEC/(06)02	EN 301 459 EN 301 428	LEST FSS terminali (Zemlja-svemir)	Da
d 19,70-20,20 GHz	34 dBW	ECC/DEC/(06)02	EN 301 459 EN 301 428	LEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
f 29,50-30,00 GHz	34 dBW	ECC/DEC/(06)02	EN 301 459 EN 301 428	LEST FSS terminali (Zemlja-svemir)	Da

Napomena uz Tabelu 25:

n.25.1: Kada je na antenu povezano više od jednog predajnika ili predajnik radi na više od jednog nosioca, tada nivo od 34 dBW predstavlja sumu svih simultanih emisija sa antene.

7.3 HEST terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na satelitske terminale koji rade pod kontrolom satelitskog sistema u geostacionarnoj orbiti u fiksnoj i radio-difuznoj satelitskoj službi, i čija ekvivalentna izotropna izračena snaga ne prelazi 60 dBW (HEST).

Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji za HEST terminale dati su u Tabeli 26.

Tabela 26: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za HEST terminale

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	10,70-12,75 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(06)03	EN 301 459 EN 301 428	HEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
b	11,70-12,50 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(06)03	EN 301 459 EN 301 428	HEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
c	14,00-14,25 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(06)03	EN 301 459 EN 301 428	HEST FSS terminali (Zemlja-svemir)	Da
d	19,70-20,20 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(06)03	EN 301 459 EN 301 428	HEST FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
e	29,50-30,00 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(06)03	EN 301 459 EN 301 428	HEST FSS terminali (Zemlja-svemir)	Da

Napomene uz Tabelu 26:

- n.26.1: Ukoliko HEST radi sa snagama većim od 34 dBW mora zadovoljiti vazduhoplovne HIRF zaštitne uslove propisane sa ECC Report 272.
- n.26.2: Kada je na antenu povezano više od jednog predajnika ili predajnik radi na više od jednog nosioca, tada nivo od 60 dBW predstavlja sumu svih simultanih emisija sa antene.
- n.26.3: Ukoliko HEST radi unutar TDMA mreže prilikom proračuna maksimalne e.i.r.p. je neophodno uzeti u obzir i D u skladu sa ECC Report 272 poglavlja 3.3 i 3.4.

7.4 HDFSS terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na satelitske terminale koji rade u fiksnim satelitskim vezama velike gustine.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za HDFSS terminale dati su u Tabeli 27.

Tabela 27: Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na HDFSS terminale

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a	17,30-17,70 GHz	ECC/DEC/(05)08		HDFSS FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
b	19,70-20,20 GHz	ECC/DEC/(05)08	EN 301 360 EN 301 459	HDFSS FSS terminali (svemir-Zemlja)	Da
c	29,50-30,00 GHz	ECC/DEC/(05)08	EN 301 360 EN 301 459	HDFSS HEST FSS terminali (Zemlja-svemir)	Da

7.5 VSAT terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na satelitske terminale veoma male aperture (VSAT) u fiksnoj satelitskoj službi čija ekvivalentna izotropna izračena snaga ne prelazi 50 dBW.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za VSAT terminale dati su u Tabeli 28.

Tabela 28: Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na VSAT terminale

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	10,70-11,70 GHz	50 dBW	ECC/DEC/(03)04	EN 301 428	VSAT terminali FSS svemir-Zemlja	Da
b	14,25-14,50 GHz	50 dBW	ECC/DEC/(03)04	EN 301 428	VSAT terminali FSS Zemlja-svemir	Da

Napomene uz Tabelu 28:

- n.28.1: Ukoliko HEST radi unutar TDMA mreže prilikom proračuna maksimalne e.i.r.p. je neophodno uzeti u obzir i D u skladu sa ECC Report 272 poglavlja 3.3 i 3.4.
- n.28.2: Ukoliko VSAT radi sa snagama većim od 34 dBW mora zadovoljiti vazduhoplovne HIRF zaštitne uslove propisane sa ECC Report 272.

7.6 GSO ESOMPs stanice

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na zemaljske stanice na mobilnim platformama (ESOMPs) koje rade okviru geostacionarnih satelitskih mreža u fiksnoj satelitskoj službi. GSO ESOMPs stanice predstavljaju terminale čije su antene direktivne i malih dimenzija, a koriste se za širokopojasne komunikacione usluge. Ovi terminali mogu biti montirani na vazduhoplovu, plovilu i kopnenom vozilu, a mogu biti i prenosivi uređaji koji se koriste u pokretu ili prilikom privremenog zaustavljanja. GSO ESOMPs stanice na vazduhoplovima i plovilima mogu raditi u nacionalnom vazdušnom prostoru ili teritorijalnim vodama, ili mogu raditi u međunarodnom vazdušnom prostoru i međunarodnim vodama. Radio-frekvencijski opsezi i parametri za GSO ESOMPs stanice dati su u Tabeli 29.

Tabela 29: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za GSO ESOMPs stanice

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	17,3-19,7 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (svemir-Zemlja)	Ne
b	19,7-20,2 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (svemir-Zemlja)	Ne
c	27,5-27,8285 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne
d	28,4445-28,8365 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne
e	28,8365-28,9485 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir), ukoliko se opseg ne koristi za zemaljske sisteme	Ne
f	29,4525-29,5 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne
g	29,5-30 GHz	ECC/DEC/(13)01	EN 303 978	GSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne

Napomene uz Tabelu 29:

- n.29.1: ESOMPs stanice koje rade u međunarodnim vodama ili međunarodnom vazdušnom prostoru i pri tome emituju u opsegu 27,5-30 GHz moraju obezbediti zaštitu sistemima fiksne službe u državama članicama CEPT-a.
- n.29.2: ESOMPs stanice koje rade u navedenim opsezima moraju ispunjavati tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(13)01 (Annex 1).
- n.29.3: ESOMPs stanice koje rade u opsezima 17,3-19,7 GHz i 27,5-29,5 GHz moraju ispunjavati i dodatne tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(13)01 (Annex 2).
- n.29.4: ESOMPs stanice koje rade u opsegu 17,7-19,7 GHz ne mogu tražiti zaštitu od interferencije uzrokovane od strane stanica koje rade u fiksnoj službi, u istom opsegu, u skladu sa nacionalnom regulativnom.
- n.29.5: ESOMPs stanice koje rade u opsegu 17,3-17,7 GHz ne mogu tražiti zaštitu od interferencije uzrokovane od strane sistema spojnih veza koji rade u radio-difuznoj satelitskoj službi u istom opsegu, u skladu sa nacionalnom regulativnom.

7.7 NGSO ESOMPs stanice

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na kopnene i pomorske zemaljske stanice na mobilnim platformama (ESOMPs) koje rade okviru negeostacionarnih satelitskih mreža u fiksnoj satelitskoj službi. NGSO ESOMPs stanice predstavljaju terminale čije su antene direktivne i malih dimenzija, a koriste se za širokopoljasne komunikacione usluge. Ovi terminali mogu biti montirani na plovilu i kopnenom vozilu, a mogu biti i prenosivi uređaji koji se koriste u pokretu ili prilikom privremenog zaustavljanja. NGSO ESOMPs stanice na plovilima mogu raditi u teritorijalnim i međunarodnim vodama.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za ESOMPs stanice dati su u Tabeli 30

Tabela 30: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za ESOMP stanice

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	17,3-19,7 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (svemir-Zemlja)	Ne
b	19,7-20,2 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (svemir-Zemlja)	Ne
c	27,5-27,8285 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne
d	28,4445-28,8365 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne
e	28,8365-28,9485 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir), ukoliko se opseg ne koristi za zemaljske sisteme	Ne
f	29,5-30 GHz	ECC/DEC/(15)04	EN 303 979	NGSO ESOMPs stanice (Zemlja-svemir)	Ne

Napomene uz Tabelu 30:

- n.30.1: NGSO ESOMPs stanice koje rade u međunarodnim vodama i pri tome emituju u opsegu 27,5-30 GHz moraju obezbijediti zaštitu sistemima fiksne službe u državama članicama CEPT-a.
- n.30.2: NGSO ESOMPs stanice koje rade u navedenim opsezima moraju ispunjavati tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(15)04 (Annex 1).
- n.30.3: NGSO ESOMPs stanice koje rade u opsezima 17,3-19,7 GHz i 27,5-29,1 GHz moraju ispunjavati i dodatne tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(15)04 (Annex 2).
- n.30.4: NGSO ESOMPs stanice koje rade u opsegu 17,7-19,7 GHz ne mogu tražiti zaštitu od interferencije uzrokovane od strane stanica koje rade u fiksnoj službi, u istom opsegu, u skladu sa nacionalnom regulativnom.
- n.30.5: NGSO ESOMPs stanice koje rade u opsegu 17,3-17,7 GHz ne mogu tražiti zaštitu od interferencije uzrokovane od strane sistema spojnih veza koji rade u radio-difuznoj satelitskoj službi u istom opsegu, u skladu sa nacionalnom regulativnom.

7.8 NGSO stanice

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na zemaljske satelitske stanice koje rade okviru negeostacionarnih satelitskih mreža u fiksnoj satelitskoj službi. NGSO stanice su nepokretne sa antenama koje kontinualno prate satelite na negeostacionarnim orbitama. Ove stanice se koriste za različite usluge ali su najčešće namijenjene za širokopoljasne komunikacione usluge.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za NGSO stanice dati su u Tabeli 31.

Tabela 31: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za NGSO stanice

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	10,70-12,75 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(17)04	EN 303 980	NGSO stanice (svemir-Zemlja)	Da
c	14,00-14,50 GHz	60 dBW	ECC/DEC/(17)04	EN 303 980	NGSO stanice (Zemlja-svemir)	Da

Napomene uz Tabelu 31:

- n.31.1: NGSO stanice koje rade u navedenim opsezima moraju ispunjavati tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(17)04 (Annex 1)

7.9 ROES stanice

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na zemaljske stanice u fiksnoj satelitskoj službi namijenjene samo za prijem (ROES).

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za ROES stanice dati su u Tabeli 32.

Tabela 32: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za ROES stanice

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC dokument	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	3400-4200 MHz	ERC/DEC(99)26	ROES stanice	Ne
b	10,70-12,75 GHz	ERC/DEC(99)26	ROES stanice	Ne
c	17,70-20,20 GHz	ERC/DEC(99)26	ROES stanice	Ne

7.10 Mobilne S-PCS<1GHz stanice

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na zemaljske stanice satelitskih personalnih komunikacionih sistema, koji rade u mobilnoj satelitskoj službi u opsezima ispod 1 GHz (S-PCS<1GHz).

Radio-frekvencijski opsezi i parametri koji se odnose na mobilne S-PCS<1GHz stanice dati su u Tabeli 33.

Tabela 33: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za mobilne S-PCS<1GHz stanice

Radio-frekvencija/opseg	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje	
a	137-138 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
b	148-150,05 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
c	312-315 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
d	387-390 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
e	399,9-400,05 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
f	400,15-401 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne
g	406-406,1 MHz	ERC/DEC(99)05 ERC/DEC(99)06	EN 301 721	Mobilne zemaljske stanice S-PCS <1GHz	Ne

7.11 MSS terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na mobilne satelitske terminale koji rade pod kontrolom satelitskih sistema u mobilnoj satelitskoj službi.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za mobilne MSS terminale dati su u Tabeli 34.

Tabela 34: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za mobilne MSS terminale

Radio-frekvencijski opseg	Referentni ECC dokument	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 1518-1525 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne
b 1525-1544 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne
c 1544-1559 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne
d 1610-1626,5 MHz	ECC/DEC/(09)02 ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (Zemlja-svemir) IMT satelitski terminali	Ne
e 1613,8-1626,5 MHz	ECC/DEC/(09)04 ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne
f 1626,5-1645,5 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (Zemlja-svemir) IMT satelitski terminali	Ne
g 1646,5-1660,5 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (Zemlja-svemir) IMT satelitski terminali	Ne
h 1668-1675 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (Zemlja-svemir) IMT satelitski terminali	Ne
i 1980-2010 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (Zemlja-svemir) IMT satelitski terminali	Ne
j 2170-2200 MHz	ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne
k 2483,5-2500 MHz	ECC/DEC/(09)02 ECC/DEC/(12)01	Mobilni satelitski terminali (svemir-Zemlja) IMT satelitski terminali	Ne

7.12 GSO ESIM terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na kopnene zemaljske stanice u pokretu (ESIM) koje rade okviru geostacionarnih satelitskih mreža u fiksnoj satelitskoj službi. GSO ESIM stanice predstavljaju terminale čije su antene direktivne i malih dimenzija, a koriste se za širokopoljane komunikacione usluge. Kopneni GSO ESIM pružaju široki spektar komunikacionih usluga uključujući i širokopoljani pristup i IOT. Zemaljske stanice na vozilima (VMES) i zemaljske stanice na vozovima (EST) pripadaju kopnenim GSO ESIM.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za GSO ESIM stanice dati su u Tabeli 35.

Tabela 35: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za GSO ESIM stanice

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 10,7-12,75 GHz	54,5 dBW	ECC/DEC/(18)04	EN 302 977 EN 302 448	GSO ESIM stanice (svemir-Zemlja)	Ne
b 14,0-14,25 GHz	54,5 dBW	ECC/DEC/(18)04	EN 302 977 EN 302 448	GSO ESIM stanice (Zemlja-svemir)	Ne
c 14,25-14,47 GHz	54,5 dBW (n.35.2)	ECC/DEC/(18)04	EN 302 977 EN 302 448	GSO ESIM stanice (Zemlja-svemir)	Ne
d 14,47-14,5 GHz	54,5 dBW (n.35.3)	ECC/DEC/(18)04	EN 302 977 EN 302 448	GSO ESIM stanice (Zemlja-svemir)	Ne

Napomene uz Tabelu 34:

n.35.1: GSO ESIM stanice koje rade u navedenim opsezima moraju ispunjavati tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(18)04 (Annex 3)

n.35.2: GSO ESIM stanice koje rade u opsegu 14,25-14,47 MHz primjenjuje se poštovanje zaštitnih zona datih u Odluci ECC/DEC(18)04 (Annex 1 i Annex 2)

n.35.3: GSO ESIM stanice koje rade u opsegu 14,47-14,5 MHz primjenjuje se poštovanje zaštitnih zona datih u Odluci ECC/DEC(18)04 (Annex 1)

n.35.4: Kada je na antenu povezano više od jednog predajnika ili predajnik radi na više od jednog nosioca, tada nivo od 54,5 dBW predstavlja sumu svih simultanih emisija sa antene.

7.13 NGSO ESIM terminali

U ovoj tački je dat pregled radio-frekvencijskih opsega i tehničkih parametara koji se odnose na kopnene zemaljske stanice u pokretu (ESIM) koje rade okviru negeostacionarnih satelitskih mreža u fiksnoj satelitskoj službi. GSO ESIM stanice predstavljaju terminale čije su antene direktivne i malih dimenzija koje konstantno prate kretanje satelita u negeostacionarnim orbitama, a koriste se za širokopoljane komunikacione usluge.

Radio-frekvencijski opsezi i parametri za NGSO ESIM stanice dati su u Tabeli 36.

Tabela 36: Radio-frekvencijski opsezi i parametri za NGSO ESIM stanice

Radio-frekvencijski opseg	Maksimalna e.i.r.p.	Referentni ECC dokument	ETSI standard	Posebne napomene	Obavezno prijavljivanje
a 10,7-12,75 GHz	54,5 dBW	ECC/DEC/(18)05	EN 303 980	GSO ESIM stanice (svemir-Zemlja)	Ne
b 14,0-14,5 GHz	54,5 dBW	ECC/DEC/(18)05	EN 303 980	GSO ESIM stanice (Zemlja-svemir)	Ne

Napomene uz Tabelu 36:

n.36.1: NGSO ESIM stanice koje rade u navedenim opsezima moraju ispunjavati tehničke i operativne zahtjeve date u Odluci ECC/DEC(18)05 (Annex 1)

n.36.2: Kada je na antenu povezano više od jednog predajnika ili predajnik radi na više od jednog nosioca, tada nivo od 54,5 dBW predstavlja sumu svih simultanih emisija sa antene.

Skraćenice i pojmovi

AFA-	Adaptive Frequency Agility (tehnika smanjenja vjerovatnoće interferencije koju koriste radio predajnici da izbjegnu emisije na radio-frekvencijskim kanalima na kojima se već nešto emituje)
APC-	Automatic Power Control
BB-PPDR-	Broadband PPDR
BFWA-	Broadband Fixed Wireless Access
BMA-	Building Material Analysis devices (uređaji za analizu građevinskog materijala)
BWA-	Broadband Wireless Access
CB radio-	Citizens Band radio equipment (oprema sistema za radio-komunikacije na kratkim rastojanjima)
CDMA-	Code Division Multiple Access (višestruki pristup zasnovan na kodnoj raspodjeli)
CW-	Continuous wave (kontinualan talas)
D-	Duty Cycle (radni ciklus definisan kao odnos (izražen u procentima) najdužeg/maksimalnog trajanja rada (uključenosti, "on" stanja) predajnika na jednoj frekvenciji nosioca i vremenskog perioda od 1 sata (360 sekundi))
DAA-	Detect And Avoid (tehnika smanjenja vjerovatnoće interferencije)
DCS 1800-	Digital Cellular System in 1800 MHz band
DECT-	Digital Enhanced Cordless Telecommunications
DFS-	Dynamic Frequency Selection

DT-	Dwell Time (vremenski interval u kome je određeni radio-frekvencijski opseg zauzet)
DSSS-	Direct Sequence Spread Spectrum (tehnika proširenog spektra sa direktnom sekvencom)
DM -	Digital Mobile Radio (digitalni mobilni radio)
e.i.r.p-	Equivalent Isotropically Radiated Power (ekvivalentna izotropna izračena snaga)
e.r.p-	Effective Radiated Power (efektivna izračena snaga)
ER-GSM-	Extended Railways GSM
ESIM-	Earth Stations In-Motion
ESOMPs-	Earth Stations On Mobile Platforms
EST-	Earth Stations on Trains
FHSS-	Frequency Hopping Spread Spectrum (tehnika proširenog spektra sa frekvencijskim skakanjem)
FMCW-	Frequency Modulated Continuous Wave
FSS-	Fixed Satellite Service (fiksna satelitska služba)
GBSAR-	Ground Based Synthetic Aperture Radar (zemaljski sintetički radar)
GSM-	Global System for Mobile communications
GSMOBV-	GSM On Board Vessels
GSO-	Geosynchronous Satellite Orbit
HEST-	High EIRP Satellite Terminals (satelitski terminali velike izračene snage)
HIRF-	High-Intensity Radiated Field
IMT-	International Mobile Telecommunications
LBT-	Listen Before Talk (tehnika smanjenja vjerovatnoće interferencije)
IOT-	Internet of Things
ITS-	Intelligent Transport System
LAES-	Location tracking application for emergency and disaster situations
LEST -	Low EIRP satellite terminals (satelitski terminali male izračene snage)
LDC-	Low Duty Cycle
LPR-	Level Probing Radar (sonde za radarsko određivanje nivoa)
LTE-	Long Term Evolution
LTEOBV-	LTE On Board Vessels
LT2-	Location Tracking Systems Type 2
MBANS-	Medical Body Area Network Systems
MCA-	Mobile Communication services on board Aircraft
MCV-	Mobile Communications on-board Vessels
MFCN-	Mobile/Fixed Communications Networks
MRAN-	Metropolitan/Rural Area Network (gradsko/ruralna mreža)
MSD-	Material Sensing Devices
NAP	Network Access Point
NGSO-	Non-Geostationary Satellite Orbit
NMR-	Nuclear Magnetic Resonance
ODC-	Object Discrimination and Characterisation Devices
PMR-	Professional/Private Mobile Radio
PAMR-	Public Access Mobile Radio
PPDR-	Public Protection and Disaster Relief
RFID-	Radio Frequency Identification Device
RLAN-	Radio Local Area Network
ROES-	Receiver Only Earth Station
RTTT-	Road Transport & Traffic Telematics
S-PCS-	Satellite Personal Communication System
SSP-	Spectrum Scanning Procedure
SRD-	Short Range Devices
SRR-	Short Range Radars (radari kratkog dometa)
TDMA-	Time-Division Multiple Access
TETRA-	Trans European Trunked Radio System
TAPS-	TETRA Advanced Packet Service
TEDS-	TETRA Enhanced Data Services
TLPR-	Tank Level Probing Radar (sonde za radarsko određivanje nivoa u rezervoarima)
TPC-	Transmit Power Control (kontrola predajne snage)
TRA-ECS-	Terrestrial Radio Applications capable of providing Electronic Communications Services
TTT-	Transport and Traffic Telematics
ULP AMI-	Ultra Low Power Active Medical Implants
ULP WMCE-	Ultra-Low Power Wireless Medical Capsule Endoscopy
UMTS-	Universal Mobile Telecommunications System
UMTSOBV-	UMTS On Board Vessels
UWB-	Ultra-Wide Band
VMES-	Vehicle Mounted Earth Stations
VSAT-	Very Small Aperture Terminal
WAS-	Wireless Access Systems
WIA-	Wireless Industrial Applications
WLAM-	Wideband Low Activity Mode „

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 346-217/2019-3
Podgorica, 3. decembra 2019. godine

Ministarka,
Dragica Sekulić, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

NAREDBA
O IZMJENAMA NAREDBE O ZABRANI UNOŠENJA BILJA RADI SPREČAVANJA
UNOŠENJA I ŠIRENJA ŠTETNOG ORGANIZMA XYLELLA FASTIDIOSA
(Wells et al.)

1. U Naredbi o zabrani unošenja bilja radi sprečavanja unošenja i širenja štetnog organizma *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) ("Službeni list CG", broj 60/19), tačka 2 mijenja se i glasi:

"2. Zabranjeno je unošenje na teritoriju Crne Gore bilja, osim sjemena, namijenjenog sadnji porijeklom:

- iz obilježenih područja država članica Evropske unije koje su zaražene štetnim organizmom *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) iz Priloga 1; i

- iz država koje nijesu članice Evropske unije (u daljem tekstu: trećih država), u kojima je prisutan štetni organizam *Xylella fastidiosa* (Wells et al.), osim iz područja datih u Prilogu 2."

2. Tačka 4 mijenja se i glasi:

"4. Određeno bilje iz Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja bakterije *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) ("Službeni list CG", br. 40/19 i 54/19) Prilog 1, porijeklom van obilježenog područja država članica Evropske unije koje su zaražene štetnim organizmom *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) i iz područja datih u Prilogu 2, može se unositi na teritoriju Crne Gore pod uslovom da ga prati izvještaj o izvršenom molekularnom laboratorijskom ispitivanju koji nije stariji od mjesec dana i kojim se potvrđuje da je bilje u pošiljci slobodno od štetnog organizma *Xylella fastidiosa* (Wells et al.), a u rubrici „Dopunska izjava“ upisuje se broj izvještaja."

3. Ova naredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-1670/19

Podgorica, 3. decembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu čl. 9 i 10 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

ODLUKU
O IZRADI STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PLAN
RAZVOJA ŠUMA ZA ŠUMSKO PODRUČJE MOJKOVAC

1. Pristupa se izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu Strateška procjena) za plan razvoja za šumsko područje Mojkovac (u daljem tekstu: Plan razvoja).

2. Plan razvoja je ključni planski dokument kojim se određuje namjena šuma i šumskog zemljišta u šumskim područjima.

3. Cilj za sprovođenje Strateške procjene je da se prilikom izrade Plana razvoja analiziraju i ocijene mogući uticaji planova na elemente životne sredine i zdravlje ljudi, kao i sva druga pitanja i problemi koji se ocijene kao značajni prilikom izrade planova radi obezbjeđivanja održivog razvoja i unaprjeđenja nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

4. O izvršenoj Strateškoj procjeni izradiće se Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Izvještaj) u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

5. Izvještajem će se indentifikovati zone u okviru šumskog područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku, izvršiti procjena mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu, biodiverzitet i zdravlje ljudi, dati predlog adekvatnih mjera koje će se preduzeti u cilju sprječavanja i smanjenja štetnih uticaja na životnu sredinu usljed različitih opcija gazdovanja šumama u datim šumskim područjima, kao i prikaz mogućih prekograničnih uticaja na životnu sredinu.

6. Sprovođenjem Strateške procjene za Plan razvoja i izradom Izvještaja doprinosi se održivom sistemu upravljanja šumama u predmetnom šumskim području i ukupno u Crnoj Gori.

7. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja kao organ nadležan za pripremu Plana upravljanja odlučuje o izboru nosioca izrade Izvještaja u skladu sa članom 16 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

8. Rok za izradu Izvještaja je 100 dana, od dana zaključivanja ugovora sa nosiocem izrade Izvještaja.

9. Strateška procjena uticaja na životnu sredinu izradiće se istovremeno sa izradom Plana razvoja.

10. U postupku izrade Strateške procjene obezbijediće se učešće javnosti, zainteresovanih organa i organizacija i organizovati javna rasprava u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

11. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 322-476/2019

Podgorica, 5. novembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu čl. 9 i 10 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

ODLUKU
O IZRADI STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PLAN
RAZVOJA ŠUMA ZA ŠUMSKO PODRUČJE PLJEVLJA

1. Pristupa se izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu Strateška procjena) za plan razvoja za šumsko područje Pljevlja (u daljem tekstu: Plan razvoja).

2. Plan razvoja je ključni planski dokument kojim se određuje namjena šuma i šumskog zemljišta u šumskim područjima.

3. Cilj za sprovođenje Strateške procjene je da se prilikom izrade Plana razvoja analiziraju i ocijene mogući uticaji planova na elemente životne sredine i zdravlje ljudi, kao i sva druga pitanja i problemi koji se ocijene kao značajni prilikom izrade planova radi obezbjeđivanja održivog razvoja i unaprjeđenja nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

4. O izvršenoj Strateškoj procjeni izradiće se Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Izvještaj) u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

5. Izvještajem će se indentifikovati zone u okviru šumskog područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku, izvršiti procjena mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu, biodiverzitet i zdravlje ljudi, dati predlog adekvatnih mjera koje će se preduzeti u cilju sprečavanja i smanjenja štetnih uticaja na životnu sredinu usljed različitih opcija gazdovanja šumama u datim šumskim područjima, kao i prikaz mogućih prekograničnih uticaja na životnu sredinu.

6. Sprovođenjem Strateške procjene za Plan razvoja i izradom Izvještaja doprinosi se održivom sistemu upravljanja šumama u predmetnom šumskim području i ukupno u Crnoj Gori.

7. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja kao organ nadležan za pripremu Plana upravljanja odlučuje o izboru nosioca izrade Izvještaja u skladu sa članom 16 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

8. Rok za izradu Izvještaja je 100 dana, od dana zaključivanja ugovora sa nosiocem izrade Izvještaja.

9. Strateška procjena uticaja na životnu sredinu izradiće se istovremeno sa izradom Plana razvoja.

10. U postupku izrade Strateške procjene obezbijediće se učešće javnosti, zainteresovanih organa i organizacija i organizovati javna rasprava u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

11. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 322-477/2019

Podgorica, 5. novembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 13 stav 2 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu („Službeni list CG”, broj 58/15)

PROGLAŠAVAM
SASTAV UPRAVNOG ODBORA CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM
TUŽILAŠTVU

Članovi Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu su:

- 1) Vesna Begović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore;
  - 2) Petar Kapuci, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu;
  - 3) Senka Danilović, sudija Višeg suda u Podgorici, predstavnica Sudskog savjeta;
  - 4) Ljiljana Lakić, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, predstavnica Tužilačkog savjeta;
  - 5) Marijana Laković - Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde, predstavnica Ministarstva pravde;
  - 6) Prof. dr Zoran Stojanović, redovni profesor krivičnog prava na Univerzitetu Donja Gorica, predstavnik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti;
  - 7) Antonio Brajović, advokat, predstavnik Advokatske komore Crne Gore.
- Ovaj akt objaviće se u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-790-13165/19

Podgorica, 21. novembra 2019. godine

Ministar pravde,
Zoran Pažin, s.r.

Na osnovu člana 46 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG”, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i člana 16 Zakona o političkim partijama („Službeni list RCG”, broj 21/04 i „Službeni list CG”, broj 59/11), Ministarstvo javne uprave, postupajući po prijavi političke partije „Hrvatska građanska inicijativa“ od 01.03.2019. godine, donosi

R J E Š E N J E

U Registar političkih partija, Knjiga br. I, redni broj 4 u rubrikama 9 i 11 vrši se upis promjena i upisuju činjenica o izmjenama i dopunama Statuta i izboru novog lica ovlašćenog za zastupanje političke partije „Hrvatska građanska inicijativa“, usvojene na sjednici Sabora, dana 27.07.2019.godine, Odlukama O-br.201/2-2019 od 27.07.2019. godine i I-br. 202-2019 od 29.07.2019. godine.

Novo lice ovlašćeno za zastupanje partije je Adrijan Vuksanović.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Ministarstva pravde, broj 02-2369/04 od 07.04.2004. godine, upisana je u Registar političkih partija, Politička partija „Hrvatska građanska inicijativa“, sa sjedištem u Tivtu, pod rednim brojem 4.

Prijavom broj 06/2-005/19-UPI-940 od 29.08.2019. godine i dopunama prijave od 13.09.2019. godine, 04.10.2019. godine i 04.11.2019. godine, Josip Gržetić se obratio zahtjevom za upis promjene činjenica. Uz dostavljenu prijavu i dopunu prijave, dostavljena je i Odluka Sabora I-br. 202-2019 od 29.07.2019. godine o izmjeni lica ovlašćenog za zastupanje partije, sa zapisnikom sa sjednice od 27.07.2019. godine i Odluka O br.201/2-2019 od 29.07.2019. godine, o izmjenama i dopunama Statuta.

Zakonom o političkim partijama, članom 16 propisano je da je lice ovlašćeno za zastupanje partije dužno da u slučaju izvršenih promjena u statutu i programu partije i u slučaju izbora novog lica za zastupanje partije, podnese prijavu kod nadležnog organa. Nadležni organ će sprovesti postupak upisa novih podataka, u skladu sa ovim zakonom.

Saglasno navedenom, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana prijema istog, pred Upravnim sudom Crne Gore.

Br: 06-005/19-UPI-940/7

Podgorica, 25. novembra 2019. godine

Direktorat za dobru javnu upravu i djelovanje nevladinih organizacija

Generalni direktor,

Branislav Todorović, s.r.

Na osnovu člana 28 stav 4 Zakona o zaštiti depozita („Službeni list CG“ br. 44/10, 40/11 i 47/15), Upravni odbor Fonda za zaštitu depozita, na sjednici održanoj 29. novembra 2019. godine, donio je

O D L U K U
O VISINI STOPE ZA OBRAČUN REDOVNE PREMIJE I NAČINU OBRAČUNA
REDOVNE PREMIJE ZA 2020. GODINU

Član 1

Stopa za obračun redovne premije za 2020. godinu iznosi 0,50 % ukupnih depozita banaka.

Član 2

Obračun redovne premije vrši se na način da se $\frac{1}{4}$ (jedna četvrtina) stope iz člana 1 primjenjuje na osnovicu koju čini prosjek ukupnih depozita banke posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra 2020. godine.

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 01. januara 2020. godine.

Broj: 1049/2

Podgorica, 29. novembar 2019. godine

Upravni odbor Fonda za zaštitu depozita
Predsjednik,
Dejan Vujačić, s.r.

Na osnovu čl. 24 stav 4, a u vezi sa čl.12 tač. 3) i 4) Zakona o preuzimanju akcionarskih društava ("Sl. list Crne Gore", br. 18/11 i 52/16) - (u daljem tekstu: Zakon), odlučujući po ponovljenom zahtjevu privrednog društva «CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA AD», sa sjedištem u Podgorici, Moskovska b.b, broj 07/1-15/1-19 od 04.12.2019. godine za odobrenje prospekta za javnu ponudu za preuzimanje emitenta «PODGORIČKA BANKA» AD Podgorica – Member of OTP Group, sa sjedištem u Podgorici, Bulevar revolucije broj 17, Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija), na 84. sjednici od 04.12.2019. godine, donosi

R J E Š E N J E

o odobrenju javne ponude za preuzimanje akcija emitenta "Podgorička banka AD Podgorica - member of OTP Group"

Privrednom društvu "CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA AD", sa sjedištem u Podgorici, Moskovska b.b, (u daljem tekstu: Sticalac) odobrava se javna ponudu za preuzimanje emitenta "PODGORIČKA BANKA" AD Podgorica – Member of OTP Group, sa sjedištem u Podgorici, Bulevar revolucije broj 17 (u daljem tekstu: Emitent), kojom se nudi otkup 9.134 akcija sa pravom glasa Emitenta po cijeni od 640,00 eura po akciji, a koja važi 15 dana od dana objavljivanja prospekta za preuzimanje

Broj: 07/1-15/3-19
Podgorica, 04.12.2019. godine

Komisija za tržište kapitala
Predsjednik Komisije,
dr **Zoran Đikanović**, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 3 tačka 4 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), člana 18 stav 1 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", broj 27/19) i člana 12 stav 1 tačka 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17), u postupku po Zahtjevu DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" Podgorica, za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad za period 01.01.2020-31.12.2021.godine, Odbor Agencije, na sjednici održanoj 25. i 28. novembra i 02. decembra 2019. godine, donio je

O D L U K U

o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za period 01.01.2020-31.12.2021. godina

I REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I NAKNADE ZA PERIOD 01.01.2020-31.12.2020. GODINA:

I.I. Regulatorno dozvoljeni prihod

- 1) Crnogorskom operatoru tržišta DOO Podgorica utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknade u iznosu od **706.233 €**.
- 2) Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od 713.200 €, troškove amortizacije u iznosu od 18.939 €, razumnju dobit od obavljanja energetske djelatnosti u iznosu od 9.913 €, umanjeno za korekcije iz prethodnog perioda u ukupnom iznosu od 35.819 €, u korist kupaca.
- 3) Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja nadoknađuje se od:
  - a) povlašćenih proizvođača električne energije po osnovu servisiranja električne energije u iznosu od 247.182 €,
  - b) operatora prenosnog sistema električne energije po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 141.247 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 42.374 €, odnosno ukupno 183.621 €,
  - c) operatora distributivnog sistema električne energije po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 70.632 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 21.187 €, odnosno ukupno 91.810 €,
  - d) snabdjevača, kupaca samosnabdjevača i snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 70.623 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 15.890 €, odnosno ukupno 86.514 €,
  - e) proizvođača električne energije koji su balansno odgovorni po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 70.623 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 15.890 €, odnosno ukupno 86.514 €,
  - f) trgovaca električnom energijom po osnovu voznih redova u iznosu od 10.593 €.

I.II. Naknade

- 1) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju povlašćeni proizvođači utvrđuje se u iznosu od **0,0725 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka a) ovog dispozitiva i proizvodnje električne energije od 340.986.109 kWh;
- 2) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaća operator prenosnog sistema utvrđuje se u iznosu od **15.301,72 €/mjeseć**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka b) ovog dispozitiva;
- 3) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaća operator distributivnog sistema utvrđuje se u iznosu od **7.650,86 €/mjeseć**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka c) ovog dispozitiva;
- 4) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači i snabdjevač posljednjeg izbora i ranjivih kupaca utvrđuje se u iznosu od **0,0029 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka d) ovog dispozitiva i količine električne energije od 3.034.747.123 kWh.
Naknada za rad operatora tržišta koju snabdjevač koji je imao status javnog snabdjevača naplaćuje od krajnjih kupaca dok se primjenjuju Zakonom propisana ograničenja formiranja cijena, utvrđuje se u iznosu od **0,0091 €/kupcu/mjeseć**, na osnovu naknade za rad operatora tržišta, koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači i snabdjevač posljednjeg izbora i ranjivih kupaca u iznosu od 0,0029 c€/kWh, količine električne energije od 1.436.782.367 kWh i broja kupaca 375.962.
- 5) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju proizvođači koji su balansno odgovorni utvrđuje se u iznosu od **0,0031 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka e) ovog dispozitiva i količine električne energije od 2.825.299.533 kWh.
- 6) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju trgovci utvrđuje se u iznosu od **110,35 €/mjeseć/trgovac**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 3 podtačka f) ovog dispozitiva, i broja trgovaca 8.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I NAKNADE ZA PERIOD 01.01.2021-31.12.2021. GODINA:

II.I. Regulatorno dozvoljeni prihod

- 1) Crnogorskom operatoru tržišta DOO Podgorica utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknade u iznosu od **742.794 €**.
- 2) Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od 737.802 €, troškove amortizacije u iznosu od 30.556 €, razumnu dobit od obavljanja energetske djelatnosti u iznosu od 10.255 €, umanjeno za korekcije iz prethodnog perioda u ukupnom iznosu od 35.819 €, u korist kupaca.
- 3) Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja nadoknađuje se od:
  - a) povlašćenih proizvođača električne energije po osnovu servisiranja električne energije u iznosu od 259.978 €,
  - b) operatora prenosnog sistema električne energije po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 148.559 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 44.568 €, odnosno ukupno 193.126 €,
  - c) operatora distributivnog sistema električne energije po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 74.279 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 22.284 €, odnosno ukupno 96.563 €,
  - d) snabdjevača, kupaca samosnabdjevača i snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 74.279 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 16.713 €, odnosno ukupno 90.992 €,
  - e) proizvođača električne energije koji su balansno odgovorni po osnovu balansnog obračuna u iznosu od 74.279 € i po osnovu voznih redova u iznosu od 16.713 €, odnosno ukupno 90.992 €,
  - f) trgovaca električnom energijom po osnovu voznih redova u iznosu od 11.142 €.

II.II. Naknade

- 1) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju povlašćeni proizvođači utvrđuje se u iznosu od **0,0762 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka a) ovog dispozitiva i proizvodnje električne energije od 340.986.109 kWh;
- 2) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaća operator prenosnog sistema utvrđuje se u iznosu od **16.093,87 €/mjesec**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka b) ovog dispozitiva;
- 3) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaća operator distributivnog sistema utvrđuje se u iznosu od **8.046,94 €/mjesec**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka c) ovog dispozitiva;
- 4) Naknada za rad operatora tržišta, koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači i snabdjevač posljednjeg izbora i ranjivih kupaca utvrđuje se u iznosu od **0,0030 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka d) ovog dispozitiva i količine električne energije od 3.034.747.123 kWh.
Naknada za rad operatora tržišta koju snabdjevač koji je imao status javnog snabdjevača naplaćuje od krajnjih kupaca dok se primjenjuju Zakonom propisana ograničenja formiranja cijena, utvrđuje se u iznosu od **0,0095 €/kupu/mjesecu**, na osnovu naknade za rad operatora tržišta, koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači i snabdjevač posljednjeg izbora i ranjivih kupaca u iznosu od 0,0030 c€/kWh, količine električne energije od 1.436.782.367 kWh i broja kupaca 375.962.
- 5) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju proizvođači koji su balansno odgovorni utvrđuje se u iznosu od **0,0032 c€/kWh**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka e) ovog dispozitiva i količine električne energije od 2.825.299.533 kWh.
- 6) Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju trgovci utvrđuje se u iznosu od **116,06 €/mjesec/trgovac**, na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka f) ovog dispozitiva, i broja trgovaca 8.

III OBJAVLJIVANJE ODLUKE

Ova odluka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Regulatorne agencije za energetiku.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ove odluke se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Broj:19/3309-22

U Podgorici, 02. decembra 2019. godine

Predsjednik odbora,
Branislav Prelević, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 3 tačka 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), člana 38 stav 1 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 32/19 i 50/19) i člana 12 stav 1 tačka 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17), u postupku po Zahtjevu Crnogorskog elektrodistributivnog sistema DOO Podgorica, za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za period 01.01.2020-31.12.2022. godine, broj 10-00-41596 od 02.09.2019. godine, Odbor Agencije, na sjednici održanoj 25. i 28. novembra i 02. decembra 2019. godine, donio je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA
ZA KORIŠĆENJE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

I REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA PRVU GODINU REGULATORNOG PERIODA (01.01-31.12.2020. godine)

I.I Regulatorno dozvoljeni prihod

1. Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu DOO Podgorica utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife za 2020. godinu, u iznosu od **82.039.023 €**.
2. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod Crnogorskog elektrodistributivnog sistema DOO Podgorica, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **51.787.411 €**, trošak amortizacije u iznosu od **14.958.610 €** i povrat na sredstva u iznosu od **15.741.402 €**, umanjen za ostale prihode u iznosu od **448.400 €**.
3. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju korisnici distributivnog sistema, i to:
  - a) po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od **69.991.563 €** i
  - b) po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od **12.047.460 €**.
4. Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem, i to:

Tabela 1

Naknade koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem		
Naponski nivo	Iznos €	
	po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta	po osnovu opravdanih gubitaka
35 kV	53.345	0
10 kV	0	0
0,4 kV	0	0

5. Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju ostali korisnici distributivnog sistema, i to:
  - a) po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od 69.938.218 € i
  - b) po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od 12.047.460 €.
6. Korisnici sistema iz tačke 5 ovog potpoglavlja nadoknađuju i dio prihoda operatora prenosnog sistema za 2020. godinu utvrđen Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za period 01.01.2020 – 31.12.2022. godina, broj 19/3306-14 od 02. decembra 2019. godine, koji se alokira na operatora distributivnog sistema kao korisnika prenosnog sistema, i to:

- a) po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u iznosu od 10.524.125 €,
- b) po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu u iznosu od 3.380.427 €.

I.II CIJENE ZA KORIŠĆENJE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za proizvođače priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 4 ove odluke i proizvodnje električne energije proizvođača priključenih na distributivni sistem, i to: za 35 kV naponski nivo u količini od 180.220 MWh, za 10 kV naponski nivo u količini od 36.160 MWh i za 0,4 kV naponski nivo u količini od 800 MWh, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna električna energija, za proizvođače priključene na distributivni sistem, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 2:

Tabela 2

Tarife za tarifni element aktivna električna energija za proizvođače priključene na distributivni sistem		
Naponski nivo	Jedinica mjere	Tarifa
35 kV	€/MWh	0,2960
10 kV	€/MWh	0
0,4 kV	€/MWh	0

2. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 5 podtačka a) i tačka 6 podtačka a) (69.938.218 € + 10.524.125 €) ove odluke i godišnjih ugovorenih snaga ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2020. godinu, i to: za 35 kV naponski nivo u iznosu od 18.430 kW, za 10 kV naponski nivo u iznosu od 86.270 kW i za 0,4 kV naponski nivo kod kupaca kod kojih se snaga mjeri u iznosu od 50.250 kW, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna snaga, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 3:

Tabela 3

Tarife za tarifni element aktivna snaga			
Naponski nivo		Tarifa	
Kupci na 35 kV		3,3400	€/kW
Kupci na 10 kV		7,3224	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage		17,7796	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	3,8140	€/kWh
	MT	1,9070	€/kWh
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7110	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4220	€/kupcu
	16 kw < kupac ≤ 34,5 kW	3,0663	€/kupcu
Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		3,1433	€/kWh
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7110	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4220	€/kupcu
	16 kw < kupac ≤ 34,5 kW	3,0663	€/kupcu

3. Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja I.I tačka 5 podtačka b) i tačka 6 podtačka b) (12.047.460 € + 3.380.427 €) ove odluke i neto potrošnje električne energije ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2020. godinu u iznosu od 2.375.658 MWh, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 4:

Tabela 4

Cijene dozvoljenih gubitaka			
Naponski nivo	Dnevni period	Tarifa	
Kupci na 35 kV	VT	0,3336	€/kWh
	MT	0,1668	€/kWh
Kupci na 10 kV	VT	0,5645	€/kWh
	MT	0,2822	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage	VT	0,8539	€/kWh
	MT	0,4270	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	0,8539	€/kWh
	MT	0,4270	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		0,7042	€/kWh

4. Cijene iz tač. 2 i 3 ovog potpoglavlja primjenjuju se na ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije i na operatore zatvorenih distributivnih sistema koji su priključeni na distributivni sistem električne energije.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA DRUGU GODINU REGULATORNOG PERIODA (01.01-31.12.2021. godine)

II.I Regulatorno dozvoljeni prihod

- Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu DOO Podgorica utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife za 2021. godinu, u iznosu od **82.015.904 €**.
- Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod Crnogorskog elektrodistributivnog sistema DOO Podgorica, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **52.021.124 €**, trošak amortizacije u iznosu od **14.401.538 €** i povrat na sredstva u iznosu od **16.750.210 €**, umanjen za ostale prihode u iznosu od **456.968 €** i korekcije iz prethodnog perioda u iznosu od **700.000 € u korist kupaca**.
- Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju korisnici distributivnog sistema, i to:
  - po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od **70.385.940 €** i
  - po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od **11.629.964 €**.
- Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem, i to:

Tabela 5

Naknade koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem		
Naponski nivo	Iznos €	
	po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta	po osnovu opravdanih gubitaka
35 kV	162.159	0
10 kV	0	0
0,4 kV	0	0

- Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju ostali korisnici distributivnog sistema, i to:
  - po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od 70.223.781 € i
  - po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od 11.629.964 €.

6. Korisnici sistema iz tačke 5 ovog potpoglavlja nadoknađuju i dio prihoda operatora prenosnog sistema za 2021. godinu utvrđen Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za period 01.01.2020 – 31.12.2022. godina, broj 19/3306-14 od 02. decembra 2019. godine, koji se alocira na operatora distributivnog sistema kao korisnika prenosnog sistema, i to:

- a) po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u iznosu od 11.201.751 €,
- b) po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu u iznosu od 3.505.368 €.

II.II CIJENE ZA KORIŠĆENJE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za proizvođače priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 4 ove odluke i proizvodnje električne energije proizvođača priključenih na distributivni sistem, i to: za 35 kV naponski nivo u količini od 218.630 MWh, za 10 kV naponski nivo u količini od 38.360 MWh i za 0,4 kV naponski nivo u količini od 800 MWh, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna električna energija, za proizvođače priključene na distributivni sistem, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 6:

Tabela 6

Tarife za tarifni element aktivna električna energija za proizvođače priključene na distributivni sistem		
Naponski nivo	Jedinica mjere	Tarifa
35 kV	€/MWh	0,7417
10 kV	€/MWh	0
0,4 kV	€/MWh	0

2. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 5 podtačka a) i tačka 6 podtačka a) (70.223.781 € + 11.201.751 €) ove odluke i godišnjih ugovorenih snaga ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2021. godinu, i to: za 35 kV naponski nivo u iznosu od 18.520 kW, za 10 kV naponski nivo u iznosu od 86.700 kW i za 0,4 kV naponski nivo kod kupaca kod kojih se snaga mjeri u iznosu od 50.500 kW, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna snaga, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 7:

Tabela 7

Tarife za tarifni element aktivna snaga			
Naponski nivo		Tarifa	
Kupci na 35 kV		3,3472	€/kW
Kupci na 10 kV		7,3625	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage		17,9057	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	3,8176	€/kWh
	MT	1,9088	
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7069	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4137	€/kupcu
	16 kW < kupac ≤ 34,5 kW	3,0483	€/kupcu
Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		3,1462	
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7069	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4137	€/kupcu
	16 kW < kupac ≤ 34,5 kW	3,0483	€/kupcu

3. Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja II.I tačka 5 podtačka b) i tačka 6 podtačka b) (11.629.964 € + 3.505.368 €) ove odluke i neto potrošnje električne energije ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2021. godinu u iznosu od 2.406.542 MWh, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 8:

Tabela 8

Cijene dozvoljenih gubitaka			
Naponski nivo	Dnevni period	Tarifa	
Kupci na 35 kV	VT	0,3304	€/kWh
	MT	0,1652	€/kWh
Kupci na 10 kV	VT	0,5502	€/kWh
	MT	0,2751	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage	VT	0,8260	€/kWh
	MT	0,4130	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	0,8260	€/kWh
	MT	0,4130	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		0,6812	€/kWh

4. Cijene iz tač. 2 i 3 ovog potpoglavlja primjenjuju se na ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije i na operatore zatvorenih distributivnih sistema koji su priključeni na distributivni sistem električne energije.

III REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA TREĆU GODINU REGULATORNOG PERIODA (01.01- 31.12.2022. godine)

III.I Regulatorno dozvoljeni prihod

1. Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu DOO Podgorica utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife za 2022. godinu, u iznosu od **82.386.381 €**.
2. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod Crnogorskog elektrodistributivnog sistema DOO Podgorica, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **52.544.080 €**, trošak amortizacije u iznosu od **14.421.895 €** i povrat na sredstva u iznosu od **17.403.952 €**, umanjen za ostale prihode u iznosu od **465.707 €** i korekcije iz prethodnog perioda u iznosu od **1.517.839 € u korist kupaca**.
3. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju korisnici distributivnog sistema, i to:
  - a) po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od **70.940.408 €** i
  - b) po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od **11.445.973 €**.
4. Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem, i to:

Tabela 9

Naknade koje plaćaju proizvođači električne energije priključeni na distributivni sistem		
Naponski nivo	Iznos €	
	po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta	po osnovu opravdanih gubitaka
35 kV	163.512	0
10 kV	0	0
0,4 kV	0	0

5. Dio prihoda iz tačke 3 ovog potpoglavlja obezbjeđuje se iz naknada koje plaćaju ostali korisnici distributivnog sistema, i to:
- po osnovu angažovanja distributivnog kapaciteta u iznosu od 70.776.896 € i
  - po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu od 11.445.973 €.
6. Korisnici sistema iz tačke 5 ovog potpoglavlja nadoknađuju i dio prihoda operatora prenosnog sistema za 2022. godinu utvrđen Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za period 01.01.2020 – 31.12.2022. godina, broj 19/3306-14 od 02. decembra 2019. godine, koji se alocira na operatora distributivnog sistema kao korisnika prenosnog sistema, i to:
- po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u iznosu od 11.327.138 €,
  - po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu u iznosu od 3.588.850 €.

III.II CIJENE ZA KORIŠĆENJE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za proizvođače priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu prihoda iz potpoglavlja III.I tačka 4 ove odluke i proizvodnje električne energije proizvođača priključenih na distributivni sistem, i to: za 35 kV naponski nivo u količini od 221.870 MWh, za 10 kV naponski nivo u količini od 45.230 MWh i za 0,4 kV naponski nivo u količini od 800 MWh, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna električna energija, za proizvođače priključene na distributivni sistem, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 10:

Tabela 10

Tarife za tarifni element aktivna električna energija za proizvođače priključene na distributivni sistem		
Naponski nivo	Jedinica mjere	Tarifa
35 kV	€/MWh	0,7370
10 kV	€/MWh	0
0,4 kV	€/MWh	0

2. Cijene za korišćenje distributivnog sistema za ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije

Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja III.I tačka 5 podtačka a) i tačka 6 podtačka a) (70.776.896 € + 11.327.138 €) ove odluke i godišnjih ugovorenih snaga ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2022. godinu, i to: za 35 kV naponski nivo u iznosu od 18.620 kW, za 10 kV naponski nivo u iznosu od 87.140 kW i za 0,4 kV naponski nivo kod kupaca kod kojih se snaga mjeri u iznosu od 50.760 kW, utvrđene su tarife za tarifni element aktivna snaga, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 11:

Tabela 11:

Tarife za tarifni element aktivna snaga			
Naponski nivo		Tarifa	
Kupci na 35 kV		3,3583	€/kW
Kupci na 10 kV		7,3868	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage		17,9651	€/kW
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	3,7969	€/kWh
	MT	1,8985	
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7034	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4067	€/kupcu
	16 kW < kupac ≤ 34,5 kW	3,0332	€/kupcu

Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		3,1292	
	0 kW ≤ kupac ≤ 8 kW	0,7034	€/kupcu
	8 kW < kupac ≤ 16 kW	1,4067	€/kupcu
	16 kW < kupac ≤ 34,5 kW	3,0332	€/kupcu

3. Na osnovu zbira prihoda iz potpoglavlja III.I tačka 5 podtačka b) i tačka 6 podtačka b) (11.445.973 € + 3.588.850 €) ove odluke i neto potrošnje električne energije ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem za 2022. godinu u iznosu od 2.437.827 MWh, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, koje su sadržane u Tabeli 12:

Tabela 12

Cijene dozvoljenih gubitaka			
Naponski nivo	Dnevni period	Tarifa	
Kupci na 35 kV	VT	0,3283	€/kWh
	MT	0,1641	€/kWh
Kupci na 10 kV	VT	0,5416	€/kWh
	MT	0,2708	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa mjerenjem snage	VT	0,8094	€/kWh
	MT	0,4047	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa dvotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage	VT	0,8094	€/kWh
	MT	0,4047	€/kWh
Kupci na 0,4 kV sa jednotarifnim mjerenjem bez mjerenja snage		0,6675	€/kWh

4. Cijene iz tač. 2 i 3 ovog potpoglavlja primjenjuju se na ostale korisnike priključene na distributivni sistem električne energije i na operatore zatvorenih distributivnih sistema koji su priključeni na distributivni sistem električne energije.

IV REAKTIVNA ENERGIJA

- Korisnici distributivnog sistema, prekomjerno preuzetu reaktivnu električnu energiju, plaćaju preko računa za utrošenu električnu energiju po cijeni utvrđenoj Odlukom o utvrđivanju cijena za pomoćne usluge i usluge balansiranja, za period 01.01.2020 - 31.12.2022. godine, broj 19/3305-11 od 02. decembra 2019. godine.
- Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO Podgorica, prekomjerno preuzetu reaktivnu električnu energiju fakturiše snabdjevačima za kupce koje snabdijevaju i zatvorenim distributivnim sistemima, prema izmjerenim količinama u obračunskom periodu.
- Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO Podgorica je dužan da sredstva fakturisana snabdjevačima i zatvorenim distributivnim sistemima u primjeni tač. 1 i 2 ovog poglavlja prenese Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica.

V OBJAVLJIVANJE ODLUKE

Ova odluka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Regulatorne agencije za energetiku.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ove odluke se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Broj: 19/3307-20
Podgorica, 02. decembar 2019. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 3 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), člana 42 stav 1 Metodologije za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 44/16, 40/17 i 50/19) i člana 12 stav 1 tačka 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17), rješavajući po Zahtjevu Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica za utvrđivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja za period 01.01.2020 – 31.12.2022. godine, broj 10692 od 02.09.2019. godine, Odbor Regulatorne agencije za energetiku, na sjednici održanoj 25. i 28. novembra i 02. decembra 2019. godine, donio je

O D L U K U

O UTVRĐIVANJU CIJENA ZA POMOĆNE USLUGE I USLUGE BALANSIRANJA, ZA PERIOD 01.01.2020 - 31.12.2022. GODINE

I UTVRĐIVANJE CIJENA I TROŠKOVA ZA PRUŽANJE POMOĆNIH USLUGA I USLUGA BALANSIRANJA ZA 2020. GODINU

1. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2020. godinu utvrđuju se cijene:

- 1) za raspoloživost kapaciteta sekundarne regulacije u iznosu od **83.547,08 €/MW godišnje**, odnosno na mjesečnom nivou u iznosu od **6.962,26 €/MW/mjesec**;
- 2) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju proizvođači električne energije u Crnoj Gori, u iznosu od:
  - **278,49 €/MW/mjesec** u periodu niže tarife;
  - **1.392,45 €/MW/mjesec** u periodu više tarife;
  - **4.177,35 €/MW/mjesec** u periodu više tarife 1;
- 3) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju krajnji kupci, u iznosu od **464,15 €/MW/mjesec**.

2. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2020. godinu utvrđuju se ukupni troškovi za obezbjeđenje pomoćnih usluga i usluga balansiranja, koji se transponuju u tarife, u iznosu od **1.510.922 €**.

3. Ukupni troškovi iz tačke 2 ovog poglavlja utvrđeni su kao zbir troškova za obezbjeđenje **rezerve sekundarne regulacije**, u iznosu od **1.459.985 €** i troškova za **obezbjeđenje rezerve tercijarne regulacije iz domaćih izvora**, u iznosu od **714.560 €**, umanjen za **prihod od prekomjerno preuzete reaktivne energije** u iznosu od **663.623 €**.

II UTVRĐIVANJE CIJENA I TROŠKOVA ZA PRUŽANJE POMOĆNIH USLUGA I USLUGA BALANSIRANJA ZA 2021. GODINU

1. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2021. godinu utvrđuju se cijene:

- 1) za raspoloživost kapaciteta sekundarne regulacije u iznosu od **84.316,03 €/MW godišnje**, odnosno na mjesečnom nivou u iznosu od **7.026,34 €/MW/mjesec**;
- 2) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju proizvođači električne energije u Crnoj Gori, u iznosu od:
  - **281,05 €/MW/mjesec** u periodu niže tarife;
  - **1.405,27 €/MW/mjesec** u periodu više tarife;
  - **4.215,80 €/MW/mjesec** u periodu više tarife 1;
- 3) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju krajnji kupci, u iznosu od **468,42 €/MW/mjesec**.

2. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2021. godinu utvrđuju se ukupni troškovi za obezbjeđenje pomoćnih usluga i usluga balansiranja, koji se transponuju u tarife, u iznosu od **1.503.299 €**.

3. Ukupni troškovi iz tačke 2 ovog poglavlja utvrđeni su kao zbir troškova za **obezbjeđenje rezerve sekundarne regulacije**, u iznosu od **1.492.394 €** i troškova za **obezbjeđenje rezerve tercijarne regulacije iz domaćih izvora**, u iznosu od **674.528 €**, umanjen za **prihod od prekomjerno preuzete reaktivne energije** u iznosu od **663.623 €**.

III UTVRĐIVANJE CIJENA I TROŠKOVA ZA PRUŽANJE POMOĆNIH USLUGA I USLUGA BALANSIRANJA ZA 2022. GODINU

1. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2022. godinu utvrđuju se cijene:

- 1) za raspoloživost kapaciteta sekundarne regulacije u iznosu od **84.800,29 €/MW godišnje**, odnosno na mjesečnom nivou u iznosu od **7.066,69 €/MW/mjesec**;
- 2) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju proizvođači električne energije u Crnoj Gori, u iznosu od:
  - **282,67 €/MW/mjesec** u periodu niže tarife
  - **1.413,34 €/MW/mjesec** u periodu više tarife
  - **4.240,01 €/MW/mjesec** u periodu više tarife 1
- 3) za raspoloživost tercijarne rezerve iz domaćih izvora, koju pružaju krajnji kupci, u iznosu od **471,11 €/MW/mjesec**.

2. Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za 2022. godinu utvrđuju se ukupni troškovi za obezbjeđenje pomoćnih usluga i usluga balansiranja, koji se transponuju u tarife, u iznosu od **1.621.274 €**.

3. Ukupni troškovi iz tačke 2 ovog poglavlja utvrđeni su kao zbir troškova za **obezbjeđenje rezerve sekundarne regulacije**, u iznosu od **1.545.485 €** i troškova za **obezbjeđenje rezerve tercijarne regulacije iz domaćih izvora**, u iznosu od **739.411 €**, umanjen za prihod od prekomjerno preuzete reaktivne energije u iznosu od **663.623 €**.

IV REAKTIVNA ENERGIJA

1. Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica će kupcima direktno priključenim na prenosni sistem fakturisati prekomjerno preuzetu reaktivnu električnu energiju **po cijeni koja iznosi 20% cijene aktivne energije za domaćinstva koju utvrđuje snabdjevač koji je imao status javnog snabdjevača u skladu sa Zakonom, u svim godinama perioda 01.01.2020 – 31.12.2022. godine**.

2. Prekomjerno preuzetu reaktivnu električnu energiju plaćaju:

- 1) Kupci direktno priključeni na prenosni sistem, u skladu sa obračunom utrošene energije;
- 2) Crnogorski elektrodistributivni sistem, u iznosu ukupnih sredstava koja fakturiše snabdjevačima i operatorima zatvorenih distributivnih sistema;
- 3) Operatori zatvorenih distributivnih sistema čiji su sistemi priključeni na prenosni sistem, u skladu sa obračunom utrošene energije.

3. Sredstva iz tačke 2 ovog poglavlja dijele se između Crnogorskog elektroprenosnog sistema i proizvođača električne energije priključenih na prenosni sistem, srazmjerno učešću elektrana i prenosnog sistema u generisanju ukupne reaktivne energije.

V OBJAVLJIVANJE ODLUKE

Ova odluka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Regulatorne agencije za energetiku.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ove odluke se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Broj: 19/3305-11

Podgorica, 02. decembar 2019. godine

Predsjednik Odbora Agencije,
Branislav Prelević, s.r

Na osnovu člana 43 stav 3 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), člana 37 stav 1 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 32/19 i 50/19), i člana 12 stav 1 tačka 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17), rješavajući po Zahtjevu Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, broj 10691 od 02.09.2019. godine, Odbor Regulatorne agencije za energetiku, na sjednici održanoj 25. i 28. novembra i 02. decembra 2019. godine, donio je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA
CRNOGORSKOM ELEKTROPRENOSNOM SISTEMU AD PODGORICA
ZA PERIOD 01.01.2020 – 31.12.2022. GODINA

I REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA PERIOD 01.01 - 31.12.2020. GODINA

I.I. Regulatorno dozvoljeni prihod

1. **Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica** utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife u iznosu od **27.591.885 €**.
2. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **17.309.852 €**, trošak amortizacije u iznosu od **7.121.577 €** i povrat na sredstva u iznosu od **9.013.665 €**, umanjeno za ostale prihode u iznosu od **8.178.058 €** i uvećano za iznos korekcija u korist CGES u iznosu od **2.324.849 €**.
3. Regulatorno dozvoljeni prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja nadoknađuje se od:
  - a) proizvođača električne energije priključenih na prenosni sistem, u iznosu od **10.406.167 €**, i
  - b) ostalih korisnika prenosnog sistema, u iznosu od **17.185.718 €**.
4. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u ukupnom iznosu od **12.842.128 €**, nadoknađuje se od:
  - a) kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **2.318.003 €**, i
  - b) operatora distributivnog sistema, u iznosu od **10.524.125 €**.
5. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu, u ukupnom iznosu od **4.343.590 €**, nadoknađuje se od:
  - a) kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **963.163 €**, i
  - b) operatora distributivnog sistema, u iznosu od **3.380.427 €**.

I.II. Cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije koje plaćaju ostali korisnici

1. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I. tačka 4 dispozitiva ove odluke i ugovorenog kapaciteta na prenosnom sistemu od **544,783 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna snaga, koju plaćaju subjekti iz člana 1 stav 2 tačka 2 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, u iznosu od **1,9644 €/kW/mjesec**.
2. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja I.I. tačka 5 dispozitiva ove odluke i električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima od **3.170.151 MWh**, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu od **0,1370 €/kWh**.

I.III. Cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije koje plaćaju proizvođači koji su direktno priključeni na prenosni sistem

1. Prihod iz potpoglavlja I.I. tačka 3 podtačka a) ovog dispozitiva, sastoji se od:
  - a) dijela kapitalnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **2.130.979 €**,
  - b) dijela operativnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **5.040.300 €**,
  - c) dijela troškova opravdanih gubitaka alociranih na proizvođače, u iznosu od **3.011.369 €**, i
  - d) korekcije fakturisane realizacije koja se odnosi na proizvođače u korist CGES, u iznosu od **223.519 €**.
2. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. a) i d) ovog potpoglavlja i maksimalno raspoložive snage svih proizvodnih objekata priključenih na prenosni sistem od **970 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element maksimalno raspoloživa aktivna snaga, u iznosu od **202,2765 €/MW/mjesec**.
3. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. b) i c) ovog potpoglavlja, i proizvodnje električne energije elektrana priključenih na prenosni sistem planirane energetske bilansom od **3.184.840 MWh**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna električna energija, u iznosu od **2,5281 €/MWh**.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA PERIOD 01.01 - 31.12.2021. GODINA

II.I. Regulatorno dozvoljeni prihod

1. **Crnogorskom elektroprivrednom sistemu AD Podgorica** utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife u iznosu od **29.114.806 €**.
2. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **17.250.795 €**, trošak amortizacije u iznosu od **7.187.245 €** i povrat na sredstva u iznosu od **9.070.414 €**, umanjeno za ostale prihode u iznosu od **6.830.650 €** i uvećano za iznos korekcija u korist CGES u iznosu od **2.437.002 €**.
3. Regulatorno dozvoljeni prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja nadoknađuje se od:
  - a) proizvođača električne energije priključenih na prenosni sistem, u iznosu od **10.578.086 €**, i
  - b) ostalih korisnika prenosnog sistema, u iznosu od **18.536.720 €**.
4. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u ukupnom iznosu od **13.968.807 €**, nadoknađuje se od:
  - a) Kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **2.767.056 €**, i
  - b) Operatora distributivnog sistema, u iznosu od **11.201.751 €**.
5. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu, u ukupnom iznosu od **4.567.913 €**, nadoknađuje se od:
  - a) Kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **1.062.545 €**, i
  - b) Operatora distributivnog sistema, u iznosu od **3.505.368 €**.

II.II. Cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije koje plaćaju ostali korisnici

1. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I. tačka 4 dispozitiva ove odluke i ugovorenog kapaciteta na prenosnom sistemu od **559,515 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna snaga, koju plaćaju subjekti iz člana 1 stav 2 tačka 2 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, u iznosu od **2,0805 €/kW/mjesec**.
2. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja II.I. tačka 5 dispozitiva ove odluke i električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima od **3.168.001 MWh**, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu od **0,1442 €/kWh**.

II.III. Cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije koje plaćaju proizvođači koji su direktno priključeni na prenosni sistem

1. Prihod iz potpoglavlja II.I tačka 3 podtačka a) ovog dispozitiva sastoji se od:
  - a) dijela kapitalnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **2.299.869 €**,
  - b) dijela operativnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **4.960.850 €**,
  - c) dijela troškova opravdanih gubitaka alociranih na proizvođače, u iznosu od **3.157.710 €**, i
  - d) korekciju fakturisane realizacije koja se odnosi na proizvođače u korist CGES, u iznosu od **159.657 €**.
2. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. a) i d) ovog potpoglavlja i maksimalno raspoložive snage svih proizvodnih objekata priključenih na prenosni sistem od **1.020 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element maksimalno raspoloživa aktivna snaga, u iznosu od **200,9417 €/MW/mjesec**.
3. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. b) i c) ovog potpoglavlja, i proizvodnje električne energije elektrana priključenih na prenosni sistem planirane energetske bilansom od **2.974.840 MWh**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna električna energija, u iznosu od **2,7291 €/MWh**.

III REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD I CIJENE ZA PERIOD 01.01 - 31.12.2022. GODINA

III.I. Regulatorno dozvoljeni prihod

1. **Crnogorskom elektroprivrednom sistemu AD Podgorica** utvrđuje se regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u tarife u iznosu od **30.728.939 €**.
2. Prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja je ukupni godišnji prihod, koji pokriva ukupne troškove poslovanja u iznosu od **17.698.351 €**, trošak amortizacije u iznosu od **7.562.639 €** i povrat na sredstva u iznosu od **9.040.341 €**, umanjeno za ostale prihode u iznosu od **6.746.959 €** i uvećano za iznos korekcija u korist CGES u iznosu od **3.174.567 €**.
3. Regulatorno dozvoljeni prihod iz tačke 1 ovog potpoglavlja nadoknađuje se od:
  - a) proizvođača električne energije priključenih na prenosni sistem, u iznosu od **11.593.652 €**, i
  - b) ostalih korisnika prenosnog sistema, u iznosu od **19.135.287 €**.
4. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta u ukupnom iznosu od **14.462.919 €**, nadoknađuje se od:

- a) Kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **3.135.781 €**, i
  - b) Operatora distributivnog sistema, u iznosu od **11.327.138 €**.
5. Dio prihoda iz tačke 3 podtačka b) ovog potpoglavlja, koji se nadoknađuje po osnovu opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu, u ukupnom iznosu od **4.672.368 €**, nadoknađuje se od:
- a) Kupaca i operatora zatvorenih distributivnih sistema, koji su direktno priključeni na prenosni sistem, u iznosu od **1.083.518 €**, i
  - b) Operatora distributivnog sistema, u iznosu od **3.588.850 €**.

III.II. Cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije koju plaćaju ostali korisnici

1. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja III.I. tačka 4 dispozitiva ove odluke i ugovorenog kapaciteta na prenosnom sistemu od **575,759 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna snaga, koju plaćaju subjekti iz člana 1 stav 2 tačka 2 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, u iznosu od **2,0933 €/kW/mjesec**.
2. Na osnovu prihoda iz potpoglavlja III.I. tačka 5 dispozitiva ove odluke i električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima od **3.177.721 MWh**, utvrđuje se cijena opravdanih gubitaka električne energije u prenosnom sistemu od **0,1470 €/kWh**.

III.III. Cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije koju plaćaju proizvođači koji su direktno priključeni na prenosni sistem

1. Prihod iz potpoglavlja III.I tačka 3 podtačka a) ovog dispozitiva, sastoji se od:
  - a) dijela kapitalnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **2.570.714 €**,
  - b) dijela operativnih troškova alociranih na proizvođače, u iznosu od **5.530.102 €**,
  - c) dijela troškova opravdanih gubitaka alociranih na proizvođače, u iznosu od **3.237.385 €**, i
  - d) korekciju fakturisane realizacije koja se odnosi na proizvođače u korist CGES, u iznosu od **255.451 €**.
2. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. a) i d) ovog potpoglavlja i maksimalno raspoložive snage svih proizvodnih objekata priključenih na prenosni sistem od **1.068 MW**, utvrđuje se tarifa za tarifni element maksimalno raspoloživa aktivna snaga, u iznosu od **220,5185 €/MW/mjesec**.
3. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtač. b) i c) ovog potpoglavlja, i proizvodnje električne energije elektrana priključenih na prenosni sistem planirane energetske bilansom od **3.558.840 MWh**, utvrđuje se tarifa za tarifni element aktivna električna energija, u iznosu od **2,4636 €/MWh**.

IV OBJAVLJIVANJE ODLUKE

Ova odluka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Regulatorne agencije za energetiku.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ove odluke se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Broj:19/3306-14

U Podgorici, 02. decembar 2019. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević, s.r.